

A. PETRESCU : coordonator

GH. RIZESCU

F. IACOB

T. ILIN

E. DECSOV

C. NOVĂCESCU

F. BAR

R. BERINDEANU

D. PĂNESCU

Volumul 1

TOTUL DESPRE ... CALCULATORUL PERSONAL aMIC

Shawla

AUTOMATICA
INFORMATICA
ELECTRONICA
SERIA PRACTICA
MANAGEMENT

BIBLIOTECA DE ● AUTOMATICĂ ● INFORMATICĂ
● ELECTRONICĂ ● MANAGEMENT

SERIA PRACTICA

- M. K. Starr.** Conducerea producției.
A. Vlădescu ș.a. Radioreceptoare
M. Mayer. Tiristoare în practică. Mutatoare cu comutație forțată
G. Möltgen. Tiristoare în practică. Mutatoare cu comutație de la rețea
L. Zamfirescu, I. Opreșcu. Automatizarea cuptoarelor industriale
I. Papadache. Automatica aplicată, ediția I și a II-a
Șt. Alexandru. Automatizarea proceselor tehnologice în industria lemnului
V. H. Lisicikin. Prognoza tehnico-științifică în ramurile industriei
G. Raymond. Tehnica televiziunii în culori
T. Homoș. Capacitatea de producție în construcții de mașini
S. Radu, D. Filoti. Centrale telefonice automate. Sisteme de comutație.
R. Stere ș.a. Tranzistoare cu efect de câmp
D. N. Sapiro. Proiectarea radioreceptoarelor
V. Antonescu, M. Popovici. Ghid pentru controlul statistic al calității producției
N. Stancu ș.a. Tehnica imaginii în cinematografie și televiziune
P. Vezeanu, Șt. Pătrașcu. Măsurarea temperaturii în tehnică
T. Penescu, V. Petrescu. Măsurarea presiunii în tehnică
P. Popescu, P. Mihordea. Măsurarea debitului în tehnică
P. Vezeanu. Măsurarea nivelului în tehnică
C. Hidoș, P. Isac (coordonatori) Studiul muncii, vol. I—VIII
V. Baltac ș.a. Calculatorul FELIX C-256, Structură și programare
R. L. Morris. Proiectarea cu circuite integrate TTL
Ishikawa Kaoru. Controlul de calitate pentru maștri și șefi de echipe
A. M. Buhtiarov ș.a. Culegere de probleme de programare
P. Constantinescu. Sisteme informatice, modele ale conducerii și sistemelor conduse
E. S. Buffa. Conducerea modernă a producției, vol. I și II
A. Vătășescu ș.a. Dispozitive semiconductoare. Manual de utilizare
A. Nadolo. Măsurarea volumului și cantității lichidelor în industrie
Ch. Jones. Design. Metode și aplicații
Gh. Pisău ș.a. Elaborarea și introducerea sistemelor informatice
C. Hidoș. Analiza și proiectarea circuitelor informaționale în unitățile economice
A. Vătășescu ș.a. Circuite integrate liniare. Manual de utilizare vol. 1, 2, 3, 4
M. Silișteanu ș.a. Scheme de televizoare, magnetofone, picupuri vol. 1 și 2 ed. a II-a
D. W. Davies. Rețele de interconectarea calculatoarelor
V. Pescaru ș.a. Fișiere, baze și bănci de date
Gh. Baștiurea ș.a. Comanda numerică a mașinilor-unelte
N. Sprinceană ș.a. Automatizări discrete în industrie. Culegere de probleme
M. Florescu. Cibernetică, automatică, informatică în industria chimică
S. Călin. Optimizări în automatizări industriale
S. Maican. Sisteme numerice cu circuite integrate
I. Ristea ș.a. Manualul muncitorului electronist
M. Simionescu. Proiectare unitară a circuitelor electronice
C. Cluceru. Tehnica măsurărilor în telecomunicații
P. Nițulescu. Electroalimentarea instalațiilor de telecomunicații
R. Răpceanu ș.a. Circuite integrate analogice. Catalog
Șt. Lozneanu ș.a. Casetofone. Depanare. Funcționare
T. Rădulescu ș.a. Centrale telefonice automate
N. Iosif ș.a. Tiristoare și modele de putere. Catalog
P. Postelnicu. Sisteme și linii de transmisiuni telefonice
M. Silișteanu ș.a. Receptoare TV în culori
V. Baltac ș.a. Sisteme interactive și limbaje conversaționale
V. Baltac ș.a. Calculatoare electronice, grafica interactivă, prelucrarea imaginilor

Prof. dr. ing. **Adrian Petrescu**
Prof. emerit **Gheorghe Rizescu**
Ing. asistent **Francisc Iacob**
Ing. **Tiberiu Ilin**
Ing. **Eduard Decsov**
Ing. **Constantin Novăcescu**
Ing. **Florian Bar**
Ing. **Radu Berindeanu**
Ing. **Dumitru Pănescu**

Totul despre ... calculatorul personal aMIC

Volumul 1

25.08.1985
Stancu

Coordonare : Prof. dr. ing. **Adrian Petrescu**

Prefață : Dr. ing. **Vasile Baltac**

Editura Tehnică
București, 1985

Colectivul de elaborare al cărții cuprinde specialiști de la Institutul Politehnic București, Liceul „Dimitrie Cantemir”, București, Întreprinderea de Memorii Electronice Timișoara, ITCI — Timișoara și „Electrotimiș” Timișoara.

Contribuția autorilor este următoarea :

A. Petrescu : coordonarea, cap : 1 (p), 2 (p), 3 (p), 4, 7 (p), anexa 2
Gh. Rîzescu : cap : 1 (p), 7 (p)
F. Iacob : cap : 3 (p), 5 (p), anexa 1
T. Ilin : cap : 3 (p), 5 (p), 6 (p)
E. Deesov : cap : 3 (p), 5 (p), 6 (p)
C. Novăcescu : cap : 2 (p), 3 (p)
F. Bar : cap : 2 (p), 3 (p)
R. Berindeanu : cap : 5 (p), 6 (p)
D. Pănescu : cap : 5 (p)

Recenzie : Dr. Ing. **ADRIAN DAVIDOVICIU**

Redactor : Ing. **PAUL ZAMFIRESCU**

Culegerea și paginarea realizată de o echipă coordonată de **EDUARD GIESSER**

Coperta : Arh. **SILVIA MIRȚU**
Desene : **LAURENȚIU ILIESCU**
Tehnoredactor : **ELLY GORUN**

Bun de tipar 10 dec. 1985 Coli tipar, 17,5
C. Z. 681.142

Tiparul a fost executat sub comanda nr. 110
la Întreprinderea Poligrafică „Banat”
Timișoara, Calea Aradului nr. 1.
Republică Socialistă România.

Prefață

Ce este calculatorul individual (personal)? Cum să definim această familie de echipamente și programe? Ce caracteristici comune are cu alte produse ale tehnicii de calcul și prin ce se diferențiază? Cum va evolua?

Fără să adoptăm o definiție extinsă, vom spune simplu că este portabil, are o structură cu unul sau mai multe microprocesoare, o tastatură și un afișaj de tip TV, o memorie externă magnetică și unul sau mai multe limbaje de programare de nivel înalt, avînd un preț foarte accesibil. Toate resursele microsistemului sînt la dispoziția operatorului-programator pentru utilizare individuală interactivă. Deseori se folosește și denumirea de calculatoare personale, dar cu înțelesul de mai sus.

Însă orice definiție s-ar considera, aceasta ar trebui modificată mereu pentru a ține seama de evoluția performanțelor, tehnologiilor, funcțiunilor noi înglobate, interfețelor om-mașină tot mai naturale și prietenoase și facilităților de interconectare în rețele locale și acces la baze mari de date.

Japonezii au anunțat deja calculatoare personale de generația a cincea, suport pentru sistemele expert evolute.

O serie de specialiști le numesc instrumente de lucru ale viitorului, dar apreciem că au devenit instrumente ale prezentului și prietene ale omului. Ale omului inginer, medic, proiectant, tehnolog, fizician, chimist, matematician, economist, muncitor, agricultor, profesor, elev, om de artă etc.

Și dacă în acest final de veac, locul îngust al dezvoltării mondiale pare a fi educația, atunci ce sporuri uriașe, rezerve ale dezvoltării societăților, se pot obține prin accelerarea proceselor educaționale, de instruire asistată de calculatoare!

În mai multe țări, printre care U.R.S.S., S.U.A., Franța, Japonia, R.P.B., R.D.G. și Anglia există preocupări intense și chiar programe naționale privind introducerea calculatoarelor individuale la locurile de muncă, la domiciliu, în sfera educației și învățămîntului.

Astfel, în școlile și universitățile din S.U.A. erau instalate în 1984 peste un milion de calculatoare individuale, estimîndu-se o creștere de circa 4 ori pînă în anul 1986.

Cîteva dintre cele mai reprezentative calculatoare individuale, clasificate după performanțe, preț și loc de utilizare, sînt:

— familiale: modelele Sinclair;

— educaționale: modelul Sinclair ZX 81 Spectrum în Anglia, Apple II în școlile americane, Praveț în R.P.B., Agal și Iskra în U.R.S.S., IBM PC în universitățile americane;

— profesionale : modelul ISKRA 250 în U.R.S.S., modelele IBM PC, PC XT, PC AT cu microprocesoare evolute de 16 biți în S.U.A. și unele modele noi cu microprocesoare de 32 biți.

Modelele Sinclair au o memorie internă standard de 16—48 koct. și utilizează ca memorie externă minicasetă, iar celelalte tipuri de mai sus au memorii interne uzuale în plaja 64—1 000 koct. și memorii externe cu disc magnetic flexibil sau disc Winchester, fiind folosite frecvent sistemele de operare CP/M, MS/DOS și XENIX (o versiune UNIX pentru micro). Cele mai răspândite limbaje de programare sînt BASIC, LOGO, PASCAL, FORTRAN și FORTH.

Lansarea în urmă cu trei ani în producție de mare serie a modelului IBM PC, a generat preluarea de către IBM a rolului de lider și în acest segment al tehnicii de calcul, obținînd o pondere de 30% din piața mondială, la care se adaugă un sector aproximativ egal al firmelor cu produse compatibile IBM PC.

Astfel, în 1984 lista programelor aplicative pentru IBM PC ajunsese la peste 11 000 de titluri, circa 700 de aplicații fiind din domeniul matematicii. De altfel, un matematician român scria recent că tendința principală în matematica de azi este „informatizarea“ (algoritmizarea, discretizarea, apelul la calculator), pentru a-l cita pe Gheorghe Păun.

Organizarea de către IBM a unor capacități de producție cu grad ridicat de automatizare, pentru cîteva milioane de calculatoare personale anual, a permis nu numai reducerea spectaculoasă a ciclului de producție, dar și o reducere dramatică a costurilor de fabricație, antrenînd dezvoltarea în continuare a unei largi industrii orizontale.

În acest fel, calculatorul individual a devenit purtător al undei de progres tehnic și inovare tehnologică, iar prin difuzarea sa în masă, accesibilitate și prin pătrunderea în toate sferile activității umane, permite implementarea conceptului de informatică distribuită, accelerînd trecerea spre viitoarele societăți informatizate.

Iată de ce apreciem că se justifică pe deplin acțiunea de a se organiza trecerea chiar din acest an la asimilarea în producție de serie a unei familii de calculatoare individuale atât la Fabrica de memorii electronice și componente pentru tehnica de calcul din Timișoara, cît și la alte întreprinderi de profil din București, acoperînd în bună măsură tendințele prezentate mai sus și cerințele economiei naționale.

Se au în vedere atît modelele originale, competitive ca performanțe, aMIC și PRAE*, cît și alte modele de 8 și 16 biți compatibile cu cele mai răspândite tipuri pe plan mondial (HC-85 și FELIX PC).

Calculatorul aMIC este conceput de un colectiv de cercetare condus de prof. dr. ing. Adrian Petrescu, binecunoscut în țara noastră pentru o serie de inițiative și realizări în domeniul microcalculatoarelor. Avînd un design modern, cu o tehnologie fiabilă și pachete extinse de programe aplicative puse la punct prin colaborarea specialiștilor din ITCI și FMECTC Timișoara, modelul aMIC la fel ca și PRAE, este îndrăgit de copiii, elevii și studenții care au avut posibilitatea „să se împrietenească“ cu calculatoarele individuale românești, atît cu ocazia taberelor

*) PRAE reprezintă un "în ceput" (vezi latinescul citit pre) care generează o familie de modele bazate pe inițiativa colectivului Filialei din Gluj-Napoca a Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru tehnica de calcul și informatică — București (ITCI).

de instruire organizate de ITCI în 1985 și a taberei inițiate de Catedra de calculatoare din IPB care a avut loc recent, cele mai multe tabere beneficiind și de sprijinul CNOP și CC al U.T.G., cît și cu prilejul organizării cercurilor de copii, elevi și studenți de la ITCI și Catedra de calculatoare din IPB.

Colectivul Catedrei de calculatoare din IPB, oferă împreună cu specialiștii din ITCI și întreprinderile de profil și cu această ocazie, un bun exemplu de integrare a învățămîntului superior cu cercetarea și producția, mai ales în domeniul microcalculatoarelor și terminalelor inteligente, dar și în alte domenii de vîrf.

În acest context, subliniez receptivitatea față de nou a Editurii Tehnice, considerînd inițiativa de a publica această carte despre calculatorul individual aMIC extrem de valoroasă, lucrarea fiind așteptată cu un viu interes de un cerc larg de cititori, viitori utilizatori ai calculatoarelor personale fabricate în țară.

Dr. ing. VASILE BALTAC

15 decembrie 1985

Cuvînt înainte

Gabaritele reduse, prețurile relativ mici, fiabilitatea ridicată, simplitatea exploatării, au făcut ca sistemele de tip microcalculator personal (în continuare se va folosi termenul de calculator personal) să devină un mijloc de tehnică de calcul de masă, cu aplicații în cele mai multe domenii ale activității sociale : știință, producție, învățămînt, medicină, agricultură etc.

Larga utilizare a calculatoarelor personale permite creșterea eficienței și exactității activităților științifice și financiar-contabile, sporește eficiența lucrărilor de cercetare și proiectare, asigură un înalt nivel tehnic al producției.

Calitățile tehnice și de exploatare ale calculatoarelor personale au creat premisele creșterii volumului producției și al vânzărilor acestor echipamente. Actualmente în întreaga lume peste 300 de firme produc circa 700—800 tipuri de calculatoare personale. Numai în anul 1983 au fost produse circa 5,7 milioane bucăți. Numărul lor în S.U.A., în anul 1983, a fost aproximativ 11 milioane bucăți, considerîndu-se că, spre sfîrșitul secolului, acesta va crește cu un ordin de mărime.

O latură a eficienței calculatoarelor personale se referă la faptul că o bună parte din categoria celor personal-profesionale și respectiv-familiale este achiziționată de persoane particulare care urmăresc creșterea eficienței și a nivelului științific al activităților desfășurate de ele în știință, tehnică, medicină, învățămînt etc.

Un asemenea echipament de tehnică de calcul trebuie să posede o fiabilitate foarte ridicată, care se obține printr-un înalt nivel tehnologic, prin folosirea tehnicilor de proiectare și asamblare asistate de calculator, printr-un software puternic și prietenos, orientat către utilizatorii neprofesioniști în domeniul programării.

Utilizarea cu succes a calculatoarelor personale impune o modificare substanțială a conceptelor stabilite în ultimii 30 de ani, în legătură cu tehnologia programării, dimensiunile, structura, complexitatea și calitatea service-ului echipamentelor de tehnică de calcul.

Pentru a da un puternic impuls dezvoltării forțelor de producție sînt necesare măsuri ferme în vederea răspîndirii în masă a cunoștințelor privind utilizarea calculatoarelor personale, producerea lor în cantități mari, la costuri accesibile.

Se apreciază ca rămînerea în urmă a oricărei țări industrializate în privința introducerii calculatoarelor personale, în principalele domenii economico-sociale, va necesita în următoarea decadă eforturi materiale foarte mari pentru a depăși consecințele unei asemenea situații. Nivelul scăzut al productivității

muncii în sfera activităților legate de informatică va constitui o problemă avînd aceleași dimensiuni ca și cea a neștiinței de carte de la începutul secolului nostru.

*
* *
*

În cadrul Catedrei de calculatoare din Institutul Politehnic București, încă din anul 1976 a fost realizat un microcalculator bazat pe microprocesorul 8080, microcalculator care a purtat numele MC-80 și care a constituit punctul de plecare pentru FELIX-M18.

Sub forma inițială, MC-80 era prevăzut cu o memorie REPR0M de 16 Ko. și o memorie RAM de 16 Ko. În memoria REPR0M se afla un monitor simplu, cu ajutorul căruia se putea citi de la un lector de bandă perforată, sau de la un casetofon, un interpretor pentru limbajul BASIC. Ca dispozitive de dialog cu operatorul s-au folosit un display și un teletype.

Realizarea în țara noastră a microprocesoarelor 8080 și Z80, a memoriilor RAM dinamice de 16 Ko., a permis, în anii 1982—1983 proiectarea și execuția unor microcalculatoare de laborator, folosind ca dispozitiv de afișare un televizor alb/negru comercial, iar ca dispozitiv de intrare o tastatură alfanumerică simplă. Prevăzute cu o memorie EPROM de 16 Ko. și o memorie RAM de 16—48 Ko., aceste microcalculatoare dispuneau de monitoare puternice, de asamblatoare, editoare de texte și interpretoare pentru limbajul BASIC. Stocarea programelor se realiza cu ajutorul unui casetofon comercial.

Asigurarea accesului din exterior la magistrala internă de date, adrese și comenzi, a permis conectarea unor echipamente periferice nestandard, în cadrul unor lucrări de laborator.

Au fost realizate numeroase modele, în variante bazate pe microprocesoarele 8080/Z80 și pe memoriile statice 2114/memoriile dinamice 4416. Două dintre aceste modele au fost prezentate, în anul 1983, conducerii Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, care, apreciind utilitatea unor asemenea echipamente ieftine de tehnică de calcul, a recomandat introducerea lor în fabricație.

Cu sprijinul tovarășului dr. ing. V. Ballac, Secretar de Stat în Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, proiectul a fost preluat de Întreprinderea de memorii electronice, care, împreună cu Institutul pentru Tehnică de Calcul — Timișoara, au avut în continuare o importantă contribuție în ceea ce privește adaptarea proiectului și implementarea lui într-o tehnologie adecvată, cum și în privința dezvoltării pachetelor de programe de sistem și aplicații.

Produsul respectiv a primit denumirea de aMIC, în ideea că el va reprezenta adevărat „prieten” al proiectanților, cercetătorilor științifici, profesorilor, studenților, elevilor și al altor categorii de oameni ai muncii, în activitățile lor curente.

Microcalculatorul aMIC poate fi folosit atât pentru calcule tehnico-științifice, cât și pentru conducerea unor procese tehnologice de complexitate redusă.

Ideea care a stat la baza proiectului a fost aceea a unui produs de tehnică de calcul ieftin, cu performanțe superioare, folosind cu precădere componente și echipamente electronice (televizor alb/negru, casetofon) din producția curentă a întreprinderilor noastre.

Fiind un calculator programabil atît în limbaj de asamblare cît și în limbaj de nivel înalt (BASIC), el poate fi folosit în echipamente complexe, sub forma unui calculator pe o singură plachetă, pierzîndu-și astfel identitatea.

Pe baza acestui calculator, specialiștii de la ITC — Timișoara și IPB au realizat numeroase instalații complexe, dintre care unele sînt prezentate în această lucrare. De asemenea, trebuie subliniată (ca și în carte) utilizarea lui pentru conducerea unui minirobot în cadrul Întreprinderii Electrolimiș.

Încă de la început au fost sesizate posibilitățile acestui calculator personal în procesul de învățămînt. Pe baza bogatei experiențe privind organizarea, încă din anii 1974—1978 a laboratorului de matematici (cu aplicații în tehnica de calcul), la Liceul „Dimitrie Cantemir“, din capitală, sub conducerea profesorului emerit Gh. Rîzescu *) **) în anii școlari 1983—1984 și 1984—1985, au fost organizate grupe de elevi pentru studii bazelor aritmetice și logice ale calculatoarelor, avînd în vedere perspectiva introducerii în fabricație a calculatoarelor personale în țara noastră. Au fost, de asemenea, elaborate pachete de programe pe calculatorul aMIC, pentru asistarea predării unor capitole de matematici din programul claselor IX—X, din liceu.

Rezultatele obținute au fost comunicate la sesiunile științifice și consfăturile pe sector, municipiu și țară ale profesorilor de specialitate, ca, de altfel, și în cadrul altor acțiuni. De asemenea, pe linia manifestărilor științifice ale elevilor, la nivel de municipiu și țară au fost făcute comunicări, care s-au bucurat de o bună apreciere. ***)

Colaborarea între Institutul Politehnic București, Catedra de calculatoare și Liceul „Dimitrie Cantemir“ se desfășoară în baza unui protocol care vizează folosirea experimentală în învățămîntul liceal a calculatoarelor electronice.

Trebuie subliniate, de asemenea, acțiunile privind organizarea unor tabere de instruire în domeniul calculatoarelor, pentru elevi și studenți, la inițiativa și cu sprijinul Uniunii Tineretului Comunist și al Consiliului Național al Pionierilor. Asemenea tabere, cu rezultate excelente, au funcționat în anul 1985 la Brașov și Cîmpulung Muscel. Ele au fost organizate cu bază materială și instructori de la Institutul pentru Tehnică de Calcul București, Institutul Politehnic București și Întreprinderea de calculatoare electronice. ITC — București a organizat un laborator dotat cu calculatoare personale aMIC și Prae în care săptămînal sînt instruite grupuri de elevi de la diverse școli din capitală.

*) Acad. N. Teodorescu, Prof. emerit Gh. Rîzescu, ș.a.

Laboratorul de matematică

Organizarea laboratorului și recomandări privind desfășurarea lucrărilor practice. EDP. 1974.

**) Prof. emerit Gh. Rîzescu.

Îndrumător.

Laboratorul școlar de matematică. Teme și fișe experimentale. 421 pag. Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, 1978.

***) I. Petrescu. Programe în BASIC pe microcalculatorul aMIC, privind unele capitole de matematici din materia clasei a IX-a. Comunicare la sesiunea pe țară a cercurilor științifice ale elevilor. Pitești, 1984.

I. Petrescu. Biblioteca de programe în BASIC, pe calculatorul HC-85, pentru unele capitole de matematici din materia clasei a X-a. Comunicare la sesiunea pe municipiu a cercurilor științifice ale elevilor. București, mai 1985.

Desigur, realizarea unui microcalculator nu ridică probleme deosebite pentru industria noastră. Adevăratele probleme sînt legate de obținerea unei fiabilități ridicate a produsului, de prevederea unor posibilități de depanare rapidă și de asigurarea unui software de sistem și aplicații cît mai bogat, „prietenos“ orientat către cele mai largi categorii de utilizatori.

Din acest punct de vedere nu trebuie să se considere că microcalculatorul aMIC este un produs „înghețat“. El este într-o continuă evoluție, atît sub aspectul hardware-lui, cît și sub cel al software-lui. Astfel, se conectează noi echipamente periferice, se realizează noi aplicații, se implementează noi tipuri de limbaje (Forth de exemplu), se încearcă compatibilizarea cu limbaje BASIC de pe alte calculatoare personale. La Institutul Politehnic „Traian Vuia“, din Timișoara s-a realizat experimental, prin unele modificări hardware, pornind de la aMIC, un echipament de calcul „Spectim“, compatibil — în cea mai mare măsură — cu limbajul BASIC-Sinclair Spectrum.

În contextul apariției altor calculatoare personale din aceeași clasă (HC-85, Prae, DEGA-209 etc.) sau din clase superioare (FELIX-AP, cu microprocesor 6502 și disc flexibil; FELIX PC, cu microprocesorul 8086/8088 și disc flexibil), aMIC nu-și pierde actualitatea, avînd în vedere costul său scăzut, existența unei importante baze de programe de sistem și aplicații, fiabilitatea lui ridicată și realizarea lui cu componente produse exclusiv în țară.

Lucrarea de față are la bază experiența specialiștilor de la Institutul Politehnic București, Institutul pentru Tehnică de Calcul — Timișoara, Întreprinderea de memorii — Timișoara, Întreprinderea Electrotimiș, Liceul „Dimitrie Cantemir“ București. Autorii mulțumesc Editurii Tehnice și, în mod deosebit, redactorului de specialitate, ing. Paul Zamfirescu pentru efortul depus în privința orientării spre aplicații, pentru structurarea și actualizarea lucrării.

Cuprins

(VOLUMUL 1)

Prefață	5
Cuvînt înainte	9
Cuprins volumul 1 și volumul 2	13
Capitolul 1. Clase de microcalculatoare personale și personal-profesionale. ...	11
1.1. Calculatoare de buzunar programabile	21
1.2. Microcalculatoare personale (individuale)	22
1.3. Microcalculatoare personal-profesionale	23
1.3.1. Microcalculatorul profesional CUB	24
1.3.2. Terminalul de pregătire a datelor TPD	24
1.3.3. Microcalculatorul personal-profesional FELIX-PC ...	25
1.4. Caracteristici tehnice și comerciale ale unor calculatoare de buzunar, calculatoare personale și personal-profesionale străne	27
Capitolul 2. Prezentarea generală a microcalculatorului aMIC.	31
2.1. Componente și scheme bloc	31
2.2. Software de bază. (monitoare, asamblor, interpretor BASIC) ...	34
2.2.1. Monitorul aMIC V0.1 (sumar, in extenso în 5.1)	35
2.2.2. Monitorul aMIC V0.2 (sumar, in extenso în 5.2)	35
2.2.3. Monitorul Z80-V0.0 (sumar, in extenso în 5.3)	36
2.2.4. Monitorul DEST. (sumar, in extenso în Cap. 6)	37
2.2.5. Monitor-Asamblor-Text-Editor (MATE). (sumar, in extenso în Cap. 7)	37
2.2.6. Interpretorul pentru limbaajul BASIC	38
2.2.7. BASIC-memento (in extenso în Cap. 9, din vol. 2)	38
2.3. Configurații disponibile la desfacere	43

Capitolul 3. Structura și funcționarea microcalculatorului aMIC	45
3.1. <i>Generalități</i>	45
3.2. <i>Unitatea centrală de prelucrare</i>	49
3.3. <i>Memoria RAM</i>	52
3.4. <i>Memoria EPROM</i>	60
3.5. <i>Interfața cu tastatură</i>	61
3.6. <i>Interfața cu televizorul</i>	68
3.7. <i>Interfața de comunicație serială</i>	72
3.8. <i>Interfața pentru casetofonul audio</i>	75
3.9. <i>Sursa de alimentare</i>	79
Capitolul 4. Microprocesorul Z80. Interfețele programabile	80
4.1. <i>Generalități</i>	80
4.2. <i>Structura internă</i>	81
4.3. <i>Terminalele microprocesorului Z80 și semnalele asociate</i>	84
4.4. <i>Sincronizarea și execuția instrucțiunilor microprocesorului Z80</i>	86
4.5. <i>Intreruperile externe</i>	91
4.6. <i>Starea HALT</i>	94
4.7. <i>Instrucțiunile microprocesorului Z80</i>	95
4.8. <i>Interfața paralelă programabilă PIO</i>	112
4.9. <i>Interfața serială programabilă SIO</i>	120
4.10. <i>Circuitul contor-temporizator CTC</i>	133
Capitolul 5. Monitoarele V0.1, V0.2, Z80-V0.0	138
5.1. <i>Monitorul V0.1</i>	138
5.1.1. <i>Prezentare generală</i>	138
5.1.2. <i>Comenzile monitorului</i>	142
5.1.3. <i>Exemple de utilizare</i>	145
5.2. <i>Monitorul MON, aMIC V0.2</i>	147
5.2.1. <i>Prezentare generală</i>	147
5.2.2. <i>Comenzile monitorului V0.2</i>	148
5.2.3. <i>Funcțiile utilizator, descriere și utilizare, funcții standard-STD și funcții nstandard-NST</i>	157
5.2.4. <i>Structura zonelor de lucru utilizate de monitorul V0.2</i>	162
<i>Zona de memorie EPROM</i>	162
<i>Zona de memorie RAM</i>	164
5.2.5. <i>Modul de utilizare a monitorului V0.2</i>	166

5.3. Monitorul Z80-V0,0	167
5.3.1. Prezentare generală	167
5.3.2. Comenzile monitorului	168
5.3.3. Legătura monitor-utilizator.	171
5.3.4. Exemple de utilizare	172
Capitolul 6. Monitorul DEST	174
6.1. <i>Introducere</i>	174
6.2. <i>Comenzile monitorului</i>	175
6.2.1. Comanda A (assembly source program)	175
— Definirea termenilor	176
— Sintaxa limbajului de asamblare acceptat de asamblorul ASR-Z80	176
— Directivele admise de asamblorul ASR-Z80	177
— Evaluarea expresiilor din câmpul de argument	181
— Modul de utilizare a asamblorului ASR-Z80	182
— Lista erorilor emise de asamblorul ASR-Z80	184
— Restricții de utilizare a asamblorului ASR-Z80	185
6.2.2. Comanda E (edit source program)	185
— Definirea termenilor	186
— Comenzile acceptate de editorul de texte EDR-Z80	186
— Restricții ale editorului de texte EDR-Z80	189
6.2.3. Comanda P (list disassembled code)	189
6.2.4. Comanda T (trace flow of execution)	190
6.2.5. Comanda Q (relocate and link object modules)	191
— Restricții ale editorului de legături LRR-Z80	193
Capitolul 7. Sistemul de operare rezident MATE (Monitor-Asamblor-Text-Editor)	194
7.1. <i>Generalități</i>	194
7.2. <i>Comenzile modului monitor</i>	194
7.3. <i>Formatul comenzilor modului monitor</i>	195
7.4. <i>Editorul de fișiere</i>	196
7.5. <i>Asamblorul</i>	197
7.5.1. <i>Instrucțiunile limbajului de asamblare</i>	197
7.5.2. <i>Nume simbolice</i>	198

7.5.3. Adresare simbolică relativă	198
7.5.4. Constante	199
7.5.5. Expresii	199
7.5.6. Pseudoinstrucțiuni	199
7.5.7. Erori de asamblare	200
7.5.8. Salvarea programelor pe caseta magnetică	200
7.5.9. Citirea programelor de pe caseta magnetică	200
7.6. Exemple de folostre a comenzilor MATE	200
7.7. Repertoriul de instrucțiuni ale microprocesorului 8080	203
Anexa 1. Monitorul V0.1. Listing sursă	212
Anexa 2. Monitor-Asamblor-Text Editor. (MATE). Listing sursă	227

Cuprins

(VOLUMUL 2)

21.09.1984
S. Bocu

Capitolul 8. Cuplări de echipamente periferice, interconectări și aplicații ale microcalculatorului aMIC	7
8.1. Cuplarea unor LED-uri și comutatoare	7
8.2. Cuplarea unui convertor numeric analogic	8
8.3. Interconectarea cu microcalculatoarele PEBIX MIS	11
8.4. Cuplarea unui JOYSTICK	12
8.5. Cuplarea convertor analog/numeric	10
8.6. Simularea unui circuit logic	21
8.7. Cuplarea la microcalculator a unei miniimprimante MIM40 ...	20
8.8. Cuplarea microcalculatorului cu un programator de EPROM	30
8.9. Cuplarea cu un terminal DAF 2010	30
8.10 Interfața cu un minirobot	37
8.11. Echipament de testare pentru micro sisteme orientate pe magistrală	30
8.12. aMIC-ul în unități de deservire pentru mașini anelate	30
8.13. Sistem de înregistrare/redare a parametrilor semiconductiv de proces	41
8.14. Microcalculator (de laborator) pentru prelucrarea datelor provenite din analiza cromatografică	42
Capitolul 9. Limbajul BASIC, pentru microcalculatorul personal aMIC. Manual practic	44
9.1. Introducere	44
9.2. Elementele limbajului BASIC	47
9.2.1. Constante	47
9.2.2. Variabile	40
9.2.3. Operatori	49
9.2.4. Funcții	49
9.2.5. Expresii	51
9.2.6. Instrucțiuni și monezi	52
9.2.7. Exerciții	52
9.3. Comenzile și modul de utilizare	54
9.3.1. Lansarea în execuție a interpretorului BASIC	54
9.3.2. Editarea programului	55
9.3.3. Listarea și salvarea pe casetă a unui program	55
9.3.4. Citirea unui program	50

9.3.5. Execuția unui program	56
9.3.6. Ștergerea unui program din memorie	57
9.3.7. Exerciții	57
9.4. <i>Instrucțiunile limbajului BASIC</i>	58
9.4.1. Exemplu de program	58
9.4.2. Comentarea unui program	59
9.4.3. Terminarea unui program	59
9.4.4. Instrucțiunea de atribuire — LET	59
9.4.5. Utilizarea variabilelor indexate — DIM	60
9.4.6. Exerciții	61
9.4.7. Instrucțiuni de intrare/ieșire	62
9.4.8. Exerciții	67
9.4.9. Instrucțiuni de control (transfer necondiționat, condiționat și ciclare)	69
9.4.10. Exerciții	73
9.4.11. Utilizarea subrutinelor	74
9.4.12. Exerciții	77
9.4.13. Instrucțiuni de calcul cu matrici	83
9.4.14. Instrucțiuni de prelucrare grafică	89
9.5. <i>Mesajele de eroare ale interpretorului BASIC</i>	96
Capitolul 10. Microcalculatorul aMIC în matematicile elementare și statistică	98
10.1. Rezolvarea ecuației de gradul II	99
10.2. Rezolvarea inecuației $A \cdot X^2 \pm B \cdot X + C < 0$	106
10.3. Rezolvarea unui sistem (Cramer) de 5 ecuații cu 5 necunoscute	101
10.4. Afișarea unui șir finit de numere prime	102
10.5. Verificarea dacă un număr dat este prin sau nu	103
10.6. Descompunerea unui număr în factori primi	105
10.7. Determinarea celui mai mare divizor comun	106
10.7. Determinarea celui mai mare divizor comun	106
10.8. Simplificarea unei fracții	106
10.9. Calculul aproximativ al factorialului unui număr	106
10.10. Permutări, aranjamente, combinații	107
10.11. Ordonarea unui șir de numere	108
10.12. Calculul sumei celor mai mari m numere dintr-un șir de n numere date	108
10.13. Calculul valorii medii ponderate a unei variabile aleatoare	109
10.14. Calculul valorii medii și abaterii unei variabile aleatoare	109
10.15. Tabela valorilor unei funcții definite pe intervale	110
10.16. Calculul volumului butoiului	110
10.17. Calculul volumului și suprafeței torului	111
10.18. Calculul perimetrului și suprafeței unui triunghi	111
10.19. Calculul celui de-al N -lea număr din șirul lui Fibonacci	112
10.20. Calculul aproximativ al rădăcinii $\sqrt[n]{X} = Z, n \geq 2, X > 0$	113
Capitolul 11. Microcalculatorul aMIC în economie și tehnică	114
11.1. Antecalculația de preț pentru un produs	114
11.2. Calculul primei acordate după grupa de vechime	115

11.3. Determinarea beneficiului pentru o structură de fabricație de produse dată	115
11.4. Determinarea drumului minim între două noduri ale unui graf dat	119
11.5. Gestiunea unui stoc de magazie de tehnică dentară	120
11.6. Balanța de verificare debit-credit	123
11.7. Transformarea stea-triunghi și invers	124
11.8. Dimensionarea liniilor de alimentare în curent continuu ...	125
11.9. Determinarea greutateii materialelor	126
11.10. Dimensionarea grinzilor de beton armat	127
11.11. Calculul secțiunii elementelor de construcție	127
11.12. Determinarea momentelor de încastrare perfectă ale unei grinzi de beton armat	128
11.13. Optimizarea consumului de îngrășăminte chimice în agricultură	129
11.14. Calculul volumului rezervorului de compensație pentru rețeaua de apă potabilă	131
11.15. Studiul unui filtru „trece — jos“	131
11.16. Calculul salinității unui canal de ecluză	132
11.17. Calculul hidraulic al ecluzelor	134
Capitolul 12. Microcalculatorul aMIC în învățămînt	138
12.1. Modalități de integrare a calculatorului în procesul de predare-învățare, rolul și locul acestuia în asistarea procesului de învățămînt	138
12.2. Modele de lecții sau secvențe ale acestora pentru instruirea asistată de calculator (IAC) în predarea matematicii în liceu	142
12.3. Programe utile în procesul de învățămînt	149
12.4. Program pentru trasarea cercului trigonometric	149
12.5. Program pentru vizualizarea pozițiilor unor drepte care trec prin originea axelor de coordonate	150
12.6. Graficul funcției de gradul doi	150
12.7. Graficul funcției de gradul n	151
12.8. Graficul funcției logaritmice	152
12.9. Program pentru studiat aruncării corpurilor sub un unghi dat	153
12.10. Calculul punctului de intersecție a două drepte	154
12.11. Calculul punctelor de intersecție a două cercuri	156
12.12. Calculul tangentelor dintr-un punct la un cerc	158
12.13. Calcule cu polinoame	161
12.14. Rezolvarea ecuațiilor algebrice prin metoda Bairstow	161
12.15. Metoda celor mai mici pătrate	164
12.16. Transformata Fourier rapidă	168
12.17. Simularea salturilor unei mingi	171
12.18. Exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe	173
12.19. Verificarea cunoștințelor de geografie	174
12.20. Verificarea cunoștințelor unui grup de candidați	175
12.21. Ordonarea candidaților după mediile obținute	176

Capitolul 13. Microcalculatorul aMIC in grafică, jocuri aplicații diverse	178
13.1. Trasarea strofoidei	178
13.2. Trasarea cicloidei	179
13.3. Trasarea epicicloidei	179
13.4. Trasarea melcului lui Pascal	180
13.5. Trasarea cercului circumscris unui triunghi	181
13.6. Graficul funcției polinomiale	183
13.7. Suma grafică a mai multor vectori	184
13.8. Mișcarea unui punct material într-un timp gravitațional	185
13.9. Generarea și modificarea unei figuri	186
13.10. Generarea de figuri tridimensionale conform legilor perspectivei	186
13.11. Trasare de labirint	193
13.12. Mastermind	194
13.13. Vinătoare de vulpi	195
13.14. Verificarea vitezei de reacție	196
13.15. Perspico	196
13.16. Cursa cu obstacole	197
13.17. Tragerea la fintă	198
13.18. Ecranul magic	199
13.19. Nim	200
13.20. Turnurile din Hanoi	202
13.21. Jocul cu trei grămezi	204
13.22. Ruletă	205
13.23. Trasarea bioritmului	207
13.24. Dicționar de sinonime	209
13.25. Ordonarea unui set de informații	210
13.26. Decodificarea numerelor romane	210
13.27. Măra de control aMIC	211
13.28. Ceas electronic	212
13.29. Anagrame	213
13.30. Bugetul cheltuielilor zilnice într-o familie	214
13.31. Microfișier	214
13.32. Universul lui Conway	216
13.33. Pătratul magic	218
Capitolul 14. Testarea resurselor hardware și a interpretorului BASIC	221
14.1. Prezentarea generală a setului de programe de test	221
14.2. Comanda E — testarea zonei de memorie EPROM	223
14.3. Comanda K — testarea preluării de caractere de la tastatura	224
14.4. Comanda D — testarea afișării pe ecran	224
14.5. Comanda R — testarea zonei de memorie RAM	226
14.5.1. Descrierea modurilor de lucru ale programului	226
14.5.2. Organizarea testului RAM	230
14.5.3. Modul de testare a erorilor	232
14.6. Testarea transferului de informații dinspre/spre casetofon	234
14.7. Procedura de test a interpretorului BASIC	235
Anexa 3. Colecție de programe pentru rezolvarea unor probleme de matematică din materia claselor a IX-a și a X-a	245

Clase de microcalculatoare personale și personal-profesionale

Progresele înregistrate în domeniul tehnologiei circuitelor integrate pe scară largă și foarte largă au permis realizarea unei game de mijloace de tehnică de calcul, bazate pe microprocesoare, extrem de diversificate în privința performanțelor și a costurilor.

Cunoscute sub numele generic de microcalculatoare, ele pot fi împărțite în prezent în mai multe grupe, în funcție de performanțe, caracteristici tehnice, utilizări, costuri etc.

1.1. Calculatoare de buzunar programabile

Calculatoarele de buzunar programabile în limbaje puțin evaluate (limbaj-mașină) se plasează la nivelul inferior al gamei, fiind capabile să execute programe cu un număr relativ mic de instrucțiuni sau pași. Ele sînt construite pe baza unor circuite specializate, integrate pe scară medie sau scară largă, dispun de o tastatură miniaturizată și de un ecran de afișare, prevăzut cu diode luminescente sau cu cristale lichide. Pînă la începutul acestui deceniu ele erau cunoscute sub numele de calculatoare de buzunar, avînd o largă răspîndire și fiind utilizate în special pentru calcule tehnico-științifice.

După tipul de limbaj-mașină folosit, aceste calculatoare se pot plasa în două mari categorii:

- calculatoare care utilizează un limbaj-mașină corespunzător notației poloneze inverse, bazate pe o unitate aritmetică cu organizare de tip stivă;
- calculatoare care se programează într-un limbaj de tip algebric.

Din prima categorie fac parte calculatoarele : CE 1 09 M (produs la centrul de Cercetări de Automatica București), HP41, HP67, HP97 (produse de firma Hewlett Packard) etc.

În cea de-a doua categorie se plasează calculatoarele TI58, TI59 (produse de Texas Instruments) și altele.

Intrucît aceste calculatoare nu pot fi utilizate pentru prelucrarea informației alfanumerice, ele mai poartă numele de mașini de calculat programabile.

Următorul nivel este cel al *calculatoarelor de buzunar (programabile într-un limbaj conversațional de nivel înalt, de regulă, BASIC.*

Avînd dimensiuni extrem de reduse, un format plat și dispunînd de o sursă de alimentare autonomă (acumulator, baterie) miniaturizată, ele intrunesc toate

calitățile cerute unor calculatoare de buzunar. Pentru afișarea caracterelor alfanumerice, cu ajutorul cărora se pot reprezenta linii de program, date, mesaje etc., se folosește un ecran cu cristale lichide de tip matricial.

Instrucțiunile și datele sînt introduse de la o tastatură alfanumerică miniaturizată, la care unele taste pot avea și o semnificație funcțională, fiind asociate cu comenzi specifice limbajului BASIC.

Capacitatea de reprezentare pe ecran este limitată la o fereastră constînd din 14—30 caractere alfanumerice, dintr-o linie de 60—80 asemenea caractere. Ecranul poate fi utilizat și în modul grafic, în unele cazuri cu posibilitate de control la nivel de punct.

În funcție de capacitatea memoriei (RAM) alocate, utilizatorului (4—10Ko) ele acceptă de la 1000, pînă la 65000 linii de program scrise în BASIC. Memoria cu conținut permanent (PROM) stochează interpretorul pentru limbajul BASIC, care dispune și de facilități de editare.

Ca extensii pentru aceste calculatoare, în unele cazuri sînt prevăzute: interfață pentru casetofon/magnetofon, interfață pentru miniimprimantă, interfață RS-232C — pentru comunicații seriale etc.

Dintre aceste calculatoare de buzunar se pot menționa: SHARP PC 1251, CASIO FX 802P, TANDY TRS80 PC2 etc.

1.2. Microcalculatoare personale (individuale)

O primă subclasă este cea a *microcalculatoarelor portabile* avînd dimensiuni de circa 30×20×5 cm și o greutate variînd între 0,5—2 kg. Ele dispun de un ecran de afișare matricial, cu cristale lichide, de dimensiuni relativ mari, ceea ce permite afișarea unui număr mai mare de linii decît în cazul calculatoarelor de buzunar. De asemenea, tastatura folosită are dimensiunile unei tastaturi standard, ceea ce oferă posibilitatea lucrului cu ambele mîini.

Aceste microcalculatoare sînt programabile în limbajul BASIC și dispun de un interpretor stocat în memoria cu conținut permanent.

Sînt prevăzute cu alimentare autonomă sau de la rețea. Ele mai pot fi conectate la miniimprimantă și la un televizor obișnuit alb-negru sau color.

Pot fi utilizate în timpul deplasărilor, în aplicații de prelucrări de texte, bloc-notes, carnet de adrese etc.

Ca exemple de microcalculatoare portabile se pot da: SANYO TPC 8300, TEXAS INSTRUMENTS CC 40, CANON X07, CASIO FP 200, TANDY TRS80 MODEL 100.

O altă subclasă cu utilizări caracteristice o reprezintă cea a *microcalculatoarelor familiale*. Ele posedă o tastatură normală și folosesc pentru vizualizare un televizor alb-negru sau color, iar pentru stocarea externă a programelor caseta magnetică.

Aceste microcalculatoare dispun de o memorie internă de capacitate relativ mare (64 Kocteti), de o gamă largă de periferice incluzînd: miniimprimantă, casetofon, microcasetofon, manete pentru jocuri, difuzor etc. și se alimentează de la rețea.

Calculatoarele familiale sînt prevăzute cu un software destul de puternic, constînd din monitoare, editoare interpretoare pentru BASIC, compilatoare pentru o serie de limbaje evolute : PASCAL, FORTH, MICROPROLOG etc.

Utilizarea casetofonului comercial pentru introducerea și stocarea programelor prezintă unele inconveniente, datorită manierei secvențiale de lucru a acestui dispozitiv.

Aplicațiile acoperă o paletă foarte largă : învățămînt, proiectare, gestiune, supravegherea unor procese, comenzi secvențiale, jocuri etc.

Clasa mare din care fac parte aceste categorii de calculatoare (microcalculatoare) este cunoscută sub denumirea de clasa calculatoarelor personale sau individuale.

În țara noastră s-au realizat mai multe tipuri de asemenea calculatoare personale : aMIC, FELIX-Student, HC-85, Prae și DEGA-209. Pînă la data elaborării acestui text numai microcalculatorul aMIC fusese omologat și introdus în producția de serie, ceea ce explică și realizarea acestei lucrări.

Dintre microcalculatoarele personale realizate peste hotare se pot aminti : Zx81, SINCLAIR-SPECTRUM, ORIC1, DRAGON32, MULTITECH MPF, LASER 200, JUPITER AGE etc.

1.3. Microcalculatoare personal-profesionale

Microcalculatoarele profesionale-personale se plasează la nivelul cel mai înalt sub aspectul performanțelor și al costului. Realizate în formatul „desk-top” ele constau dintr-o tastatură, o unitate centrală, un monitor video (alb-negru sau color), unul sau mai multe unități de discuri flexibile pentru stocarea fișierelor, o imprimantă și eventual alte echipamente periferice nestandard. Ele sînt echipate cu microprocesoare orientate pe 8 sau 16 biți.

Avînd un caracter profesional ele se folosesc ca sisteme universale sau sisteme „la cheie” orientate pe aplicații specifice.

În țara noastră se produc în mod curent sisteme din această categorie : FELIX M118*, CUB. Terminalul pentru pregătirea datelor TPD, și FELIX-PC (recent introdus în fabricație).

Dintre sistemele din această categorie produse în alte țări se pot menționa printre altele : Apple II, COMMODORE SX 64, TANDY 4, ALPHATRONIC PC-TRIUMPH ADLER, EPSON aX10, XEROX 820-II, KAYPRO 10, MACINTOSH, LISA, LILITH, IBM-PC (mai multe variante), ADVANCE 86, ZENITH Z 150 și Z 16, HITACHI 16000, CORONA PC, DECISION V, TELE-VIDEO PC, AXEL 20, CANON AS-100, EAGLE SPIRIT, PAP TOSHIBA, TI PC, RAINBOW 100 etc.

Ultimele tipuri folosesc microprocesoare evolute INTEL 8086, 8088 sau MOTOROLA 68000. Cele care se bazează pe microprocesoarele 8086/8088 s-au aliniat în general la sistemul IBM-PC, sub aspectul compatibilității software.

* FELIX M 118 a fost prezentat în lucrarea „Microcalculatoarele FELIX M18, M18 B și M118” (vol 1 și vol. 2) E.T., 1984. Autori : A. Petrescu și colectiv IPB, ICE ș.a.

Limbajele evaluate : BASIC, PASCAL, MODULA, PROLOG, C, FORTH și altele sînt implementate sub sistemele de operare destul de răspîndite CP/M, MSDOS etc.

*
*
*

În continuare se vor prezenta cîteva caracteristici ale unor microcalculatoare profesionale realizate în țara noastră.

1.3.1. Microcalculatorul profesional CUB (Calculatorul Universal de Bi-rou), produs la Întreprinderea de Calculatoare Electronice, este constituit dintr-o unitate centrală realizată pe o singură plachetă, un monitor alfanumeric, o tastatură convențională și una sau două unități de discuri flexibile — simplă densitate.

Unitatea centrală se bazează pe microprocesorul 8080 și pe circuitele din familia acestuia. Memoria are o capacitate maximă de 64 Ko, dintre care 2—16 Ko sînt folosiți pentru monitor și programe de autotestare.

Dispozitivul de afișare asigură 24 de linii a cîte 80 caractere alfanumerice pe fiecare linie. Caracterele mari și mici sînt realizate printr-o matrice de 5x7 puncte. Caracterele pot fi afișate în video normal sau video invers și/sau cu posibilitatea de modificare a intensității.

Tastatura alfanumerică de tip QWERTY dispune de 78 taste, dintre care unele sînt asociate anumitor funcțiuni.

Memoria externă este asigurată prin una sau două unități de discuri flexibile de 5 1/8", cu o capacitate de memorare de 512/1024 Ko în variantă dublă față — densitate simplă.

Opțional, microcalculatorul poate fi prevăzut cu o imprimantă matricială cu 132 coloane și cu o viteză de imprimare de 150 caractere pe secundă.

Microcalculatorul CUB este exploatat sub sistemul de operare CP/M, monoutilizator-monotask. Sub acest sistem de operare sînt implementate limbajele BASIC, PASCAL, COBOL etc. Sistemul își găsește numeroase aplicații în birotică, proiectare asistată de calculator, gestiune, învățămînt etc.

1.3.2. Terminalul de pregătire a datelor TPD, fabricat la Întreprinderea de Echipamente Periferice FEPER, poate fi utilizat atît ca terminal inteligent cuplat la un minicalculator, cît și ca microcalculator independent. Că structură hardware, terminalul TPD este construit cu circuite din familia 8080, dar ulterior au fost dezvoltate și alte variante constructive.

În varianta inițială TPD dispune de : o unitate centrală cu 8080 (funcționînd la frecvența de 1,8 MHz), un controlor de întreruperi 8259, canal de acces direct la memorie 8257, un controlor de ecran 8275, un controlor de disc 8271, un controlor de transmisie serială 8251, o interfață paralelă 8255 și un ceas numărător 8253.

Memoria RAM are o capacitate minimă de 32 Ko și maximă de 64 Ko. De asemenea, folosește o memorie REPR0M de 2 Ko, care conține un încărcător de sistem și un mic monitor de depanare.

Ulterior s-a înlocuit controlorul de ecran 8275 cu o schemă ce asigură și posibilitatea de utilizare în mod grafic a ecranului, cu o rezoluție de 512x288

puncte. În acest scop, terminalul este dotat și cu o memorie de ecran de 32 Ko, separată de memoria de program (de 64 Ko).

O altă variantă utilizează controlorul de disc de dublă densitate 8272 în locul lui 8271.

Ultima variantă a terminalului TPD utilizează un microprocesor Z80 și este realizată tehnologic pe o singură placă, iar consola ecran este de tip monitor TV.

La terminalul TPD se pot cupla mai multe tipuri de imprimante (pe interfața paralelă), cititor de cartele, ploter, unitate de bandă magnetică și linii de transmisie pe legătură serială.

Din punct de vedere software, pe TPD se pot utiliza două sisteme de operare: un sistem original FEPEP și sistemul CP/M. Sistemul de operare CP/M-TPD este perfect compatibil cu CP/M-M118, putând fi utilizate toate programele existente sub CP/M. Limbajele utilizate pe TPD sub CP/M sînt: limbaj de asamblare, FORTRAN, C, BASIC, COBOL.

Pentru aplicații grafice există o bibliotecă de rutine grafice.

1.3.3. **Microcalculatorul profesional-personal FELIX PC** — este un nou tip de microcalculator personal-profesional bazat pe microprocesoare din generația a III-a, cu un grad de integrare tehnologică ridicat, structură compactă și un sistem de programe ce acoperă o gamă largă de aplicații.

Microsistemul este destinat utilizării individuale în aplicații profesionale de dezvoltare a programelor de bază și aplicații sau ca sistem dedicat funcțional, în aplicații specializate de complexitate ridicată.

FELIX PC are o structură compactă, cu posibilități de extensie în vederea alcătuirii unor configurații adecvate. Este alcătuit din modulul de bază și module de extensie.

Modulul de bază constituie un calculator pe o plachetă și conține următoarele resurse:

- unitate de prelucrare bazată pe microprocesoarele 8088/8086 și 8087;
- memorie RAM de 256 Ko, organizată pe 8 sau 16 biți;
- memoria EPROM de 8—64 Ko, organizată pe 8 sau 16 biți;
- cuplor pentru discuri flexibile de 8" sau 5 1/4";
- interfețe pentru:
 - tastatură;
 - casetă magnetică (audio);
 - imprimantă (serială);
 - comunicație asincronă/sincronă;
- ceas de timp real;
- numărătoare programabile;
- sistem de întreruperi;
- canale de acces direct la memorie;
- conectori pentru module de extensie.

Resursele hardware cuprinse în modulul de bază asigură funcțiile necesare utilizării ca sistem de dezvoltare universal, într-o configurație redusă, care include: discuri flexibile, imprimantă serială, tastatură, terminal alfanumeric/grafic conectat serial.

Pentru a permite o mai mare flexibilitate, modulul de bază conține 8 conectori care asigură conectarea la magistrala sistemului a unor module de ex-

tensie. În configurația standard FELIX PC include ca modul de extensie adaptorul pentru terminal grafic color cu următoarele caracteristici:

- funcționare în mod alfanumeric;
- funcționare în mod grafic.

În mod alfanumeric se asigură următoarele regimuri de funcționare:

- 25 rânduri a 40 de caractere fiecare;
- 25 rânduri a 80 de caractere fiecare.

Fiecare caracter este afișat în funcție de atributele asociate astfel:

- alb/negru;
- video direct/invers;
- intensitate mărită;
- clipire („blinking“);
- color, stabilindu-se culoarea fondului și a caracterului.

Generatorul de caractere utilizează două seturi de caractere înscrise în ROM, reprezentând setul standard ASCII și o serie de semne speciale pentru utilizarea în regim semigrafic.

În mod grafic sînt implementate următoarele regimuri de funcționare:

- rezoluție mică — 320 × 200 puncte;
- rezoluție medie — 640 × 200 puncte;
- rezoluție mare — 640 × 400 puncte.

Adaptorul pentru terminal grafic este prevăzut cu ieșire pentru cuplare la:

- monitor color cu intrări RGBI;
- monitor alb-negru/color cu intrare video complex;
- televizor alb-negru/color cu intrare prin antenă (cu modulator atașat).

Adaptorul este proiectat și implementat pe principiul „bit mapped display“.

Memoria de reîmprospătare a ecranului este organizată ca o memorie biport și este plasată în spațiul de adresare al microprocesorului, oferind astfel facilități ridicate de prelucrare grafică. Corespondența biților din memoria de reîmprospătare cu punctele de pe ecran este flexibilă și se alege în funcție de modul și regimul de lucru. Adaptorul pentru terminal grafic include și cuplorul pentru creion optic.

Pentru mărirea disponibilităților sistemului sînt în lucru următoarele module de extensie:

- interfața pentru imprimanta paralelă;
- interfața pentru I/E analogice (8 canale intrare și 4 canale de ieșire);
- interfața pentru I/E numerice;
- interfață specializată pentru aplicații medicale (termografie).

De asemenea, se are în vedere proiectarea unor noi module de extensie:

- cuplul pentru disc Winchester;
- modul specializat pentru culegerea și prelucrarea de semnale EKG;
- extensie pentru analiza și sinteză de voce;
- cuplul de rețea locală.

Sistemul de programe de bază și aplicații implementat pe FELIX PC are la bază sistemele de operare PC-DOS și MS-DOS și include:

- utilitățile sistemului de operare pentru interfața cu operatorul, gestiunea și întreținerea fișierelor, funcții de bază accesibile prin program, programe de test etc.;

- facilități de execuție și depanare a programelor ;
- transatoare pentru programe în limbaj de asamblare și în limbaj BASIC ;
- interpretor de BASIC cu extensii pentru prelucrări grafice ;
- mediu de dezvoltare a programelor în MODULA 2 ;
- mediu de dezvoltare a programelor în UCSD-PASCAL ;
- programe de aplicații pentru :
 - prelucrări grafice ;
 - editarea și prelucrarea textelor ;
 - baze de date ;
 - culegerea și validarea datelor ;
 - aplicații economice.

Sistemele de operare PC-DOS și MS-DOS sînt compatibile între ele și sînt principal asemănătoare cu CP/M.

Sistemul FELIX PC este introdus în fabricație la Întreprinderea de calculatoare electronice București. Datorită soluțiilor tehnologice ce vizează implementarea sistemului, este de așteptat ca fiabilitatea acestuia să fie ridicată, constituind o alternativă pentru diverse aplicații industriale. Este în curs de elaborare o astfel de aplicație pentru conducerea roboților industriali.

Compatibilitatea cu microsistemele similare cu o largă răspîndire cum ar fi: IBM PC, SANYO 550, OLIVETTI M24, CORONA etc. oferă o mare disponibilitate de software.

1.4. Caracteristicile tehnice și comerciale ale unor calculatoare de buzunar, calculatoare personale și calculatoare personal-profesionale străine

Calculatoare de buzunar programabile în limbaj de nivel înalt.

SHARP PC 1251

Caracteristici generale :

- dimensiuni : 13,5×7×0,9 cm
- greutate : 115 g,
- alimentare : două baterii de 1,5 V, cu Litriu sau de la rețea, pentru extensii imprimantă, casetofon etc.).

Memoria :

- cu conținut variabil (nevolatil) : 4,2 Ko,
- cu conținut permanent : 24 Ko.

Afișare :

- cristale lichide,
- o linie cu 24 de caractere,
- opt indicatori.

Tastatura :

- miniaturizată,
- organizare : QWERTY-majuscule,

— 18 taste alfabetice programabile în modul RESERVE, accesibile prin SHIFT,

- bloc numeric.

Limbaj :

- BASIC,
- editor performant,
- linii program : 1—999, cu 79 semne pe linie,
- variabile : numerice (nume A)—precizie : 7 cifre zecimale ; șiruri de caractere (nume AS)—lungime 7 caractere ; tablouri (nume a,AS)—dimensiune : 2,
- mesaje de eroare : 9.

Observație : poate fi utilizat drept calculator de buzunar științific pentru calcule obișnuite.

Extensii :

- imprimantă ;
- casetofon.

Cost : 1400 FF în configurația de bază.

TANDY TRS 80 PC2**Caracteristici generale :**

— dimensiuni : 19,5 x 8,6 x 2,5 cm ;
 — greutate : 875 g ;
 — alimentare : patru baterii de 1,5 V,
 adaptor de rețea pentru extensii (imprimantă, casetofon).

Memoria :

— cu conținut variabil : 2,6 Ko,
 extensibilă la 10 Kocteti ;
 — cu conținut permanent : 16 Ko.

Afișare :

— cristale lichide ;
 — imprimanta cu 4 culori ;
 — o linie cu 26 de caractere ;
 — 14 indicatori ;
 — grafice : 7 x 156 puncte pe ecran,
 216 x 4096 puncte pe imprimantă ; texte și
 grafice mixabile.

Tastatura :

— miniaturizată ;
 — organizare : QWERTY-majuscule,
 minuscule ;
 — 10 taste alfabetice funcționale
 pentru instrucțiuni BASIC ;
 — 18 funcții programabile pe 6
 taste ;
 — bloc numeric ;
 — caracterele grafice se pot defini
 pe întregul ecran.

Limbaaj :

— BASIC ;
 — editor performant ;
 — linii de program : 1—65000, cu
 8 caractere pe linie ;
 — variabile : numerice (nume A1)—
 precizie : 10 cifre zecimale, șiruri de caractere
 (nume A1\$)—lungime : 80 de semne,
 tablouri (nume A1\$)—dimensiuni : 2 ;
 — mesaje de eroare ; 40 (codificate).
 Observație : poate fi utilizat drept
 calculator de buzunar științific, pentru calcule
 obișnuite.

Extensii :

— imprimanta cu 4 culori ;
 — casetofon,
 — interfață serială RS 232 C.
 Cost : 1800 FF. În configurația de
 bază.

Calculatoare portabile.**TEXAS INSTRUMENTS CC 40****Caracteristici generale :**

— dimensiuni : 24—14,5 x 2,4 cm ;
 — greutate : 600 g ;

— alimentare : patru baterii de 1,5 V,
 adaptor rețea.

Memorie :

— cu conținut variabil : 6—22 Ko ;
 — cu conținut permanent : 34 Ko.

Afișare :

— cristale lichide ;
 — o linie cu 31 de caractere ;
 — 18 indicatori, dintre care 6 sunt
 controlați de utilizator.

Tastatura :

— normală ;
 — organizare : QWERTY-majuscule
 și minuscule,
 — 30 taste pentru instrucțiuni BASIC ;
 — bloc numeric cu taste progra-
 mabile ;
 — alfabet japonez, caractere grecești,
 7 caractere pot fi definite de utilizator.

Limbaaj :

— BASIC ;
 — editor performant ;
 — linii de program : 1-32766, cu
 80 caractere pe linie ;
 — variabile : numerice (nume :
 AB...N)—lungime : 255 caractere ; tablour :
 (nume : AB...N)—dimensiuni : 3,
 — mesaje de eroare : 75 în clas,
 29 codificate,
 — alte limbaaj : asamblor integrat,
 Pascal.

Extensii :

— imprimanta cu 4 culori ;
 — cititor de cartuș magnetic ;
 — interfață serială RS 232 C ;
 — interfață paralelă ;
 — interfață video.
 Cost : 2750 FF.

TANDY TRS MODEL 100**Caracteristici generale :**

— dimensiuni : 30 x 21,5 x 5 cm ;
 — greutate : 1,36 kg ;
 — alimentare : patru baterii de 1,5 V,
 acumulator Cd-Ni, adaptor de rețea.

Memoria :

— cu conținut variabil : 8—32 Ko,
 — cu conținut permanent : 32 Ko.

Afișare :

— 8 linii cu 40 caractere ;
 — grafică : 240 x 64 puncte.

Tastatura :

— normală ;
 — organizare : QWERTY-majuscule
 și minuscule ;

— 8 taste funcționale pentru software-ul integrat, redefinibile în BASIC,
— bloc numeric integrat, caractere grafice.

Limbaaj :

— BASIC,
— editor performant,
— linii de program : 1-65529, cu maximum 255 caractere pe linie ;
— variabile : numerice—simplă precizie : +32767/-32768, numerice—dublă precizie : 14 cifre zecimale, șiruri de caractere—lungime 255 caractere, tablouri de dimensiuni nelimitate ;
— mesaje de eroare : 32 codificate ;
— software integrat : prelucrare de texte, agendă, carnet de adrese, teleprelucrare.

Extensii :

— casetofon ;
— interfață pentru imprimanta Centronics, RS 232 C, modem și cititor de cod de bare.

Cost : 5995 FF.

Calculatoare familiale.

SINCLAIR SPECTRUM.

Caracteristici generale :

— dimensiuni : 23,3×14,4×3 cm ;
— greutate : neprecizată ;
— alimentare : adaptor de rețea.

Memoria :

— cu conținut variabil : 16—48 Ko, din care : 8—40 Ko sînt disponibili pentru utilizator ;
— cu conținut permanent : 16 Ko.

Afișare :

— televizor alb/negru sau color : PAL, Peritel sau SECAM, cu intrare prin antenă ;
— opt culori la alegere pentru chenar, „hîrtie” și „cerneală” ;
— 22 de linii, cu 32 de caractere pe linie plus o zonă de lucru la baza ecranului extensibilă la 22 de linii ;
— grafica : 256×192 puncte (texte și grafice mixabile) ;
— video-invers, două niveluri de luminozitate, superpoziție, afișare intermitentă.

Tastatura :

— normală ;
— organizare : QWERTY—majuscule, minuscule ;
— instrucțiunile BASIC sînt asociate cu taste unice, modul de acces la

taste determină automat poziția cursorului pe linie ;

— 16 caractere grafice și 21 caractere definibile de către utilizator.

Limbaaj :

— BASIC ;
— editor extrem de performant ;
— linii de program : 1-9999, cu 704 caractere pe linie ;
— variabile : numerice (nume fără restricții), precizie : 9-10 cifre zecimale, șiruri de caractere (nume : A \$)—lungime nelimitată, tablouri (nume : A \$)—dimensiuni nelimitate.

— mesaje de eroare : 29 în clar ;
— alte limbaje (pe caseta magnetică) : asamblor/dezasamblor, Pascal, Forth, Microprolog.

Extensii :

— magistrală externă cu linii de date, adrese și comenzi ;
— interfața serială : RS232 C și Centronics ;
— memorie de masă (Microdrive-100 Ko) ;
— imprimantă termică.
Cost : 1480-2325 FF.

ORIC 1.

Caracteristici generale :

— dimensiuni : 28×17,5×5,2 cm ;
— greutate : 1,1 kg ;
— alimentare : adaptor de rețea.

Memoria :

— cu conținut variabil : 16—48 Ko, din care, la capacitatea maximă de 48 Ko, pentru utilizator sînt disponibili 47 Ko, în modul text și 39 Ko în modul cu rezoluție ridicată ;

— cu conținut permanent : 16 Ko.

Afișare :

— televizor alb/negru sau color ;
PAL, Peritel, SECAM ;
— 8 culori la alegere pentru cadru și „hîrtie” ;
— 27 de linii cu 38 caractere pe linie ;
— grafica : 39×27 puncte (rezoluție redusă), 240×200 și 3 linii de text (rezoluție ridicată), grafice și texte miscibile ;
— video-invers, afișare intermitentă, linii duble.

Tastatura :

— normală,
— organizare : QWERTY—majuscule, minuscule ;
— 80 caractere grafice, care pot fi definite de utilizator.

Limbaj :

- BASIC ;
- editor cu posibilități modeste ;
- linii de program : 1-64000, cu 78 caractere pe linie ;
- variabile : numerice (nume : A1) — precizie : 9 cifre zecimale, șiruri de caractere (nume : A1 \$) — lungime neprecizată, tablouri (nume A1, A1 \$) — dimensiuni nelimitate ;
- mesaje de eroare : 20 necodificate ;
- alte limbaje (pe caseta magnetică) : asamblor/dezasamblor, Forth.

Extensii :

- magistrala externă cu linii de date, adrese și comenzi :
- interfața Centronics încorporată ;
- imprimantă ;
- microdisc.

Cost : 2000—2500 FF, în funcție de configurație.

Calculatoare personal-profesionale.**I B M PC Jr.****Caracteristici generale :**

- dimensiuni : 35×29×9,65 cm (unitatea de bază) și 34,29×16,76×2,5 cm (tastatura) ;

— greutate : 4,2 kg ;

— alimentare : de la rețea, unitatea centrală și celelalte periferice, cu excepția tastaturii, care se alimentează de la baterii, nefiind conectată prin cablu cu unitatea centrală.

Memoria :

- cu conținut variabil : 64 Ko ;
- cu conținut permanent : 64 Ko, extensibilă până la 128 Kocteți ;

Microprocesor :

— Intel 8088.

Afișare :

- televizor color sau monitor R G B ;
- 16 culori la rezoluția : 320×200 puncte ;

— 4 culori la rezoluția : 640×200 puncte ;

Tastatura :

— normală, cu taste separate nemarcate (marcarea se face pe spațiile dintre taste, cu marcaj șanjabil) ;

— alimentare la baterii ;

— fără legături fizice cu unitatea centrală.

Software :

- sistem de operare : PC-DOS 2.10 ;
- limbaje : BASIC- în cartuș ROM, LOGO etc ;

— programe de aplicații : Home Word (pentru prelucrări de texte), Word Star.

Interfețe și periferice standard :

- interfață serială RS-232 C ;
- interfața video (40 coloane) pentru monitor RGB sau receptor TV, cu modulator pentru semnal video-complex ;
- generator de semnale acustice.

Extensii :

- unitate de disc flexibil 5 1/4", dublă față, dublă densitate (360 Ko/disc) ;
- memorie RAM, 64 Ko pentru opțiunea video-80 coloane ;
- adaptor pentru imprimantă paralelă ;
- modem : 300 biți/s.

Cost : \$599—\$999 în funcție de configurație.

MACINTOSH.**Caracteristici generale :**

- dimensiuni : 34,30×24,64×27,70 cm (unitatea de bază constând din : display, unitatea centrală și unitatea de disc flexibil) și 6,6×33,53×14,73 cm — tastatura ;

— greutate : 8,5 kg ;

— alimentare de la rețea.

Memorie :

- cu conținut variabil : 128 Ko ;
- cu conținut permanent : 64 Ko.

Microprocesor :

— Motorola 68000.

Afișare :

— monitor încorporat cu diagonala de 22,85 cm ;

— rezoluție : 512×342 puncte,

— control la nivel de bit.

Tastatura :

- normală ;
- organizare : QWERTY, standard ;
- detașabilă.

Software :

- sistem de operare : FINDER ;
- limbaje : Mac FORTH, Microsoft BASIC ;

— programe de aplicații : Mac Write, Mac Paint, Multiplan.

Interfețe și periferice standard :

- indicator de tip „mouse” ;
- unitate de disc flexibil-3,5", capacitate : 400 Kocteți ;
- generator de semnale acustice ;
- două interfețe seriale RS-422 A ;
- interfață pentru o unitate suplimentară de disc flexibil ;
- magistrală serială sincronă pentru tastatură.

Extensii :

- imprimantă matricială ;
- tastatura numerică ;
- unități de disc flexibil.

Cost : \$ 2495.

2.1. Componente și scheme bloc

Microcalculatorul „aMIC” (fig. 2.1) face parte din categoria microcalculatoarelor personale (individuale), destinate acoperirii unei largi game de aplicații, în condițiile unor performanțe superioare și al unui cost relativ scăzut.

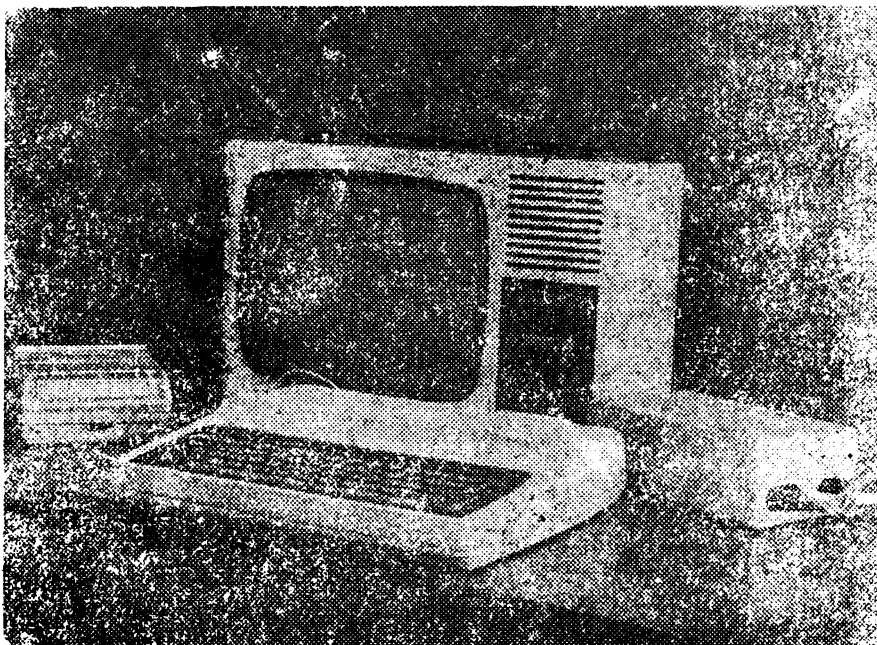

Fig. 2.1. Microcalculatorul „aMIC” (foto).

La proiectarea și realizarea sa tehnologică s-au avut în vedere o serie de factori, privind folosirea cu precădere a circuitelor integrate produse în țara noastră și a unor echipamente periferice din gama bunurilor de larg consum :

televizorul alb-negru * și casetofonul audio. De asemenea, s-a urmărit ca acest produs să reprezinte un sistem *deschis* sub aspectul hardware-ului, software-ului și al aplicațiilor. Acesta permite cuplarea unor periferice destinate creșterii performanțelor și lărgirii gamei aplicațiilor : disc flexibil, înregistrator X-Y, imprimantă, cuplor de proces etc.

Dezvoltările software se referă la extinderea și perfecționarea monitoarelor, asamblorilor, interpretoarelor și compilatoarelor de limbaje universale și specializate de nivel înalt.

Sistemul „aMIC” este organizat (Fig. 2.2) în jurul unei magistrale, care conține liniile de date, adrese, comenzi și alimentare. Aceste linii sînt disponibile la un conector extern, cu 50 de contacte, ceea ce permite cuplarea unor periferice evoluate cu acces direct la memorie (unitate de disc flexibil) sau a unor periferice nestandard. Semnalele sînt descrise în capitolul 3. Această magistrală

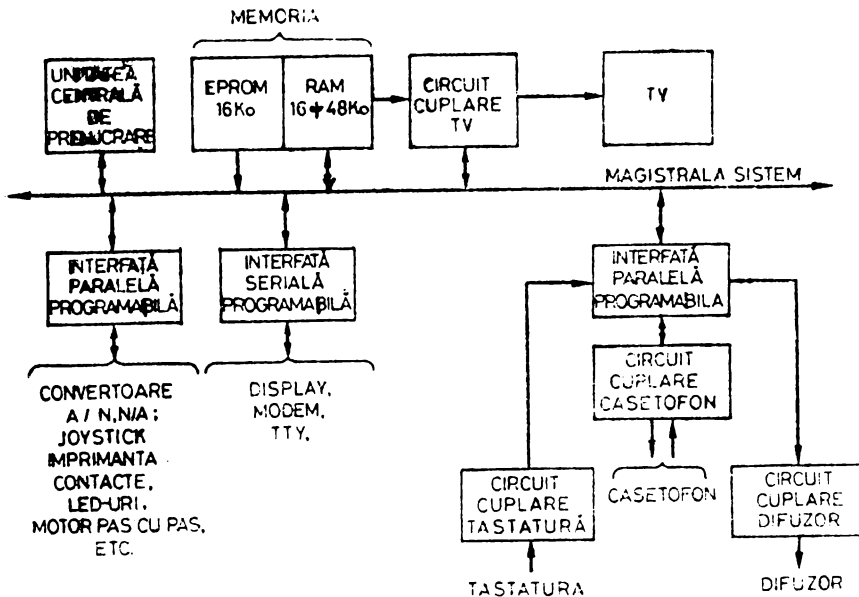

Fig. 2.2. Organizarea microcalculatorului „aMIC”.

asigură legătura între unitatea centrală de prelucrare, memoriile EPROM-RAM, interfețele paralele programabile, interfața serială programabilă și cuplorul TV.

Unitatea centrală de prelucrare se bazează pe microprocesorul Z80, funcționând la frecvență de 2,5 MHz.

Memoria EPROM, care conține monitorul și interpretorul limbajului BASIC sau monitorul, asamblorul și editorul de texte, are o capacitate de 16 Ko și folosește circuitele 2716.

Memoria RAM, destinată programelor de aplicații, este realizată cu circuite dinamice 4116 și asigură o capacitate maximă de 48 Ko.

*) Varianta color se află în curs de asimilare de către industrie.

*Interfața paralelă programabilă ** are un caracter opțional și este realizată cu un circuit 8255. Ea se folosește pentru conectarea unor echipamente convenționale sau a unor echipamente nestandard. Astfel, se pot menționa: convertorul A/N-N/A, Joy-stick-ul, imprimanta, contacte, LED-uri, circuite de comandă a unui motor pas cu pas etc.

*Interfața serială programabilă **, este opțională și se bazează pe circuitul 8251. Ea este utilizată pentru cuplarea unor echipamente cu transmisie serială: display, MODEM, TTY, eventual alt calculator prevăzut cu interfață serială.

Cuplorul TV asigură generarea semnalului video complex modulată, pe baza conținutului memoriei de ecran, cu o capacitate de 8 Ko., care face parte tot din memoria RAM a sistemului.

Pentru introducerea comenzilor, instrucțiunilor și a datelor în sistem se folosește o *tastatură elastică, ultraplă, cu martor sonor (difuzor), dispunând de 59 de taste*. În principal organizarea tastaturii core spunde convenției QWERTY

Fig. 2.3. Tastatura microcalculatorului „aMIC” (foto).

pentru caracterele alfanumerice (fig. 2.3). A fost prevăzut un *set de 16 caractere semigrafice, care pot fi afișate în video normal sau video invers ca și celelalte caractere alfanumerice*. Introducerea caracterelor prezente în colțul stînga sus pe fiecare tastă se realizează acționînd simultan Tasta SHIFT și Tasta cu codul

* Pentru programarea interfețelor paralele și seriale, în vederea conectării diverselor echipamente, sînt prezentate în cap. 8 o serie de exemple. De asemenea, se poate consulta lucrarea: Microcalculatoarele FELIX M18, M18B, M118, vol. I, Editura Tehnică, 1984, autorii A. Petrescu și colectiv.

dorit. În figura 2.4 se prezintă caracterele semigrafice și codificarea lor hexazecimală. Trecerea la afișarea video-invers se asigură prin acționarea simultană a tastelor CTRL și E. Tasta RESET generează condiția de inițializare a sistemului, trecerea sub controlul programului de sistem numit „monitor“ și afișarea în video normal. Tasta INT permite generarea unor întreruperi de la tastatură, care pot fi tratate prin programe speciale.

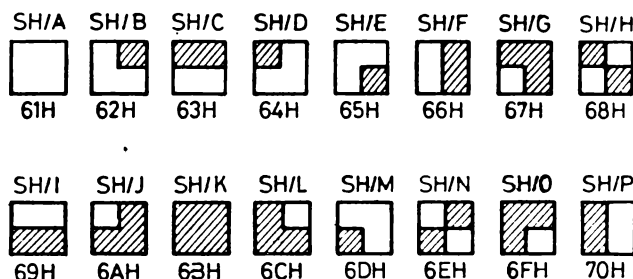

Fig. 2.4. Caracterele semigrafice.

Afișarea informației alfanumerice, semigrafice și grafice este asigurată cu ajutorul unui televizor comercial alb/negru. Pentru reprezentări grafice rezoluția ecranului este de 256×256 puncte. În regimul alfanumeric se afișează 32 de rânduri, a câte 30 caractere pe rând*. Generatorul de caractere programat permite afișarea setului standard de 64 caractere ASCII și a setului de caractere semigrafice menționate mai sus. La cerere, setul de caractere poate fi modificat.

Cuplarea televizorului la calculator se realizează cu ajutorul unui cablu coaxial, prin intrarea de antenă, modulatorul fiind acordat în banda II VHF, canalele 6–12.

Stocarea programelor elaborate în cod mașină, limbaj de asamblare sau BASIC se face pe casetă magnetică obișnuită, folosind un casetofon comercial. Viteza de transfer a informației este de circa 1 600 bauds, ceea ce permite încărcarea sau stocarea unor programe relativ lungi într-un interval de timp suficient de mic. Deși s-au luat măsuri speciale pentru amplificarea semnalelor, se impune stabilirea unui volum optim al semnalului la casetofon, atât la redare, cât și la înregistrare. Se va căuta ca, pe cât este posibil, să se folosească mufe separate pentru conectarea la casetofon în cazul citirii, respectiv al scrierii (în cazul în care nu se folosește casetofonul furnizat de către producătorul sistemului de calcul).

2.2. Software de bază : monitoare, asamblor, interpretor BASIC

Spre deosebire de alte sisteme de calcul individuale din aceeași clasă, la care utilizatorul operează direct cu o „mașină BASIC“, microsistemul „aMIC“ dispune de un Monitor, rezident în memoria EPROM, care asigură interpretarea și execuția comenzilor introduse de la tastatură.

* În cadrul versiunii V.01 a monitorului „aMIC“.

Monitorul este constituit dintr-o colecție de rutine, care pot fi apelate, atât de la tastatură, cât și de programele scrise de către utilizator. Intrarea în Monitor se realizează automat, la aplicarea tensiunii de alimentare sau pe parcursul utilizării calculatorului, acționând tasta RESET. Când sistemul se află sub controlul Monitorului, pe ecran se afișează, în colțul stînga sus mesajul AMIC. Pe rîndul următor, sub mesajul AMIC, apare un punct urmat de cursor, care este reprezentat sub forma unei linii cu afișare intermitentă. Aceasta indică poziția pe ecran la care se va înscrie următorul caracter introdus de la tastatură. În continuare Monitorul așteaptă comenzi. *Pînă în prezent au fost scrise trei versiuni ale Monitorului „aMIC“. Versiunea restrînsă V0.1 ocupă 2 Ko de memorie. Versiunea extinsă V0.2 dispune de facilități suplimentare și ocupă 2,5 Ko de memorie. Monitorul, care are înglobate un asamblor și un editor de fișiere create în memorie (MATE), ocupă 6 Ko de memorie.*

Avînd în vedere posibilitatea reprogramării memoriilor EPROM, cit și faptul că acestea sînt plasate pe socluri în calculator este posibilă scrierea unor monitoare orientate pe aplicații specifice. În cazul unor aplicații dedicate, chiar programul utilizatorului poate fi înscris în EPROM, folosindu-se numai 16 Ko de memorie RAM pentru : afișare pe ecran (8 Ko) și manipularea variabilelor (8 Ko).

2.2.1. Monitorul „aMIC“ V0.1 * (sumar, in extenso în § 5.1) are următoarele comenzi :

- D — afișarea pe ecran a conținutului unei zone de memorie,
- F — încărcarea unei zone de memorie cu o constantă,
- M — deplasarea conținutului unei zone de memorie în altă zonă de memorie,
- C — modificarea registrelor interne ale utilizatorului,
- X — afișarea registrelor interne ale utilizatorului,
- S — afișarea și modificarea conținutului unor locații de memorie,
- G — lansarea în execuție a unui program obiect aflat în memorie,
- K — salvarea unui fișier din memorie, pe casetă magnetică,
- L — citirea în memorie a unui fișier de pe caseta magnetică,
- B — lansarea în execuție a interpretorului limbajului BASIC.

Unele dintre aceste comenzi necesită parametri numerici reprezentînd adrese (patru cifre hexazecimale) sau constante (două cifre hexazecimale).

Monitorul „aMIC“ versiunea 0.1 ocupă 2 Ko în memoria EPROM, fiind plasat la adresele 0000H-07FFH. El este descris pe larg în capitolul 5 al lucrării.

Comenzile de mai sus asigură introducerea unor programe în cod obiect, depanarea lor și lansarea în execuție. În acest mod pot fi controlate deosebit de eficient toate resursele hardware ale calculatorului în scopul depanării și elaborării unor programe de aplicații extrem de performante.

2.2.2. Monitorul „aMIC“ V0.2 (sumar, in extenso, în § 5.2) constituie o versiune extinsă față de V0.1, oferind o viteză mai mare de execuție a rutinelor sale și o condensare a codului, datorită utilizării întregului set de instrucțiuni ale microprocesorului Z80.

* Este scris în subsetul de instrucțiuni al microprocesorului Z80 compatibil direct, de jos în sus, cu setul de instrucțiuni al microprocesorului 8080.

Această versiune se caracterizează prin următoarele :

- modificarea definiției caracterelor, ceea ce permite afișarea a 40 caractere pe rând ;
- atribuirea de nume fișierelor pe casetă magnetică pentru a efectua operații de citire, scriere și verificare a fișierelor pe baza numelui asociat ;
- introducerea funcțiilor utilizator pentru manipularea facilă a rutinelor din Monitor, care gestionează perifericele sistemului ; funcțiile utilizator sînt standardizate conform sistemului de operare CP/M V2.2, ceea ce permite execuția pe calculatorul „aMIC“ a unor programe dezvoltate pe alte sisteme sub CP/M ;
- implementarea unor noi comenzi privind scrierea și citirea unor fișiere în format hexa la interfața serială.

Spațiul ocupat în memoria EPROM de acest Monitor depinde de numărul funcțiilor utilizator implementate. Versiunea V0.2 ocupă circa 2,5 Ko în memoria EPROM, începînd cu adresa 0000H. Spațiul de la sfîrșitul Monitorului pînă la 0FFFH este destinat dezvoltărilor ulterioare. Programele utilizatorului rezidente în EPROM pot ocupa 12 Ko începînd cu adresa 1000H.

Monitorul „aMIC“ V0.2 are următoarele comenzi :

- D** — afișarea pe ecran a conținutului unei zone de memorie,
- F** — încărcarea unei zone de memorie cu o constantă,
- M** — deplasarea conținutului unei zone de memorie în alte zone de memorie,
- X** — examinarea și modificarea registrelor interne ale microprocesorului Z80,
- S** — afișarea și modificarea conținutului unor locații de memorie,
- G** — lansarea în execuție a unui program obiect aflat în memorie,
- C** — comparare a conținutului a două zone de memorie,
- K** — salvarea unui fișier din memorie pe caseta magnetică ;
- L** — citirea în memorie a unui fișier de pe caseta magnetică ;
- N** — afișarea conținutului antetului de fișier de pe caseta magnetică ;
- R** — citirea unui bloc de date în format hexa de la interfața serială ;
- V** — compararea conținutului unei zone de memorie cu conținutul unui fișier de pe caseta magnetică ;
- W** — scrierea unui bloc de date în format hexa la interfața serială.

Unele comenzi necesită parametri sub forma unor adrese sau constante reprezentate în coduri hexazecimale.

2.2.3. Monitorul Z80-V0.0 (sumar, in extenso in § 5.3) reprezintă o versiune de monitor scrisă cu instrucțiunile specifice microprocesorului Z80 și asigură următoarele funcțiuni :

- afișarea/modificarea unor zone de memorie RAM ;
- afișarea conținutului registrelor microprocesorului ;
- lansarea în execuție a programelor ;
- posibilitatea lucrului cu întreruperi software în faza de depanare a programelor ;
- salvarea unor zone de memorie sub forma de fișiere pe caseta magnetică ;
- încărcarea de fișiere de pe casetă în memoria RAM ;

Spațiul de memorie EPROM ocupat de acest monitor este de cca 3 Ko

Monitorul Z80-V0.0 are următoarele comenzi :

- I** — inserare șir octeți ;
- V** — vizualizare conținut zonă memorie denumită prin adresa inferioară și superioară ;
- G** — lansare în execuție program ;

- F** — umplere zonă memorie cu o constantă ;
M — deplasare zona memorie ;
Y — comparare zona memorie ;
S, D — suma, diferența ;
R — inițializare mod de lucru cu intreruperile programabile ;
B — programare intrerupere la o adresă dată ;
C — relansare program intrerupt ;
T — trasare program ;
D — dezactivare intreruperi ;
X — afișare conținut registre ;
K — salvare zona memorie pe caseta ;
A — listare antete fișier ;
L Q Z — încărcare fișier de pe caseta la diverse adrese

2.2.4. Monitorul DEST (sumar, in extenso in Cap. 6). DEST (monitor Dezvoltare Software și Testare) reprezintă un monitor de dezvoltare software și testare pentru sisteme care folosesc microprocesorul Z80.

Monitorul oferă următoarele posibilități de lucru :

- crearea și modificarea fișierelor sursă în limbaj de asamblare,
- asamblarea de fișiere sursă și crearea de module obiect relocabile sau absolute,
- editarea și legarea mai multor module obiect relocabile într-un singur modul, acesta devenind modul obiect absolut,
- dezasamblarea codului obiect din orice zonă de memorie, listarea sursei și memorarea sub forma de fișier pentru prelucrări ulterioare,
- execuția pas cu pas a programului,
- încărcarea datelor/salvarea datelor de la/pe caseta magnetică.

Facilitățile enumerate mai sus asigură realizarea cerințelor necesare unui sistem de dezvoltare pentru software.

Configurația minimă pentru testare-depanare necesită 8 Kocteți de memorie EPROM și 16 Ko. de memorie RAM, iar configurația necesară dezvoltării de aplicații necesită 16 Ko. EPROM și 16—48 Ko. RAM, împreună cu perifericele : casetofon și miniimprimantă.

2.2.5. Monitor—Asamblor—Text Editor (MATE) poate fi considerat un sistem de operare de capacitate și posibilități limitate, rezident din memoria EPROM. El asigură editarea, asamblarea, depanarea și execuția unor programe sursă, scrise în limbajul de asamblare al microprocesorului 8080. Programele sînt tratate ca fișiere create în memorie, cărora li se atribuie cîte un nume. În cazul în care sînt mai multe fișiere în memorie, fișierul cu care se lucrează poartă numele de fișier curent.

Fișierele sînt organizate pe linii, fiecare linie fiind identificată printr-un număr N ($0000 \leq N \leq 9999$ în zecimal).

Editorul permite încărcarea informațiilor structurate pe linii în fișiere și modificarea conținutului liniilor. O linie poate conține cel mult 80 de caractere.

Asamblorul permite generarea codului obiect pentru programele editate sub formă de fișiere. Fișierul obiect astfel creat poate fi lansat în execuție. Asamblorul manipulează constante zecimale, hexazecimale, expresii, pseudoinstrucțiuni etc. El oferă o serie de mesaje de eroare.

Fișierele sursă sau obiect din memorie pot fi salvate pe casetă magnetică sau pot fi restaurate în memorie prin citirea lor de pe caseta magnetică.

Comenzile Monitorului MATE sînt :

ASSM	— asamblează un program sursă,
BREK	— poziționează sau șterge puncte de întrerupere (suspendare) în programul care se va executa,
CTRL-X	— abandonează linia curentă,
DELT	— șterge linii dintr-un fișier,
DUMP	— afișează conținutul memoriei,
ENTR	— introduce date în memorie,
EXEC	— lansează în execuție un program,
FILE	— creează, distruge, activează un fișier sau afișează informații referitoare la un fișier,
LIST	— listează conținutul unui fișier,
LOAD	— citește în memorie un fișier de pe caseta magnetică,
PAGE	— deplasează o pagină (zonă) de memorie,
PROC	— relansează în execuție un program oprit într-un punct de întrerupere (suspendare),
SAVE	— încarcă pe casetă un fișier din memorie,
YYYY	— cheamă editorul de fișiere ($0 \leq Y \leq 9$).

Modulul monitor posedă un singur mesaj de eroare (...WHAT ?), care indică o comandă eronată sau folosirea incorectă a parametrilor unei comenzi. MATE este descris pe larg în capitolul 7 al lucrării.

2.2.6. **Interpreterul pentru limbajul BASIC** a fost implementat pînă în prezent în două versiuni *. Prima variantă constituie un subset al celei de-a doua în sensul că nu dispune de instrucțiuni referitoare la matrici, prelucrare grafică și operația CALL. Versiunea redusă este realizată ca un interpretor care ocupă 8 Ko de memorie EPROM, în timp ce versiunea extinsă ocupă 14 Ko de memorie.

Interpretoarele BASIC implementate nu utilizează o formă intermediară a programului, începînd de fiecare dată execuția de la forma sursă. Ca urmare a execuției programului, utilizatorul nu va dispune de codul obiect al programului, ci de rezultatele execuției acestuia.

Interpreterul BASIC este stocat în memoria EPROM începînd de la adresa fixă 0800H. Lansarea sa în execuție, din Monitor, se recunoaște prin afișarea pe ecran a mesajului READY, ceea ce indică faptul că sistemul așteaptă comenzi sau instrucțiuni de la utilizator.

Pentru editarea programelor au fost introduse facilități de corecție a unei linii în timpul introducerii sale de la tastatură sau de editare a programului deja introdus, prin ștergerea sau înlocuirea unor linii.

În vederea evaluării rapide a limbajului BASIC extins, în continuare este prezentat sub forma unui memento.

2.2.7. **Limbajul BASIC — memento (în cap. 9, din vol. 2, in extenso).** Numerele sînt considerate reale și reprezentate în formatul cu virgulă mobilă avînd 6—7 cifre semnificative. Toate variabilele numerice sînt reale. Numele variabilelor simple este format dintr-o literă sau o literă și o cifră, iar al tablourilor (care pot avea una sau două dimensiuni) dintr-o literă. Indicii tablourilor sînt cuprinși între 1 și 254.

* În curs de implementare se află noi versiuni de BASIC, care urmăresc compatibilizarea cu versiunile instalate pe alte microcalculatoare individuale de largă răspîndire sau pentru aplicații specifice de supraveghere și conducere a proceselor industriale.

Numele unui șir constă dintr-o literă urmată de semnul \$. Se pot utiliza tablouri de șiruri, toate șirurile componente avînd aceeași dimensiune, specificată în instrucțiunea DIM.

Pot fi utilizate subșiruri, specificarea unui subșir realizîndu-se cu notația (e1TOe2), atașată numelui variabilei șir, unde e1, e2 sînt expresii ale căror valori reprezintă poziția primului și, respectiv, a ultimului caracter al subșirului, din șirul dat.

Expresiile e1 și/sau e2 pot să lipsească. În acest caz se vor lua implicit primul caracter și respectiv ultimul al șirului.

Funcții

Sintaxă	Rezultat
ABS(X)	Valoarea absolută.
ATN(X)	Arctangentă din X (X în radiani).
CHR\$(X)	Caracterul al cărui cod este X.
COS(X)	Cosinus din X (X în radiani).
EXP(X)	e^x
EE	Constanta e (baza logaritmilor naturali).
GET(X)	Valoarea citită de la portul X ($0 \leq X \leq 255$).
INKEY\$	Caracterul introdus de la tastatură sau șirul vid, dacă nu s-a acționat nici o tastă.
INT(X)	Partea întregă din X.
LEN(X\$)	Lungimea șirului X\$.
LOG(X)	Logaritmul natural din X.
PI	Constanta π (3.14159265...).
PUT(X)	Se utilizează numai în membrul stîng al instrucțiunii de atribuire. Transmite la portul X, ($0 \leq X \leq 255$), valoarea expresiei din membrul drept convertită în întreg pe un octet (eventual prin trunciere).
RND(X)	Generează un număr aleator în intervalul (0,1).
SGN(X)	Signum: -1 pentru $X < 0$, 0 pentru $X = 0$ și 1 pentru $X > 0$.
SIN(X)	Sinus din X (X în radiani).
SQR(X)	Rădăcina pătrată din X.
STR\$(X)	Șirul de caractere care ar fi afișat, dacă X ar fi tipărit cu PRINT.
VAL(X\$)	Evaluează șirul X\$, privit ca o expresie numerică.
AT(X, Y)	Se utilizează în instrucțiunea PRINT pentru a indica linia X și coloana Y, în care se dorește să se tipărească ($1 \leq X \leq 32$), ($1 \leq Y \leq 30$).
X\$(XTOY)	Subșirul format din caracterele X pînă la Y, din șirul X\$. Dacă X sau Y lipsește, se consideră că subșirul începe cu primul caracter și respectiv se termină cu ultimul caracter din X\$.
CON	Inițializează o matrice cu valoarea 1.
IDN	Inițializează o matrice cu valoarea 1 pe diagonala principală (sau cvasidiagonală) și zero în rest.
INV(A)	Inversa matricei A.
TRN(A)	Transpusa matricei A.
ZER	Inițializează o matrice cu valoarea zero.

Operatori

- Scădere (binar sau unar).
- + Adunarea (inclusiv pentru matrici).
- * Înmulțire (inclusiv pentru matrici).
- / Împărțire.
- † Ridicare la putere.

$\left. \begin{array}{l} =, >, < \\ = <, < = \\ = >, > = \\ < >, < > \end{array} \right\}$	<p>Operatori relaționali ce pot fi utilizați în instrucțiunea IF. Mărimile comparate trebuie să fie de același tip : numeric sau șir</p>
--	--

Comenzi

GOTO n Execută programul începând de la linia n.

LIST m, n Afișează instrucțiunile programului cu numerele de linie cuprinse între m și n. În cazul absenței parametrilor se listează programul în întregime.

LOAD Încarcă de pe casetă în memoria internă un program împreună cu variabilele utilizate.

RUN n Inițializează variabilele programului și lansează execuția începând cu linia n (sau în absența parametrului n se începe cu prima linie).

SAVE Depune programul împreună cu variabilele utilizate pe casetă.

SCR Șterge programul din memorie.

Instrucțiuni

CALL(N,X,Y,...) Apelează subrutina în limbaj mașină (Z80) cu numărul N, ($0 \leq N \leq 254$). X, Y sînt parametri utilizați de sub rutină.

DATA C1, C2, ... Definește constante numerice sau șiruri.

DIM A(m, n), ... Definește tablouri de variabile numerice.

DIM B\$(m,n) ... Definește tablouri de șiruri și le inițializează cu zerouri, respectiv cu spații.

DRAW X,Y Desenează o linie din punctul grafic curent, în punctul de coordonate X,Y.

END Oprește execuția programului. Este ultima instrucțiune din program.

FOR I=XTOY
FOR I=XTOY STEP Z } Instrucțiuni de ciclare. I este variabila de control, X valoarea inițială, Y valoarea finală și Z pasul (X,Y,Z valori numerice reale).

NEXT I Instrucțiune utilizată pentru a marca sfîrșitul ciclului început cu instrucțiunea FOR care utilizează aceeași variabilă de control I.

GOTO n Salt la execuția instrucțiunii n. Este singura instrucțiune ce poate fi utilizată și sub formă de comandă.

GOSUB n Salt la execuția subrutinei care începe la linia n.

RETURN Instrucțiune utilizată pentru revenirea din subrutina.

IF X>Y THEN n
IF X\$≤Y\$ THEN n } Dacă relația dintre cele două mărimi este adevărată, se execută instrucțiunea de la linia n, altfel se continuă cu instrucțiunea următoare lui IF.

INIT P Șterge ecranul și eventual îl comută în alt mod de lucru (defilare/pagină).

INPUT X,X\$, ... Citește de la tastatură valori pentru variabilele specificate.

LET X=expresie
X=expresie
X\$=șir } Instrucțiunea de atribuire. Asociază unei variabile o valoare.

ON X GOSUB n1, n2,
ON X GOTO n1, n2, ... } Se evaluează X (care poate fi expresie) și i se calculează partea întreagă, $n = \text{INT}(X)$. Se trece apoi la execuția instrucțiunii cu numărul (eticheta) nk. Dacă k este mai mare decît numărul de etichete specificate, atunci nu se execută saltul.

MOVE X,Y Punctul grafic va avea coordonatele X,Y. Nu se afișează nimic. Pe ecran pot fi afișate 256×256 puncte grafice.

PLOT X,Y „Aprinde” pătrățelul de coordonate X,Y ($0 \leq X \leq 63$), ($0 \leq Y \leq 63$). Un pătrățel are 16 puncte grafice.

PRINT X,X\$, ... Afișează valorile expresiilor numerice sau șir, specificate în instrucțiune. Tratează separatorii : “,” și AT(X,Y).

READ X,XS,	Citește valori pentru variabilele specificate. Valorile snt luate din instrucțiunile DATA, din program.
REM	Permite introducerea de comentarii într-un program.
RESTORE	Instrucțiune utilizată în conjuncție cu READ și DATA, pentru a permite recitirea constantelor din instrucțiunile DATA.
ROTATE U	Permite rotația cu unghiul U (în radiani) a vectorilor generați cu RDRAW sau a poziționărilor realizate cu REMOVE
REMOVE X,Y	Punctul grafic va fi deplasat cu X pe orizontală și Y pe verticală față de poziția curentă. Nu afișează nimic.
RDRAW X,Y	Generează un vector din punctul curent, pînă în punctul de coordonate X,Y relative la punctul curent.
STOP	Oprește execuția programului.
SCALE X,Y	Permite definirea scării de reprezentare grafică pe orizontală și verticală.
UNPLOT X,Y	Șterge pătrățelul de coordonate X,Y. ($0 \leq X \leq 63$), ($0 \leq Y \leq 63$).
VIEWPORT X1,X2, Y1,Y2	Definește zona din ecran pe care va avea loc afișarea grafică (spațiul fizic).
WINDOW X1,X2, Y1,Y 2	Definește limitele între care pot varia coordonatele punctelor ce vor avea imagine pe ecran (spațiu utilizator).
MAT INPUT A,B, ... MAT READ A,B, ... MAT PRINT A,B, ...	} Instrucțiuni care permit citirea și scrierea tablourilor numerice fără specificarea individuală a elementelor componente.

2.3. Configurații disponibile la desfacere

Sistemul de calcul „aMIC“ poate fi livrat în diverse configurații funcționale, unpușe de tipurile aplicațiilor avute în vedere.

În cazul limită inferior se poate folosi numai placheta cu cablaj imprimat, avînd implantate circuitele necesare pentru a realiza structura de resurse hardware solicitate într-o aplicație dată. Astfel, introdusă într-un echipament mai complex, placheta de bază își pierde identitatea.

Intr-o configurație extinsă sistemul este livrabil actualmente cu următoarele componente :

Microcal

- Microcalculator „aMIC“ (cu mufe ; TV ; CAS ; Alimentare)
- Memorie fixă 16 Ko EPROM : monitor, interpretor BASIC extins.
- Memorie utilizator 48 Ko. RAM.
- Televizor (TV), cablu de legătură cu microcalculatorul.
- Casetofon (CAS), cablu de legătură cu microcalculatorul.
- Imprimantă, conector periferic pentru imprimantă, cablu de legătură cu microcalculatorul.
- Sursa de alimentare, cablu de legătură cu microcalculatorul.
- Conector interfață serială.
- Conector legături externe.

Pentru a veni în sprijinul celor care solicită micro sisteme „aMIC“ în diverse variante, se prezintă în continuare codificarea resurselor hardware.

84039-1.0. Microcalculator individual, compus din următoarele sub-ansamble :

— **84039-PE-1.0.** Placheta echipată „aMIC“, constînd din circuitul imprimat 84039PE1.1 pe care se implantează componentele electronice și cablurile spre mufele de conexiuni și tastatură.

Modulele funcționale existente pe placheta care reprezintă un „microcalculator pe o singură plachetă“ sînt următoarele :

- unitate centrală de prelucrare cu microprocesor Z80,
- memorie RAM, cu circuite dinamice tip 4116,
- memorie EPROM, cu circuite tip 2716,
- interfața paralelă programabilă bazată pe circuitul tip 8255, care asigură următoarele funcțiuni :
 - interfața cu tastatura,
 - interfața cu casetofonul audio,
 - generarea semnalului video complex,
 - generarea semnalului pentru amplificatorul audio și difuzor,
- interfața cu receptorul TV,
- interfața de comunicație serială, realizată cu circuitul 8251,
- interfața cu miniimprimanta, realizată cu circuitul tip 8255.

Pe o plachetă cu conectori, dispusă în partea posterioară a carcasei microcalculatorului, se fixează cablurile de legătură cu diversele periferice :

- **84039-S** pentru mufa de alimentare a sursei,
- **84039-C** pentru casetofon.
- **84039-T** pentru televizor,
- **84039-E** pentru magistrala externă,
- **84039-M** pentru miniimprimantă,
- **84039-O** pentru interfața serială.

În figura 2.5 se prezintă forma, dimensiunile și elementele microcalculatorului „aMIC“, exceptînd sursa, perifericele și cablurile de legătură.

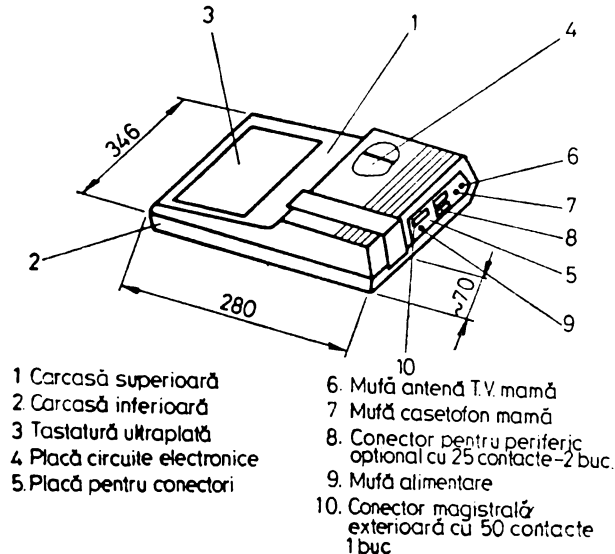

Fig. 2.5. Forma și dimensiunile microcalculatorului „aMIC“.

- . 84039-2.0. Sursa de alimentare externă, care furnizează tensiunile de alimentare de $\pm 5\text{ V}$, $\pm 12\text{ V}$.
- . 84039-3.0. Casetofon audio (cu cablu de legătură).
- . 84039-4.0. Receptor TV alb-negru (cu cablu de legătură).
- . 84039-5.0. Miniimprimantă.

EXEMPLUL 1=84039-A M I I O C O C

EXEMPLUL 2=84039-A 0 O I O 0 O C

EXEMPLUL 3=84039-A .0.000.000

84039 0.0.000 000 ← CODIFICARE

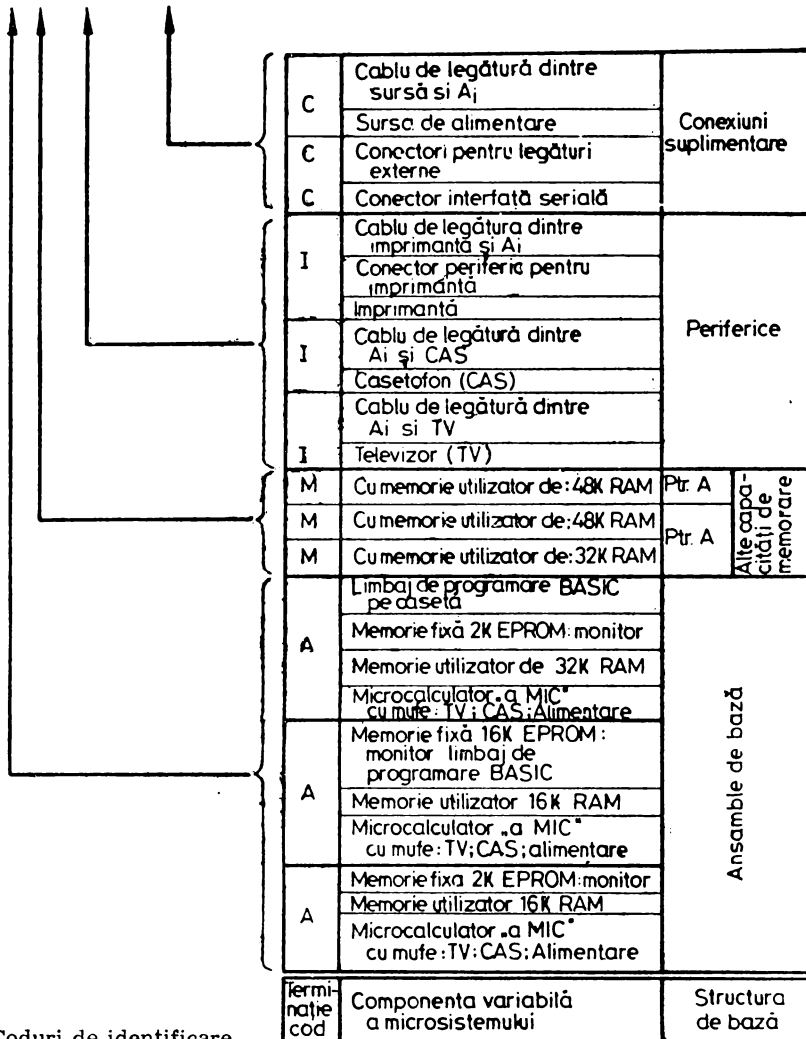

Fig. 2.6. Coduri de identificare.

În figura 2.6 se prezintă modul de codificare a configurațiilor solicitate de utilizatori pentru diverse aplicații.

Cea mai redusă configurație livrabilă are codificarea 84039-A1,0,0,000,000. Ea este utilizată cu casetofon, televizor și sursă furnizate de către beneficiar, cu programe livrate la cererea acestuia.

Configurația de bază apreciată ca uzuală cuprinde :

- microcalculator 84039-1.0 (A2 sau A3 fig. 2.6),
- sursa de alimentare 84039-2.0, cu cablu 84039-S,
- casetofon audio 84039-3.0, cu cablu 84039-C,
- receptor TV alb/negru 84039-4.0, cu cablu 84039 T.

În cazul în care beneficiarul dispune de receptor TV și/sau casetofon și/sau sursă de alimentare, ansamblele respective nu se vor mai livra.

Structura și funcționarea microcalculatorului „aMIC”

3.1. Generalități

Microcalculatorul personal se prezintă sub forma unui sistem pe o singură placă, la care se conectează următoarele echipamente :

- tastatură pentru introducerea comenzilor și datelor ;
- televizor pentru afișarea informațiilor ;
- casetofon audio pentru salvarea programelor din memoria internă și refacerea ulterioară a acestora ;

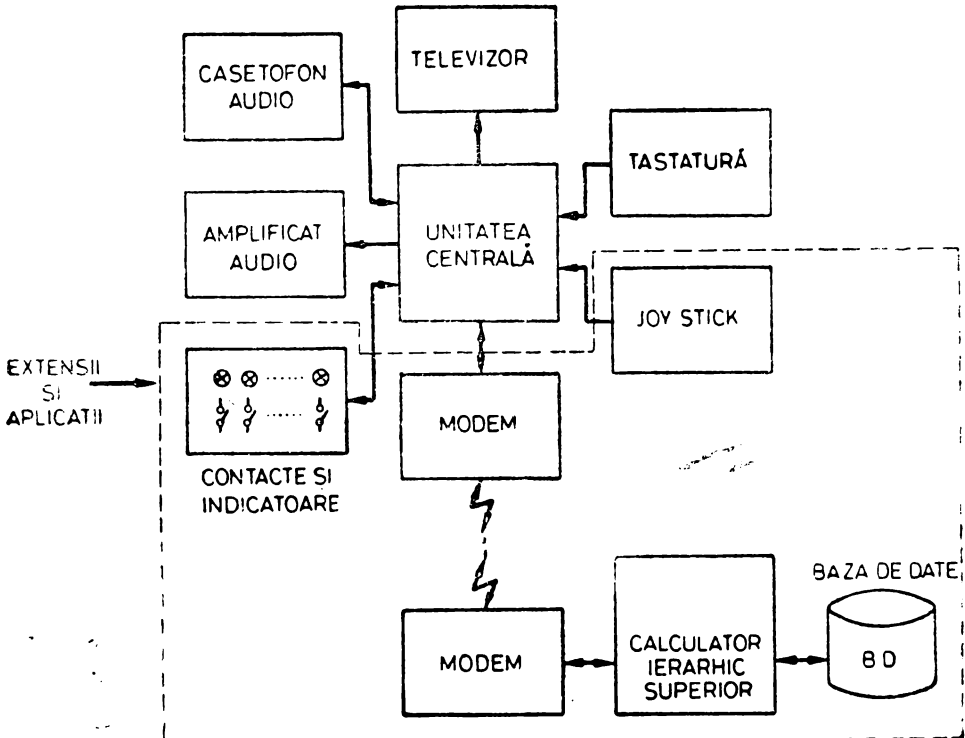

Fig. 3.1. Structura microcalculatorului personal.

- modem pentru transmiterea/recepționarea datelor pe linie telefonică ;
- joystick, dispozitiv pentru interacționarea directă între utilizator și ecranul televizorului în modul de lucru grafic ;
- amplificator audio și difuzor pentru diverse aplicații acustice.

Structura microcalculatorului personal este prezentată în figura 3.1. Unitatea centrală cuprinde microprocesorul, memoria internă și circuitele de interfață, la care se conectează echipamentele periferice. Prin intermediul unor porturi de intrare/ieșire microcalculatorul personal poate să controleze un proces simplu. În figura 3.1 această posibilitate s-a reprezentat printr-un dispozitiv cu LED-uri și comutatoare. Sistemul poate să citească nivele logice (starea unor contacte) și să comande dispozitive numerice (LED-uri).

Placheta cu unitatea centrală împreună cu tastatura se află introduse într-o carcasă. Utilizatorul are acces la claviatură și butoanele pentru întrerupere și reset (inițializare). De asemenea, s-au prevăzut mufe pentru semnalul video complex, semnalul video modulată, înregistrare/redare casetofon audio și conectori pentru comunicație serială și porturi de intrare/ieșire. Circuitul imprimat al unității centrale grupează liniile magistralei sistemului pentru furnizarea în exterior a acesteia și conectarea unei extensii de memorie sau interfațarea unor echipamente periferice. Semnalele de la conectorul de magistrală de pe placa de circuit imprimat, precum și pinii, sînt dați în lista următoare :

Nr. pin	Semnal	Nr. pin	Semnal	Nr. pin	Semnal	Nr. pin	Semnal
1	GND	11	$\overline{\text{BUSACKB}}$	21	AB8	31	DB2
2	$\overline{\text{X}\emptyset\text{B}}$	12	$\overline{\text{INT}}$	22	AB9	32	DB3
3	$\overline{\text{RESET}}$	13	AB \emptyset	23	AB1 \emptyset	33	DB4
4	$\overline{\text{WAIT1}}$	14	AB1	24	AB11	34	DB5
5	$\overline{\text{M1B}}$	15	AB2	25	AB12	35	DB6
6	$\overline{\text{WRB}}$	16	AB3	26	AB13	36	DB7
7	$\overline{\text{RDB}}$	17	AB4	27	AB14	37	$\overline{\text{RFSI1}}$
8	$\overline{\text{IOREQB}}$	18	AB5	28	AB15	38	+5V
9	$\overline{\text{MREQB}}$	19	AB6	29	DB \emptyset	39	-5V
10	$\overline{\text{BUSREQ}}$	20	AB7	30	DB1	40	+12V

De asemenea, pe circuitul imprimat se află un alt conector care furnizează semnalele pentru modulatorul TV (informație și sincronizare), difuzor audio, casetofon audio și semnalele pentru selecția circuitelor de comunicație serială și interfață paralelă (aceste circuite sînt dispuse în exterior, pe o placă suplimentară). Sînt disponibile și o serie de semnale neutilizate de la circuitul 8255, care pot fi folosite extern. Acest conector și pinii sînt listați în continuare :

Nr. pin	Semnal	Nr. pin	Semnal	Nr. pin	Semnal	Nr. pin	Semnal
1	PB \emptyset	6	PC3	11	SLC	16	-5V
2	PB1	7	PC4	12	$\overline{\text{USART}}$	17	+12V
3	PB2	8	PC6	13	$\overline{\text{PPI2}}$		
4	PB3	9	PC7	14	+5V		
5	PB4	10	INF	15	GND		

Tot pe circuitul imprimat se află o zonă universală liberă, la dispoziția utilizatorului, pentru eventuale modificări sau pentru introducerea unor circuite suplimentare.

Schima bloc a microcalculatorului personal este prezentată în figura 3.2. Structura este modulară și se compune din :

- unitatea centrală de prelucrare ;
- memoria EPROM ;
- memoria RAM ;
- logica de afișare la televizor ;
- interfața periferică programabilă ;
- interfața de comunicație serială.

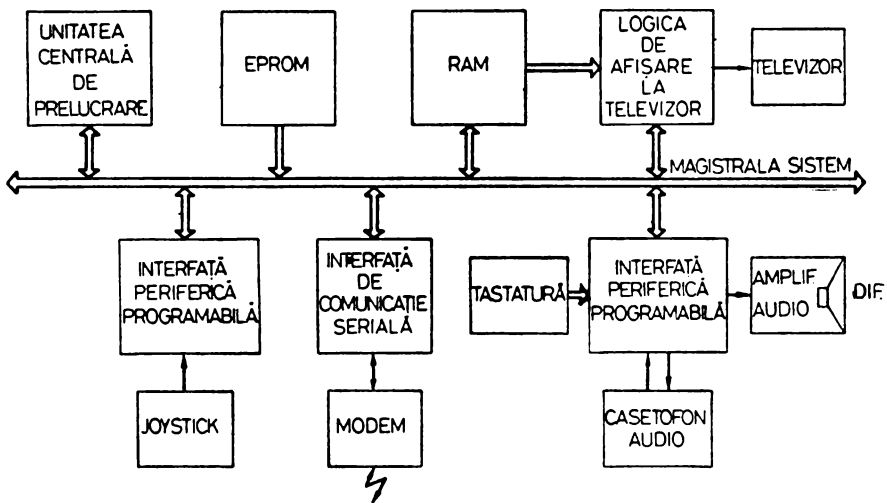

Fig. 3.2. Schema bloc a microcalculatorului personal.

Toate aceste module sînt conectate la o magistrală unică care conține :

- 16 linii de adrese AB_0 — AB_{15} ;
- 8 linii de date DB_0 — DB_7 ;
- 8 linii de comenzi : \overline{MREQB} , \overline{IOREQB} , \overline{RDB} , \overline{WRB} , \overline{WAIT} , \overline{INT} , \overline{NMI} , $\overline{M1}$;
- 5 linii de alimentare : +5 V, -5 V, +12 V, -12 V, masă.

Unitatea centrală de prelucrare (UCP) este singurul modul master din sistem, deținînd în permanență controlul magistralei. Modulul UCP este construit pe baza microprocesorului Z80. Poate adresa direct 64 Kcuvinte de memorie și 256 de porturi de intrare/ieșire.

Memoria EPROM este realizată cu circuite 2716, de 2 Ko, realizîndu-se o capacitate maximă de 16 Kocteți (8 cipuri). Conține sistemul de operare rezident ; monitorul și interpretorul BASIC. Zona de memorie ocupată de EPROM este cuprinsă între adresele 0000H-3FFFH.

Memoria RAM este realizată cu circuite dinamice 4116, de 16 Kbiți, realizîndu-se o capacitate maximă de 48 Ko (24 cipuri). Zona ocupată de RAM este cuprinsă între adresele 4000H-FFFFH. Există trei module distincte, fiecare de cîte 16 Ko, primul între adresele 4000H-7FFFH, al doilea între 8000H-

BFFFH, iar al treilea între C000H-FFFFH. Memoria video (memoria ecran) este inclusă în primul modul, între adresele 4000H-5FFFH și are capacitatea de 8 Ko.

Televizorul este un terminal grafic cu rezoluția ecranului de 256×256 de puncte. Există o corespondență biunivocă între biții din memoria de imagine și punctele de pe ecran. Utilizatorul avînd acces la această memorie poate programa oricare din puncte să fie aprins sau stins. În regim alfanumeric se pot afișa 32 de rînduri a cîte 30 de caractere, generatorul de caractere fiind inclus în monitorul microcalculatorului personal.

4000	4001	4002	4003	4004	----	----	401D	401E	401F
4020	4021	4022	4023	----	----	----	403E	403F	
4040	4041	4042	----	----	----	----	405E	405F	
4060	4061	4062	----	----	----	----	407E	407F	
4080	4081	----	----	----	----	----	409F		

5F80	5F81	----	----	----	----	----	5F9F		
5FA0	5FA1	5FA2	----	----	----	----	5FBE	5FBF	
5FC0	5FC1	5FC2	5FC3	----	----	5FDD	5FDE	5FDF	
5FE0	5FE1	5FE2	5FE3	----	----	5FFD	5FFE	5FFF	

Fig. 3.3. Memoria ecran.

Corespondența între adresele trimise de microprocesor și octeții din memoria ecran este prezentată în figura 3.3. Bitul 7 din octetul de informație se afișează în stînga, iar bitul 0 în dreapta. De asemenea, un bit egal cu 0 din memorie înseamnă punct aprins pe ecran, iar bit egal cu 1, punct stins.

Logica de afișare la televizor realizează citirea permanentă a memoriei ecran, serializează informația, amestecă semnalele de sincrolinii, sincrocadre și stingere și trimite semnalul sincrocomplex la televizor.

Interfața periferică programabilă * folosește un circuit 8255 care realizează mai multe funcții :

- interfață pentru tastatură ;
- interfață pentru casetofon ;
- generator de semnal pentru amplificatorul audio ;
- generator de semnal pentru video invers.

* Se află tratate în capitolul 2 al lucrării „Microcalculatoarele FELIX M18, M18B, M118”. Ed. Tehnică — 1984, autori : A. Petrescu și colectiv.

Microcalculatorul personal posedă o a doua interfață periferică programabilă (un al doilea circuit 8255) cu ajutorul căreia se poate controla un proces simplu, sau se pot cupla diverse echipamente: joy-stick, convertor analog/numeric, convertor numeric/analogic etc.*

Interfața de comunicație serială este realizată cu circuitul 8251 și permite cuplarea sistemului la un alt calculator, direct sau prin modem și linie telefonică. Viteza de transmisie/recepție a datelor este selectabilă între valorile 300 Baud, 600 Baud și 1200 Baud.*

Adresele porturilor de intrare/ieșire sînt următoarele:

- 00H: intrare/ieșire date pentru interfața de comunicație serială (8251);
- 01H: comenzi/stări pentru 8251;
- 20H: portul A din circuitul 8255;
- 21H: portul B din circuitul 8255;
- 22H: portul C din circuitul 8255;
- 23H: portul de comandă din circuitul 8255;
- 40H: portul A din al doilea circuit 8255;
- 41H: portul B din al doilea circuit 8255;
- 42H: portul C din al doilea circuit 8255;
- 43H: portul de comandă din al doilea circuit 8255.

3.2. Unitatea centrală de prelucrare

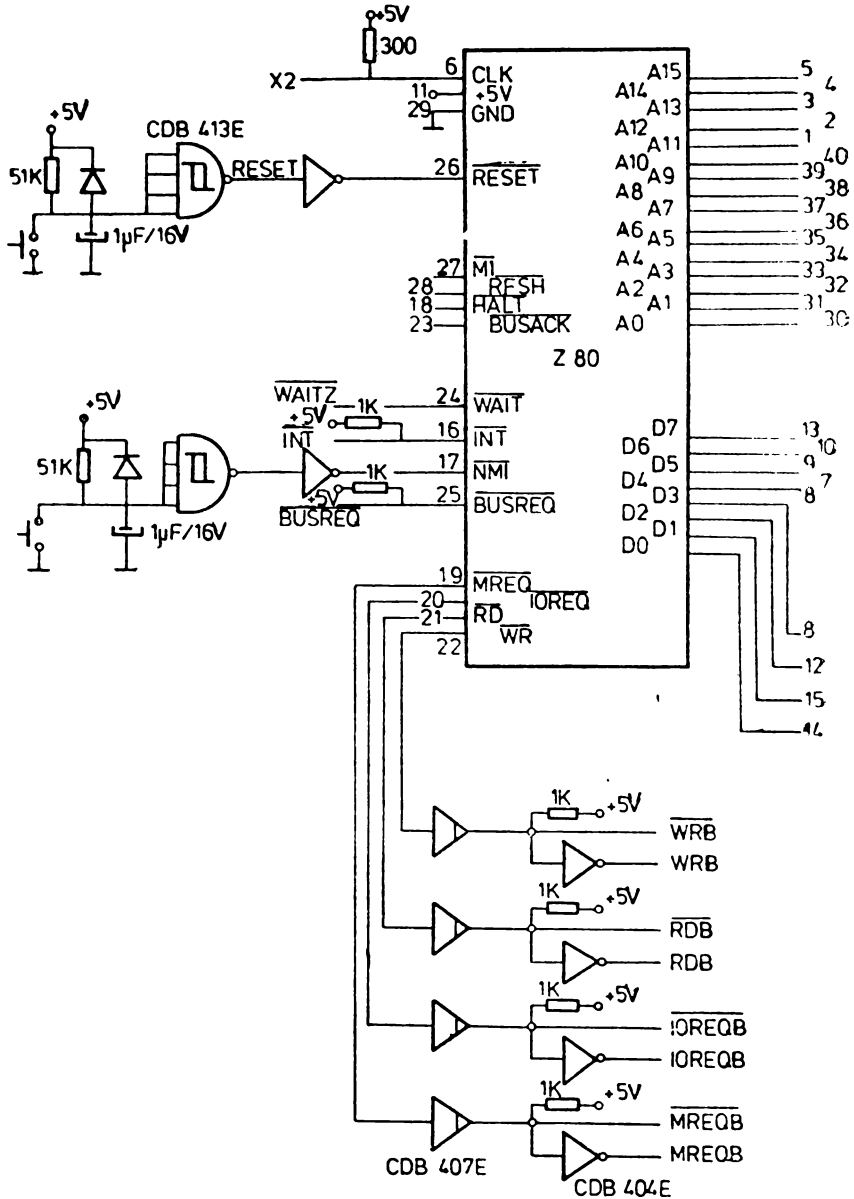
Unitatea centrală de prelucrare (fig. 3.4) se bazează pe un microprocesor Z80, la care se adaugă o serie de circuite logice pentru conectarea la magistrala sistemului. Pentru buna funcționare a microprocesorului, pe lângă tensiunea de alimentare de +5 V și masă, trebuie să i se furnizeze un semnal de ceas cu frecvență maximă de 2,5 MHz. Acesta este semnalul X2, preluat de la sincrogenerator, avînd perioada de 400 ns, deci exact frecvența de 2,5 MHz.

Un buton cu revenire, de pe carcasa microcalculatorului personal, acționat de utilizator, poate furniza impulsuri negative singulare de resetare a microprocesorului. Semnalul de la comutator este conectat pe intrarea RESET a lui Z80 prin intermediul unui circuit 7413 (trigger Schmidt). Un al doilea comutator cu revenire, aflat de asemenea pe carcasă, este conectat pe intrarea de întrerupere nemascabilă NMI. Această întrerupere nu poate fi dezactivată prin program de către utilizator și de aceea este acceptată oricînd de către microprocesor. Activarea intrării NMI, printr-un impuls negativ are ca efect un salt în program la adresa 0066H, unde se află subrutina de tratare a întreruperii.

Pentru a realiza sincronizarea vitezei microprocesorului cu cea a memoriei interne se utilizează o logică simplă pentru generarea semnalului WAIT, de trecere în starea de așteptare. Această logică este descrisă în paragraful 3.3 și urmărește suspendarea activității microprocesorului în timpul execuției unei instrucțiuni cu referire la memoria cu acces aleator (RAM), pînă cînd citirea sau scrierea este permisă.

* Se află tratate în capitolul 2 al lucrării „Microcalculatoarele FELIX M18, M18B, M118”. Ed. Tehnică—1984, autori A. Petrescu și colectiv.

Celelalte două intrări de comandă $\overline{\text{BUSREQ}}$, cerere de magistrală și $\overline{\text{INT}}$, cerere de întrerupere cu posibilități de mascare prin program, sînt dezactivate în actuala configurație a unității centrale de prelucrare, fiind conectate prin intermediul unei rezistențe de 1K Ω la tensiunea de +5V (nivel logic ridicat).

Ieșirile microprocesorului Z80 au un fan-out (sarcină totală) scăzut, ceea ce necesită utilizarea unor circuite tampon. Astfel, tensiunea furnizată de o ieșire în starea 0 logic este $V_{OL}=0,4\text{ V}$ (valoarea maximă, prevăzută în catalog) la un curent $I_{OL}=1,8\text{ mA}$, iar în starea 1 logic este $V_{OH}=2,4\text{ V}$ (valoare minimă) la un curent $I_{OH}=250\text{ }\mu\text{A}$. Bufferarea semnalelor de adresă A0-A15

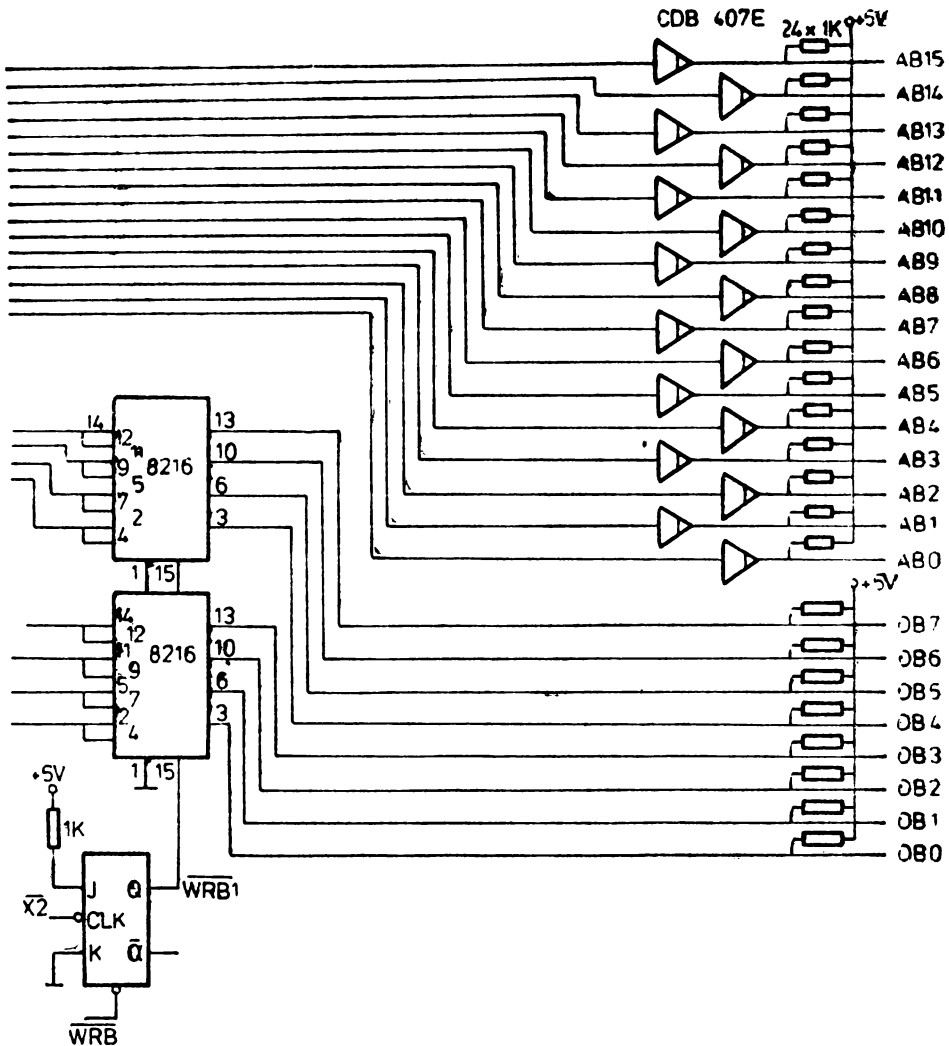

Fig. 3.4. Unitatea centrală de prelucrare.

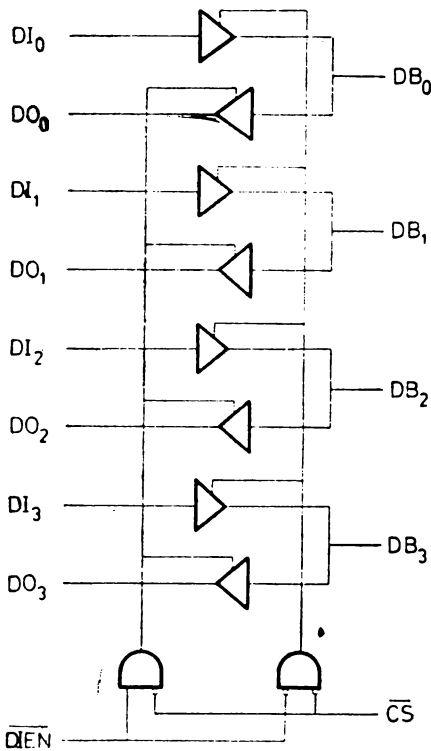

Fig. 3.5. Circuitul 8216.

Pentru a stabili sensul de transfer prin circuitul 8216 există două intrări de comandă. Intrarea \overline{CS} selectează circuitul: cît timp se află la nivel logic ridicat ieșirile tuturor bufferelor se află în stare de mare impedanță. Cînd \overline{CS} se află pe 0 logic, circuitul este selectat și sensul este determinat de intrarea \overline{DIEN} . Dacă \overline{DIEN} este pe 0 logic, sensul este de la DI la DB, iar dacă este pe 1 logic, sensul este de la DB la DO. În schema din figura 3.5 cele două circuite au intrările CS legate la masă (sînt selectate în permanență) iar pe intrările \overline{DIEN} se furnizează semnalul $\overline{WRB1}$, care devine 0 logic pentru scriere, din sensul DI la DB și 1 logic pentru citire, deci sensul DB la DO.

3.3. Memoria RAM

Memoria RAM a sistemului este construită cu circuite dinamice 4116 și are capacitatea minimă de 16 Ko. Prin implantarea de circuite chiar pe placa unității centrale, capacitatea se poate extinde la 48 Ko.

Circuitul 4116 este un circuit de memorie dinamică cu acces aleator cu capacitatea de 16 Kbiți, formatul 16384 x 1, realizat în tehnologia MOS canal

și a semnalelor de comandă \overline{MREQ} , cerere de acces la memorie, \overline{IORQ} , cerere de intrare/ieșire, \overline{RD} , citire din memorie sau port de intrare și \overline{WR} , scriere în memorie sau port de ieșire, s-a făcut cu porți neinversoare cu colector în gol CDB 407E.

Pentru interfațarea liniilor bidirecționale de date ale microprocesorului, DO_0 - DO_7 s-au utilizat două circuite 8216.

Schema logică a acestui circuit este prezentată în figura 3.5. Fiecare linie bidirecțională constă din două buffere cu 3 stări, la care ieșirea unuia și intrarea celuilalt sînt conectate împreună (DB). Cele patru linii DB_0 - DB_3 sînt utilizate pentru a interfața diferite componente, cum sînt memorii, echipamente de intrare/ieșire. Celelalte intrări și ieșiri ale bufferelor din circuitul 8216 sînt lăsate libere, constituind liniile DI_0 - DI_3 și DO_0 - DO_3 , aceasta pentru a conferi maximum de flexibilitate. Pentru a interfața magistrala de date a microprocesorului, aceste linii au fost însă conectate împreună și legate la pinii de date ai lui Z80.

N, destinat utilizării în sisteme cu cerințe mari de memorie, viteză sporită, putere disipată mică și cost scăzut. Caracteristicile principale sînt :

- capsulă standard cu 16 pini ;
- tensiuni de alimentare : +5V, -5V, +12V și masă ;
- timp de acces 15 0ns/20 0ns/25 0ns, în funcție de tipul circuitului 4116-2/3/4 ;
- ciclul memoriei 32 0ns/375ns/41 0ns pentru 4116-2/3/4 ;
- consum scăzut de energie 462 mW (activ)/20 mW (inactiv) ;
- 128 cicluri de refresh la interval de 2 ms.

Pentru a adresa 16384 de locații de memorie sînt necesari 14 biți de adresă, care se multiplexează în raport 2 : 1. Astfel pentru referirea la o celulă din circuitul de memorie se trimite adresa de rînd (7 biți) cu activarea semnalului de strob a adresei de rînd, $\overline{\text{RAS}}$, apoi se trimite adresa de coloană (7 biți) cu activarea semnalului de strob a adresei de coloană, $\overline{\text{CAS}}$. Conexiunile externe ale circuitului 4116 sînt prezentate în figura 3.6.

În figura 3.7 se prezintă schema memoriei construită cu circuite 4116. Fiecare modul este format din 8 cipuri, realizîndu-se în acest fel o capacitate de 16 Ko. Intrările de adrese pentru toate cipurile sînt legate împreună la liniile de adrese AM0-AM6. De asemenea semnalele de strob pentru adresa de rînd, $\overline{\text{RAS}}$ și de scriere $\overline{\text{W}}$ sînt comune la toate circuitele de memorie. Diferă numai semnalele de strob pentru adresa de coloană. Astfel la modulul 0, acest semnal este $\overline{\text{CAS0}}$, la modulul 1, $\overline{\text{CAS1}}$, iar la modulul 2, $\overline{\text{CAS2}}$.

Datele de ieșire ale memoriei RAM, DO0-DO7, se încarcă într-un registru, construit cu două circuite CDB 495E. Circuitul CDB 495E poate funcționa în două moduri : deplasare și încărcare paralelă, prin utilizarea a două intrări de tact $\overline{\text{CP1}}$ și $\overline{\text{CP2}}$. Selecția modului de funcționare se face prin intrarea S : un nivel logic ridicat activează intrarea $\overline{\text{CP2}}$ (încărcare paralelă), iar un nivel logic coborît activează intrarea $\overline{\text{CP1}}$ (deplasare). Registrul de date de ieșire al memoriei RAM, funcționează numai în regim de încărcare paralelă, pentru aceasta intrarea de selecție a modului de lucru este conectat prin intermediul unei rezistențe de 1 K Ω la +5 V. Încărcarea datelor de ieșire DO0-DO7 se face utilizînd semnalul X3, furnizat de sincrogenerator. În continuare, aceste date sînt preluate pe frontul negativ al semnalului STB într-un al doilea nivel de registre CDB 495E, care funcționează de asemenea numai în regim de încărcare paralelă. De aici datele ajung pe magistrala de date a sistemului, DB0-DB7, printr-un tampon construit cu porți SI-NU cu colector în gol CDB 403E, care este activat dacă există cerere de acces la memorie (MREQ=1) și accesul este pentru citire (RDB=1).

Intrările de date ale circuitelor de memorie sînt conectate la magistrala de date a sistemului DB0-DB7, printr-un nivel de inversoare CDB 404E. Acest

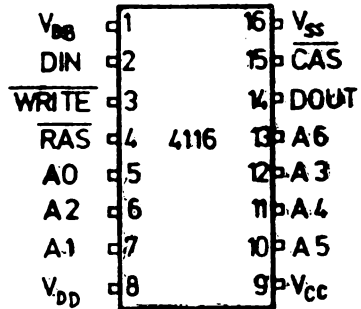

Fig. 3.6. Conexiunile externe ale circuitului 4116

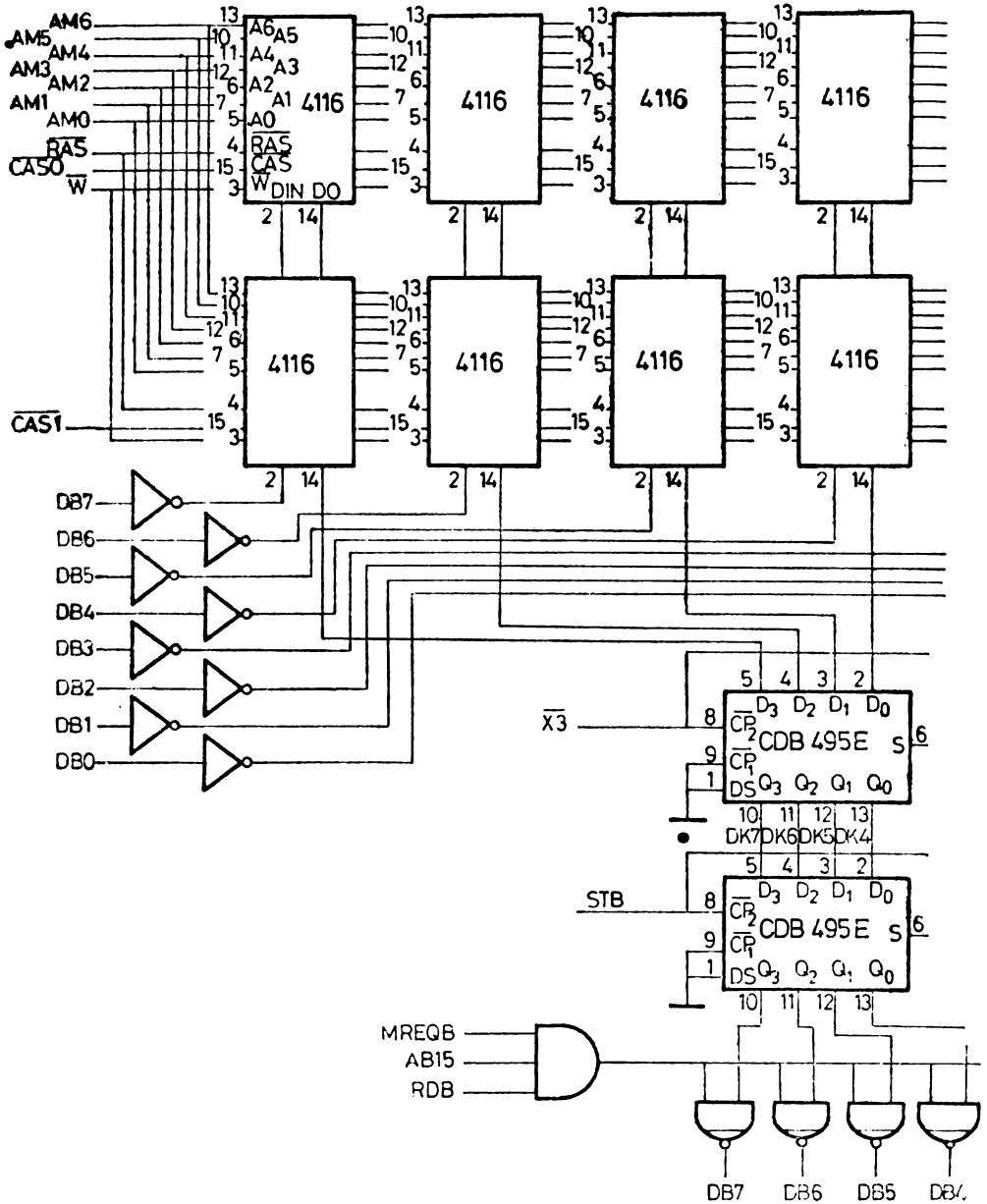
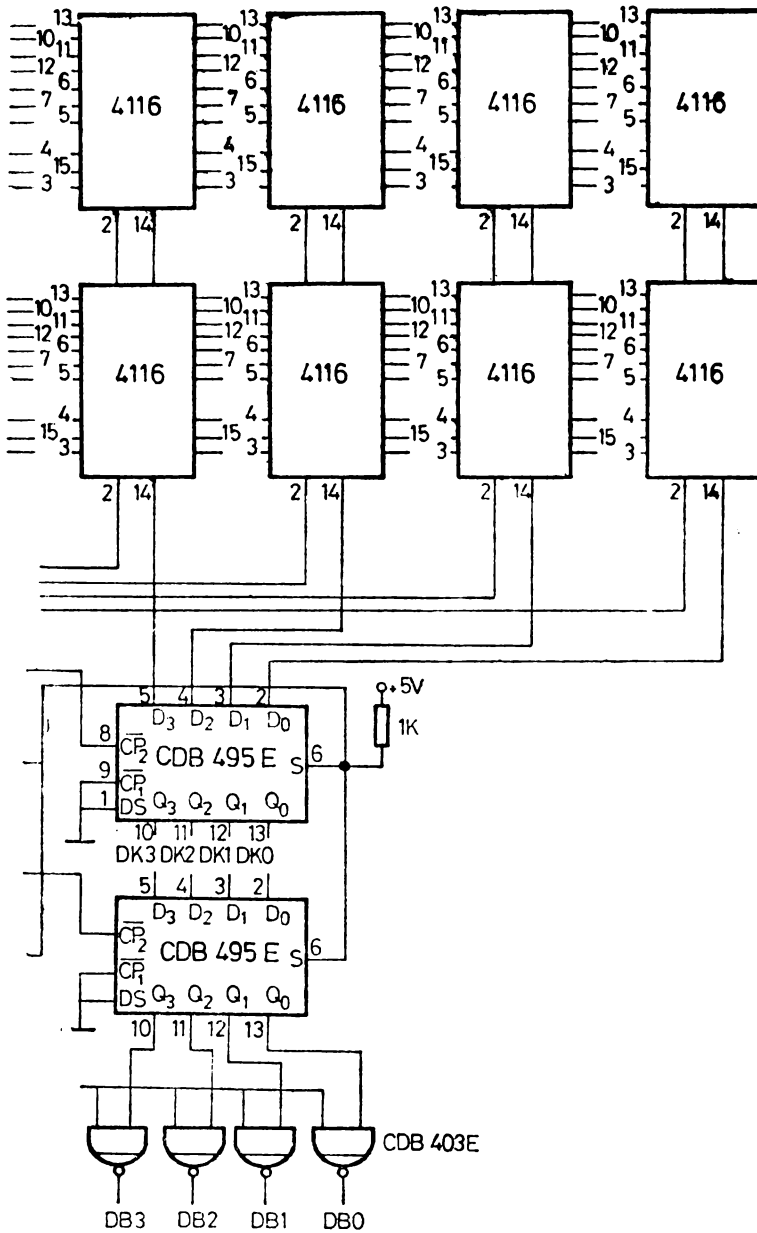

Fig. 3.7. Memoria RAM

(modulele 0 și 1 : 32 Kocteți).

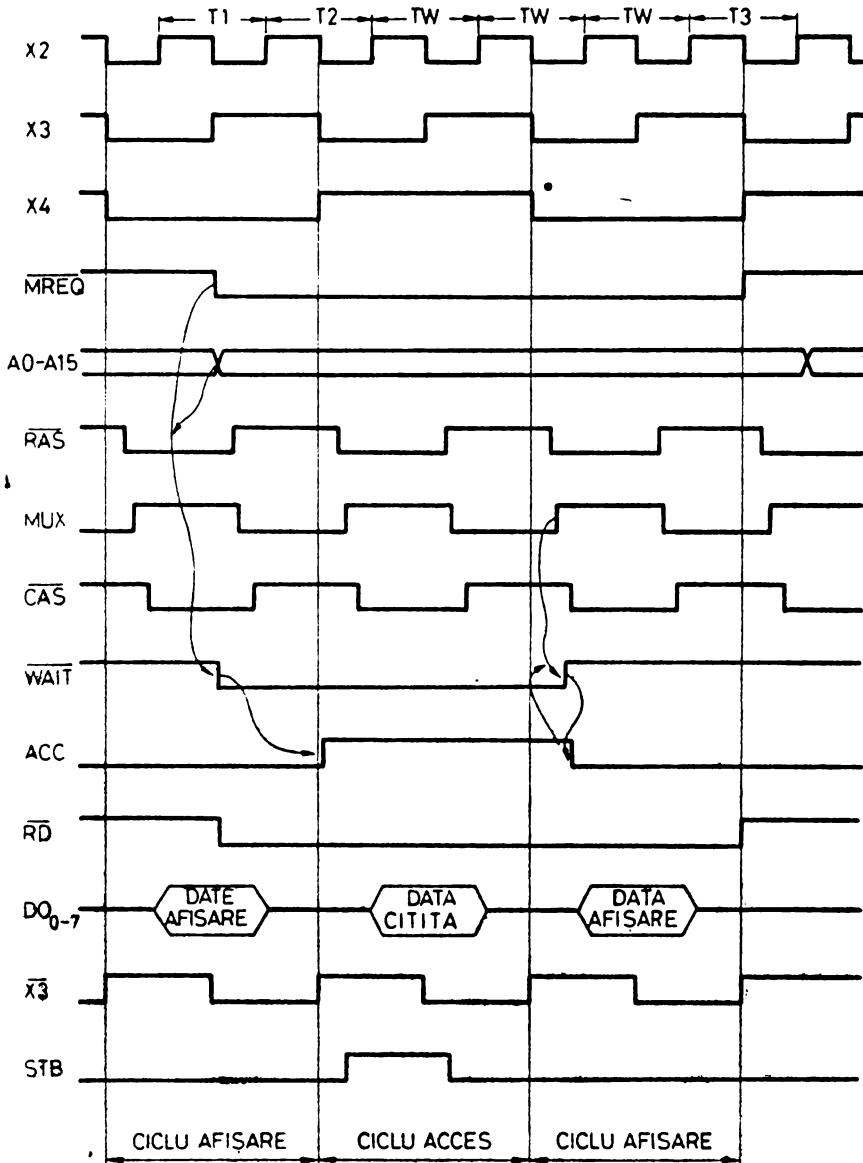

Fig. 3.9. Diagrama în timp a semnalelor furnizate de logica de comandă a memoriei RAM.

microprocesorului. Ecuțiile logice furnizate de schema de comandă a modului RAM sînt următoarele :

$$\begin{aligned}\overline{RAS} &= X3D \\ \overline{CASE} &= \overline{X3DD} \\ \overline{CAS0} &= \overline{CASE \cdot (X4 + X4 \cdot \overline{AB14} \cdot \overline{AB15})} \\ \overline{CAS1} &= \overline{CASE \cdot X4 \cdot \overline{AB14} \cdot AB15} \\ \overline{CAS2} &= \overline{CASE \cdot X4 \cdot AB14 \cdot AB15} \\ \overline{W} &= \overline{ACC \cdot CASE \cdot X4 \cdot WRB}\end{aligned}$$

unde X3D și $\overline{X3DD}$ reprezintă semnalul X3 respectiv $\overline{X3}$ întârziat printr-o linie de întârziere.

Accesul la o locație din RAM se face prin trimiterea adresei de rînd cu semnalul de strob \overline{RAS} la toate cipurile, apoi adresa de coloană cu semnalul de strob \overline{CAS} , numai la modulul selectat. Semnalul \overline{RAS} este activ timp de 400 ns, la fiecare semi-ciclu al memoriei, iar semnalul CASE se activează cu aproximativ 100 ns mai tîrziu. Strobarea adresei de coloană la modulul 0 de memorie se face numai dacă semiciclu curent este de afișare ($X4=0$) sau dacă semiciclu curent este de acces din partea microprocesorului ($X4=1$) și biții de adresă sînt $AB14=1$ și $AB15=0$ (referire la zona 4000H-7FFFH). Semnalul $\overline{CAS1}$ se activează dacă semiciclu curent este de acces ($X4=1$) și biții cei mai semnificativi sînt $AB14=0$ și $AB15=1$ (referire la zona 8000H-BFFFH).

Încărcarea registrului de date de ieșire se face pe frontul negativ al semnalului LOAD, cu ecuația logică

$$LOAD = \overline{X3}$$

În figura 3.10 este prezentat blocul de multiplexare a adreselor pentru memorie. Memoria RAM poate fi adresată fie de logica de afișare la televizor, fie de microprocesor. Deci există două seturi de adrese de cîte 14 biți fiecare :

– X5-X9, Y0-Y7 adresa furnizată de sincrogenerator, valabilă în timpul accesului pentru afișare ($X4=0$). Bitul cel mai semnificativ de adresă este legat la masă, căci zona ecran se află între adresele 4000H-5FFFH ;

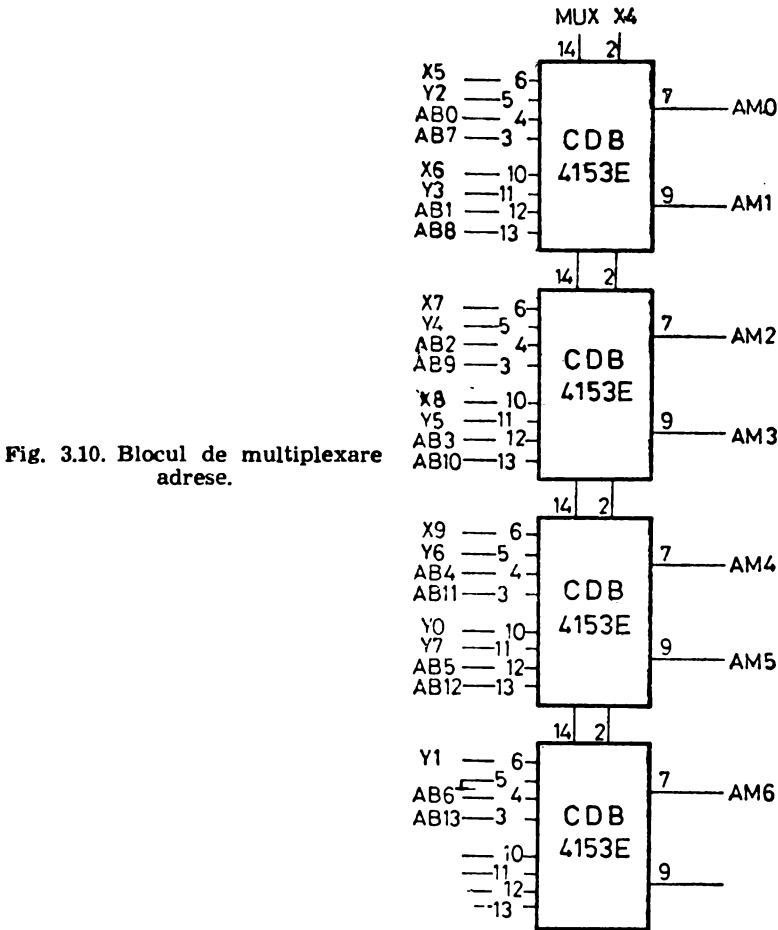
– AB0-AB13 adresa furnizată de pe magistrala de adresă a sistemului și care este valabilă în timpul accesului microprocesorului.

Multiplexorul este implementat cu circuite CDB 4153E. Se realizează o multiplexare în raport de 4 : 1, obținîndu-se 7 linii de adresă AM0-AM6, care merg direct la intrările de adresă ale circuitelor de memorie.

Selecția este realizată cu semnalele MUX'(X3 întârziat) și X4.

În implementarea acestor ecuații s-a ținut seama de faptul că la activarea semnalelor de strob pentru adresa de rînd \overline{RAS} și de coloană \overline{CAS} adresele corespunzătoare trebuie să fie deja stabile pe magistrala de adrese a memoriei RAM, AM0-AM6.

Schema de comandă a memoriei conține o logică de arbitrare a conflictului între accesul din partea microprocesorului și afișare. În acest scop se

utilizează o schemă secvențială compusă din bistabilii WAIT și ACC, împreună cu câteva porți aferente. Un eventual conflict se poate datora faptului că cererea de acces la memoria a microprocesorului $\overline{\text{MREQ}}$ poate să apară în orice moment de timp, inclusiv în timpul semiciclului de afișare. De aceea, dacă se face acces la memoria RAM în zona 4000H-FFFFH, activarea semnalului $\overline{\text{MREQ}}$ poziționează bistabilul WAIT în 1 logic. Ecuațiile de excitație pentru acest bistabil sînt :

$$J/\text{WAIT} = 1$$

$$K/\text{WAIT} = 0$$

$$\text{CLK}/\text{WAIT} = \overline{\text{MREQ}}(\text{AB15} + \text{AB14})$$

$$R/\text{WAIT} = \text{ACC.MUX.X4}$$

În acest fel microprocesorul este trecut în starea de așteptare pînă ce accesul la RAM este permis. Dacă bistabilul WAIT este poziționat în 1 logic, la sfîrșitul semiciclului de afișare se poziționează bistabilul ACC în 1, semnificînd că în semiciclul următor, se va face un acces pentru citire sau scriere. Ecuațiile de excitație pentru acest bistabil sînt :

$$J/ACC_a = 1$$

$$K/ACC = \bar{1}$$

$$CLK/ACC = WAIT \cdot \bar{X4} \cdot X3$$

$$\bar{R}/ACC = WAIT$$

După efectuarea operației de citire sau scriere, la sfîrșitul semiciclului de acces, bistabilul WAIT este șters, trecerea în 0 a acestuia efectuînd și resetarea bistabilului ACC. În acest fel micșorarea vitezei de lucru a microprocesorului, prin trecerea sa în WAIT la accesele la memoria RAM, este neglijabilă.

Reîmprospătarea informației în circuitele de memorie dinamică se face automat prin citirea pentru afișare. Pentru executarea unui refresh este suficient să se furnizeze numai adresa de rînd, cu activarea semnalului \overline{RAS} , în acest fel se reîmprospătează informația de pe întregul rînd selectat. Memoria ecran este organizată în așa fel încît informația corespunzătoare la grupuri succesive de 8 puncte de pe aceeași linie TV se află pe rînduri succesive din modulul 0. Prin afișarea unei linii TV se face adresarea la 32 de rînduri succesive din ambele module de RAM, căci se furnizează adresa de rînd și se activează semnalul \overline{RAS} pentru întreaga memorie. Deci baleierea întregii memorii se face într-un interval de timp dat de formula :

$$T = \frac{n_1}{n_2} \cdot t = \frac{128}{32} \cdot 0,064 = 0,256 \text{ ms} < 2 \text{ ms}$$

unde n_1 este numărul de rînduri în cipul 4116 ;

n_2 = numărul de rînduri baleiate la afișarea unei linii TV ;

t = durata totală a unei linii TV (în ms).

Reîmprospătarea informației se face corect, perioada fiind mai mică decît perioada maximă de reîmprospătare de 2 ms, prevăzută în catalog.

3.4. Memoria EPROM

Modulul de memorie EPROM constituie suportul fizic al sistemului de operare. Este construit cu circuite 2716, de 2 Ko, formatul 2048 x 8, avînd capacitatea maximă 16 Ko.

În funcție de sistemul de operare rezident, există mai multe variante dimensionale ale modulului EPROM :

- Monitor (2 Ko) și interpretor BASIC simplu (8 Ko) ;
- Monitor (2 Ko) și interpretor BASIC extins (14 Ko) ;
- MATE-Monitor, Asambler, Editor de Texte (6 Ko).

Deci pentru prima variantă sînt necesare 5 cipuri (10 Ko) în varianta a doua (variantă maximă) 8 cipuri (16 Ko), iar în varianta a treia 3 cipuri (6 Ko). Modulul EPROM începe de la adresa 0000H și se întinde în varianta maximă pînă la 3FFFH.

În figura 3.11 se prezintă configurația pinilor pentru circuitele INTEL 2716 (a) și TMS 2716 (b). Caracteristicile principale sînt :

- capsulă standard cu 24 de pini ;
- capacitatea de memorie 2048×8 biți ;
- timp de acces 45 ns ;
- puterea maximă disipată 500mW ;
- intrările și ieșirile compatibile TTL ;
- ieșirile sînt 3- state ;
- tensiuni de alimentare : +5V și masă pentru INTEL 2716, respectiv +5V, +12V, -5V și masă pentru TMS 2716.

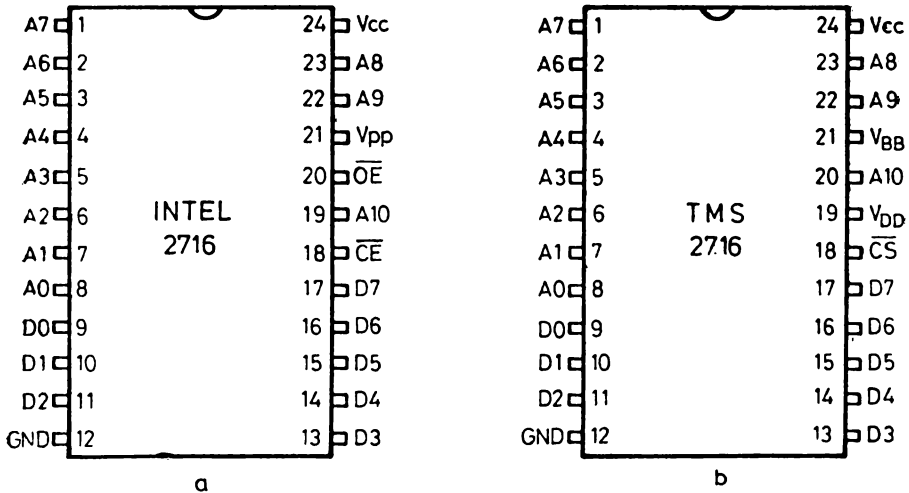

Fig. 3.11. Configurația pinilor la circuitele INTEL 2716 (a) și TMS 2716 (b).

Schema modului de memorie EPROM este prezentată în figura 3.12. Decodificatorul CDB 442E realizează selecția circuitului adresat, decodificînd biții de adresă AB15-AB11 de pe magistrală. Ieșirea circuitului selectat este activată cu semnalul MREQB.RDB.

3.5. Interfața cu tastatura

Interfața periferică programabilă, realizată cu circuitul 8255 (1), îndeplinește următoarele funcții în cadrul sistemului :

- interfațează tastatura ;
- interfațează casetofonul audio ;

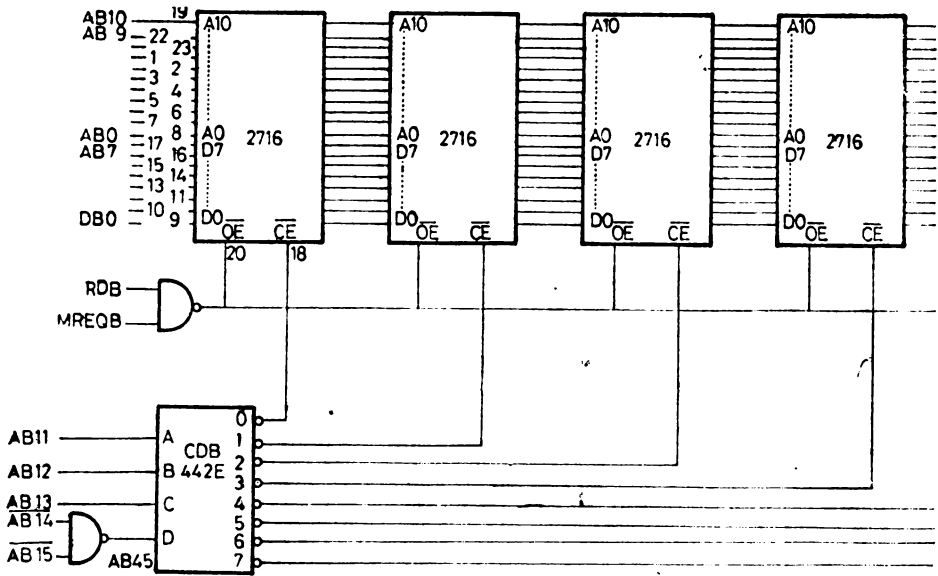

Fig. 3.12. Schema

- furnizează semnal pentru video invers ;
- generează semnal pentru un amplificator audio și difuzor în vederea unor aplicații acustice.

Circuitul 8255 este un dispozitiv de I/E programabil, de uz general, având 24 de pini de intrare/ieșire care se pot programa individual în două grupuri de câte 12 pini și se pot utiliza în 3 moduri generale de operare. În figura 3.13 se prezintă configurația pinilor (a) și schema bloc internă a circuitului (b).

\overline{CS} (Chip Select), activ pe nivel logic coborât, permite comunicația între circuitul 8255 și microprocesor.

\overline{RD} (Read) permite transmiterea de date sau informații de stare de la 8255 către microprocesor.

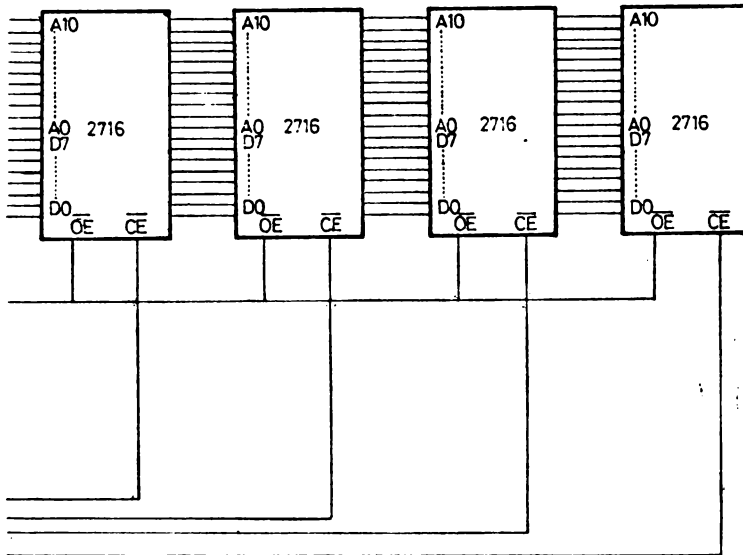
\overline{WR} (Write) este semnalul de înscriere în 8255 a unor cuvinte de control sau date.

A_0, A_1 , împreună cu semnalele \overline{RD} și \overline{WR} , selectează unul din cele 3 porturi de intrare/ieșire sau registrul cuvântului de control. În mod normal aceste intrări se conectează la magistrala de adrese, la biții cei mai puțin semnificativi. În figura 3.14 se prezintă operațiile de bază executate de circuitul 8255.

RESET, activ pe nivel logic ridicat, șterge toate registrele interne, inclusiv registrul cuvântului de control, iar toate porturile (A, B și C) sînt trecute în modul intrare.

D7-D0 se conectează la magistrala bidirecțională de date și permite transferul datelor, stărilor și cuvântului de control.

PA7-PA0, PB7-PB0 și PC7-PC0 reprezintă cele 3 porturi de intrare/ieșire care se pot programa de către utilizator.

modulului EPROM.

În schema internă din figura 3.13 (b) sînt reprezentate următoarele blocuri :

- logica pentru controlul scrierii/citirii ;
- bufferul de date ;
- blocurile de control pentru grupul A și grupul B ;
- grupul A constituit din portul A și jumătatea mai semnificativă a portului C ;
- grupul B constituit din portul B și jumătatea mai puțin semnificativă a portului C.

Logica pentru controlul scrierii/citirii are rolul de a gestiona toate transferurile interne sau externe de date, comenzi sau stări. Acest bloc acceptă semnale de pe magistrala sistemului și furnizează comenzi pentru ambele blocuri de control de grup.

Bufferul de date, bidirecțional, cu 3 stări, interfațează circuitul 8255 la magistrala de date. Datele, cuvintele de control și informațiile de stare sînt transmise sau recepționate de către buffer prin executarea unor instrucțiuni IN sau OUT.

Configurația funcțională a fiecărui port este programată prin software. Cuvîntul de control transmis de microprocesor la 8255, conține informații care inițializează configurația circuitului. Fiecare din blocurile de control pentru grupul A și grupul B acceptă comenzi de la logica de control a scrierii/citirii, prin magistrala internă de date și emite comenzi proprii către porturile asociate

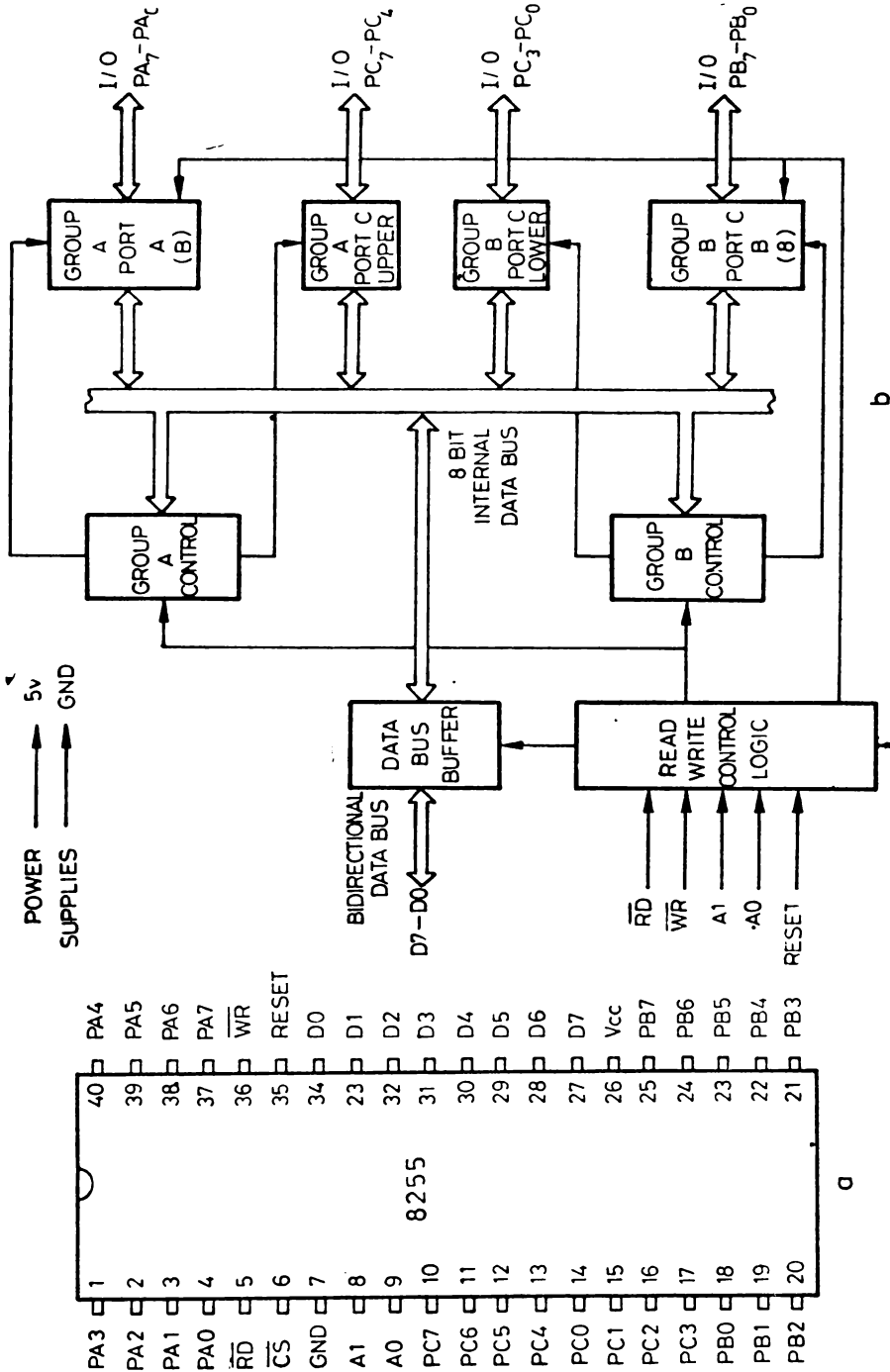

Fig. 3.13. Configurația pinilor (a) și schema bloc internă a circuitului 8255 (b).

A1	A0	\overline{RD}	\overline{WR}	\overline{CS}	OPERATII DE INTRARE
0	0	0	1	0	PORT A → MAG.DATE
0	1	0	1	0	PORT B → MAG.DATE
1	0	0	1	0	PORT C → MAG.DATE
					OPERATI DE IEȘIRE
0	0	1	0	0	MAG. DATE → PORT A
0	1	1	0	0	MAG. DATE → PORT B
1	0	1	0	0	MAG. DATE → PORT C
1	1	1	0	0	MAG. DATE → PORT CONTROL
					DEZACTIVARE
X	X	X	X	1	MAG. DATE → 3 - STATE
1	1	0	1	0	ILEGAL
X	X	1	1	0	MAG. DATE → 3 - STATE

Fig. 3.14. Operațiile de bază ale circuitului 8255.

Există trei moduri de operare de bază

- modul 0 : intrare/ieșire de bază ;
- modul 1 : intrare/ieșire strobată ;
- modul 2 : magistrală bidirecțională.

Se pot defini separat modurile de lucru pentru portul A și portul B, însă portul C este divizat în două, fiecare din cele două jumătăți funcționând în modul portului de care aparține (A sau B) *

In modul 0 (intrare/ieșire de bază) fiecare din cele 3 porturi funcționează pentru intrare sau pentru ieșire, datele fiind citite din, sau înscrise în oricare din porturi.

Modul 1 (intrare/ieșire strobată) permite transferul de date cu un port specificat în conjuncție cu semnale de strob sau de protocol. Porturile A și B utilizează liniile portului C pentru a genera sau accepta aceste semnale.

Modul 2 (magistrală bidirecțională) permite comunicația cu un dispozitiv periferic printr-o magistrală cu 8 linii, în ambele sensuri, recepție/transmisie de date, utilizând portul A. Semnalele de protocol sînt furnizate pe 5 linii ale portului C.

În cadrul microcalculatorului personal, circuitul 8255 este programat din monitor în modul 0 de lucru, cuvîntul de control transmis fiind 92H. În acest fel portul C este programat pentru ieșire iar porturile A și B pentru intrare. Adresele pentru aceste porturi sînt :

- 20H — port A ;
- 21H — port B ;
- 22H — port C ;
- 23H — registrul cuvîntului de control

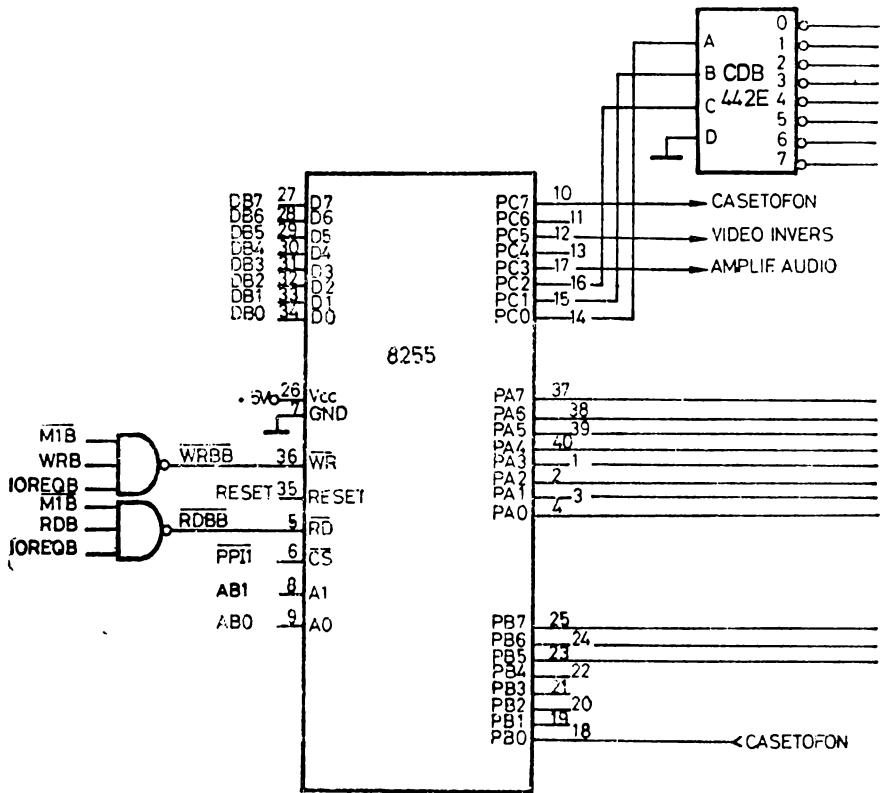
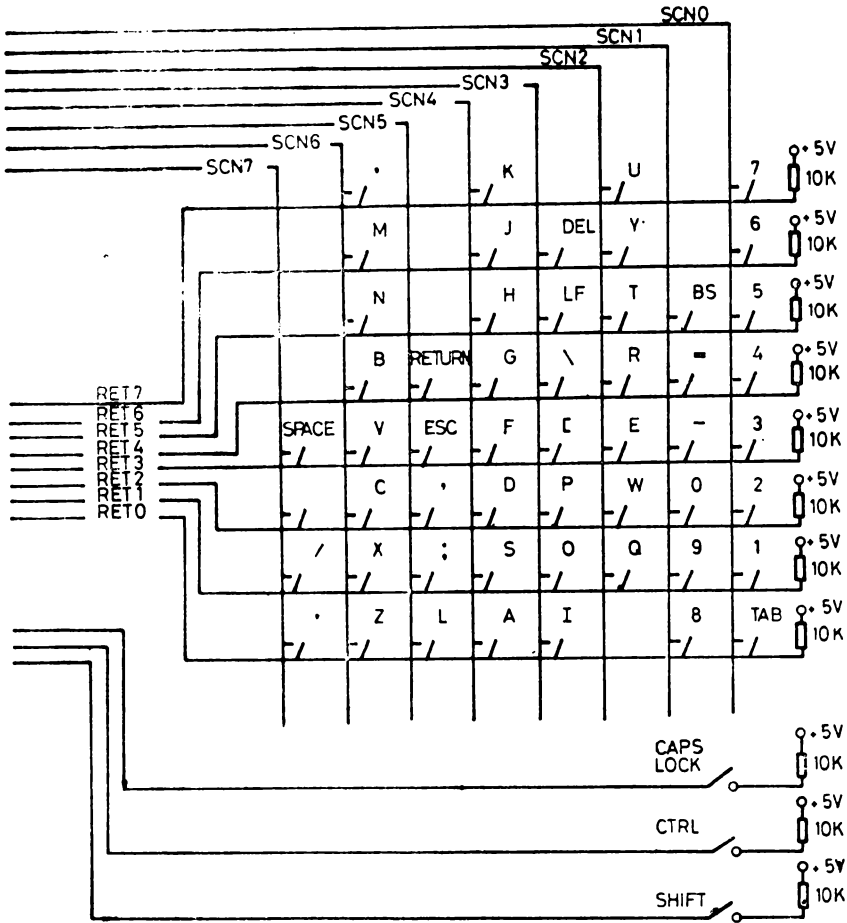

Fig. 3.15. Schema electrică a tastaturii.

Tastatura interfațată la acest sistem este un dispozitiv simplu format dintr-o matrice 8×8 de întrerupătoare, așezate pe 8 linii de scanare și 8 linii de revenire. Schema este prezentată în figura 3.15. Scanarea tastaturii se face prin circuitul 8255, liniile PC2—PC0, cei trei biți fiind decodificați la 8 printr-un circuit CDB442E. În acest fel, la un moment dat, o singură linie de scanare se află la 0 logic, celelalte fiind la 1 logic. Liniile de revenire se află în mod normal la nivel logic ridicat, dar la apăsarea unei taste, se produce contact electric între linia de scanare și linia de revenire pe care se află tasta. Astfel, linia de revenire corespunzătoare trece la nivel logic coborât. Utilizatorul are posibilitatea să citească cele 8 linii de revenire conectate la portul A al circuitului 8255. Cunoscând poziția tastei apăsate (codul liniei de scanare a fost transmis în portul C, iar liniile de return au fost citite în portul A) se determină codul ASCII al acesteia, în monitor, prin căutare într-o tabelă de coduri.

Separat, se citesc direct în portul B, liniile PB7, PB6 și PB5 (tastele CAPS LOCK CONTROL și SHIFT).

Organizarea tastaturii se prezintă în figura 3.16, iar poziția tastelor în cadrul matricii, în figura 3.17.

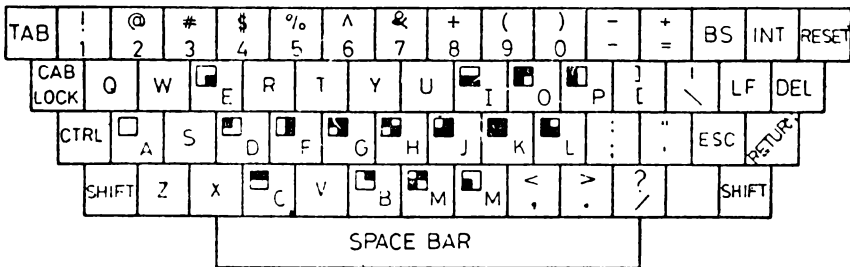

Fig. 3.16. Organizarea tastaturii.

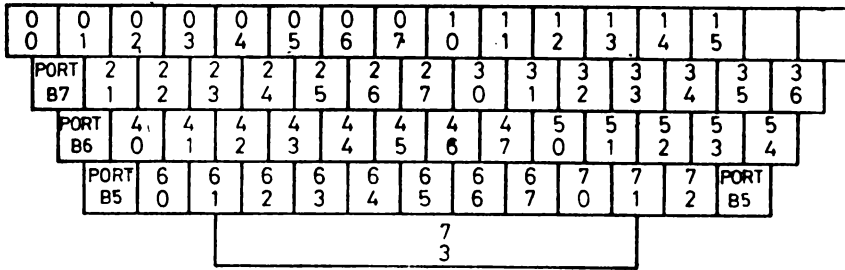

Fig. 3.17. Poziția tastelor în cadrul tastaturii.

Tastele RESET și IN1 nu sînt conectate la matricea tastaturii, acestea fiind utilizate independent, drept comutatoare pentru generarea semnalelor de resetare a sistemului, respectiv de întrerupere nemascabilă.

3.6. Interfața cu televizorul

Microcalculatorul personal aMIC posedă ca terminal grafic și alfanumeric un televizor, la care se afișează comenzile introduse de la tastatură, programe, date, rezultate, diferite desene, etc. Ca terminal grafic ecranul are o rezoluție de 256×256 de puncte, iar ca terminal alfanumeric poate afișa 32 de rînduri a câte 30 de caractere fiecare.

Funcțiile îndeplinite de logica de interfață cu televizorul sînt următoarele :

- generează adresa pentru memoria ecran, necesară citirii informației în vederea afișării ;
- furnizează semnalele de sincro-linii, sincro-cadre și stingere pentru semnalul complex de televiziune ;
- furnizează semnalul de ceas de 2,5 MHz necesar microprocesorului ;
- furnizează semnal de ceas pentru interfața de comunicație serială ;
- generează semnale utilizate de logica de comandă a memoriei.

Elementul principal al acestui modul este sincrogeneratorul, a cărei schemă este prezentată în figura 3.18. Sincrogeneratorul se compune din două blocuri de numărătoare în serie, care numără impulsurile furnizate de un generator de ceas de 10 MHz, stabilizat cu cuarț. Primul bloc realizat cu bistabili JK tip CDB 473E și numărătoare sincrone CDB 4192E și 4193E este un numărător modulo 640 care generează adresele pe orizontală ale punctului curent de pe ecran. Semnalul X10 obținut de la ultimul circuit al blocului are perioada de 64 μ s, exact durata unei linii TV, structura sa fiind : 51,2 μ s nivel logic coborît (linie activă) și 12,8 μ s nivel logic ridicat (stingere pe orizontală). Diagrama de semnale furnizate de primul bloc de numărătoare este prezentată în figura 3.19

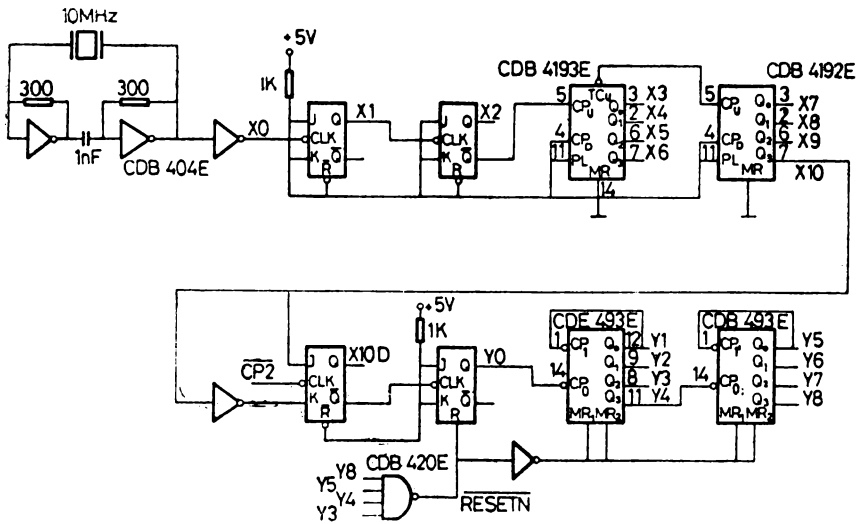

Fig. 3.18. Sincrogeneratorul.

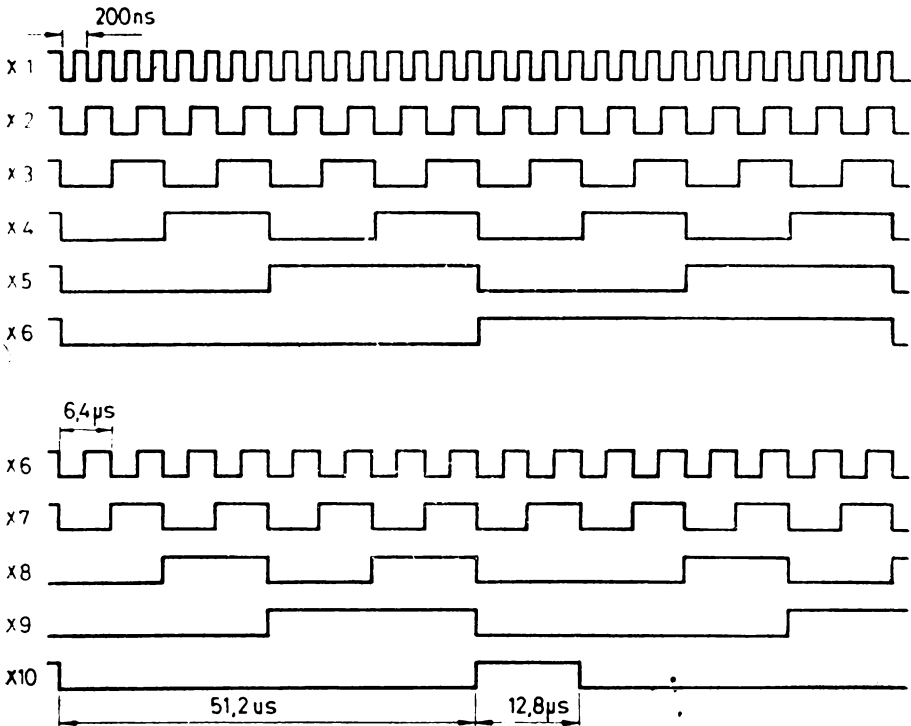

Fig. 3.19. Diagrama de semnale generate de primul bloc de numărătoare.

Al doilea bloc primește ca semnal de tact $\overline{X10D}$, care este de fapt $\overline{X10}$ întârziat cu 800 ns, cu ajutorul unui bistabil JK. Această întârziere este necesară pentru ca la începutul unei linii TV, informația corespunzătoare primelor 8 puncte să fie deja pregătită în registrul de serializare. Al doilea bloc este realizat de asemenea cu circuite CDB 473E și CDB 493E și reprezintă de fapt un numărator modulo 312, care furnizează adresele pe verticală ale punctului curent de pe ecran. Ecuația logică a semnalului de resetare a numărătoarelor este:

$$\overline{\text{RESETN}} = \overline{Y8 \cdot Y5 \cdot Y4 \cdot Y3}$$

În figura 3.20 se prezintă circuitele pentru serializarea informației, generarea semnalelor de sincronizare pe orizontală și verticală și mixarea acestora în semnalul sincrocomplex. Datele citite din memoria ecran în timpul semiciclului de afișare sînt preluate din registrul de date de ieșire și încărcate paralel în alte două circuite CDB 495E pe frontul negativ al semnalului de ceas CP2, semnalul de mod S fiind pe nivel logic ridicat (încărcare paralelă). Apoi, după trecerea semnalului S pe nivel logic coborît (deplasare) cu ajutorul a 7 impulsuri succesive furnizate pe intrarea de tact CP1, ale celor două registre, se scot succesiv, la ieșirea Q3 a circuitului corespunzător semi-octetului mai

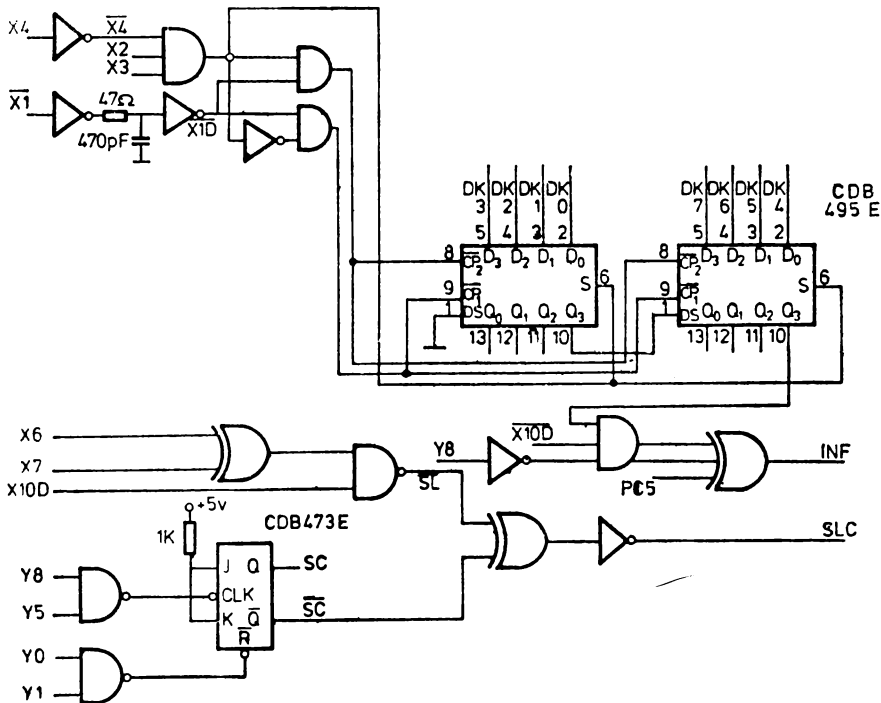

Fig. 3.20. Circuitele pentru afișare la televizor:
a) circuitele video;

semnificativ toți cei 8 biți obținuți la o citire din memoria ecran. Ecuțiile logice ale semnalelor aplicate celor două registre CDB 495E sînt :

$$S = X2.X3.\overline{X4}$$

$$CP1 = \overline{X1D} . (\overline{X2 X3 X4})$$

$$CP2 = \overline{X1D} . X2 X3 \overline{X4}$$

unde $\overline{X1D}$ este $\overline{X1}$ întîrziat.

Informația de date serializată este mixată cu semnalele de stingere pe orizontală ($\overline{X10D}$), stingere pe verticală ($\overline{Y8}$) și bitul 5 al portului G din circuitul 8255 prin care se comandă video invers pentru întregul ecran.

Semnalul de sincronizare linii \overline{SL} se obține dintr-o schemă combinațională cu următoarea ecuație logică :

$$\overline{SL} = \overline{X10D} . (X6 \oplus X7)$$

Semnalul de sincronizare cadre \overline{SC} se obține de pe ieșirea \overline{Q} a unui bistabil ale cărui semnale de excitație au următoarele ecuații :

$$J/SC = 1$$

$$K/SC = 1$$

$$CLK/SC = \overline{Y5} . Y8$$

$$R/SC = \overline{Y0} . Y1$$

Semnalele de sincro linii și sincrocadre sînt mixate cu informație obținindu-se semnalul sincrocomplex care este trimis la televizor direct sau printr-un modulator pentru intrare prin antenă, acordat în banda VHF, canalele 6-12.

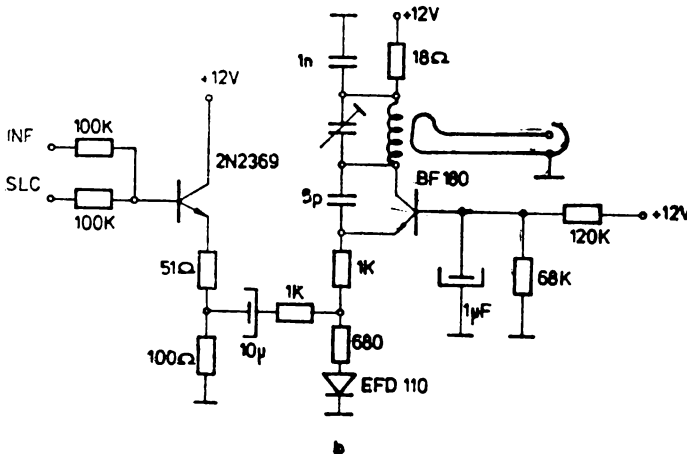

Fig. 3.20 : b) modulatorul.

3.7. Interfața de comunicație serială

Calculatorul personal are posibilitatea să comunice cu un alt calculator, direct sau prin modem și linie telefonică, datorită unei interfețe de comunicație seriale, realizată cu circuitul 8251. Viteza de transmisie/recepție este selectabilă de pe placă printr-un jumper între valorile 1200, 600 și 300 Baud.

Circuitul 8251 este un transmițător/receptor sincron-asincron universal (USART-Universal Synchronous/Asynchronous Receiver/Transmitter), destinat pentru comunicații de date între microcalculatoare. Acest circuit poate fi programat de unitatea centrală de prelucrare să lucreze utilizând orice tehnică uzuală de transmisie de date. USART acceptă caractere de la UCP, în format paralel și apoi le convertește în șiruri seriale continue pentru transmisie. Simultan poate să recepționeze șiruri de date seriale pe care le transformă în format paralel pentru a fi preluate de UCP. USART semnalizează unității centrale de prelucrare dacă poate accepta un nou caracter pentru transmisie sau dacă a recepționat unul. În orice moment se poate citi starea circuitului.

În figura 3.21 se prezintă configurația pinilor circuitului 8251 (a) și structura sa internă (b):

— RESET, activ pe nivel logic ridicat, forțează circuitul în stare inactivă, stare în care rămâne pînă la înscrierea cuvintelor de control care îi definesc funcționarea.

— CLK (Clock) reprezintă ceasul intern care determină temporizarea circuitului. Este necesar ca frecvența acestui semnal să fie mai mare decît de 30 de ori ceasul de recepție sau transmisie pentru modul sincron și de 4,5 ori pentru modul asincron.

— \overline{WR} (Write), intrare activă pe nivel logic coborît, indică că unitatea centrală de prelucrare înscrie date sau cuvinte de control în circuitul 8251.

— \overline{RD} (Read) indică faptul că UCP citește date sau informații de stare din USART.

— C/\overline{D} (Control/Data) indică împreună cu intrările \overline{WR} și \overline{RD} dacă octetul de pe magistrala de date este caracter, cuvînt de control sau stare.

— \overline{CS} (Chip Select), intrare activă pe nivel logic coborît, permite selecția circuitului 8251. Interpretarea ultimelor patru semnale de comandă este dată mai jos:

C/\overline{D}	\overline{RD}	\overline{WR}	\overline{CS}	Sensul transferului
0	0	1	0	8251 → magistrala de date
0	1	0	0	magistrala de date → 8251
1	0	1	0	stare → magistrala de date
1	1	0	0	magistrala de date → contro
X	1	1	0	dezactivat
X	X	X	1	dezactivat

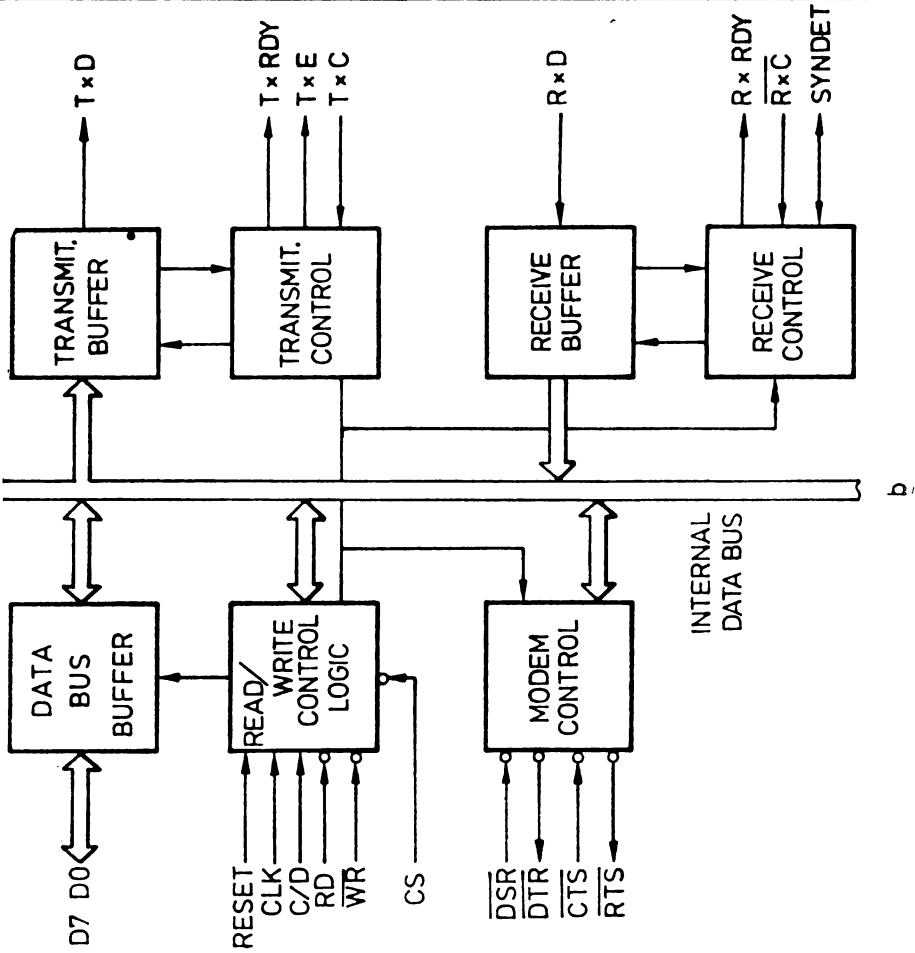
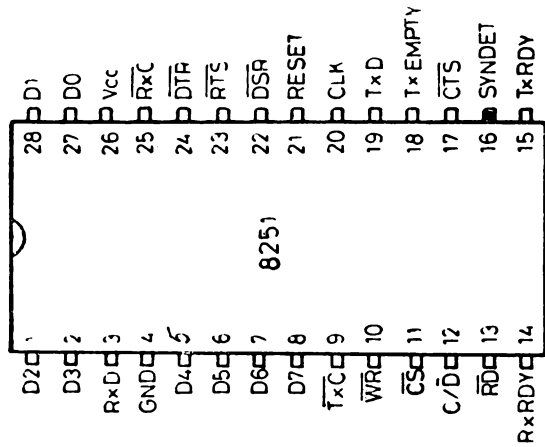

Fig. 3.21. Configurația pinilor (a) și structura internă (b) la circuitul 8251.

a.

b.

– $\overline{\text{DSR}}$ (Data Set Ready) este o intrare de uz general indicând modem pregătit. Se poate testa de către unitatea centrală de prelucrare printr-o operație de citire a stării.

– $\overline{\text{DTR}}$ (Data Terminal Ready) este o ieșire de uz general indicând circuit 8251 pregătit. Se poate activa prin program în cadrul cuvântului instrucțiunii de comandă.

– $\overline{\text{RTS}}$ (Request To Send) este de asemenea o ieșire de uz general. La fel ca și $\overline{\text{DTR}}$, se poate activa prin program.

– $\overline{\text{CTS}}$ (Clear to Send), intrare activă pe nivel logic coborât, permite circuitului 8251 să transmită date serial dacă bitul $\text{T}\times\text{EN}$ din cuvântul de comandă este setat la 1 logic.

– TxRDY (Transmitter Ready) este o ieșire care anunță UCP că transmițătorul este gata să accepte un caracter.

– TxE (Transmitter Empty), ieșire activă pe nivel logic ridicat, indică unității centrale de prelucrare că circuitul 8251 nu are caractere de transmis.

– $\overline{\text{TxC}}$ (Transmitter Clock) reprezintă intrarea de ceas care determină frecvența caracterelor la transmisie. În modul de lucru sincron frecvența ceasului este egală cu frecvența de transmisie. În modul de lucru asincron frecvența ceasului poate fi 1x, 16x sau 64x rata de transfer, factorul de multiplicare fiind selectat de 2 biți din cuvântul de instrucțiune.

– RxRDY (Receiver Ready), ieșire activă pe nivel logic ridicat, anunță unitatea centrală de prelucrare că circuitul 8251 are un caracter recepționat.

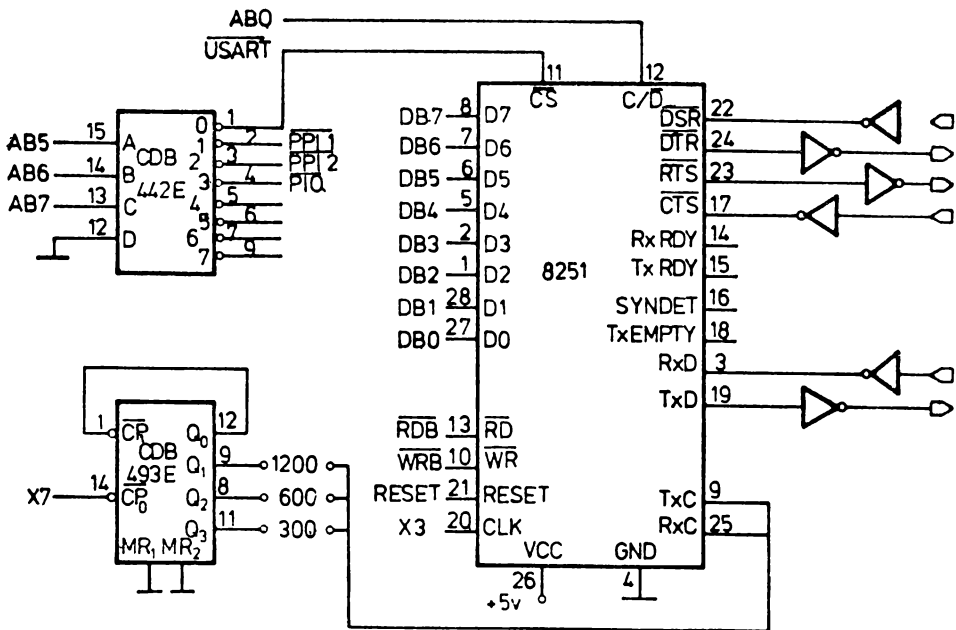

Fig. 3.22. Interfața de comunicație serială.

— $\overline{\text{RxC}}$ (Receiver Clock) este ceasul care controlează frecvența datelor la recepție. Se utilizează la fel cu semnalul $\overline{\text{TxC}}$.

— SYNDET (SYNC Detect) este folosit numai în modul de lucru sincron și se poate utiliza fie ca intrare, fie ca ieșire, funcție de modul de realizare a sincronizării (intern sau extern).

Schema interfeței de comunicație serială se prezintă în figura 3.22. Pe intrarea CLK a circuitului 8251 este conectat semnalul X3, cu frecvența 1,25 MHz, furnizat de sincrogenerator. Ca ceas pentru recepție/transmisie (intrările $\overline{\text{RxC}}$ și $\overline{\text{TxC}}$ sînt legate împreună) se utilizează un semnal selectabil printr-un jumper dintr-un set de semnale furnizate de un bloc de divizare cu 16 a lui X7. Se obțin frecvențele 1200×16 , 600×16 , 300×16 .

Intrarea $\overline{\text{C/D}}$ a circuitului 8251 este conectată la linia AB0 a magistralei de adrese. În acest fel cu adrese pare se selectează date, iar cu adrese impare se selectează comenzi/stări. De asemenea, intrarea $\overline{\text{CS}}$ este conectată la semnalul $\overline{\text{USART}}$, furnizat de decodificatorul adreselor porturilor de intrare/ieșire.

Semnalele de transmisie/recepție trec prin circuitele 1488/1489, care sînt driveri pentru standardul CCITT V 24.

3.8. Interfața pentru casetofonul audio

În scopul salvării programelor din memoria RAM a calculatorului personal se utilizează un casetofon audio obișnuit. Transferul datelor se poate face în ambele sensuri, viteza fiind de peste 1600 biți/s și se asigură o fiabilitate ridicată. Astfel se pot memora octeți pe casetă magnetică în fișiere cu următoarea structură :

- adresa de început a zonei care se transferă, pe 2 octeți în ordinea octet inferior, octet superior ;
- contorul de octeți, pe 2 octeți, de asemenea în ordinea octet inferior, octet superior ;
- datele ;
- suma de control ciclic pe un octet.

Un asemenea fișier înregistrat pe casetă se poate citi în memoria RAM a calculatorului personal, în acest fel se pot reface programe.

Schema interfeței pentru casetofonul audio este prezentată în figura 3.23. Este utilizat același circuit 8255 cu cel folosit pentru interfațarea tastaturii, difuzorului și ecranului.

În figura 3.24 este prezentată diagrama semnalului furnizat de interfața pentru casetofon la înregistrare (salvarea unei zone de memorie pe casetă). Timp de 10 secunde sînt generate impulsuri cu perioada de 1,19 ms și factor de umplere 1/2. Aceste impulsuri, care constituie preambulul, sînt necesare pentru poziționarea capului de citire la redare (citire) și pentru realizarea sincronizării.

După preambul urmează un singur impuls cu perioade 0,4 ms care reprezintă impulsul de start și marchează începutul informației utile.

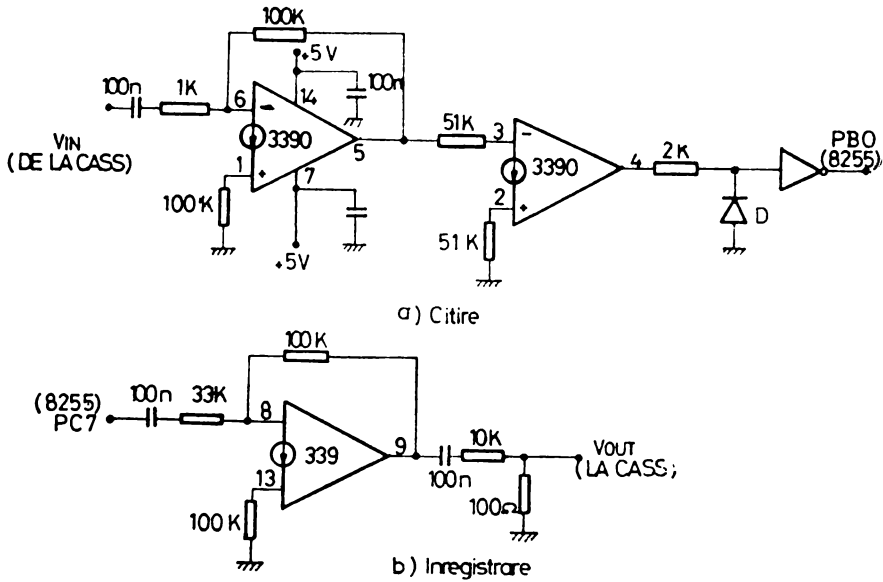

Fig. 3.23. Interfața pentru casetofonul audio.

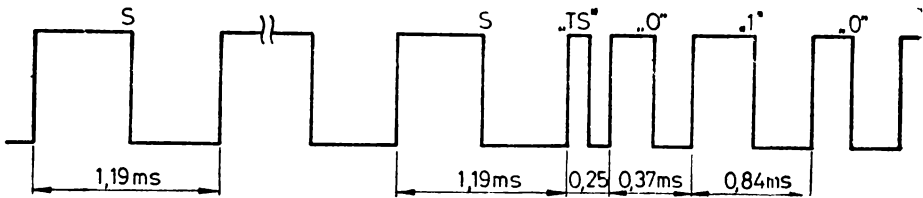

Fig. 3.24 Semnalul pentru casetofonul audio.

Tehnica de înregistrare pe casetă magnetică este următoarea: un impuls cu perioada $0,84$ ms pentru un bit 1 logic și un impuls cu perioada $0,37$ ms pentru un bit 0 logic. Toate impulsurile au factorul de umplere $1/2$ și sînt generate prin software. Astfel, fiecare octet, care urmează să fie salvat pe casetă este serializat (primul fiind bitul 7) și prin portul PC, bitul 7 al circuitului 8255, sînt scoase impulsuri de $0,37/0,84$ ms pentru biți 0/1.

Realizată practic, această metodă de înregistrare a dat rezultate bune, obținindu-se o rată de transfer medie de 1600 biți/s, cu o densitate ridicată conferind, pentru o casetă de 60 minute, o capacitate de pînă la 950 Ko.

Astfel modularea în durată a semnalului, care se înregistrează, cît și decodificarea informației recepționate de pe casetă sînt realizate prin software. La înregistrare, în funcție de tipul informației, ieșirea PC7 a interfeței programabile 8255 este ținută pe zero respectiv pe unu logic, pe durate bine stabilite.

Temporizările necesare sînt realizate ciclînd de un anumit număr de ori bucla următoare, care durează 12 μ s :

```
B1: IN PORTB
     ANI 01
     DCR B
     JNZ B1 :
```

Înainte de intrarea în buclă, registrul B va conține numărul 48, pentru jumătatea de semnal de sincronizare (S), 10 — în cazul semnalului de terminare a sincronizării (TS), 15 — și respectiv 34 — corespunzător biților de „0” și „1” logic din informație.

Înainte de livrarea informației spre casetă, se înregistrează un tren de impulsuri de sincronizare cu frecvență de cca. 0,8 KHz, avînd factorul de umplere de 0,5 sau un antet de recunoaștere a fișierului. Această secvență este necesară pentru reglarea nivelului de înregistrare, astfel încît, la sosirea datelor, înregistrarea să fie sigură. Informația este serializată tot software, prelucrarea ei prin hardware fiind minimă (o divizare cu 100, livrîndu-se spre casetofon la un nivel de ordinul a 50 mV).

Decodificarea informației primite de pe casetă se face software, prin intrarea într-o buclă în momentul depistării unei tranziții pozitive.

```
R2: IN PORTB
     INR B
     ANI 01
     JNZ B2
```

Deoarece la intrarea în buclă registrul B era nul, la ieșirea din buclă, care corespunde frontului negativ al semnalului, registrul B conține numărul de cicluri efectuate (un ciclu durînd tot 12 μ s), constituind astfel un criteriu de separare al semnalelor. În faza de sincronizare separarea se face între semnalele S și TS, prin compararea cu media aritmetică a numerelor de cicluri corespunzătoare lor, adică 29. În momentul în care semnalul a durat pe „1” un timp inferior la 29 cicluri, se consideră că informația ulterioară este formată de date. În cazul înregistrărilor cu antet de recunoaștere, datele vor fi preluate din momentul recunoașterii codului de fișier. În continuare defalcarea se face între biții de „1” și „0”, prin compararea registrului B cu 24. Pentru unele tipuri de casetofon, care au tendința să desimetrizeze semnalul redat, astfel încît factorul de umplere a semnalului ajuns în procesor este mai mic decît 50%, se compară cu o valoare mai mică.

Deoarece semnalul redat de pe casetă este desimetrizat diferit în funcție de volumul de redare (în cazul casetofonului fără ieșire standardizată), factorul de umplere al semnalului de decodificat variază în limite foarte largi cu reglarea volumului, compromițînd programul încărcat („1” poate fi luat „0” pentru un factor de umplere mult micșorat sau invers).

De aceea, pe porțiunea de sincronizare, la redarea de pe casetă, s-a pre-văzut un control software al duratei pe „1” a semnalului de sincronizare care, dacă este în afara unei plaje admise, va avertiza operatorul pentru reglarea

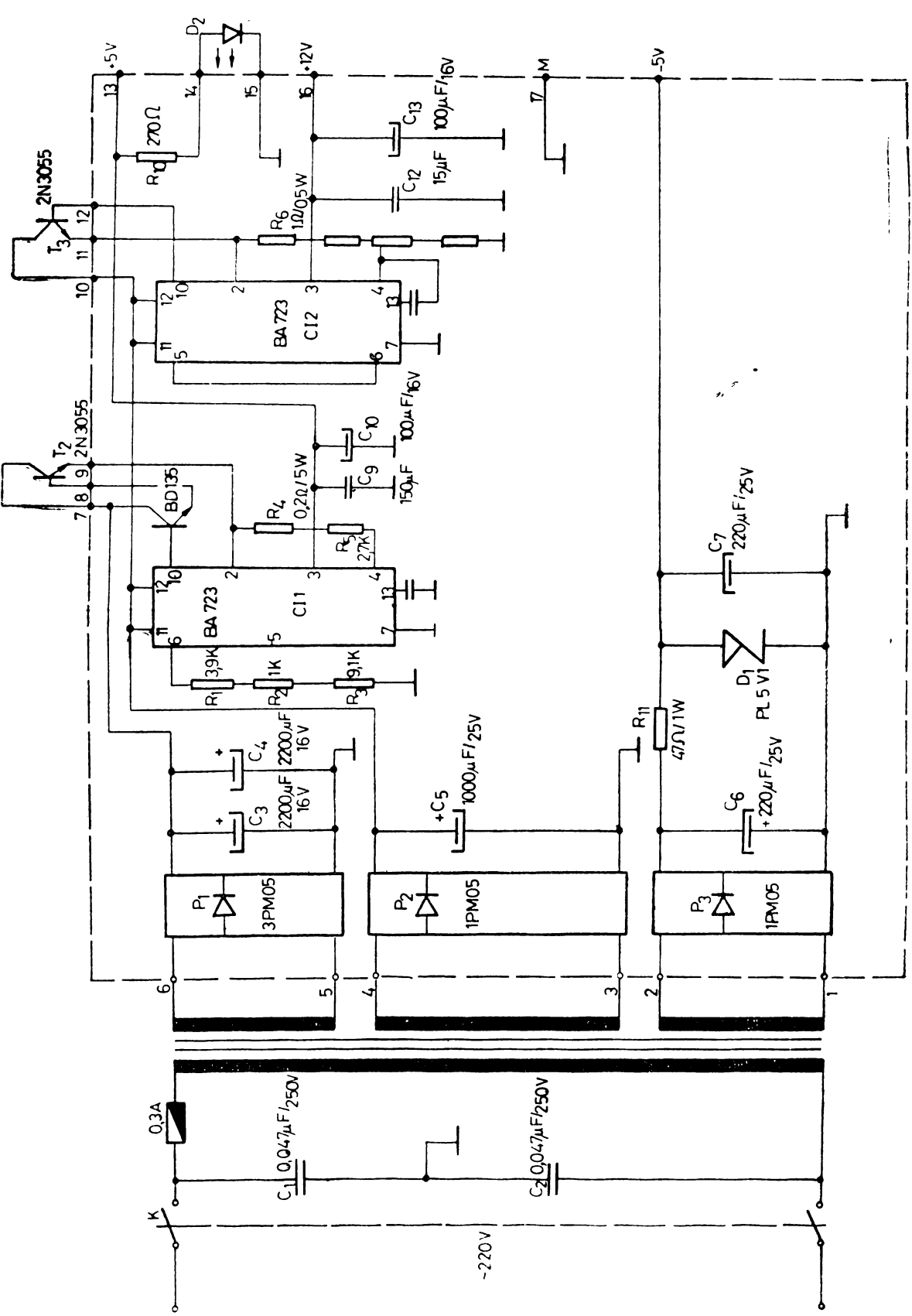

Fig. 3.25. Schema sursei de alimentare.

volumului. Acest control îmbunătățește precizia de încărcare și avertizează de la început asupra unei nepotriviri a volumului, nefiind nevoie de încărcarea pînă la capăt a programului. De asemenea, în cazul în care viteza de rulare a benzii diferă constant, de aceea de la înregistrare, pe aceeași porțiune, de sincronizare, se poate face o reglare software automată a limitei de separare între două semnale de informație, permițînd încărcarea aceluiași program de pe casetofone ale căror viteză de rulare a fost modificată.

La citirea unui fișier de pe casetofon se poziționează banda magnetică pe preambul. Se introduce de la tastatură comanda pentru refacerea fișierului în memorie, se pornește casetofonul în regim de redare și apoi se apasă tasta RETURN pentru executarea comenzii. Dacă înregistrarea are antet de recunoaștere, se poziționează banda înaintea fișierului cerut, se lansează comanda de încărcare și se comandă derularea benzi. Fișierul va fi recunoscut și încărcat conform codului specificat.

Dacă citirea unui fișier de pe casetă s-a executat corect (s-a verificat suma ciclică), atunci se afișează pe ecranul televizorului adresa de încărcare în memorie și numărul de octeți, în hexazecimal. În cazul apariției unei erori se afișează un semn de întrebare (?) și controlul revine monitorului. Dacă informația de pe casetă nu s-a alterat, se reia citirea.

3.9. Sursa de alimentare

Microcalculatorul aMIC are o sursă de alimentare externă care asigură tensiunile $\pm 5\text{ V}$, $+12\text{ V}$ necesare unei bune funcționări. Schema sursei de alimentare este prezentată în figura 3.25. Sursa este realizată cu stabilizatoare de tensiune integrate βA723 într-o configurație de stabilizator de tensiune pozitivă cu tranzistori NPN de tipul 2N3055, asigurînd stabilizare pe sarcină de 15 mV pentru $\Delta I_0 = 1\text{ A}$.

Tensiunea de -5 V după redresare cu o punte de tipul 1PM05 este stabilizată cu o diodă zener PL5V1.

4.1. Generalități

Microprocesorul Z80 este realizat în tehnologia NMOS, pe un circuit cu 40 de terminale. Față de microprocesorul 8080 prezintă o serie de perfecționări ca hardware și software.

Perfecționările hardware se referă la: utilizarea unei singure surse de alimentare, de 5V; incorporarea logicii generatorului de tact, care va necesita din exterior un semnal de ceas monofazic; prezența logicii pentru generarea unui semnal de reîmprospătare, necesar memoriilor dinamice; modificarea semnificației semnalelor de comandă pentru citire/scriere în sensul că se generează semnalele de citire și scriere, care se pot corela cu semnalele specificând o operație cu memoria sau de I/E; cererea externă de acces direct la memorie va conduce la intrarea magistrelor de date și adrese în starea de mare impedanță, la început de ciclu mașină; prezența unei linii de cerere de întrerupere nemascabilă, utilă în cazul tratării întreruperilor provocate de căderea tensiunii de alimentare.

În legătură cu software-ul se pot menționa următoarele: extinderea setului de instrucțiuni de la 78 la 158, menținându-se compatibilitatea la nivelul codului obiect, cu instrucțiunile microprocesorului 8080; duplicarea registrelor generale standard și a indicatorilor de condiții, ceea ce permite tratarea facilă a întreruperilor pe un singur nivel, prin simpla comutare pe setul suplimentar de registre, fără a se mai utiliza stiva organizată în memorie; adăugarea modurilor de adresare indexată, prin folosirea a două registre index; posibilitatea logicii externe de a răspunde la o recunoaștere a unei cereri de întrerupere prin forțarea unei instrucțiuni de tip chemare de subrutină, operație facilitată de existența unui registru al vectorului de întreruperi; existența unor instrucțiuni care permit transferul unor blocuri de informații, organizate în celule adiacente de memorie, în alte zone de memorie sau la un port de I/E; facilități de execuție a unor comparații pe blocuri; adăugarea unor instrucțiuni care testează sau modifică biți individuali în registre sau memorie.

Microprocesorul Z80 cuprinde în familia sa mai multe circuite, care oferă posibilitatea realizării unor sisteme cu un număr relativ mic de circuite. Trebuie menționat faptul că, în general, pot fi folosite și unele circuite din familia microprocesorului 8080. Dintre acestea se pot menționa: interfața paralelă programabilă 8255, interfața serială sincronă/asincronă 8251, etc.

Circuitele mai cunoscute din familia microprocesorului Z80 sînt următoarele :
 Z8420 PIO — *unitate de control pentru intrări/ieșiri paralele, conținînd două porturi de cîte opt biți, cu logică de dialog, generare de întrerupere și posibil tate de operare la nivel de octet sau de bit.*

Z8440 SIO — *unitate de control pentru intrări/ieșiri seriale, în modurile sincron și asincron, cu facilitățile necesare dialogului și verificărilor corectitudinii efectuării operațiilor.*

Z8470 DART — *unitate de control pentru intrări/ieșiri seriale în modul asincron, cu două canale distincte.*

Z8430 CTC — *unitate contor/periodizator cu patru cęntori programabili individual.*

Z8410 DMA — *unitate de acces direct la memorie, cu o rată de transfer de 2Mbiți, permițînd transferul datelor și/sau căutarea datelor.*

4.2. Structura internă

Schema bloc a microprocesorului este prezentată în figura 4.1. În mare ea constă din : registrele generale, unitatea aritmetică-logică, registrul instrucțiunii, decodificatorul de instrucțiuni, unitatea de comandă și sincronizări, logica și circuitele tampon pentru adrese, interfață pentru magistrala de date

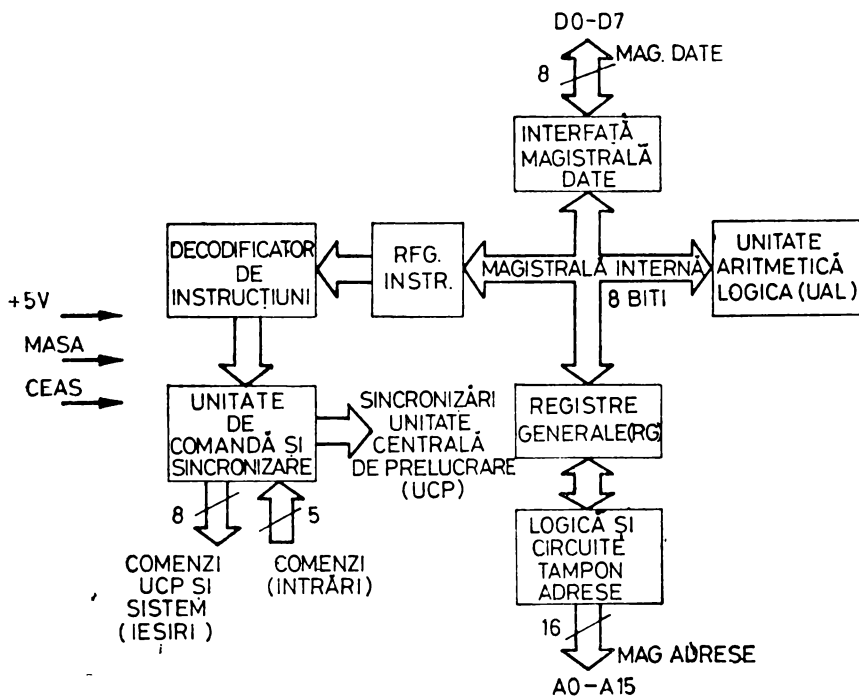
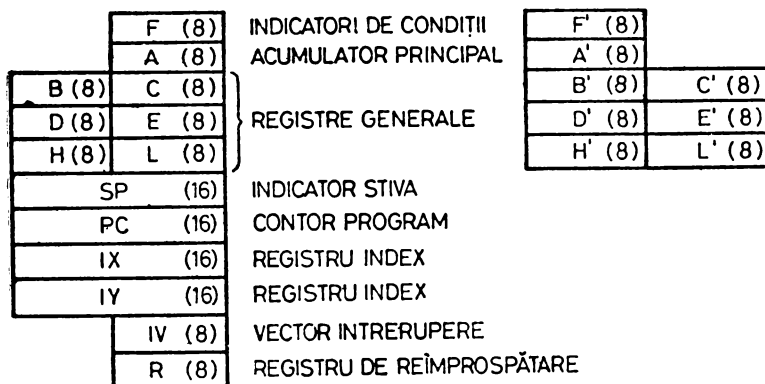
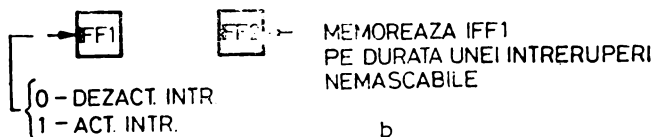

Fig. 4.1. Schema bloc a microprocesorului Z80.

a

b

MODURI INTRERUPERE

MFc	MFb	
0	0	MOD 0
0	1	NEUTILIZAT
1	0	MOD 1
1	1	MOD 2

c

Fig. 4.2. Structura microprocesorului Z80 la nivel de registre :

a) seturile de registre principale ; b) bistabilele stării întreruperii mascabile ; c) bistabilii modurilor de manipulare a întreruperii mascabile.

Din punctul de vedere al programatorului structura internă a microprocesorului Z80 apare ca în figura 4.2.

Microprocesorul Z80 dispune de două seturi de registre, avînd duplicate pentru registrele F, A, B, C, D, E, H, L. Trecerea de la un set de registre la altul se realizează prin instrucțiunea EXCHANGE (EX AF, AF').

Registrele acumuloare (A, A') și registrele indicatoare de condiții (F, F').

Registrele acumuloare sînt organizate pe 8 biți și au asociate registrele indicatoare de condiții.

Structura cuvintelor în registrele de condiții este dată în figura 4.3.

7	6	5	4	3	2	1	0
S	Z	*	H	*	P/V	N	C

Fig. 4.3. Indicatorii de condiții.

Indicatorii de condiții sînt poziționați automat, ca urmare a operațiilor efectuate în UAL și pot fi testați prin instrucțiuni de transfer condiționat, în vederea efectuării unor transferuri ale comenzii, în program.

Semnificația lor este următoarea :

C — *transport*, se poziționează în 1 ca urmare a apariției unui transport în afara rangului de semn.

Z — *rezultat zero*, se poziționează în 1 la înregistrarea unui rezultat egal cu zero.

S — *semnul*, se poziționează în conformitate cu semnul rezultatului :

0 — pentru rezultat pozitiv sau zero și 1 — pentru rezultat negativ.

P/V — *paritate/depășire*, indică paritatea rezultatului în acumulator, în cazul operațiilor logice sau depășirea aritmetică, în cazul operațiilor cu numere reprezentate în complementul față de doi.

H — *transport auxiliar*, se poziționează în unu ca urmare a apariției unui transport/imprumut spre/de la bitul patru al acumulatorului.

N — *indicator de adunare/scădere*, specifică tipul instrucțiunii executate înaintea operației de corecție, la operarea în binar zecimal.

Registrele B-L, B'-L' pot fi folosite individual, ca registre de 8 biți sau asamblate în perechi B-C, D-E, H-L și B'-C', D'-E', H'-L' ca registre de 16 biți. Seturile de registre se pot selecta prin instrucțiunea EXX.

Registrul contorului programului PC, are 16 biți și indică adresa instrucțiunii următoare, în timpul execuției instrucțiunii curente.

Indicatorul de adrese al stivei SP, are 16 biți și conține adresa celulei din vârful stivei, care este organizată în memorie.

Registrele index IX și IY au câte 16 biți fiecare și păstrează adresa de indexare ; avînd o lungime de 16 biți ele se comportă, în raport cu adresele de 8 biți, furnizate de către UCP, ca niște registre de bază.

Registrul I, cu o lungime de 8 biți, permite adresarea indirectă a unei locații de memorie în urma unei cereri de întrerupere. Perifericul furnizează cei 8 biți mai puțin semnificativi, în timp ce primii 8 biți mai semnificativi sînt stocați în I. Astfel, rutinele de întrerupere pot fi lansate prin instrucțiuni de tip *chemare de subrutine* și pot fi plasate în orice zonă de memorie.

Registrul R este folosit pentru reîmprospătarea memoriei dinamice. El este incrementat după fiecare ciclu de citire, conținutul său fiind transmis pe liniile de adresă A0-A6, simultan cu semnalul de comandă a reîmprospătării în timpul execuției instrucțiunii, de către procesor. Această operație este transparentă pentru utilizator.

Microprocesorul Z80 acceptă două semnale de întrerupere : *nemascabile și mascabile*.

Bistabilele IFF1 și IFF2 specifică starea sistemului de întrerupere al microprocesorului, pentru întreruperile mascabile. Conținutul lui IFF1 indică activarea (IFF1=1) sau dezactivarea (IFF1=0) a sistemului pentru întreruperile mascabile. IFF2 va memora conținutul lui IFF1 pe durata servirii unei întreruperi nemascabile.

Bistabilele IMF_a, IMF_b specifică modurile programate pentru răspunsul la întreruperile mascabile : Modul 0-IMF_a, IMF_b=00 ; Modul 1-IMF_a, IMF_b=10 ; Modul 2-IMF_a, IMF_b=11.

4.3. Terminalele microprocesorului Z80 și semnalele asociate

În figura 4.4 sint prezentate terminalele și semnalele corespunzătoare pentru microprocesorul Z80.

A0 ÷ A15 sint liniile semnalelor de adrese, reprezentînd ieșiri cu trei stări, active pe nivel ridicat. Adresele sint folosite pentru accesul la memorie (pînă

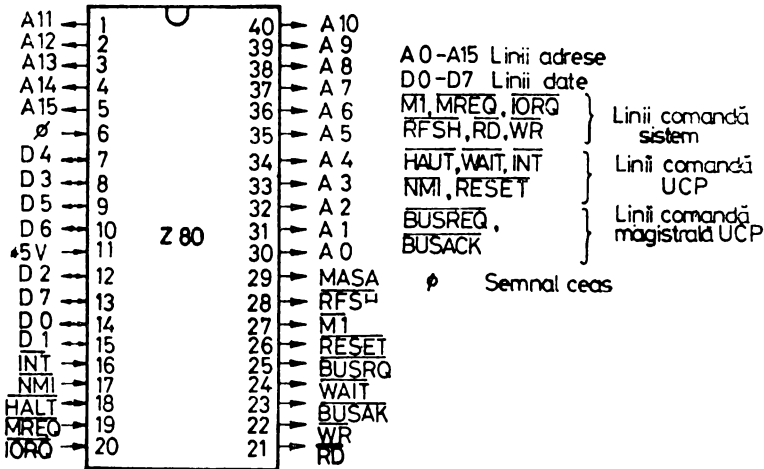

Fig. 4.4. Terminalele microprocesorului Z80.

a 64 Ko) și la porturile de intrare/ieșire. În ultimul caz se folosesc numai porturile A0-A7 pentru a selecta unul din cele 256 porturi de I/E. A0 constituie bitul cel mai puțin semnificativ. Pe durata ciclului de reîmprospătare a memoriei, biții A0-A6 conțin adresa de reîmprospătare.

D0 ÷ D7 reprezintă liniile semnalelor de date care sint transferate între microprocesor și memorie sau între microprocesor și porturile de intrare/ieșire. Semnalele sint active pe nivel ridicat. Circuitele tampon ale microprocesorului, care comandă terminalele corespunzătoare acestor semnale, funcționează bidirecțional.

M1 reprezintă o linie de ieșire activă pe nivel coborît indicînd faptul că în ciclul mașină curent se citește pe magistrala de date un octet care constituie un cod de operație. El este activ și pe durata ciclului cînd se citește al doilea octet, reprezentînd un cod de operație pentru instrucțiunile cu doi octeți afectați codului operației. Aceste coduri, de doi octeți, încep întotdeauna cu : CB, DD, ED, FD în hexazecimal. M1 este activ simultan cu IORQ, pentru a indica un ciclu de recunoaștere a unei cereri de întrerupere, pe durata căruia se forțează din exterior, pe magistrala de date, un vector asociat cu rutina de tratare a întreprerii.

MREQ reprezintă o ieșire cu trei stări, activă pe nivel coborît specificînd faptul că la terminalele A0-A15 este prezentă adresa unei celule de memorie, în vederea unei operații de scriere/citire, cu memoria.

\overline{IOREQ} constituie o ieșire cu trei stări, activă pe nivel coborît, indicînd prezența unei adrese de port de I/E, pe biții A0-A7. Acest semnal este activ simultan cu $\overline{M1}$, în cazul în care se recunoaște o cerere de întrerupere, indicînd faptul că un vector de răspuns, din partea echipamentului care a cerut întreruperea, poate fi plasat pe liniile D0-D7. Operațiile de I/E nu apar niciodată în cadrul ciclului M1, de citire a codului de operație a unei instrucțiuni.

\overline{RD} este o ieșire cu trei stări, activă pe nivel coborît, indicînd faptul că procesorul solicită date de la memorie sau de la un port de intrare. Memoria sau portul adresate trebuie să forțeze data pe liniile D0-D7.

\overline{WR} constituie o ieșire cu trei stări, activă pe nivel coborît, specificînd prezența datelor furnizate de procesor pe liniile D0-D7 care pot fi înscrise în memorie sau la un port de ieșire.

\overline{RFSH} ieșire, activă pe nivel coborît, specificînd prezența la terminalele A0-A6 a adresei de reîmprospătare pentru memoria dinamică. Operația de reîmprospătare se realizează folosind semnalul curent \overline{MREQ} .

\overline{HALT} ieșire activă pe nivel coborît, indicînd faptul că procesorul a executat instrucțiunea \overline{HALT} și așteaptă o întrerupere, nemascabilă sau o întrerupere mascabilă (dacă sistemul de întreruperi este activat), pentru a ieși din această stare. În \overline{HALT} microprocesorul execută operații NOP (corespunzătoare instrucțiunilor neoperaționale) pentru a realiza reîmprospătarea memoriei.

\overline{WAIT} intrare activă pe nivel coborît, care specifică procesorului că memoria sau portul adresate nu sînt pregătite pentru transferul de date, permițînd astfel, sincronizarea cu procesorul a unor memorii sau echipamente de I/E lente. Procesorul se menține în starea \overline{WAIT} pe durata cît semnalul \overline{WAIT} este activ.

\overline{INT} intrare activă pe nivel coborît, reprezentînd o cerere de întrerupere solicitată de un echipament de I/E. Cererea va fi acceptată la sfîrșitul instrucțiunii curente, dacă bistabilul IFF1 este poziționat în unu și dacă semnalul \overline{BUSREQ} nu este activ. La acceptarea cererii de întrerupere, procesorul va emite în ciclul mașină următor un semnal \overline{IORQ} simultan cu semnalul $\overline{M1}$. În funcție de poziționarea bistabililor IMFa, IMFb, procesorul poate răspunde în trei moduri diferite la cererile de întrerupere mascabile.

\overline{NMI} intrare activă pe front negativ, constituind cererea de întrerupere nemascabilă cu prioritate mai mare decît cererea \overline{INT} . Independent de starea bistabililor IFF1, IFF2, cererea \overline{NMI} este recunoscută la sfîrșitul instrucțiunii curente, forțînd procesorul, după salvarea conținutului controlului programului în stivă, să execute instrucțiunea de la locația 0066H. Ciclurile continue \overline{WAIT} vor face ca instrucțiunea curentă să nu se termine, astfel încît semnalul \overline{BUSRQ} poate avea prioritate față de \overline{NMI} .

\overline{RESET} intrare activă pe nivel coborît, care forțează în zero conținutul contorului programului și inițializează procesorul. Inițializarea are ca efect:

- dezactivarea bistabilului IFF1,
- anularea conținutului registrului IV
- anularea conținutului registrului R,
- stabilirea Modulului 0 pentru întreruperile mascabile.

Pe durata intervalului $\overline{\text{RESET}}$, liniile de adrese și de date trec în starea de mare impedanță, iar ieșirile reprezentând semnale de comandă devin inactive.

$\overline{\text{BUSRQ}}$ intrare activă pe nivel coborât, prin care se solicită din partea unui dispozitiv extern controlul asupra liniilor de adrese, date și comenzi, care trec în starea de mare impedanță.

La recepționarea semnalului $\overline{\text{BURSQ}}$ procesorul va trece liniile menționate mai sus în starea de mare impedanță, la terminarea ciclului mașină curent.

$\overline{\text{BUSAK}}$ ieșire activă pe nivel coborât, care indică unui dispozitiv extern trecerea liniilor de adrese, date și a unora din liniile de comenzi în starea de mare impedanță, care pot fi astfel controlate de către dispozitivul în cauză.

Φ semnal de ceas monofazic, cu frecvență maximă * de 6 MHz. Este generat din exterior.

4.4. Sincronizarea și execuția instrucțiunilor microprocesorului Z80

Instrucțiunile microprocesorului se desfășoară pe unul pînă la șase cicluri mașină (MC1 ÷ MC6). Fiecare ciclu mașină poate fi constituit din trei sau patru perioade de ceas (T1 ÷ T4), fiind posibilă inserarea unor perioade suplimentare de ceas (TW) între perioadele T2 și T3 (fig. 4.5).

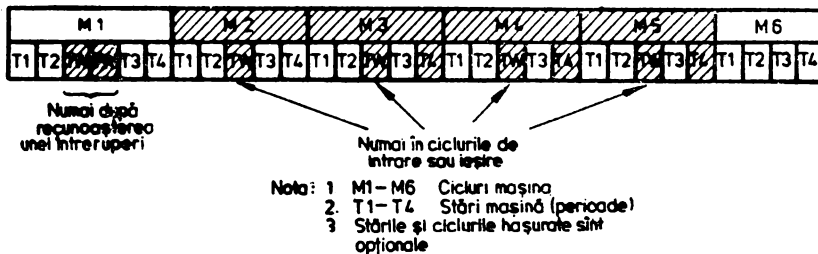

Fig. 4.5. Cicluri ale instrucțiunilor.

Pe durata unui ciclu mașină se execută o serie de operații specifice, care permit evidențierea a șapte cicluri mașină diferite:

- ciclul de citire a codului operației instrucțiunii (M1),
- ciclul de citire/scriere de la/în memorie,
- ciclul de I/E,
- ciclul de cerere/acceptare magistrală,
- ciclul de cerere/acceptare întrerupere mascabilă,
- ciclul de cerere/acceptare întrerupere nemascabilă,
- ciclul de ieșire din instrucțiunea HLT.

*) Z80 (f. max.=2,5 MHz); Z80A (f. max.=4MHz); Z80B (f. max.=6MHz)

Durata unei perioade de ceas T_i este dată de frecvența maximă a semnalului de ceas, pentru microprocesorul Z80 cu care lucrează. De exemplu, frecvența maximă este de 4MHz conduce la o perioadă cu durata de 250 ns.

În figura 4.6 se prezintă ciclul mașină M1. Ciclul M1 este identificat prin activarea semnalului $\overline{M1}$, pe duratele perioadelor T1 și T2. Conținutul contorului programului, reprezentînd adresa instrucțiunii curente, este prezent pe

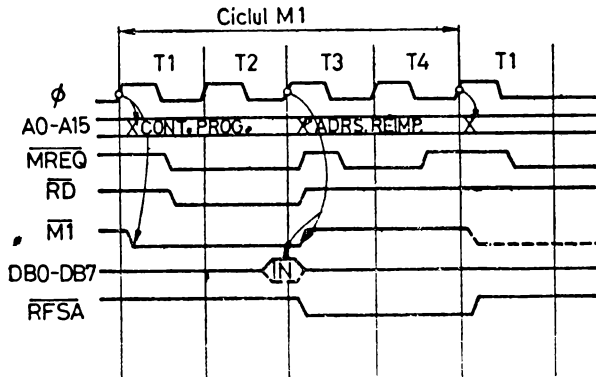

Fig. 4.6. Ciclu M1.

liniile de adrese $A_0 \div A_{15}$, tot pe durata T1-T2. Semnalele \overline{MREQ} și \overline{RD} devin active la jumătatea perioadei T1 și rămîn în această stare pînă la începutul perioadei T3.

Deoarece pe frontul căzător al semnalului Φ în T2, terminalul WAIT se afla la un nivel ridicat, nu se va intra, după perioada T2, într-o perioadă de așteptare TW.

Datele sînt citite de către procesor, de pe magistrala de date ($DB_0 \div DB_7$), pe frontul crescător al semnalului de ceas, în T3. Perioadele T3, T4 sînt folosite pentru operații interne în microprocesor și pentru reîmprospătarea memoriei, pe liniile $A_0 \div A_{15}$ fiind prezentă adresa de reîmprospătare. Semnalul \overline{MREQ} devine activ în a doua jumătate a perioadei T3 și rămîne activ pe durata activă a perioadei T4. De asemenea, semnalul \overline{RFSH} este activ pe durata perioadelor T3 și T4.

Operația de citire din memorie

Între ciclul de citire din memorie a codului operației și ciclul de citire a unei date sînt cîteva diferențe care trebuie menționate. Astfel, un ciclu M1 are patru perioade, în timp ce un ciclu de citire a unei date are numai trei perioade. În primul caz data furnizată de memorie este strobata pe frontul anterior al semnalului de ceas T3; în cazul al doilea strobarea se face pe frontul căzător al semnalului T3 (fig. 4.7).

Trebuie amintit că pe durata ciclurilor M1 semnalul $\overline{M1}$ este activ pe nivel coborît, în cadrul primelor două perioade de ceas T1 și T2.

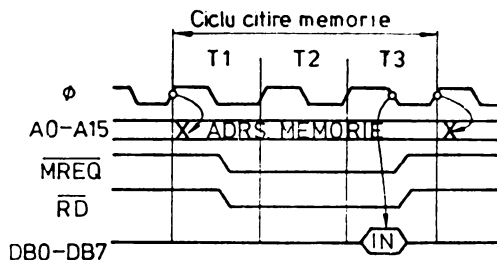

Fig. 4.7. Ciclu de citire a unei date din memorie.

Operația de scriere în memorie

Această operație se aseamănă cu operația precedentă cu observația că \overline{WR} este adus în starea activă, pe nivel coborât, în a doua jumătate a perioadei $T2$ și în prima jumătate a perioadei $T3$. Datele furnizate de microprocesor fiind stabile în acest interval, \overline{WR} poate fi folosit ca strob de către memorie pentru înscrierea datelor în ea (fig. 4.8).

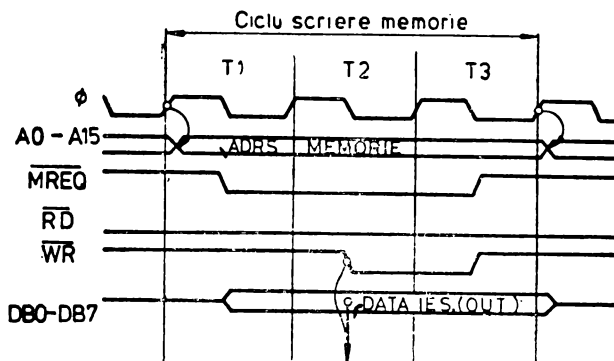

Fig. 4.8. Ciclu de scriere a unei date în memorie.

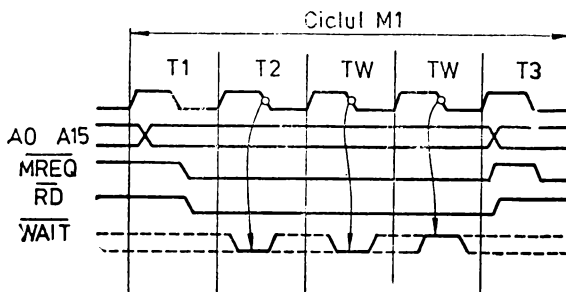

Fig. 4.9. Intrarea în starea WAIT.

Starea WAIT

Starea WAIT apare la microprocesorul Z80 între perioadele T2 și T3, atunci când logica externă sau memoria nu pot opera la viteza microprocesorului. Semnalul de la terminalul $\overline{\text{WAIT}}$, furnizat din exterior este testat pe frontul căzător al semnalului de ceas, în perioada T2 (fig. 4.9). Dacă semnalul $\overline{\text{WAIT}}$ este la nivel coborât, în timpul acestui test, automat se va introduce o perioadă de ceas TW, între T2 și T3. În cazul în care $\overline{\text{WAIT}}$ capătă un nivel ridicat, testul pe frontul căzător al semnalului de ceas în TW, va conduce la inițierea stării T3, în perioada următoare de ceas. Microprocesorul Z80 nu va furniza în exterior un semnal care indică intrarea în starea WAIT.

Operațiile de intrare/ieșire

Ciclurile de execuție pentru instrucțiunile de intrare/ieșire au inserată automat câte o perioadă de ceas TW, între perioadele T2 și T3, pentru a permite adaptarea microprocesorului la ritmul de lucru al logicii de I/E.

Echipamentele de I/E pot fi selectate ca și celulele de memorie, în spațiu de adresare al acesteia. În cazul în care nu se vor insera stări TW, logica respectivă trebuie să funcționeze la viteza microprocesorului.

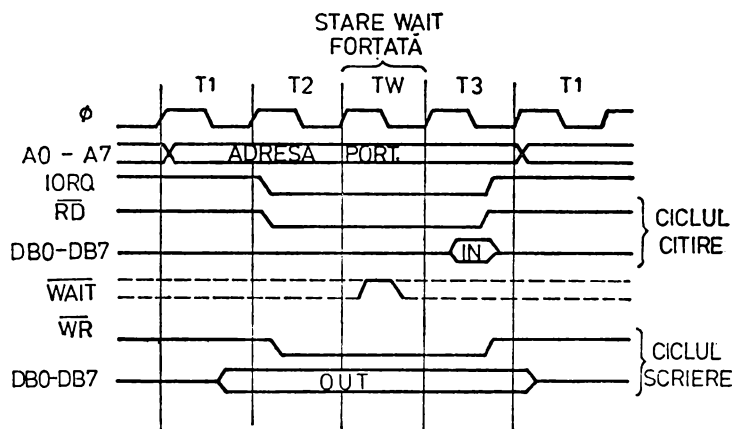

Fig. 4.10. Cicluri de execuție pentru I/E, fără inserție de stări WAIT.

În figura 4.11 se prezintă ciclurile de I/E fără inserție de stări TW, iar în figura 4.12 cicluri de I/E cu inserție de stări TW.

Se constată că adresa postului de I/E este prezentă pe liniile A0-A7 pe toată durata ciclului. Semnalele $\overline{\text{IORQ}}$, $\overline{\text{RD}}$ sau $\overline{\text{WR}}$ sînt active pe duratele perioadelor T2, TW și T3 pînă la frontul căzător al semnalului de ceas din această ultimă perioadă. Datele de intrare sînt strobate pe frontul căzător al semnalului de ceas din perioada T3. Datele de ieșire sînt stabile începînd cu frontul căzător al semnalului de ceas, în T1, pe toată durata ciclului de execuție.

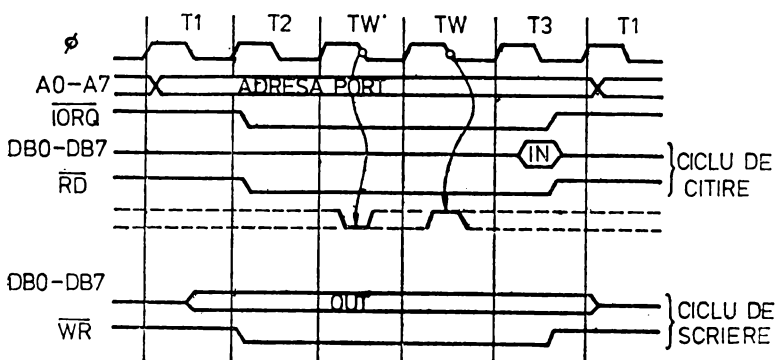

Fig. 4.11. Cicluri de execuție pentru I/E, cu inserție de stări suplimentare WAIT.

Cererile de magistrală

Semnalul extern aplicat la terminalul $\overline{\text{BUSRQ}}$ este testat pe frontul crescător al semnalului de ceas, în ultima perioadă a fiecărui ciclu mașină. Dacă acest semnal este activ, pe nivel coborât, atunci toate terminalele de adrese, date și comenzi, comandate cu circuite tampon, intră în starea de mare impedanță. Această situație este semnalizată de către microprocesor prin activarea semnalului $\overline{\text{BUSAK}}$, pe nivel coborât. Semnalul $\overline{\text{BUSRQ}}$ este testat pe frontul crescător al semnalului de ceas, în cadrul fiecărei perioade. La dezactivarea lui $\overline{\text{BUSRQ}}$, microprocesorul va comanda ieșirea din starea de mare impedanță a liniilor de adrese, date și comenzi, la începutul următoarei perioade de ceas.

În cazul în care se folosește pentru reîmprospătarea memoriei semnalul furnizat de microprocesorul Z80, pe duratele unor perioade mai lungi în cadrul cărora liniile menționate mai sus sînt în stare de mare impedanță, o logică externă trebuie să furnizeze memoriei comanda de reîmprospătare și adresele

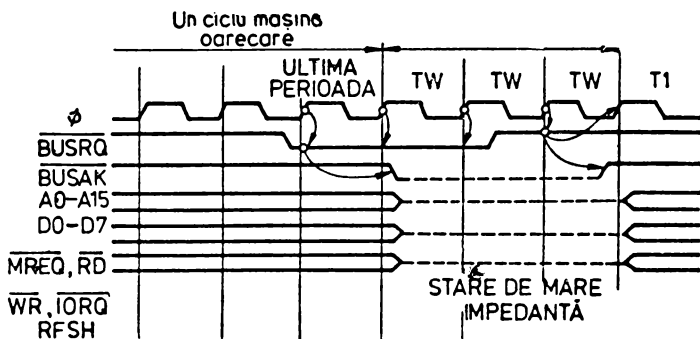

Fig. 4.12. Diagrama temporală pentru cereri/acceptare de magistrală.

asociate. Pentru a evita această situație, se impune ca accesul direct la memorie să se execute pe perioade de scurtă durată.

Figura 4.12 conține diagramele temporale pentru cererile de magistrale.

4.5. Întreruperile externe

Microprocesorul Z80 posedă două intrări pentru semnalele de întrerupere: NMI și INT. Cererea de întrerupere nemascabilă NMI are prioritate față de cererea de întrerupere mascabilă INT. Semnalul de cerere de întrerupere INT este testat de către unitatea centrală pe frontul crescător al ultimei perioade de ceas, în cadrul ultimului ciclu de execuție a fiecărei instrucțiuni. Cererea de întrerupere INT nu va fi luată în considerație, dacă întreruperile au fost dezactivate prin program sau dacă semnalul BUSRQ este activ pe nivel coborât. Astfel, cererile de acces la magistrală vor avea prioritate față de cererile de întrerupere mascabile.

Recunoașterea unei întreruperi INT este realizată prin generarea unor semnale active MI și IRQ. Acestea apar în cadrul unui ciclu mașină special, de întrerupere, care conține două perioade TW inserate între perioadele T2 și T3, ceea ce va permite logicii externe să plaseze un vector de întrerupere pe magistrala de date.

Vectorul de întrerupere poate capăta o formă care depinde de modul selectat prin program.

Modul 0 va interpreta vectorul de întrerupere ca un cod obiect de un octet, care va forța contorul programului la una din adresele următoare 0000H, 0008H, 0010H, 0018H, 0020H, 0028H, 0030H, 0038H. Codul obiect al acestei instrucțiuni este 11XXX111, unde XXX ia valori cuprinse între 000 și 111, corespunzător locațiilor menționate mai sus. Codul sursă este acela al instrucțiunii RSTN, (Restart N), N fiind codul octal pentru biții XXX, amintiți mai înainte.

Modul 1 presupune în mod automat că prima instrucțiune, care se va executa după răspunsul la cererea de întrerupere, va fi o instrucțiune RST7, care va forța execuția programului de la adresa 0038H. În acest caz nu va mai fi necesară forțarea unei instrucțiuni din exterior.

Modul 2 a fost proiectat pentru a utiliza mai eficient posibilitățile microprocesorului Z80 și ale circuitelor din familia acestuia. Echipamentul periferic, care solicită întreruperea, selectează adresa de start a rutinei de tratare a întreruperii. Aceasta se realizează prin plasarea unui vector de adresă, de opt biți, pe magistrala de date, pe durata ciclului de recunoaștere a întreruperii. Octetul de ordin superior este furnizat de registrul I. Prin aceasta rutinele pot fi plasate la orice locație în memorie. Deoarece echipamentul furnizează octetul inferior al unui vector cu doi octeți, bitul A0 trebuie să fie zero.

Dacă două stări WAIT nu sînt suficiente pentru ca logica externă să poată arbitra prioritățile cererilor de întrerupere, pentru a plasa vectorul necesar de întrerupere, se pot insera stări WAIT adiționale.

În figura 4.13 se prezintă diagrama semnalelor pentru cazul răspunsului la o întrerupere externă.

Întreruperile nemascabile nu pot fi dezactivate prin program, fiind acceptate de microprocesor în orice moment. Ele sînt asociate cu evenimente cu cea mai mare prioritate, cum ar fi căderea tensiunii de alimentare. După recu-

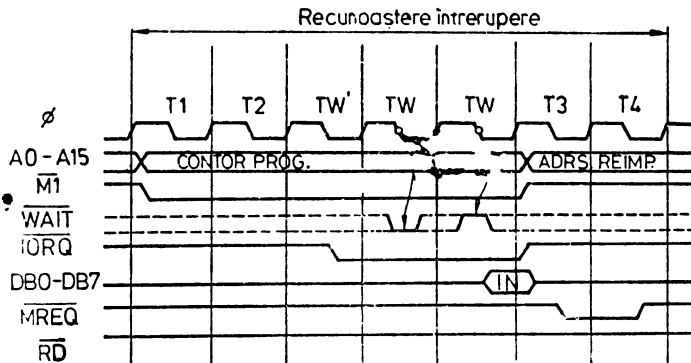

Fig. 4.13. Diagrama răspunsului la o cerere externă de întrerupere mascabilă cu inserția unei stări TW suplimentare.

noașterea unei întreruperi $\overline{\text{NMI}}$ (dacă $\overline{\text{BUSREQ}}$ nu este activ), microprocesorul va efectua transferul la locația 0066H . Pe baza conținutului acestei locații se intră în rutina de tratare a întreruperii. Întreruperea nemascabilă operează

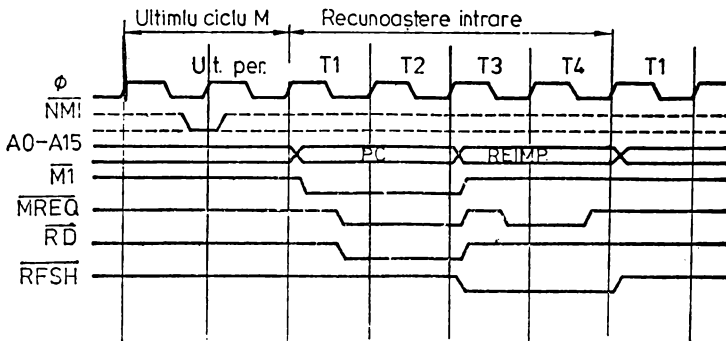
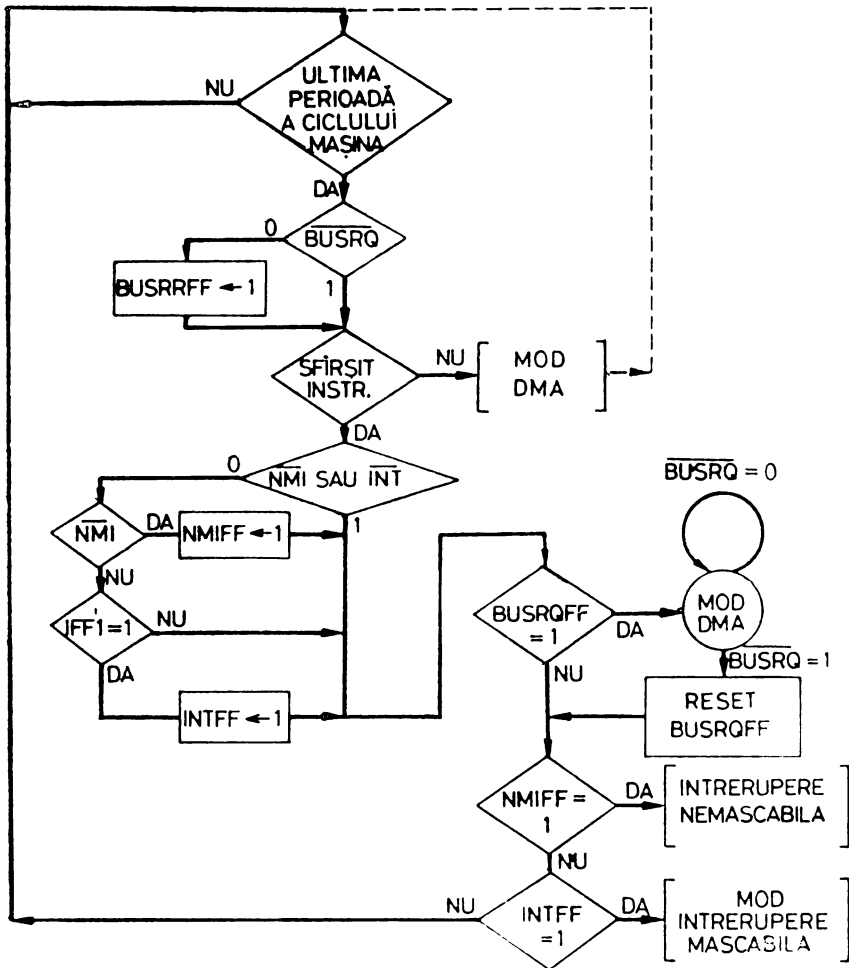

Fig. 4.14. Diagrama răspunsului la o cerere de întrerupere nemascabilă.

numai în Modul 1. În figura 4.14 se prezintă diagramele de semnale în cazul răspunsului la o întrerupere nemascabilă.

Interacțiunea între cererile $\overline{\text{INT}}$, $\overline{\text{NMI}}$ și $\overline{\text{BUSREQ}}$ este prezentată în figura 4.15.

NOTA:

1. \overline{BUSRQ} este testat la sfârșitul fiecărui ciclu masină.
2. \overline{INT} , \overline{NMI} sînt testate în ultima perioadă a ultimului ciclu masină al instrucțiunii.
3. Pe durata cedării magistralei ($\overline{BUSAK} = 0$) nu se răspunde la cererile \overline{INT} , \overline{NMI} .
4. Ordinea priorităților este: \overline{BUSRQ} , \overline{NMI} , \overline{INT}
5. $BUSRQFF$, $NMIFF$, $INTFF$: bistabile în care se memorează prezența cererilor corespunzătoare.

Fig. 4.15. Interacțiunea între \overline{INT} , \overline{NMI} , \overline{BUSRQ} .

4.6. Starea HALT

Execuția unei instrucțiuni HALT, de către microprocesorul Z80, se realizează prin operarea unei secvențe de instrucțiuni NOP (neoperaționale), pînă la apariția unei cereri de întrerupere.

Semnalele NMI și $\overline{\text{INT}}$ sînt testate la fiecare perioadă T4, pe durata frontului crescător al semnalului de ceas, în cadrul fiecărui ciclu al instrucțiunii NOP.

În figura 4.16 se prezintă diagramele de semnale pentru instrucțiunea HALT.

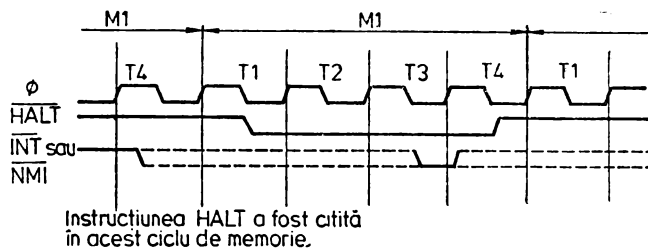

Fig. 4.16. Diagrama de semnale pentru instrucțiunea HALT.

În figura 4.17 se prezintă ciclul RESET. Semnalul $\overline{\text{RESET}}$ trebuie să fie activ pe durata a cel puțin trei perioade de ceas, pentru ca efectul său asupra UCP să fie cel așteptat.

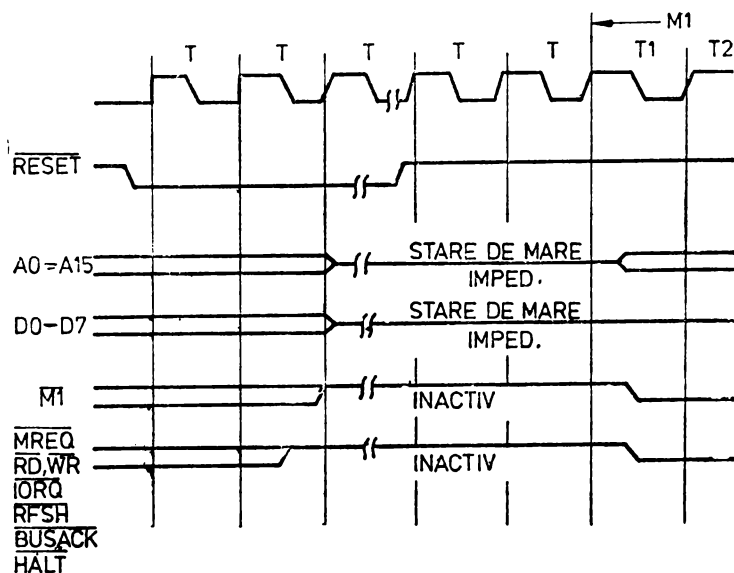

Fig. 4.17. Diagrama de semnale pentru ciclul RESET.

Linii de adrese și de date trec în starea de mare impedanță, iar liniile de comandă devin inactice, pe durata ciclului RESET. După dezactivarea semnalului RESET, se așteaptă două perioade T, pentru ca UCP să intre într-un ciclu normal M1. Deoarece conținutul lui CP este anulat, procesorul va citi instrucțiunea de la adresa 0000H din memorie.

4.7. Instrucțiunile microprocesorului Z80

O instrucțiune este reprezentată de un set de caractere care definesc o operație și eventual alte informații necesare calculatorului pentru a executa instrucțiunea dată.

Operațiile pe care le poate executa microprocesorul Z80 pot fi grupate astfel:

- transferuri de date,
- operații aritmetice și logice,
- deplasări și rotații,
- manipulări de biți,
- transfer al comenzii, chemări de subrutine, reveniri din subrutine,
- operații de I/E și de comandă a microprocesorului.

În cadrul repertoriului de instrucțiuni ale microprocesorului Z80 se întâlnesc instrucțiuni pe unul, doi, trei sau patru octeți. Numărul de octeți ai unei instrucțiuni este legat de complexitatea instrucțiunii și informația pe care o necesită. Repertoriul de instrucțiuni al microprocesorului Z80 conține ca subset repertoriul de microinstrucțiuni al microprocesorului 8080. Astfel, programele scrise pentru 8080 sînt direct executabile de către microprocesorul Z80. Compatibilitatea este asigurată la nivel de cod mașină și nu la nivelul codului sursă în limbaj de asamblare.

Formatul instrucțiunilor cuprinde: codul de operație, pe unul, doi sau trei octeți; data, pe unul sau doi octeți; deplasarea, pe un octet; codul echipamentului, pe un octet; adresa absolută sub forma a doi octeți succesivi-octetul inferior și octetul superior, etc.

Codul de operație specifică funcția pe care o execută instrucțiunea.

Data constituie o informație binară avînd opt ranguri care reprezintă un operand, pentru operațiile aritmetice/logice, de memorare, de I/E, etc. Ea poate reprezenta un cod zecimal codificat binar sau un cod ASCII.

Codul echipamentului identifică numărul portului de I/E cu care se ace schimbul de informație. Acesta are valori zecimale cuprinse între 0 și 255.

Adresa unei celule de memorie este constituită din doi octeți, întrucît microprocesorul Z80 poate adresa direct 65536 octeți de memorie. Instrucțiunea cuprinde, după codul operației, octetul inferior mai puțin semnificativ și apoi octetul superior mai semnificativ al adresei.

Deplasarea constituie informația de un octet care se adună la conținutul unuia din cele două registre index IX, IY, pentru a forma adresa unei celule de memorie.

Deplasarea se reprezintă în complementul față de doi, luând valori pozitive și negative cuprinse între (+127 și -128).

În continuare sînt date formatele instrucțiunilor microprocesorului Z80.

Instrucțiunile pe un octet conțin numai codul operației :

COD OPERAȚIE

Instrucțiunile pe doi octeți au patru formate :

COD OPERAȚIE
COD OPERAȚIE

COD OPERAȚIE
DATA

COD OPERAȚIE
COD ECHIPAMENT

COD OPERAȚIE
DEPLASARE

Instrucțiunile pe trei octeți au trei formate diferite

COD OPERAȚIE
DATA
DATA

COD OPERAȚIE
ADRESA OCT. INF.
ADRESA OCT. SUP.

COD OPERAȚIE
COD OPERAȚIE
DEPLASARE

Instrucțiunile pe patru octeți au următoarele formate :

COD OPERAȚIE
COD OPERAȚIE
DATA
DATA

COD OPERAȚIE
COD OPERAȚIE
ADRESA OCT. INF.
ADRESA OCT. SUP.

COD OPERAȚIE
COD OPERAȚIE
DEPLASARE
DATA

COD OPERAȚIE
COD OPERAȚIE
DEPLASARE
COD OPERAȚIE

Ultimele două tipuri de instrucțiuni, pe patru octeți sînt destul de complicate.

Moduri de adresare

Repertoriul de instrucțiuni al microprocesorului Z80 conține zece moduri de adresare a operanzilor, ceea ce îi conferă superioritate și flexibilitate sporite în raport cu microprocesorul 8080.

Adresare la registre

Operanții se găsesc în registrele generale. Acestea se codifică cu cîte trei biți și pot reprezenta registre sursă de operanți și registru destinație, pentru rezultat.

Codificarea registrelor :

<i>Registrul</i>	<i>Sursa sau Destinația SSS sau DDD</i>	<i>Registrul</i>	<i>Sursa sau Destinația SSS sau DDD</i>
B	000	H	100
C	001	L	101
D	010	(H,L)	110
E	011	A	111

(HL) specifică faptul că sursa/destinația reprezintă o celulă de memorie a cărei adresă se găsește în perechea HL.

De exemplu instrucțiunea „Încarcă (LD) registrul destinație (DDD) cu conținutul registrului sursă (SSS)” are codul binar :

01DDDSSS

în care 01 — reprezintă codul operație.

În limbaj de asamblare instrucțiunile cu adresare la registru pot avea următoarele aspecte :

LD A,C încarcă registrul B cu conținutul lui C,
 LD A,H încarcă acumulatorul cu conținutul lui H,
 LD (HL),A încarcă celula de memorie, a cărei adresă este dată în perechea de registre H,L cu conținutul lui A.

Adresare imediată

În acest caz instrucțiunea pe mai mulți octeți conține data asupra căreia se operează. De exemplu, instrucțiunea încarcă acumulatorul cu constanta hexazecimală 05H are doi octeți. Primul octet specifică codul operației, iar al doilea conține constanta 05H.

LD A, 05H

Exprimată în binar instrucțiunea va avea aspectul :

octet 1 : 00DDD110 ; DDD pentru A este 111

octet 2 : 00000101 ; reprezintă 05H

Adresare imediată extinsă

Instrucțiunea conține doi octeți de date, după codul operației, care vor fi folosiți în conjuncție cu o pereche de registre. Perechea de registre este codificată cu doi biți notați cu rp, în instrucțiune :

<i>Perechea de registre rp</i>	<i>Codul binar</i>	<i>Perechea de registre rp</i>	<i>Codul binar</i>
BC	00	HL	10
DE	01	SP	11

De exemplu o instrucțiune de încărcare a perechii de registre rp cu conținuturile octeților doi și trei din instrucțiune are aspectul următor :

LD rp , <B3> <B2>

unde <B3> <B2> specifică amplasarea octeților. Astfel, conținutul octetului B3 se va plasa în registrul mai puțin semnificativ al perechii, iar conținutul octetului B2 în registrul mai semnificativ. În cod mașină vom avea formatul :

octet 1	00rp0001
octet 2	<B2>
octet 3	<B3>

Adresare indirectă prin registre

Instrucțiunea folosește o pereche de registre pentru a indica adresa unei celule de memorie care conține un operand. Pentru a arăta că perechea de registre constituie un indicator pentru o celulă de memorie, numele perechii se plasează între paranteze :

LD A, (H, L) indică încărcarea lui A cu conținutul celulei de memorie specificată de perechea H, L.

În unele cazuri adresarea indirectă specifică doi octeți asupra cărora se efectuează o operație. De exemplu, încărcarea perechii BC cu conținutul primului octet din stivă specificat de (SP) și cu conținutul celui de-al doilea octet din stivă specificat de (SP+2) se exprimă astfel :

POP BC întâi se încarcă registrul C și apoi registrul B.

Adresare extinsă

O instrucțiune care utilizează adresarea extinsă conține în ultimii doi octeți o adresă de 16 biți. Această adresă se folosește ca indicator al unei celule de memorie care conține un operand sau ca adresă la care se face transferul programului printr-o instrucțiune de salt (JP). Cei doi octeți sînt specificați prin notația nn. Pentru o instrucțiune de încărcare a acumulatorului se va folosi notația :

LD (nn), A — unde (nn) are forma, de exemplu, (1310 H).

O instrucțiunea de transfer al comenzii va avea aspectul :

JP nn — unde nn are forma, de exemplu, 1310 H

Adresare prin pagina zero modificată

Z80 posedă opt instrucțiuni care folosesc acest mod de adresare pentru a face transferul comenzii programului la o anumită subrutină. Aceste instrucțiuni poartă numele de „restart” și au codul operației RST xxH, unde xx poate fi : 00, 08, 10, 18, 20, 28, 30, 38 în hexazecimal. Octetul cel mai puțin semnificativ al adresei de salt îl va constitui xx, în timp ce octetul mai semnificativ al adresei va fi 00H (pagina zero). Astfel, instrucțiunea :

RST 20H

va efectua transferul comenzii la adresa 0020H

Instrucțiunile RST xx au o lungime de un octet.

Adresare implicită

Unele instrucțiuni folosesc în mod implicit unul din registre. Astfel, instrucțiunile aritmetice și logice utilizează acumulatorul ca sursă de operand și ca destinație, pentru rezultat.

De exemplu, instrucțiunea :

ADD A,C

specifică adunarea conținutului acumulatorului A cu cel al registrului C și plasarea rezultatului în A.

Adresare la biți

O serie de instrucțiuni asigură adresarea la un bit specificat, într-un registru sau într-o celulă de memorie, pentru a-l poziționa în unu (SET) sau zero (RESET). Bitul va fi specificat cu un cod format din trei ranguri binare. În cadrul cuvântului de un octet, al cărui bit specificat se modifică, numărarea biților se face în sens crescător, de la bitul cel mai puțin semnificativ, aflat la dreapta, la bitul cel mai semnificativ, aflat la stânga. De exemplu, dacă registrul C va avea conținutul :

poziție bit 7 6 5 4 3 2 1 0

conținut C 1 0 1 0 1 0 0 0

după execuția instrucțiunii :

SET 4,C

conținutul său se va modifica astfel :

poziție bit 7 6 5 4 3 2 1 0

conținut C 1 0 1 1 1 0 0 0

Adresare indexată

Z80 posedă două registre index de câte 16 biți IX, IY ale căror conținuturi se adună cu conținutul octetului deplasare, pentru a forma o adresă de celulă de memorie în care se află un operand. Deplasarea constituie un octet aflat după codul de operație, din instrucțiune. Ea poate avea valori pozitive sau negative, fiind reprezentată ca un număr exprimat în complementul față de doi. De exemplu, instrucțiunile de încărcare a acumulatorului cu conținutul unei celule de memorie, a cărei adresă este cu 127 unități mai mare sau cu 128 unități mai mică decât cea specificată în IX are următorul aspect :

LD A,(IX+7FH) ; 7FH reprezintă 127 (10)

LD A,(IX+80H) ; 80H reprezintă -128 (10)

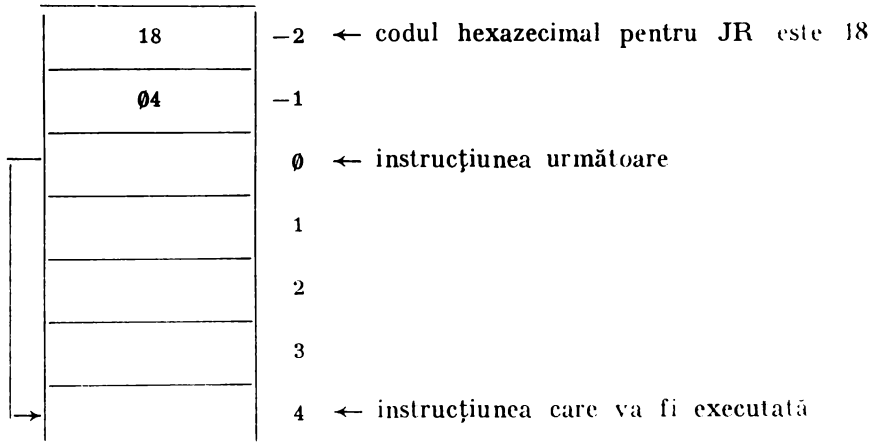
Adresarea indexată este extrem de utilă pentru accesul în tabelele de date, organizate în memorie. Registrele IX și IY se încarcă cu adresele de start ale tabelelor. Referirile în tabele se vor face relativ la aceste adrese.

Adresare relativă

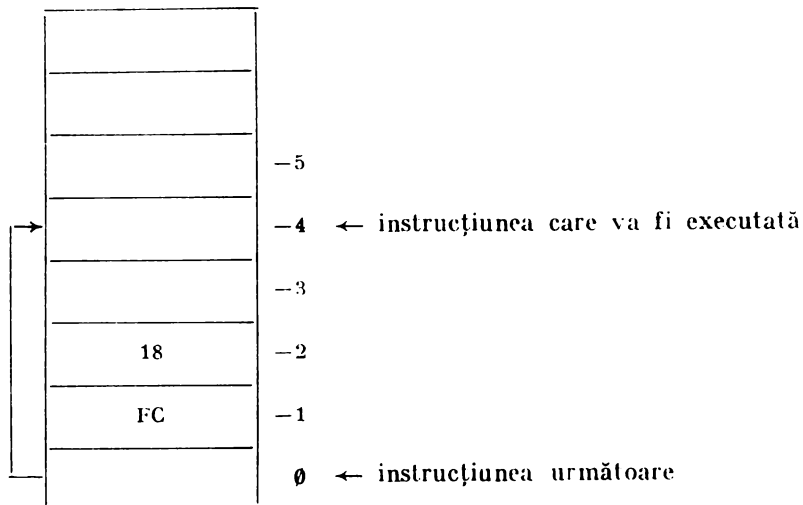
Aceasta reprezintă un mod specializat, care este folosit numai de instrucțiunile de transfer al comenzii numite transferuri relative ale comenzii (JR). Primul octet, după codul operației, în instrucțiune, reprezintă o deplasare pozitivă sau negativă față de o adresă, care este egală cu adresa instrucțiunii următoare din program. Adresarea relativă se face în limitele +127 și -128 față de adresa instrucțiunii care urmează după instrucțiunea de transfer al comenzii.

Exemple :

JR 04H are următorul efect :

JR FC H are următorul efect :

Modul relativ de adresare permite scrierea de programe relocabile, independente de locul de plasare în memorie.

Transferul relativ al comenzii necesită numai doi octeți de memorie, față de instrucțiunile de transfer absolut al comenzii, care necesită trei octeți.

Repertoriul de instrucțiuni

Instrucțiunile microprocesorului Z80 pot fi organizate în următoarele grupuri :

- instrucțiuni de încărcare pe 8 biți ;
- instrucțiuni de încărcare pe 16 biți ;
- instrucțiuni de schimb, transfer de blocuri și căutare ,
- instrucțiuni aritmetice și logice pe 8 biți ;
- instrucțiuni universale și de comandă a UCP ;
- instrucțiuni aritmetice pe 16 biți ;
- instrucțiuni de rotire și deplasare ;
- instrucțiuni de poziționare în unu, în zero și de testare la nivel de bit ;
- instrucțiuni de transfer al comenzii ;
- instrucțiuni de chemare și revenire din subrutină ;
- instrucțiuni de intrare/ieșire.

În continuare ele se prezintă într-o manieră sistematizată în tabelul 4.1, care conține o serie de informații :

- mnemonică,
- operația,
- indicatorii,
- codul de operație,
- numărul de octeți din instrucțiune,
- numărul de cicluri ale instrucțiunii,
- numărul de perioade ale instrucțiunii.

În cadrul tabelii s-au folosit următoarele notații :

- ↑ — indicatorul este afectat conform rezultatului operației,
- — indicatorul nu este modificat de operație,
- ∅ — indicatorul este forțat în zero,
- 1 — indicatorul este forțat în unu,
- X — indicatorul este indiferent,
- V — indicatorul P/V este poziționat în conformitate cu depășirea rezultatului operației,
- P — indicatorul P/V este poziționat în conformitate cu paritatea rezultatului,
- r — unul din registrele UCP : A,B,C,D,E,H,L
- s — o locație de 8 biți pentru toate modurile de adresare permise de acea instrucțiune,
- ss — o locație de 16 biți pentru toate modurile de adresare permise de acea instrucțiune,
- ii — unul din registrele index X,IY,
- R — contorul de reîmprospătare,
- n — un octet cu valoarea cuprinsă în gama 0-255
- nn — doi octeți cu valoarea cuprinsă în gama 0-65535.

Tabelul 4.1.1.

Mnemonică	Operația	Indicatorii							Cod Op			Nr. octeții	Nr. cicluri M	Nr. perioade T	Comentarii		
		S	Z	H	P/V	N	C	76	543	210	Hex						
LDr, s	$r \leftarrow s$	•	•	X	•	X	•	•	•	01	r	s	1	1	4	r, s Reg	
LDr, n	$r \leftarrow n$	•	•	X	•	X	•	•	•	00	r	100	2	2	7	000 B	
										-	n	-				001 C	
LDr, (HL)	$r \leftarrow (HL)$	•	•	X	•	X	•	•	•	01	r	110	1	2		010 D	
LDr, (IX+d)	$r \leftarrow (IX+d)$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	DD	3	5	19	011 E
										01	r	110				100 H	
										-	d	-				101 L	
LDr, (IY+d)	$r \leftarrow (IY+d)$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	FD	3	5	19	111 A
										01	r	110					
										-	d	-					
LD(HL), r	$(HL) \leftarrow r$	•	•	X	•	X	•	•	•	01	110	r	1	2	7		
LD(IX+d), r	$(IX+d) \leftarrow r$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	DD	3	5	19	
										01	110	r					
										-	d	-					
LD(IY+d), r	$(IY+d) \leftarrow r$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	FD	3	5	19	
										01	110	r					
										-	d	-					
LD(HL), n	$(HL) \leftarrow n$	•	•	X	•	X	•	•	•	00	110	110	36	2	3	10	
										-	n	-					
LD(IX+d), n	$(IX+d) \leftarrow n$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	DD	4	5	19	
										00	110	110	36				
										-	d	-					
										-	n	-					
LD(IY+d), n	$(IY+d) \leftarrow n$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	FD	4	5	19	
										00	110	110	36				
										-	d	-					
										-	n	-					
LDA, (BC)	$A \leftarrow (BC)$	•	•	X	•	X	•	•	•	00	001	010	DA	1	2	7	
LDA, (DE)	$A \leftarrow (DE)$	•	•	X	•	X	•	•	•	00	011	010	1A	1	2	7	
LDA, (nn)	$A \leftarrow (nn)$	•	•	X	•	X	•	•	•	00	111	010	3A	3	4	13	
										-	n	-					
										-	n	-					
LD(BC), A	$(BC) \leftarrow A$	•	•	X	•	X	•	•	•	00	000	010	02	1	2	7	
LD(DE), A	$(DE) \leftarrow A$	•	•	X	•	X	•	•	•	00	010	010	12	1	2	7	
LD(nn), A	$(nn) \leftarrow A$	•	•	X	•	X	•	•	•	00	110	010	32	3	4	13	
										-	n	-					
										-	n	-					
LDA, I	$A \leftarrow I$	•	•	X	0	X	•	•	•	11	101	101	ED	2	2	9	
										01	010	111	57				
LDA, R	$A \leftarrow R$	•	•	X	0	X	•	•	•	11	101	101	ED			9	
										01	011	111	5F				
LD I, A	$I \leftarrow A$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	101	101	ED	2	2	9	
										01	000	111	47				
LDR, A	$R \leftarrow A$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	101	101	ED	2	2	9	
										01	001	111	4F				

Notă : r, s oricare dintre registrele A, B, C, D, E, H, L
(FFF) este copiat în indicatorul P/V

• = indicator neafectat, 0 = indicator zero, X = indicator necunoscut
↓ = indicator afectat conform rezultatului operației

Tabela 4.1.8

GRUPUL INSTRUCȚIUNILOR DE ÎNCĂRCARE PE 16 BIȚI

Mnemonica	Operația	Indicătorii							Cod Op.		Nr. octeții	Nr. cicluri M	Nr. perioade T	Comentarii		
		S	Z	H	P/V	N	C	76	543	210					Hex	
LD dd,nn	dd ← nn	•	•	X	•	X	•	•	•	00	dd0	001	3	3	10	dd Perechea 00 BC 01 DE 10 HL 11 SP
LD IX, nn	IX ← nn	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	4	4	14	
LD IY, nn	IY ← nn	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	4	4	14	
LD HL(nn)	H ← (nn + 1) L ← (nn)	•	•	X	•	X	•	•	•	00	101	010	3	5	16	
LD dd,(nn)	dd _H ← (nn + 1) dd _L ← (nn)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	101	101	4	6	20	
LD IX,(nn)	IX _H ← (nn + 1) IX _L ← (nn)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	4	6	20	
LD IY,(nn)	IY _H ← (nn + 1) IY _L ← (nn)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	4	6	20	
LD (nn)HL	(nn + 1) → H (nn) → L	•	•	X	•	X	•	•	•	00	100	010	3	5	16	
LD (nn)dd	(nn - 1) → dd _H (nn) → dd _L	•	•	X	•	X	•	•	•	11	101	101	4	6	20	
LD (nn)IX	(nn + 1) → IX _H (nn) → IX _L	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	4	6	20	
LD (nn)IY	(nn + 1) → IY _H (nn) → IY _L	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	4	6	20	
LD SP,HL	SP → HL	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	001	1	1	6	
LD SP,IX	SP → IX	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	2	2	10	
LD SP,IY	SP → IY	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	001	2	2	10	
PUSH qq	(SP - 2) → qq _L (SP - 1) → qq _H	•	•	X	•	X	•	•	•	11	qq0	101	1	3	11	qq Perechea 00 BC 01 DE 10 HL 11 AF
PUSH IX	(SP - 2) → IX _L (SP - 1) → IX _H	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	2	4	15	
PUSH IY	(SP - 2) → IY _L (SP - 1) → IY _H	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	2	4	15	
POP qq	qq ← (SP + 1) SP ← (SP)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	qq0	001	1	3	10	
POP IX	IX _L ← (SP + 1) IX _H ← (SP) SP ← (SP)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	2	4	14	
POP IY	IY _L ← (SP + 1) IY _H ← (SP) SP ← (SP)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	2	4	14	

Notă: dd oricare dintre registrele : BC, DE, HL, SP
 qq oricare dintre registrele ; AF, BC, DE, HL
 (PER)_H (PER)_L se referă la octeții superior (H) și inferior (L)
 ai perechii de registre

Tabelul 4.1.3.

GRUPUL INSTRUCIUNILOR DE SCHIMB, TRANSFER DE BLOCURI ȘI CĂUTARE

Mnemonică	Operatie	Indicatorii							Cod.Op				Nr octeți	Nr cicluri M	Nr perioade T	Comentarii	
		S	Z	H	P	V	N	C	76	543	210	Hex					
EX DE, HL	DE → HL	•	•	X	•	X	•	•	•	11	101	011	EB	1	1	4	Schimb de tablou de registre (principal și auxiliar)
EX AF, AF	AF → AF	•	•	X	•	X	•	•	•	00	001	000	D8	1	1	4	
EX X	(BC → BC) (DE → DE) (HL → HL)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	001	D9	1	1	4	
LX(SP), HL	H → (SP - 1) L → (SP)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	100	011	E3	1	5	19	
EX(SP), IX	IXH → (SP - 1) IXL → (SP)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	DD	2	6	23	
EX(SP), IY	IYH → (SP - 1) IYL → (SP)	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	FD	2	6	23	
LDI	(DE) → (HL) DE → DE - 1 HL → HL - 1 BC → BC - 1	•	•	X	0	X	↓	0	•	11	101	101	ED	2	4	16	Încarcă (HL) în (DE), incrementează indicatorii și decrementează conținutul de octeți (BC)
LDIR	(DE) → (HL) DE → DE - 1 HL → HL - 1 BC → BC - 1	•	•	X	0	X	0	0	•	11	101	101	ED	2	5	21	Dacă BC ≠ 0 Dacă BC = 0 1
	Repetă până când BC = 0									10	110	000	BD	2	4	16	
LDD	(DE) → (HL) DE → DE - 1 HL → HL - 1 BC → BC - 1	•	•	X	0	X	↑	0	•	11	101	101	ED	2	4	16	
LDDR	(DE) → (HL) DE → DE - 1 HL → HL - 1 BC → BC - 1	•	•	X	0	X	0	0	•	11	101	101	ED	2	5	21	Dacă BC ≠ 0 Dacă BC = 0
	Repetă până când BC = 0									10	111	000	B8	2	4	18	
CPIR	A ← (HL) HL → HL - 1 BC → BC - 1	↓	②	X	↑	X	↓	1	•	11	101	101	ED	2	4	16	Dacă BC ≠ 0 și A ≠ (HL) Dacă BC = 0 și A = (HL)
	Repetă până când A = (HL) sau BC = 0									10	100	001	A1				
CPD	A ← (HL) HL → HL - 1 BC → BC - 1	↓	②	X	↑	X	↓	1	•	11	101	101	ED	2	4	16	Dacă BC ≠ 0 și A ≠ (HL) Dacă BC = 0 și A = (HL)
	Repetă până când A = (HL) sau BC = 0									10	101	001	A9				
CPDR	A ← (HL) HL → HL - 1 BC → BC - 1	↓	②	X	↑	X	↓	1	•	11	101	101	ED	2	5	21	Dacă BC ≠ 0 și A ≠ (HL) Dacă BC = 0 și A = (HL)
	Repetă până când A = (HL) sau BC = 0									10	111	001	B9	2	4	16	

Notă ① Indicatorul P/V este zero dacă BC - 1 = 0, altfel P/V = 1

② Indicatorul Z este unu dacă A = (HL), altfel Z = 0

Tabelul 4.1.4.

Mnemonică	Operatie	Indicatori								Cod Op		Nr. octeții	Nr. cicluri M	Nr. perioade T	Comentarii		
		S	Z	H	P	V	N	C	76 543 210								
									Hex								
ADD A,r	A ← A+r			X		X	V	0		10	000	r	1	1	4	r Reg	
ADD A,n	A ← A+n			X		X	V	0		11	000	110	2	2	7	000 B 001 C 010 D 011 E 100 H 101 L 111 A	
ADD A,(HL)	A ← A+(HL)			X		X	V	0		10	000	110	1	2	7		
ADD A,(IX+d)	A ← A+(IX+d)			X		X	V	0		11	011	101	DD	3	5	19	
ADD A,(IY+d)	A ← A+(IY+d)			X		X	V	0		10	000	110					
										-	d	-					
										11	111	101	FD	3	5	19	
										10	000	110					
										-	d	-					
ADC A,s	A ← A+s+CY			X		X	V	0		00	0					s este oricare r,n	
SUB s	A ← A-s			X		X	V	1		01	0					(HL),(IX+d),(IY+d) ca	
SBC A,s	A ← A-s-CY			X		X	V	1		01	1					in instructiunea	
AND s	A ← A ∧ s			X		1	X	P	0	0	0					ADD	
OR s	A ← A ∨ s			X		0	X	P	0	0	0					Bitii indicati	
XOR s	A ← A ⊕ s			X		0	X	P	0	0	0					inlocuiesc 000 in	
CP s	A ← s			X		X	V	1		11	1					instr ADD de	
INC r	r ← r+1			X		X	V	0		00	r	100	1	1	4	mai sus	
INC (HL)	(HL) ← (HL)+1			X		X	V	0		00	110	100	1	3	11		
INC (IX+d)	(IX+d) ← (IX+d)+1			X		X	V	0		11	011	101	DD	3	6	23	
										00	110	100					
										-	d	-					
INC (IY+d)	(IY+d) ← (IY+d)+1			X		X	V	0		11	111	101	FD	3	6	23	
										00	110	100					
										-	d	-					
DEC s	s ← s-1			X		X	V	1				101				s este oricare	

Nota . Simbolul V in coloana indicatorului P/V specifică prezenta depășirii
 Simbolul P in coloana indicatorului P/V specifică prezenta parității
 V=1 înseamnă depășire , V=0 înseamnă lipsa depășirii
 P=1 înseamnă paritate pară a rezultatului , P=0 înseamnă paritate impară a rezultatului.

Tabelul 4.1.8.

GRUPUL INSTRUCȚIUNILOR UNIVERSALE ȘI DE COMANDĂ A UCP

Mnemonică	Operație	Indicatorii							Cod Op			Nr. octeți	Nr. cicluri M	Nr. perioade T	Comentarii		
		S	Z	H	P/V	N	C	76	543	210	Hex						
DAA	Converteste continutul ac în BCD împachetate după adu- nare sau scă- dere a numere- lor BCD împachetate	↓	↓	X	↓	X	P	.	.	00	100	111	27	1	1	4	Ajustare zecimă a acumulatorului
CPL	$A \leftarrow \bar{A}$.	.	X	1	X	.	.	1	00	101	111	2F	1	1	4	Complemen- tează ac (Compl față de 1)
NEG	$A \leftarrow \bar{A} + 1$	↓	↓	X	↓	X	V	1	↓	11	101	101	ED	2	2	8	Neagă ac (Compl față de 2)
CCF	$CY \leftarrow \bar{CY}$.	.	X	X	X	.	0	↓	00	111	111	3F	1	1	4	Compl ind de transport
SCF	$CY \leftarrow 1$.	.	X	0	X	.	0	↓	00	110	111	37	1	1	4	Indic de transp 1
NOF	Neoperational	.	.	X	.	X	.	.	.	00	000	00	00	1	1	4	
HALT	UCP stop	.	.	X	.	X	.	.	.	01	110	110	76	1	1	4	
DI	IFF ← 0	.	.	X	.	X	.	.	.	11	110	011	F3	1	1	4	
EI	IFF ← 1	.	.	X	.	X	.	.	.	11	111	011	F3	1	1	4	
IM 0	Stqb mod intr 0	.	.	X	.	X	.	.	.	11	101	101	ED	2	2	8	
IM 1	Stqb mod intr 1	.	.	X	.	X	.	.	.	11	101	101	ED	2	2	8	
IM 2	Stqb mod intr 2	.	.	X	.	X	.	.	.	01	010	110	56				
		.	.	X	.	X	.	.	.	11	101	101	ED	2	2	8	
		.	.	X	.	X	.	.	.	01	011	110	5E				

Nota IFF specifică bistabilul de activare a întreruperilor
CY specifică bistabilul de transport
Întreruperile nu sînt testate la sfîrșitul instrucțiunilor
DI și EI

Tabelul 4.1.9.

GRUPUL INSTRUCȚIUNILOR ARITMETICE PE 16 BITI

Mnemonică	Operație	Indicatorii							Cod Op.			Nr. octeți	Nr. cicluri M	Nr. perioade T	Comentarii		
		S	Z	H	P/V	N	C	76	543	210	Hex						
ADD HL, ss	$HL \leftarrow HL + ss$.	.	X	X	X	.	0	↓	00	ss1	001		1	3	11	ss Reg
ADC HL, ss	$HL \leftarrow HL + ss + CY$	↓	↓	X	X	X	V	0	↓	11	101	101	ED	2	4	15	01 DE 10 HL 11 SP
SBC HL, ss	$HL \leftarrow HL - ss - CY$	↓	↓	X	X	X	V	1	↓	11	101	101	ED	2	4	15	
ADD IX, pp	$IX \leftarrow IX + pp$.	.	X	X	X	.	0	↓	11	011	101	DD	2	4	15	pp Reg 00 BC 01 DE 10 IX 11 SP
ADD IY, rr	$IY \leftarrow IY + rr$.	.	X	X	X	.	0	↓	11	111	101	FD	2	4	15	rr Reg 00 BC 01 DE 10 IY 11 SP
INC ss	$ss \leftarrow ss + 1$.	.	X	.	X	.	.	.	00	ss0	011		1	1	6	
INC IX	$IX \leftarrow IX + 1$.	.	X	.	X	.	.	.	01	011	101	DD	2	2	10	
INC IY	$IY \leftarrow IY + 1$.	.	X	.	X	.	.	.	11	111	101	FD	2	2	10	
DEC ss	$ss \leftarrow ss - 1$.	.	X	.	X	.	.	.	00	ss1	011		1	1	6	
DEC IX	$IX \leftarrow IX - 1$.	.	X	.	X	.	.	.	11	011	101	DD	2	2	10	
DEC IY	$IY \leftarrow IY - 1$.	.	X	.	X	.	.	.	11	111	101	FD	2	2	10	

Notă : ss oricare din perechile BC, DE, HC, SP
pp oricare din perechile de registre BC, DE, IX, SP
rr oricare din perechile de registre BC, DE, IY, SP

Tabela 4.2.7.

GRUPUL INSTRUCȚIUNILOR DE ROTIRE ȘI DEPLASARE

Mnemonica	Operația	Indicatorii						Cod.Op.			Nr. octeți	Nr. cicluri M	Nr. perioade T	Comentarii		
		S	Z	H	V	N	C	76	543	210						
RLCA		•	•	X	0	X	•	0	1	00 000 111	07	1	1	4	Roteste stnga circular acumulatorul	
RLA		•	•	X	0	X	•	0	1	00 010 111	17	1	1	4	Roteste acumulatorul stnga	
RRCA		•	•	X	0	X	•	0	1	00 001 111	0F	1	1	4	Roteste dreapta circular acumulatorul	
RRA		•	•	X	0	X	•	0	1	00 011 111	1F	1	1	4	Roteste dreapta acumulatorul	
RLC		↑	↑	X	0	X	P	0	1	11 001 011	CB	2	2	8	Roteste stnga circular registrul r	
RLC(HL)		↑	↑	X	0	X	P	0	1	11 001 011	CB	2	4	15		Reg
RLC(IX+d)		↑	↑	X	0	X	P	0	1	11 001 110	CB	2	4	15		000 B 001 C 010 D 011 E 100 H 101 L 111 A
RLC(IX+d)		↑	↑	X	0	X	P	0	1	11 011 101	DD	4	6	23	Formatul și stările sunt arătate pentru instr. RLC. Pentru a forma un cod de op se înlocuiește 000 cu codul arătat	
RLC(IY+d)		↑	↑	X	0	X	P	0	1	11 001 110	CB	2	4	15		
RLs		↑	↑	X	0	X	P	0	1	00 000 110	010					
RRCs		↑	↑	X	0	X	P	0	1	001						
RRs		↑	↑	X	0	X	P	0	1	011						
SLAs		↑	↑	X	0	X	P	0	1	100						
SRA s		↑	↑	X	0	X	P	0	1	101						
RLs		↑	↑	X	0	X	P	0	1	111						
RLD		↑	↑	X	0	X	P	0	•	11 101 101	ED	2	5	18	Roteste cifra la stnga și la dreapta înne acumulator și la cașe (HL)	
RRD		↑	↑	X	0	X	P	0	•	11 101 101	ED	2	5	18	Conținutul jumătății superioare a acumulatorului este neafectată.	

Tabelul 4.1.8

GRUPUL INSTRUCȚIUNILOR DE POZITIONARE ÎN UNU
ÎN ZERO ȘI TESTARE LA NIVEL DE BIT

Mnemonică	Operația	Indicatorii							Cod Op.			Nr. octeți	Nr. cicluri M	Nr. perioade T	Comentarii			
		S	Z	H	P/V	N	C	76	543	210	r				Req			
BIT b,r	$Z \leftarrow \overline{r}_b$	X	↕	X	1	X	X	0	•	11	001	011	CB	2	2	8		
BIT b,(HL)	$Z \leftarrow \overline{(HL)}_b$	X	↕	X	1	X	X	0	•	11	001	011	CB	2	3	12	000	B
BIT b,(IX+d)	$Z \leftarrow \overline{(IX+d)}_b$	X	↕	X	1	X	X	0	•	11	011	101	DD	4	5	20	001	C
										01	b	110	CB				010	D
										11	001	011	CB				011	E
										-	d	-					100	H
BIT (IY+d)	$Z \leftarrow \overline{(IY+d)}_b$	X	↕	X	1	X	X	0	•	11	111	101	FD	4	5	20	101	L
										11	001	011	CB				111	A
										-	d	-					b	Bit Testat
										01	b	110				000	C	
SET b,r	$r \leftarrow 1$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	001	011	CB	2	2	8	001	1
										11	b	r				010	2	
										11	b	110				011	3	
										11	011	101	DD	4	6	23	100	4
SET b,(HL)	$(HL) \leftarrow 1$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	001	011	CB	2	4	15	101	5
										11	b	110				110	6	
										11	011	101	DD	4	6	23	111	7
										11	001	011	CB					
SET b,(IX+d)	$(IX+d) \leftarrow 1$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	011	101	DD	4	6	23		
										11	001	011	CB					
										11	d	-						
										11	b	110						
SET b,(IY+d)	$(IY+d) \leftarrow 1$	•	•	X	•	X	•	•	•	11	111	101	FD	4	6	23		
										11	001	011	CB					
										11	d	-						
										11	b	110						
RES b,s	$s \leftarrow 0$ $s \equiv r, (HL), (IX+d), (IY+d)$	•	•	X	•	X	•	•	•	10								

Pentru a forma un nou cod de op. se înlocuiește $\boxed{11}$ de la SET b,s cu $\boxed{10}$. Indicatorii și perioadele sunt identice cu cele pentru instrucțiunea SET

Tabelul 4.1.9.

GRUPUL INSTRUCȚIUNILOR DE TRANSFER AL COMENZII															
Mnemonică	Operația	Indicatorii						Cod Op			Nr cicluri M	Nr perioade T	Comentarii		
		S	Z	H	OV	N	C	76	543	210				octeți	
JP nn	PC ← nn	•	•	X	•	X	•	•	•	11 000 011	C3	3	3	10	
										- n -					cc
										- n -					000
										- n -					001
										- n -					010
										- n -					011
										- n -					100
										- n -					101
										- n -					110
										- n -					111
JP cc, nr	Dacă cond cc este ade- vărată PC ← n altfel continuă	•	•	X	•	X	•	•	•	11 cc 010		3	3	10	NZ nu este zero
															NC transport lipsă
															transport
															paritate impară
															paritate pară
															semn pozitiv
															semn negativ
JR	PC ← PC + e	•	•	X	•	X	•	•	•	00 011 000	18	2	3	12	
										- e-2 -					
JR C ₇ e	C = 0, continuă C = 1, PC ← PC + e	•	•	X	•	X	•	•	•	00 111 000	38	2	2	7	Pt cond neindeplinită
										- e-2 -		2	3	12	Pt cond neindeplinită
JR NC,e	C = 1 continuă C = 0	•	•	X	•	X	•	•	•	00 110 000	30	2	2	7	Pt cond neindeplinită
										- e-2 -		2	3	12	Pt cond neindeplinită
JR Z,e	PC ← PC + e Z = 0 continuă Z = 1	•	•	X	•	X	•	•	•	00 101 000	28	2	2	7	Pt cond neindeplinită
										- e-2 -		2	3	12	Pt cond neindeplinită
JR NZ,e	PC ← PC + e Z = 1 continuă Z = 0	•	•	X	•	X	•	•	•	00 100 000	20	2	2	7	Pt cond neindeplinită
										- e-2 -		2	3	12	Pt cond neindeplinită
JR(HL)	PC ← PC + e PC ← HL	•	•	X	•	X	•	•	•	11 101 001	E9	1	1	4	
JP(IX)	PC ← IX	•	•	X	•	X	•	•	•	11 011 101	DD	2	2	8	
										11 101 001	E9				
JP(IV)	PC ← IV	•	•	X	•	X	•	•	•	11 111 101	FD	2	2	8	
										11 101 001	E9				
DJNZ,e	B ← B - 1 B = 0 continuă B ← 0 PC ← PC + e	•	•	X	•	X	•	•	•	00 010 000	10	2	2	8	B = 0
										- e-2 -					
												2	3	13	B ≠ 0

Nota e reprezintă extensia în modul de adresare relativă
e este un număr cu semn în complementul față de doi
în gama <-128 127>
e-2 în codul de operație asigură o adresă efectivă
PC + e deoarece PC este incremental cu 2 înaintea
adunării cu e

Tabelul 4.1.10.

GRUPUL INSTRUCIUNILOR DE CHEMARE ȘI REVENIRE DIN SUBRUTINĂ																
Mnemonică	Operație	Indicatorii						Cod Op			Nr. octeți	Nr. cicluri M	Nr. stori T	Comentarii		
		S	Z	H	OV	N	C	76	543	210					Hex	
CALL nn	(SP-1) → PC _H (SP-2) → PC _L PC ← nn	•	•	X	•	X	•	•	•	•	11 001 101	CD	3	5	17	
CALL cc,nn	Dacă cond. cc este falsă, continuă altfel la fel ca la CALL nn	•	•	X	•	X	•	•	•	•	11 cc 100		3	3	10	Dacă cc este fals
											- n -		3	5	17	Dacă cc este adevărat
RET	PC _L ← (SP) PC _H ← (SP+1)	•	•	X	•	X	•	•	•	•	11 001 101	C9	1	3	10	
RET cc	Dacă cond. cc este falsă, continuă, altfel la fel ca la RET	•	•	X	•	X	•	•	•	•	11 cc 000		1	1	5	Dacă cc este fals
													1	3	11	Dacă cc este adevărat
RETI	Revenire din întrerupere	•	•	X	•	X	•	•	•	•	11 101 101	ED	2	4	14	
RETN1	Revenire din întrerupere nemascabilă	•	•	X	•	X	•	•	•	•	01 001 101	4D				
											11 101 101	ED	2	4	14	
RST p	(SP-1) → PC _H (SP-2) → PC _L PC _H ← 0 PC _L ← p	•	•	X	•	X	•	•	•	•	11 t 111		1	3	11	

t	p
000	00H
001	08H
010	10H
011	18H
100	20H

Notă : RETN realizează încărcarea IFF₂ ← IFF₁

Tabelul 4.1.11

GRUPUL INSTRUCȚIUNILOR DE INTRARE/IESIRE

Mnemonica	Operatie	Indicatorii							Cod Op			Nr. octeți	Nr. cicluri M	Nr. perioade T	Comentarii
		S	Z	H	P/V	N	C	76	543210	Hex					
INA _r (n)	A ← (n)	•	•	X	•	X	•	•	•	11 011 011	DB	2	3	11	n în A ₀ ~A ₇ Acc în A ₈ ~A ₁₅
INr,(C)	r ← (C) Dacă r=110 va fi afectat numai indi catorul	↑	↓	X	↑	X	P	0	•	11 101 101 01 r 000	ED	2	3	12	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
INI	(HL) ← (C) B ← B-1 HL ← HL-1	X	Ⓢ	X	X	X	X	1	X	11 101 101 10 100 010	ED A	2	4	16	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
INIR	(HL) ← (C) B ← B-1 HL ← HL-1 Repetă până când B=0	X	1	X	X	X	X	1	X	11 101 101 10 110 010	ED B2	2	5 4 (pt B=0)	21 16	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
IND	(HL) ← (C) B ← B-1 HL ← HL-1	X	Ⓢ	X	X	X	X	1	X	11 101 101 10 101 010	ED AA	2	4	16	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
INDR	(HL) ← (C) B ← B-1 HL ← HL-1 Repetă până când B=0	X	1	X	X	X	X	1	X	11 101 101 10 111 010	ED BA	2	5 4 (pt B=0)	21 16	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
OUT(n),A	(n) → A	•	•	X	•	X	•	•	•	11 010 011	D3	2	3	11	n în A ₀ ~A ₇ Acc în A ₈ ~A ₁₅
OUT(C)	(C) → r	•	•	X	•	X	•	•	•	11 101 101 01 r 001	ED	2	3	12	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
OUTI	(C) → (HL) B ← B-1 HL ← HL+1	X	Ⓢ	X	X	X	X	1	X	11 101 101 10 100 011	ED A3	2	4	16	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
OTIR	(C) → (HL) B ← B-1 HL ← HL+1 Repetă până când B=0	X	Ⓢ	X	X	X	X	1	X	11 101 101 10 110 011	ED B	2	5 4 (pt B=0)	21 16	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
OUTD	(C) → (HL) B ← B-1 HL ← HL-1	X	Ⓢ	X	X	X	X	1	X	11 101 101 10 101 011	ED AB	2	4	16	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅
OTDR	(C) → (HL) B ← B-1 HL ← HL-1 Repetă până când B=0	X	Ⓢ	X	X	X	X	1	X	11 101 101 10 111 011	ED BB	2	5 4 (pt B=0)	21 16	C în A ₀ ~A ₇ B în A ₈ ~A ₁₅

Nota: Ⓢ Dacă rezultatul lui B=1 este zero indicatorul Z este poziționat în unu, în caz contrar este poziționat în zero

4.8. Interfața paralelă programabilă PIO

Interfața paralelă de I/E(PIO) este destinată cuplării microsistemelor cu echipamentele periferice de tip paralel: imprimante, perforatoare de bandă, tastaturi, etc. PIO este prevăzută cu două porturi paralele de câte opt biți și cu o unitate de comandă corespunzătoare.

Din punct de vedere constructiv ea este realizată în tehnologia NMOS, pe o pastilă cu 40 terminale, necesitând o singură sursă de alimentare (+5V) și cu semnal monofazic de ceas ϕ , furnizat de către microprocesor.

Pentru manipularea perifericelor rapide se asigură un dialog prin întreruperi.

Cele două porturi de intrare/ieșire, notate cu A și B, pot fi programate ca porturi de intrare sau ca porturi de ieșire, la nivel de octet sau de bit. Portul A poate fi programat pentru a lucra bidirecțional. În funcție de indicatorii de stare ai echipamentelor periferice, se pot genera întreruperi programabile.

Pentru a simplifica logica externă de întreruperi, interfața are posibilitatea înlănțuirii facilităților oferite de circuitele de întrerupere prioritară, în vederea generării automate a vectorului corespunzător de întrerupere.

Schema bloc a interfeței programabile este dată în figura 4.18. Ea constă din: interfața cu magistrala unității centrale de prelucrare (UCP), logica internă de comandă, logica portului A, logica portului B și logica de comandă a întreruperilor. În general portul A poate fi folosit pentru transfer de date (bidirecțional), iar portul B pentru comenzi și controlul stărilor.

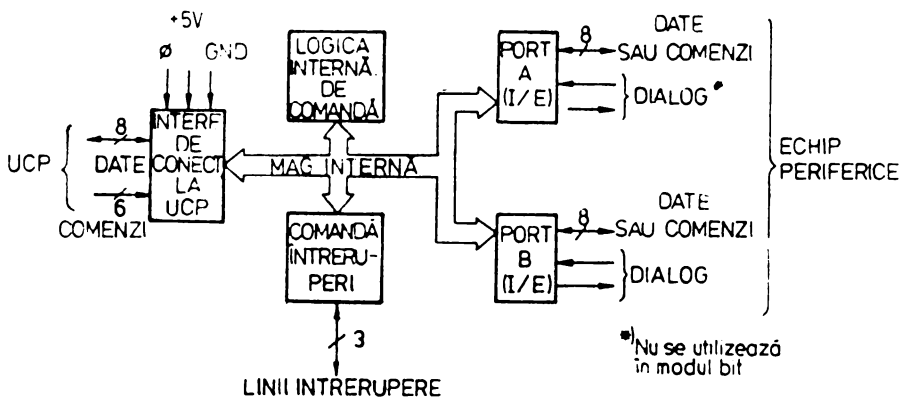

Fig. 4.18. Schema bloc a interfeței PIO.

În figura 4.19 se prezintă *schema bloc a unui port de I/E*. Ea constă dintr-un set de șase registre și logica de comandă a dialogului. Sînt prezente următoarele registre: registrul de intrare (8 biți), registrul de ieșire (8 biți), registrul de comandă a modului (2 biți), registrul mască (8 biți), registrul de selecție pentru I/E (8 biți) și registrul de comandă a măștii (2 biți). Ultimele

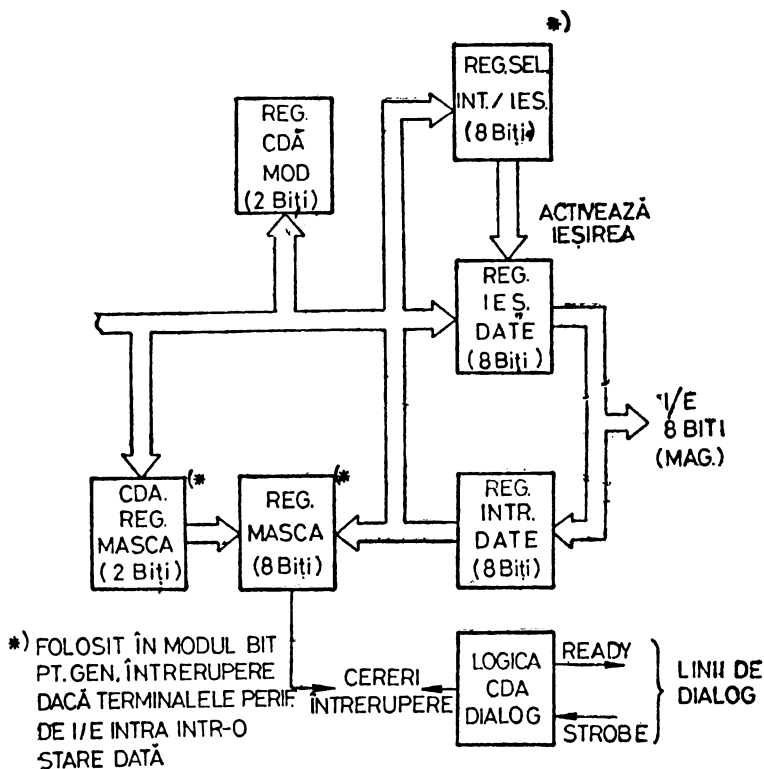

Fig. 4.19. Schema bloc a unui port de I/E.

trei registre se folosesc numai în cazul când portul a fost programat pentru a opera în modul bit.

Descrierea registrelor

Registru de comandă a modului (2 biți) este încărcat de către UGP pentru a selecta unul din modurile de operare: intrare octet, ieșire octet, modul bidirecțional-octet, modul bit.

Registru de ieșire a datelor (8 biți) asigură transferul datelor de la UGP, la echipamentul periferic.

Registru de intrare a datelor (8 biți) primește datele de la periferic, pentru a le transmite la UGP.

Registru de comandă a măștii (2 biți) este încărcat de către UGP, pentru a specifica starea activă (nivel coborât/ridicat) a oricărui terminal, al echipamentului periferic manipulat și dacă trebuie să se genereze o întrerupere, când toate terminalele nemascate sunt active sau când unul din terminalele nemascate este activ.

Registru mască (8 biți) este încărcat de către UGP, pentru a specifica terminalele echipamentului periferic care trebuie urmărite pentru o anumită condiție dată de stare.

Registrul de selecție pentru I/E (8 biți) este încărcat de către UCP pentru a stabili modul de lucru (intrare sau ieșire) pentru fiecare terminal, atunci când programarea s-a făcut pentru modul bit.

Descrierea terminalelor interfeței PIO.

În figura 4.20 se prezintă terminalele interfeței PIO. Ele au următoarele semnificații :

D7 + D0. *Magistrala de date bidirecțională*, de legătură cu UCP, poate intra în starea de mare impedanță.

SEL.PB/PĂ. *Selecția porturilor B sau A* (intrare activă pe nivel ridicat).

SEL.CTRL/DATA. *Selecție comanda sau date* (intrare activă pe nivel ridicat).

CE. *Activează circuitul* (intrare activă pe nivel coborît).

∅. *Semnal de ceas* (intrare).

M1. *Semnal pentru ciclul mașină M1*, furnizat de către UCP (activ pe nivel coborît).

IORQ. *Cerere de I/E de la UCP* (intrare activă pe nivel coborît).

RD. *Semnal de ciclu de citire*, furnizat de către UCP (intrare activă pe nivel coborît).

IN.EN.IN(IEI). *Semnal de intrare care specifică întreruperea activă* (activ pe nivel ridicat).

IN.EN.OUT (IEO). *Semnal de ieșire care specifică întreruperea activă* (activ pe nivel ridicat). IEI și IEO formează o conexiune în lanț pentru comanda prioritară a întreruperii.

INT. *Cerere de întrerupere* (ieșire cu colector în gol) activă pe nivel coborît.

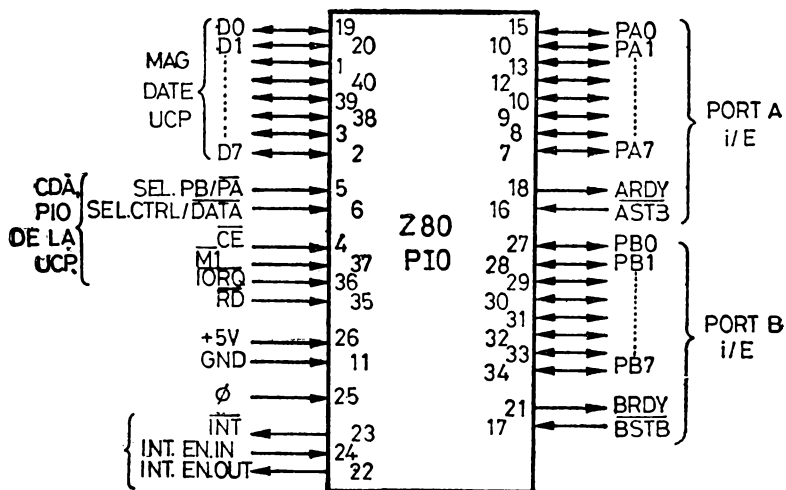

Fig. 4.20. Terminalele interfeței PIO.

PA0 ÷ PA7. Magistrala bidirecțională a portului A (poate intra în starea de cerere impedită).

ASTB. Impuls de strob pentru portul A, de la echipamentul periferic (activ pe nivel coborît).

ARDY. Semnal care specifică faptul că registrul A este pregătit (ieșire, activă pe nivel ridicat).

PB0-PB7. Magistrala bidirecțională a portului B (poate intra în starea de mare impedanță).

BSTB. Impuls de strob pentru portul B, de la echipamentul periferic (activ pe nivel coborît).

BRDY. Semnal care specifică faptul că registrul B este pregătit (ieșire activă pe nivel ridicat).

Modurile de lucru ale interfeței PIO

Modul 0, de ieșire. Un ciclu de ieșire este amorsat prin execuția unei instrucțiuni de ieșire, de către UCP. Semnalul \overline{WR} furnizat de către UCP forțează datele pe magistrala de date, în portul de ieșire selectat. Impulsul de scriere poziționează indicatorul READY (fig. 4.21) după frontul căzător al semnalului Φ , indicând disponibilitatea informației. Linia READY rămâne activă pînă la recepționarea frontului pozitiv al semnalului STROB, care specifică prelucrarea datei de către periferic. Frontul pozitiv al semnalului STROB generează o întrerupere \overline{INT} , dacă bistabilul de activare a întreruperilor a fost poziționat în unu și dacă echipamentul în cauză are cea mai mare prioritate.

Modul 1, de intrare. Data este încărcată în portul de intrare selectat atunci cînd semnalul STROB trece pe un nivel coborît (4.22). Următorul front

Fig. 4.21. Sincronizarea pentru modul 0 (ieșire).

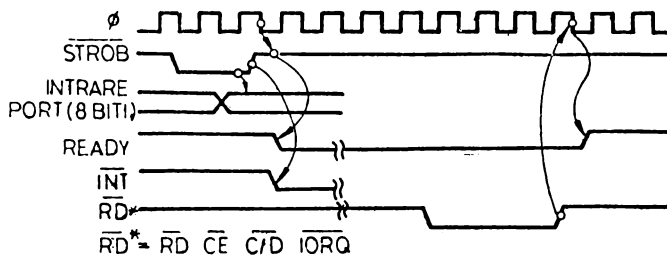
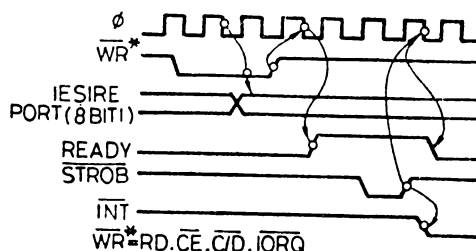

Fig. 4.22. Sincronizare pentru modul I (intrare).

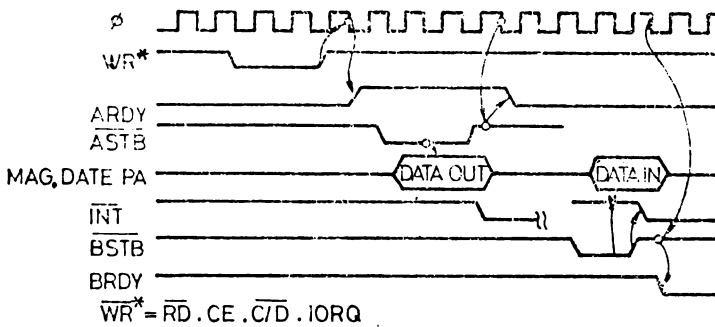

Fig. 4.23. Sincronizare pentru modul bidirecțional.

creșcător al semnalului STROB activează \overline{INT} , dacă bistabilul de activare a intreruperilor a fost poziționat în unu și dacă echipamentul în cauză are prioritatea cea mai mare. Următorul front căzător al lui ϕ aduce semnalul READY în stare inactivă, specificând faptul că portul de intrare conține informație și nu mai poate fi încărcat cu o altă informație pînă la citirea celei existente, de către UCP. După preluarea datei de către UCP, frontul pozitiv al lui \overline{RD} va activa READY, la următorul front negativ al semnalului de ceas ϕ . Astfel, o nouă informație poate fi înscrisă în PIO.

Modul bidirecțional. Acesta reprezintă o combinație a modurilor 0 și 1, folosind toate cele patru linii de dialog și cele opt linii de I/E, ale portului A. Portul B va fi programat în modul bit (fig. 4.23).

Linii de dialog ale portului A se folosesc pentru ieșirea comenzii, iar cele ale portului B, pentru intrarea comenzii. Data se poate extrage din portul A, numai cînd semnalul \overline{ASTB} este pe nivel coborît. Frontul crescător al acestui strob poate fi folosit pentru a forța date în echipamentul periferic.

Modul bit. Acest mod nu folosește semnalele de dialog. O operație normală de scriere poate avea loc în orice moment.

La scriere, informația va fi forțată în registrele de ieșire, cu aceeași sincronizare ca și modul de ieșire.

Cînd are loc citirea PIO, fig. 4.24, datele transferate spre UCP vor consta din liniile de date, care au fost asignate ca ieșiri, ale portului de ieșire, și

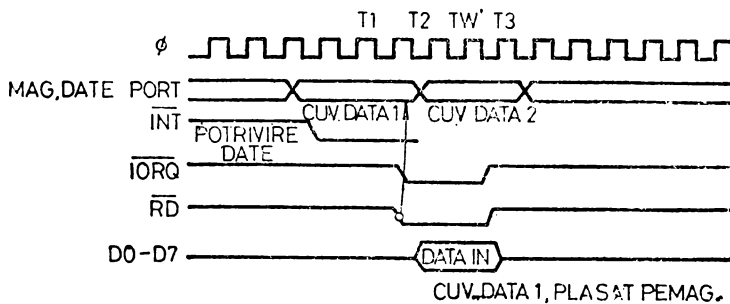

Fig. 4.24. Sincronizare pentru modul bit (intrare).

liniile de date, care au fost asignate ca intrări, ale portului de intrare. Registrul de intrare va conține informațiile, care au fost prezente imediat înaintea frontului căzător al semnalului RD. O întrerupere va fi generată dacă sînt activate întreruperile de la port și dacă informațiile de pe liniile de date ale portului satisfac ecuațiile logice, definite de registrul mască și registrul de comandă a măștii.

Recunoașterea unei întreruperi

Pe durata ciclului M1, (fig. 4.25) interfețele PIO sînt blocate în ceea ce privește modificarea stării de activare a întreruperii. Astfel, semnalul \overline{INT}

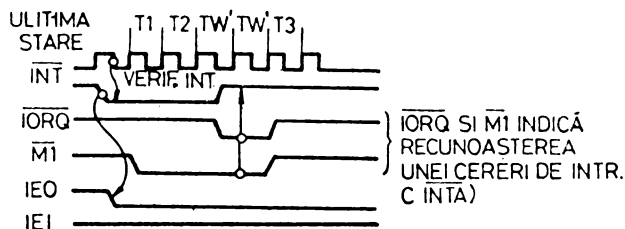

Fig. 4.25. Recunoașterea unei întreruperi.

poate parcurge succesiv întregul lanț. Perifericul cu liniile IEI la nivel ridicat și IEO la nivel coborît, pe durata $\overline{IORQ} \cdot \overline{M1}$ vor plasa un vector de întrerupere preprogramat, pe liniile de date. IEO este menținut la nivel coborît pînă la execuția, de către UCP, a unei instrucțiuni RETI (de revenire din întrerupere), în timp ce IEI este la nivel ridicat. În acest scop instrucțiunea RETI, de doi octeți, este decodificată intern, de către PIO.

Revenirea dintr-un ciclu de întrerupere

Dacă PIO are o cerere de întrerupere nerezolvată sau nu este în curs de servare, atunci $IEO = IEI$. În cazul cînd o întrerupere este în curs de servire (adică a efectuat o cerere de întrerupere și a primit un răspuns de acceptare), atunci IEO este la nivel coborît, inhibînd interfețele cu prioritate mai mică de a cere întreruperi. Dacă are o cerere de întrerupere lansată, fără să fie încă recunoscută, IEO va fi la nivel coborît pînă la decodificarea octetului „ED”, de pe liniile DO-D7 (fig. 4.26) care reprezintă primul octet, al unui cod de doi octeți. În acest caz, IEO va trece pe nivel ridicat din nou pînă la recepționarea următorului ui octet „4D” după care va trece pe nivel coborît.

Acest cod (ED 4D) constituie instrucțiunea RETI.

După codificarea codului de operație „ED”, numai interfața, care a cerut întreruperea și este curent servită, va avea IEI la nivel ridicat și IEO la nivel coborît. Această interfață are prioritatea cea mai mare în lanțul de întreruperi, care a primit semnalul de recunoaștere. Toate celelalte periferice au $IEI = IEO$. Dacă următorul cod de operație este „4D” interfața a cărei cerere de întrerupere a fost tratată va anula condiția întrerupere în curs de servire.

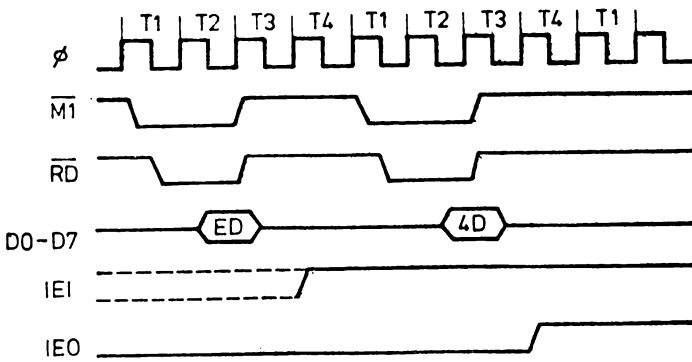
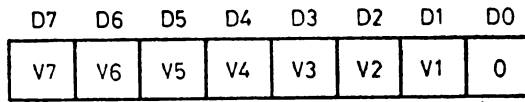

Fig. 4.26. Ciclul de revenire din intrerupere.

Încărcarea vectorului de intrerupere

UCP echipată cu Z80 necesită un vector de intrerupere, de 8 biți, din partea interfeței, care solicită intreruperea. Acest vector este folosit de către UCP, pentru a forma adresa subrutinei de tratare a intreruperii, pentru acel port. Echipamentul cu prioritatea cea mai mare va plasa magistrala D0-D7 vectorul respectiv, pe durata ciclului de recunoaștere a cererii de intrerupere. Vectorul de intrerupere este încărcat în PIO, prin scrierea în portul dorit, a unui cuvînt cu formatul din figura 4.27.

Semnifică faptul că acest cuvînt de comandă este un vector de intrerupere

Fig. 4.27. Încărcarea vectorului de intrerupere.

Selectarea modului de operare

La selectarea modului de operare, registrul de comandă (de doi biți) este forțat la una din cele patru valori posibile (fig. 4.28).

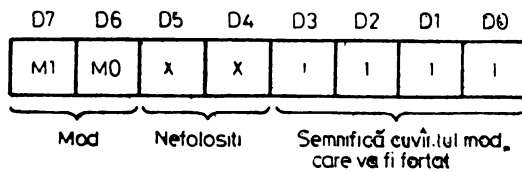

Fig. 4.28. Selecția modului de operare.

Biții D7-D6 (M1,M0) vor fi poziționați astfel :

M1	M0	MOD
0	0	ieșire,
0	1	intrare,
1	0	bidirecțional,
1	1	bit.

Biții D3÷D0 vor fi forțați în unu, pentru a specifica selecția modului, în timp ce biții D5 și D4 sînt nefolosiți.

Modul 0 arată că informația trebuie să fie transmisă de la UCP, la echipamentul periferic.

Modul 1 specifică preluarea informației de la echipamentul periferic, către UCP.

Modul 2 se referă la o operație de citire sau scriere al un echipament periferic.

Modul 3 se folosește pentru aplicațiile în care se generează semnalele de comandă sau se monitorizează stări. După selectare, următorul cuvînt de comandă va poziționa registrul de I/E, bit cu bit, pentru a specifica liniile folosite ca intrări și liniile folosite ca ieșiri.

Astfel, I/E=1 poziționează linia respectivă ca intrare, în timp ce I/E=0, a poziționează ca ieșire.

Comanda intreruperilor

Comanda intreruperilor se realizează prin cuvîntul cu structura dată în figura 4.29, în care biții D7-D0 au următoarele semnificații :

- Bitul 7=1 activează logica de întrerupere, permițînd generarea unei întreruperi.
- Bitul 7=0 dezactivează logica de întrerupere, inhibînd generarea unei întreruperi.
- Biții 6, 5, 4 sînt folosiți în modul bit, în cadrul operațiilor de întrerupere, în caz contrar sînt neglijați.
- Biții 3, 2, 1, 0 specifică faptul că este vorba de un cuvînt de comandă pentru întreruperi.

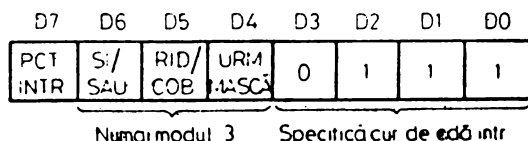
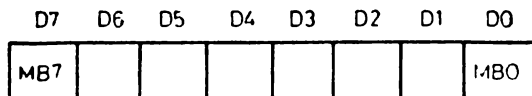

Fig. 4.29. Cuvîntul de comandă a intreruperilor.

Dacă urmează un cuvînt mască, bitul D4 din figura 4.30 trebuie să fie unu, iar următorul cuvînt înscris în port trebuie să fie masca, cu configurația indicată în figura 4.30.

Pentru generarea intreruperii vor fi monitorizati biți pentru care $MB_i = 0$

Fig. 4.30. Cuvîntul mască.

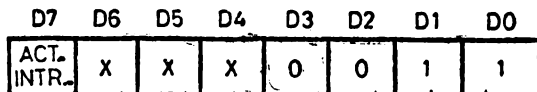

Fig. 4.31. Cuvîntul de activare/dezactivare a logicii de intrerupere.

Bistabilul de activare a logicii de intrerupere a portului poate fi poziționat în unu, fără a modifica restul cuvîntului de comandă a intreruperilor, folosind un cuvînt de comandă cu structura din figura 4.31.

4.9. Interfața serială programabilă SIO

Interfața SIO, prevăzută cu două canale, este destinată aplicațiilor de transmisie serială a datelor, folosind microcalculatoare.

SIO are în principal funcția de convertor/unitate de comandă, pentru transformarea datelor de la forma serială, la forma paralelă și invers. Ea este capabilă să manipuleze formate asincrone, protocoale sincrone orientate pe octet (BSC-IBM)*, ca și protocoalele sincrone orientate pe bit (HDLC și SDLC)**. De asemenea, în alte aplicații, privind conectarea unor echipamente seriale (casetă magnetică, etc.), SIO poate fi utilizat pentru asigurarea protocolului necesar. Pentru verificarea corectitudinii datelor la recepție/transmisie, SIO este prevăzută cu facilități de generare și verificare a codurilor (CRC***). Interfața poate fi cuplată la canale de comunicații telefonice/telegrafice, folosind echipamente de tip modem, pentru care posedă semnalele de comandă necesare.

Structura

Interfața SIO este realizată în tehnologia NMOS, pe o pastilă cu 40 terminale. Necesită o singură sursă de alimentare de +5V și un singur semnal de ceas, cu amplitudinea de 5 V. Toate intrările și ieșirile sînt compatibile TTL.

Structura interfeței, la nivel de schemă bloc, este dată în figura 4.32. Se constată că cele două canale A, B pot funcționa independent unul de celălalt, fiind prevăzute cu registrele și logica necesare conversiei serial/paralele și paralel/seriale, a datelor. Sînt prevăzute, de asemenea: interfața cu magistrala UCP, logica de comandă internă și logica de comandă a intreruperilor.

*) Binary-Synchronous Communications.

**) High Level Data Link Control și Synchronous Data Link Control.

***) Cyclic Redundancy Chekword.

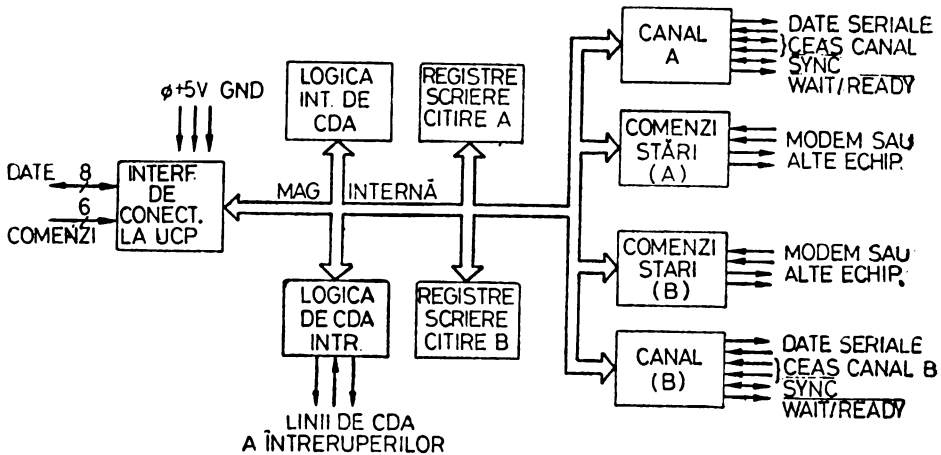

Fig. 4.32. Schema bloc a interfeței SIO.

Cele două canale lucrează în regim duplex asigurând, în modurile sincron și isosincron, viteza de transmisie de $0 \div 500$ K biți/s, la o frecvență a ceasului sistemului de 2,5 MHz și de $0 - 800$ K biți/s, la o frecvență a ceasului sistemului de 4 MHz.

În modul de lucru asincron se pot manipula caractere avînd 5, 6, 7 sau 8 biți, cu 1, $1\frac{1}{2}$ sau 2 biți de stop. Paritatea poate fi: pară, impară, absentă. S-a prevăzut posibilitatea detecției erorilor de paritate, depășire și cadrare.

Schema de întreruperi poate fi organizată sub forma serial-înlănțuită fără a mai fi necesară o logică externă pentru forțarea vectorului de întrerupere.

Vectorul de întrerupere forțat automat poate fi programat de către utilizator în mod corespunzător.

Circuitul dispune de facilități de manipulare a erorilor folosind coduri ciclice redondante: CRC-16 sau CRC-CCITT, pentru verificări de cadre de blocuri.

Descrierea terminalelor (fig. 4.33)

D7 ÷ D0 — *Magistrala de date a sistemului* (bidirecțională, cu posibilitatea de a intra în starea de mare impedanță). Pe această magistrală se transferă date și comenzi între UCP și SIO.

B/ \bar{A} — *Selecția canalului A sau B*. Semnalul de nivel ridicat selectează canalul B. Canalul selectat va fi folosit pentru transferul datelor cu UCP. Adesea pentru selecție se folosește bitul A0 al magistralei de adrese a UCP.

C/ \bar{D} — *Selecție comanda sau date*. Semnalul pe nivel ridicat selectează comanda.

În acest mod se definește tipul informației care se vehiculează între UCP și SIO. Pe durata unei scrieri în SIO, dacă această intrare este pe nivel ridicat, informația transmisă de UCP către canal este interpretată ca o comandă.

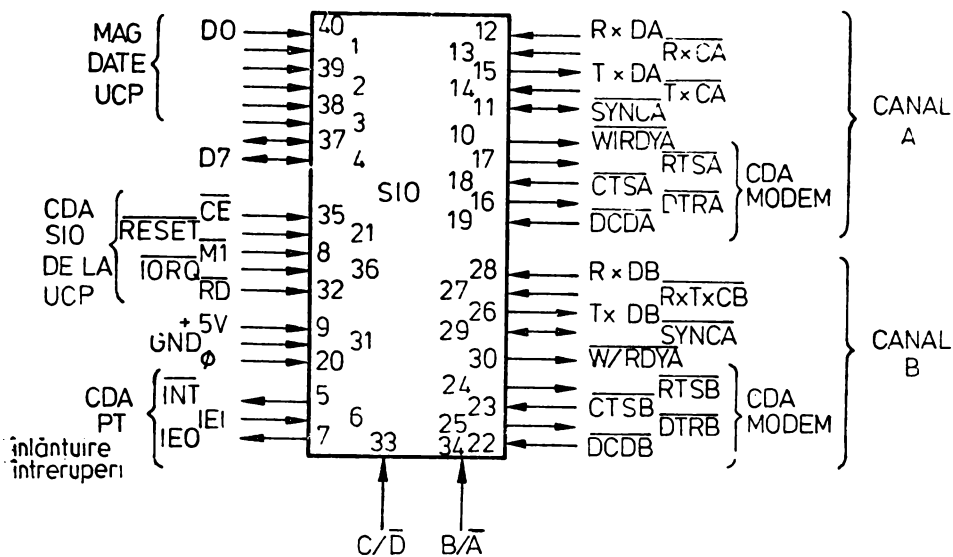

Fig. 4.33. Terminalele interfeței SIO.

În caz contrar, este interpretată ca informație. Pentru această funcțiune se folosește adesea bitul A1, al magistralei de adrese a UCP.

CE — *Activare circuit* (activ pe nivel coborît). Semnalul \overline{CE} activ determină SIO să accepte comenzi sau date de la UCP, pe durata unui ciclu de scriere, sau să transmită date, pe durata unui ciclu de citire.

Φ — *Ceasul sistemului*. Asigură sincronizarea semnalelor interne în SIO.

M1. — *Ciclul mașină M1* (activ pe nivel coborît). Când $\overline{M1}$ este activ simultan cu \overline{IORQ} , SIO va interpreta această situație ca o recunoaștere a cererii de întrerupere din partea echipamentului cu prioritatea cea mai mare, dacă ea reprezintă acest echipament.

IORQ — *Cerere de I/E*, intrare furnizată de UCP folosită în conjuncție cu $\overline{B/A}$, $\overline{C/D}$, \overline{CE} și \overline{RD} pentru a transforma comenzi și date între UCP și SIO. Când \overline{CE} , \overline{RD} și \overline{IORQ} sînt active, canalul selectat de $\overline{B/A}$ transferă date către UCP. Când \overline{CE} și \overline{IORQ} sînt active, dar \overline{RD} este inactiv, canalul selectat de $\overline{B/A}$ primește informație de la UCP sub formă de date sau comenzi, după cum este specificat de semnalul $\overline{C/D}$. Când \overline{IORQ} și $\overline{M1}$ sînt simultan active, UCP recunoaște o cerere de întrerupere, iar SIO va plasa automat vectorul său de întrerupere pe magistrala de date a UCP, dacă reprezintă echipamentul cu prioritatea cea mai mare, care solicită întreruperea.

RD — *Semnal corespunzător unui ciclu de citire*. Este emis de UCP, pentru a specifica o operație de citire din memorie sau de la un port de intrare. Pentru a transfera date de la SIO către UCP se folosește în conjuncție cu semnalele $\overline{B/A}$, \overline{CE} și \overline{IORQ} .

RESET — *Semnal de inițializare*, activ pe nivel coborît. Semnalul de intrare **RESET** dezactivează receptorii și emițătorii din SIO, forțează în zero ieșirile TxDA și TxDB, aduce semnalele de comandă pentru modemuri la nivel ridicat și dezactivează toate întreruperile. Registrele de comandă trebuie să fie reinițializate după ce SIO a primit semnalul **RESET**, înainte ca datele să fie transmise sau recepționate.

IEI — *Semnal de intrare*, care specifică întrerupere activă (activ pe nivel ridicat). Semnalul este folosit împreună cu IEO pentru a realiza o schemă de priorități înlănțuite, atunci când există mai multe echipamente, care lucrează în întreruperi.

Un nivel ridicat specifică faptul că nu există un alt echipament cu o prioritate mai mare în situația de a fi cerut o întrerupere și care este în mod curent tratată de către UCP.

IEO — *Semnal de ieșire* care specifică întrerupere activă. Este activ pe nivel ridicat. IEO este la nivel ridicat, dacă IEI este la nivel ridicat și dacă UCP nu tratează o cerere de întrerupere furnizată de acest SIO. Acest semnal blochează echipamentele cu prioritate mai mică de a cere întreruperi, în timp ce un echipament cu prioritate mai mare este servit, prin rutina lui specifică, de către UCP.

INT — *Cerere de întrerupere* (ieșire, cu colectorul în gol, activă pe nivel coborît). Când SIO solicită o întrerupere forțează **INT** la nivel coborît.

W/RDYA, W/RDYB — (Wait/Ready A, Wait/Ready B). Acestea reprezintă ieșiri cu colectorul în gol, când sînt programate pentru funcția Wait, și sînt comandate la nivel ridicat sau coborît, când sînt programate pentru funcția Ready. Aceste ieșiri cu rol dublu pot fi programate ca linii Ready, pentru unitatea de comandă DMA sau ca linii Wait, pentru sincronizarea UCP cu debitul de date al SIO. Starea de inițializare corespunde ieșirii în gol.

CTSA, CTSB — (Clear to Send). *Intrări active pe nivel coborît*. Când sînt programate pentru autoactivare, un semnal coborît pe aceste intrări activează emițătorul respectiv. În cazul în care nu sînt programate pentru autoactivare, ele pot fi folosite ca intrări universale. Ele sînt prevăzute cu trigger-e Schmitt pentru semnale cu fronturi lente. Aceste semnale vor întrerupe UCP pe ambele tranziții ale nivelurilor logice.

DCDA, DCDB — (Data Carrier Detect). *Intrări active pe nivel coborît*. Aceste intrări au rolul de activare a receptorului, în cazul în care SIO a fost programat pentru autoactivare. În caz contrar, ele se pot folosi ca intrări de uz general. Pentru a reacționa la fronturi lente sînt prevăzute cu trigger-e Schmitt. Impulsurile obținute pe ambele tranziții ale fronturilor generează întreruperi către UCP.

RxDA, RxDB. *Intrări pentru recepția datelor*, active pe nivel ridicat.

TxDA, TxDB. *Ieșiri pentru transmisia datelor*, active pe nivel ridicat.

RxCA, RxCB. *Intrări pentru orologiile de recepție*. Datele recepționate sînt testate pe frontul crescător al lui **RxC**, cu o frecvență de 1, 16, 32 sau 64 ori mai mare decît viteza de transmisie în modurile asincrone. Sînt prevăzute cu trigger-e Schmitt.

$\overline{\text{TxCA}}$, $\overline{\text{TxCB}}$ — Ințrări pentru orologiile de transmise, active pe nivel coborît. Informațiile pe liniile de date se modifică pe frontul căzător al semnalului TxC . În modurile asincrone frecvențele orologiilor de transmisie și recepție trebuie să fie aceleași (1, 16, 32 sau 64 ori mai mare decît frecvența cu care sînt recepționate datele). Ințrările sînt prevăzute cu trigger-e Schmitt.

$\overline{\text{RTSA}}$, $\overline{\text{RTSB}}$ (Request to Send). Ieșiri active pe nivel coborît. Cînd în registrul intern W5, bitul D1 (RTS) este poziționat în unu, ieșirea $\overline{\text{RTS}}$ trece pe un nivel coborît. În modul asincron, cînd același bit D1 este forțat în zero, ieșirea trece pe nivel ridicat, dacā emițătorul este vid. În modul sincron $\overline{\text{RTS}}$ urmărește starea bitului D1 (RTS) din registrul intern W5.

$\overline{\text{DTRA}}$, $\overline{\text{DTRB}}$ (Data Terminal Ready). Ieșiri active pe nivel coborît. Aceste ieșiri urmăresc starea programată a bitului DTR (D7) din registrul intern W5.

$\overline{\text{SYNCA}}$, $\overline{\text{SYNCB}}$. Sincronizări. Ințrări/ieșiri active pe nivel coborît. În modul asincron de recepție, ele reprezintă ințrări similare cu $\overline{\text{CTS}}$ și $\overline{\text{DCD}}$. În acest mod, tranzițiile pe aceste linii afectează starea biților Sync/Hunt, din registrul de recepție R0. În modul de sincronizare externă, aceste linii se folosesc ca ințrări. După ce s-a detectat caracterul de sincronizare, logica externă trebuie să aștepte, pentru a activa intrarea $\overline{\text{SYNC}}$, un interval de timp corespunzător la două cicluri de recepție. După ce $\overline{\text{SYNC}}$ a fost forțat la nivel coborît, el se va menține la acest nivel pînă cînd UCP informează logica externă că s-a pierdut sincronizarea sau că va începe un nou mesaj. Asamblarea caracterelor începe pe frontul crescător al lui $\overline{\text{RxC}}$, care precede frontul căzător al semnalului $\overline{\text{SYNC}}$, în modul de Sincronizare externă.

În cazul modului de sincronizare internă, terminalele $\overline{\text{SYNCA}}$, $\overline{\text{SYNCB}}$ funcționează ca ieșiri, care sînt active pe durata aceluși ciclu al ceasului de recepție ($\overline{\text{RxC}}$), în care sînt recunoscute caracterele sync. Condițiile sync nu sînt forțate în bistabile, astfel că, aceste ieșiri sînt active de fiecare dată, cînd se recunoaște un caracter sync.

Variante ale interfeței SIO

Restricția referitoare la cele 40 terminale ale capsulei face imposibil accesul din exterior la ceasul pentru recepție, ceasul pentru transmisie, DTR și SYNC simultan, pentru ambele canale. De aceea, canalul B va sacrifica un semnal sau va reuni pe același terminal două semnale. Astfel, sînt oferite trei variante :

- SIO/0 are toate cele patru semnale, cu observația că $\overline{\text{TxCB}}$ și $\overline{\text{RxCB}}$ sînt grupate pe același terminal,
- SIO/1 sacrifică $\overline{\text{DTRB}}$ și menține $\overline{\text{TxCB}}$, $\overline{\text{RxCB}}$ și $\overline{\text{SYNCB}}$,
- SIO/2 sacrifică $\overline{\text{SYNCB}}$ și menține $\overline{\text{TxCB}}$, $\overline{\text{RxCB}}$ și $\overline{\text{DTRB}}$

Arhitectura SIO

Structura internă a SIO include interfața cu UCP, logica internă de comandă și logica de întrerupere, precum și cele două canale duplex. Fiecare

canal conține registre de scriere și citire și logica pentru comenzi și stări, care asigură interfața cu modemurile sau alte echipamente externe.

Registrele de citire și scriere constau din cinci registre de comandă, de câte 8 biți, două registre pentru caracterele de sincronizare și două registre de stare. Vectorul de întrerupere este înscris într-un registru suplimentar de 8 biți (WR2-registrul de scriere 2) din canalul B. Registrele pentru cele două canale sînt marcate după cum urmează :

WR+0WR7 — registrele de scriere 0÷7,

RR+0RR2 — registrele de citire 0÷2

Funcțiunile registrelor sînt date mai jos :

- RR0 — conține starea tamponului de emisie/recepție, starea întreruperii și stări externe;
- RR1 — conține starea condițiilor speciale de recepție;
- RR2 — memorează vectorul modificat de întrerupere (numai canalul B);
- WR0 — stochează indicatorii registrelor, inițializarea CRC, comenzile de inițializare pentru diferite moduri;
- WR1 — definește întreruperea de Emisie/Recepție și modul de transfer al datelor;
- WR2 — conține vectorul de întrerupere (numai canalul B);
- WR3 — stochează parametrii de recepție și comandă;
- WR4 — memorează diverși parametrii de recepție și comandă;
- WR5 — memorează parametrii de emisie și comandă;
- WR6 — conține caracterul Sync sau cîmpul de adresă SDLC;
- WR7 — conține caracterul Sync sau semaforul SDLC.

Logica pentru ambele canale asigură formatele, sincronizarea și validarea datelor transferate către și de la interfața canalului. Intrările de comandă ale modemului CTS și DCD sînt monitorizate de o logică discretă de comandă, sub controlul programului.

Pentru cazul întreruperilor vectorizate cu forțare automată, logica de comandă determină care canal și care dispozitiv, în cadrul canalului respectiv, are cea mai mare prioritate. Prioritatea cea mai mare o are canalul A, iar în cadrul canalului Recepția, Transmisia și întreruperile Externe/Stare au prioritățile în ordine descrescîndă.

Ambele canale sînt prevăzute cu registre identice la recepție și transmisie.

Recepția este asigurată printr-un tampon de trei registre de câte 8 biți organizate sub forma primul intrat-primul ieșit (FIFO) și de un registru de deplasare-receptor. Aceasta permite crearea unui interval de timp suplimentar pentru ca UCP să trateze o întrerupere la sosirea unui bloc de date. Datele recepționate pot fi transferate prin lanțul de date sau lanțul de verificare CRC, în funcție de modul selectat, iar în modul asincron și de lungimea caracterului.

Emisia este asigurată cu ajutorul unui registru de date, de 8 biți, care se încarcă de la magistrală internă și de un registru de deplasare emițător, de 20 de biți, care poate fi încărcat din tampoanele (W6, W7) ale caracterelor de sincronizare sau de la registrul de date.

SIO poate fi examinat ca interfață specializată pentru transmisii seriale, în cadrul familiei de circuite ale microprocesorului Z80 sau ca dispozitiv de co-

municații, care emite și recepționează date sub formă serială, corespunzător anumitor protocoali.

În primul caz SIO utilizează liniile de date, adrese și comenzi ale microprocesorului Z80 și se încadrează în structura sistemului său de întreruperi.

Pentru transferul datelor, al stărilor și comenzilor către/dela UCP, SIO poate folosi metodele: interogare, întreruperi (vectorizate sau nevectorizate) și transferul în blocuri. Acesta din urmă se poate realiza sub controlul UCP sau al circuitului de acces direct la memorie (DMA).

Interogarea se referă la examinarea stărilor conținute în registrele RR0, pentru fiecare canal. Registrele de stare RR0 și RR1 sînt actualizate cu ocazia efectuării fiecărei funcții în SIO. Pentru aceasta, modurile de întrerupere ale SIO trebuie să fie dezactivate.

Biții de stare din RR0 servesc ca o recunoaștere a cererii de interogare. Biții D0 și D2, din RR0, specifică necesitatea unui transfer de date. Același registru conține indicații privind erorile sau alte condiții speciale de stare. Nu este necesară citirea din RR1 a stării corespunzătoare condiției speciale de recepție, deoarece biții de stare din RR1 trebuie să fie însoțiți de starea de disponibilitate a unui caracter (data în RR0).

Întreruperile în SIO sînt organizate într-o manieră care permite un răspuns rapid, în timp real. Registrele WR2 și RR2, din canalul B, conțin vectorul de întrerupere necesar stabilirii adresei de start, a rutinei de tratare. Vectorul de întrerupere din RR2 poate fi modificat, prin program, pentru a putea specifica direct una din cele opt rutine de tratare a întreruperilor. Prin poziționarea în unu a bitului D2, din WR1, vectorul de întrerupere din WR2 poate fi modificat în conformitate cu prioritățile atribuite diferitelor condiții de întrerupere.

Principalele surse de întrerupere se referă la: emisie, recepție și stări/externe.

Fiecare sursă de întrerupere este activată sub controlul programului.

La activarea întreruperii pentru emisie, UCP va fi întrerupt cînd timpul de emisie devine vid.

În cazul activării întreruperii la recepție, UCP poate fi întrerupt în următoarele situații:

- întrerupere la primul caracter recepționat,
- întrerupere după recepționarea tuturor caracterelor,
- întrerupere la condiții speciale de recepție (în modul caracter sau mesaj).

Întreruperile referitoare la stări/externe sînt asociate cu tranzițiile semnalelor CTS, DCD și SYNC și de unele condiții de eroare.

Transferurile de date în blocuri, în conjuncție cu UCP sau DMA, sînt realizate folosind semnalele WAIT/READY, în asociație cu biții W/R, din registru WR1. Ieșirea WAIT/READY poate fi definită sub controlul programului ca linie WAIT, pentru UCP (în modul transfer de bloc), sau ca linie READY, pentru DMA (în modul transfer de bloc). Pentru UCP, ieșirea WAIT

indică faptul că SIO nu este pregătit pentru transfer, solicitând UCP să-și extindă ciclul de I/E. Pentru unitatea de comandă DMA, ieșirea READY specifică faptul că SIO este pregătit pentru a transfera date de la la memorie.

Ca dispozitiv pentru recepția/emisia serială a datelor, SIO asigură două canale independente, care pot lucra în modul duplex. Ele pot fi programate să lucreze în modurile asincrone, sincron și SDLC (HDLC).

În continuare se vor trata pe scurt numai modurile asincrone*. SIO poate manipula caractere de 5—8 biți prevăzute opțional cu bit de paritate (pară/impară) și cu biți de start, stop (1, 1½, 2).

Emisia poate fi întreruptă în orice moment. La recepție, UCP_i este întrerupt numai la începutul și sfârșitul caracterului.

Erorile de cadru sau de depășire detectate sînt memorate împreună cu caracterul în cadrul căruia au apărut. Erorile de cadru apar ca urmare a adăugării unui interval de timp de 1½ bit, la punctul la care începe căutarea pentru bitul de start al unui nou caracter.

Programarea SIO se realizează printr-o serie de comenzi care inițializează modul de bază de operare și apoi alte comenzi care stabilesc condițiile în cadrul modului selectat. De exemplu, în modul asincron se stabilesc mai întii : lungimea caracterului, frecvența orologiului, numărul biților de stop, condiția de paritate, modul de întrerupere și în final se activează emișatorul sau receptorul. Parametrii pentru registrul WR4 vor fi transmiși înaintea altor parametri, de către rutina de inițializare.

Ambele canale conțin registre de comandă, care trebuie să fie programate separat înainte de a se începe alte operații. Pentru aceasta UCP va folosi intrările C/D, B/A ale SIO.

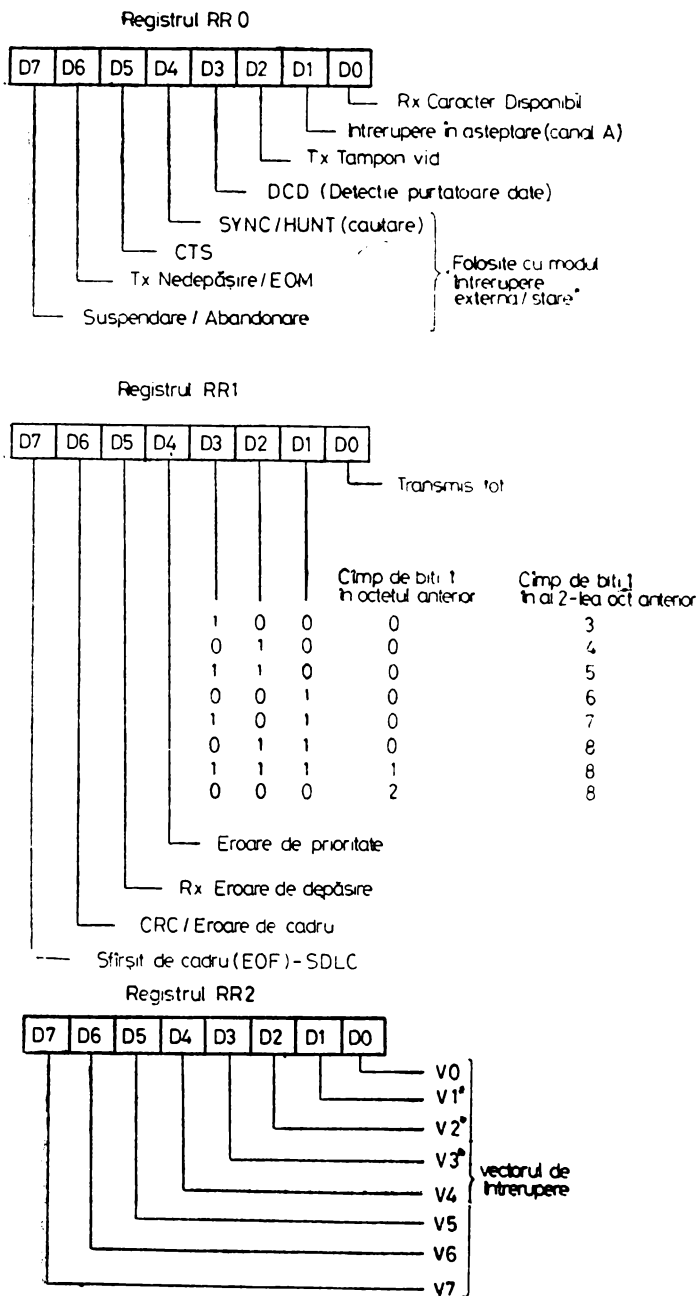
Registrele de citire. SIO conține trei registre RR0-RR2, care pot fi citite pentru a obține informația de stare pentru fiecare canal (fig. 4.34). Informațiile de stare includ condițiile de eroare, vectorul de întrerupere și semnalele standard ale interfeței de comunicație.

Pentru a citi conținutul unui registru selectat, diferit de RR0, este necesar mai întii să se scrie în WR0 un octet indicator în același mod ca în cazul operației de scriere într-un registru. În continuare, executînd o instrucțiune de intrare, conținutul registrului adresat poate fi citit.

Registrele de scriere. Ele sînt în număr de opt, pentru fiecare canal, și pot fi programate separat. Cu excepția lui WR0, programarea registrelor de scriere necesită doi octeți. Primul octet conține trei biți (D0—D2), care indică registrul selectat, iar al doilea va reprezenta cuvîntul de comandă propriu-zis.

Registrul WR0 constituie un caz special prin aceea că toate comenzile de bază (CMD0—CMD2) pot fi asigurate printr-un singur octet. Semnalul Reset (intern/extern) inițializează indicatorul D0—D2 la WR0.

*) A se vedea : Z80-SIO Technical Manual, ZILOG Corp. 1980.

Pot avea un caracter variabil dacă s-a programat "starea aștează vectorul"

Fig. 4.34. Registrele de citire RRO-RR2.

În figura 4.35 a, b, c, d, sînt date modalitățile de manipulare ale registrelor WR0—WR7 și semnificațiile lor la nivel de biți.

Sincronizarea SIO

În legătură cu sincronizarea SIO vor fi examinate ciclurile de citire, scriere, recunoaștere, întrerupere și revenire din întrerupere.

Ciclul de citire, generat de execuția unei instrucțiuni de intrare pentru citirea datelor sau a stărilor din SIO, se caracterizează prin semnalele date în figura 4.36.

Ciclul de scriere, generat de execuția unei instrucțiuni de ieșire pentru înscrierea în SIO a datelor sau comenzilor, este ilustrat în figura 4.37.

Ciclul de recunoaștere a unei întreruperi este prezentat în figura 4.38. După recepționarea unui semnal de întrerupere \overline{INT} , UCP va trimite ca răspuns semnalele \overline{MI} și \overline{IORQ} . Circuitele înlănțuite de întrerupere vor determina cererea activă cu prioritatea cea mai mare, din cadrul lanțului. Intrarea IEI a perifericului cu prioritatea cea mai mare este la nivel ridicat. Perifericele ce nu au o întrerupere care așteaptă să fie tratată sau o întrerupere în curs de servire vor avea semnalele IEO=IEI. Perifericul care are o întrerupere ce așteaptă să fie tratată sau în curs de tratare forțează ieșirea IEO la nivel coborît.

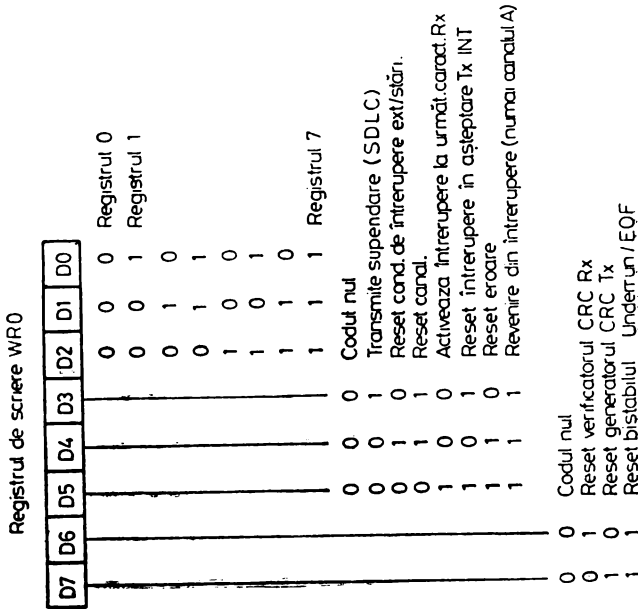
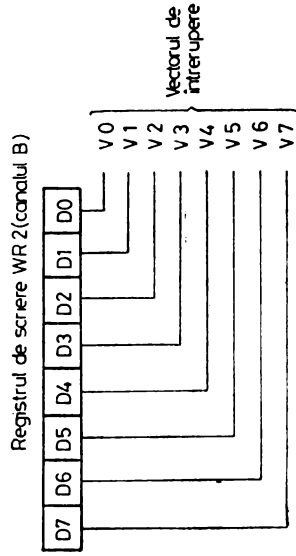
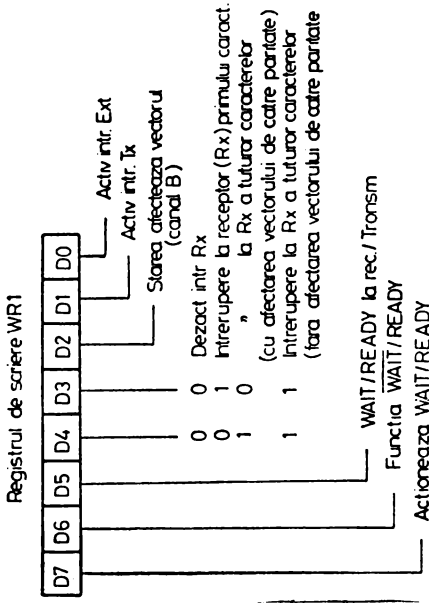
Pentru a asigura condiții stabile în cadrul lanțului de întrerupere, se vor bloca, pe durata semnalului \overline{MI} , toate modificările asociate cu apariția unor eventuale noi cereri de întrerupere. Cînd \overline{IORQ} este la nivel coborît, elementul care solicită întreruperea și are prioritatea cea mai mare (acela cu IEI la nivel ridicat) plasează vectorul său de întrerupere pe magistrala de date și își activează bistabilul intern, care specifică condiția de întrerupere în curs de servire.

Ciclul de revenire din întrerupere este ilustrat prin diagrama de semnale din figura 4.39. La sfîrșitul unei rutine de tratare a întreruperii, UCP forțează în mod normal o instrucțiune RETI, constînd din doi octeți (ED-4D).

RETI dezactivează bistabilul care specifică condiția de întrerupere în curs de tratare, pentru elementul a cărui cerere de întrerupere a fost tratată. În acest scop, pe lanțul de priorități vor avea loc mai multe operații. Astfel, pe lanțul de prioritate se poate detecta o cerere de întrerupere în așteptarea tratării, fără a se putea face o distincție între o cerere de întrerupere în curs de tratare și o cerere de întrerupere cu prioritate mai mare, care încă nu a fost recunoscută de către UCP. La decodificarea octetului ED, lanțul va suferi o modificare în sensul că IEO este forțat la nivel ridicat pentru oricare întrerupere ce nu a fost recunoscută. Astfel, lanțul identifică elementul cu cererea de întrerupere în curs de tratare ca pe acela cu intrarea IEI la nivel ridicat și ieșirea IEO la nivel coborît. Dacă următorul octet este 4D, bistabilul de întrerupere în curs de servire se dezactivează.

Numărul de echipamente care pot fi plasate în lanțul de prioritate (prin interfețele de tip SIO, PIO etc.) sînt limitate de timpul necesar parcurgerii semnalelor de activare/inhibare pe lanțul respectiv. Se pot folosi tehnicile bazate pe utilizarea unui circuit de transport anticipat sau pe extinderea ciclului de recunoaștere a unei întreruperi.

În figura 4.40 se prezintă imbricarea cererilor de întrerupere în cadrul unei organizări cu prioritate înlănțuită.

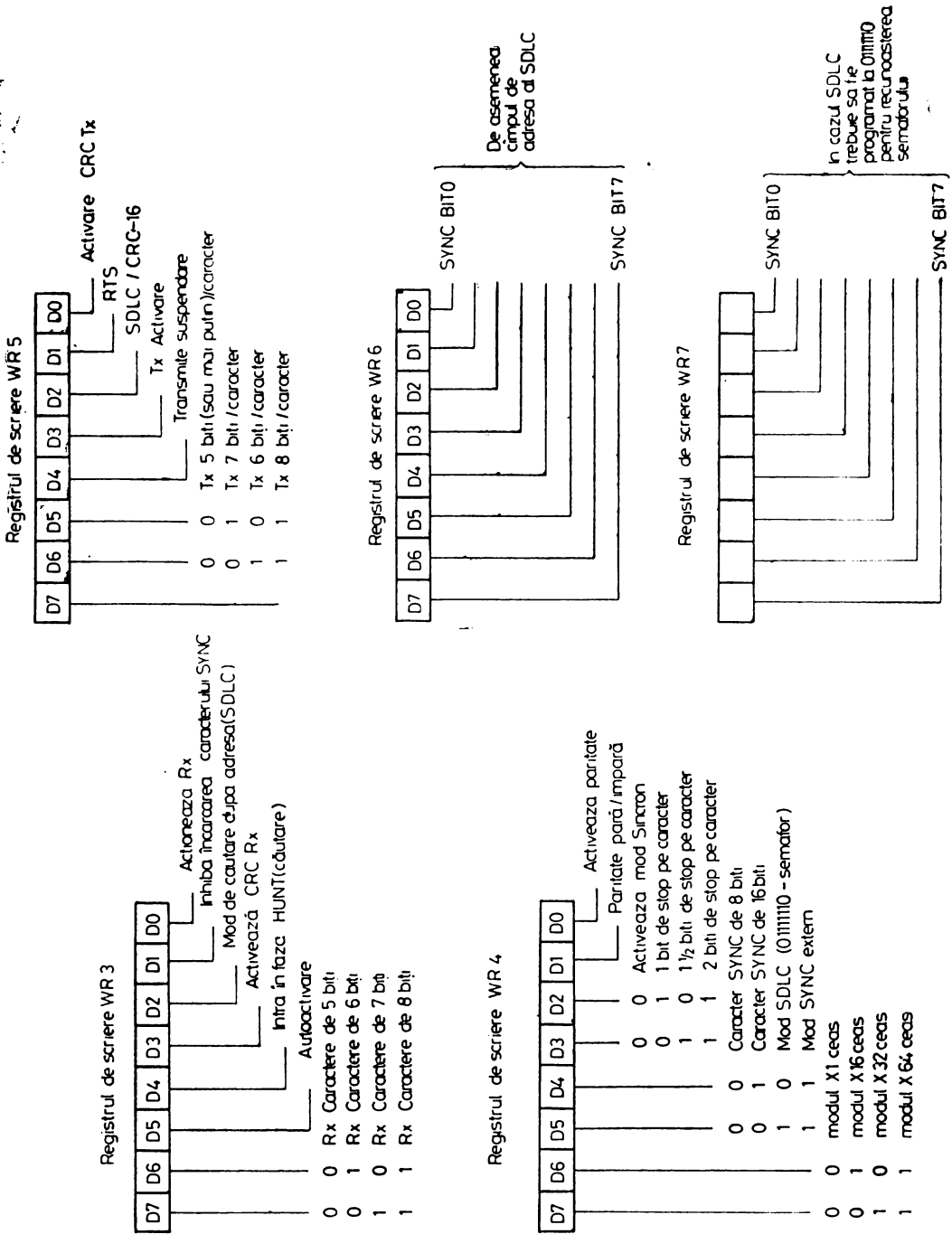

Fig. 4.35. Registrele de scriere WR0-WR7.

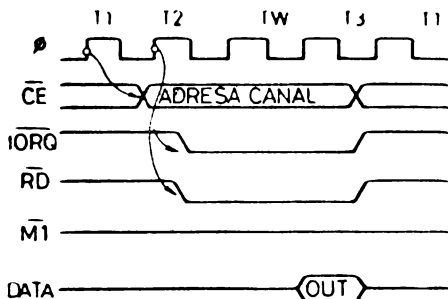

Fig. 4.36. Ciclul de citire.

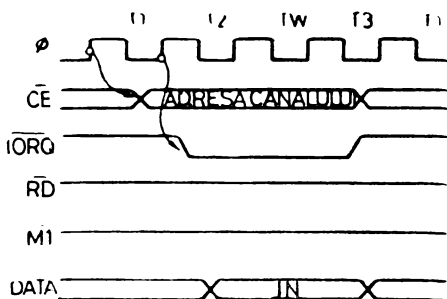

Fig. 4.37. Ciclul de scriere.

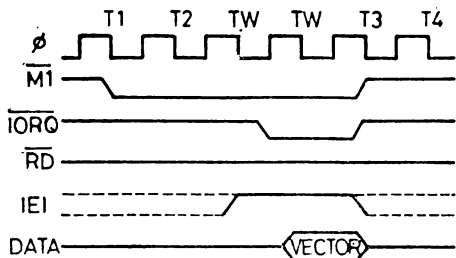

Fig. 4.38. Ciclul de recunoaștere a unei întreruperi.

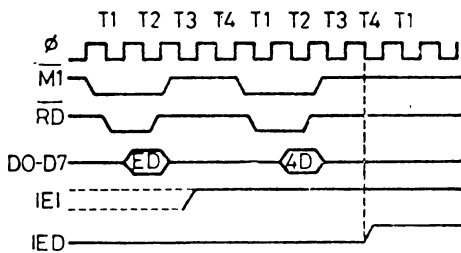

Fig. 4.39. Ciclul de revenire din întrerupere.

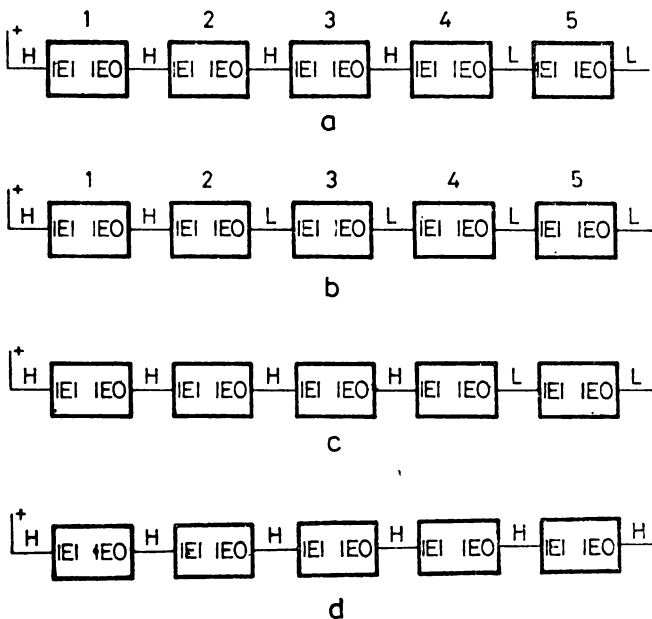

Fig. 4.40. Imbricarea cererilor de întrerupere.

a) întrerupere în curs de servire la elementul 4; b) întrerupere recunoscută și în curs de servire la elementul 2 și suspendarea servirii întreruperii cerute la elementul 4; c) revenire la tratarea cererii de întrerupere cerute de elementul 4; d) absența cererilor de tratare a întreruperilor.

H = nivel ridicat
L = nivel coborât

4.10. Circuitul Contor-temporizator-CTC

Circuitul Contor-temporizator (CTC) reprezintă un dispozitiv programabil cu patru canale, care asigură funcțiunile de contorizare și temporizare pentru unitatea centrală de prelucrare Z80. Sub controlul programat al UCP, circuitul CTC poate fi configurat la nivel de canal independent pentru a lucra în diverse moduri.

CTC este realizat în tehnologia NMOS, pe o pastilă cu 28 terminale, cu o singură sursă de alimentare de +5 V și cu un ceas monofazic cu amplitudinea de +5 V. Cele patru canale se pot programa independent pentru a funcționa ca numărătoare pe 8 biți sau în calitate de canale de temporizare pe 16 biți.

Schema bloc a CTC este dată în figura 4.41 și constă din elementele de cuplare cu magistrala UCP, logica internă de comandă, patru canale numărătoare și logica de comandă a întreruperilor. Fiecare canal posedă un vector de întrerupere propriu, prioritatea cea mai mare avînd-o canalul zero.

Schema canalului cuprinde două registre, două numărătoare și logica de comandă (fig. 4.42). Unul din registre este folosit pentru a memora o constantă

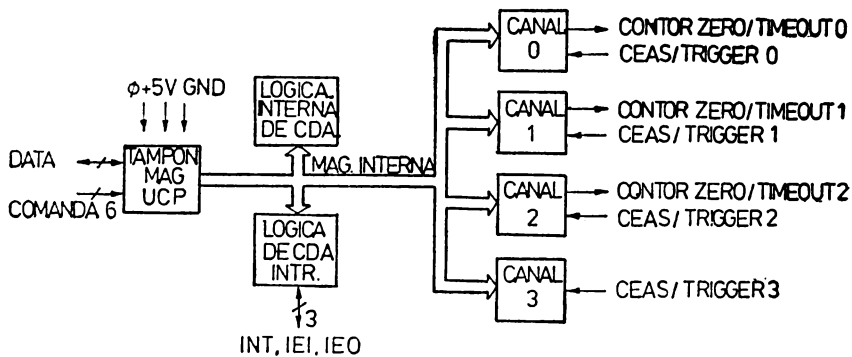

Fig. 4.41. Schema bloc a C.T.C.

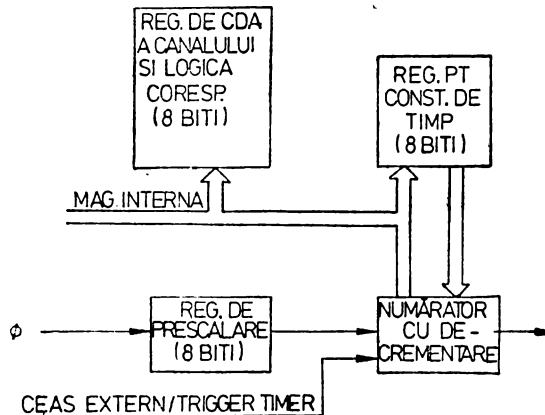

Fig. 4.42. Schema bloc a unui canal.

de timp, de opt biți, iar celălalt asigură comanda canalului. Unul din numărătoare este utilizat în regim de decrementare, cu posibilitatea de citire a conținutului, în timp ce al doilea numărător, de opt biți, se folosește pentru prescalare, divizând frecvența ceasului, fie cu 16, fie cu 256, conform programării.

Registrul care memorează constanta de timp (8 biți) este încărcat de UCP pentru a inițializa și reîncărca numărătorul cu decrementare.

Registrul de comandă a canalului (8 biți) este încărcat de UCP, pentru a selecta modul și condițiile de funcționare ale canalului.

Numărătorul cu decrementare (8 biți) este încărcat, cu conținutul registrului pentru constanta de timp, sub controlul programului, automat, la trecerea prin zero. Conținutul său poate fi citit în orice moment de către UCP. Numărătorul este decrementat de către registrul de prescalare, în modul „timer“, și de către CEAS/TRIG, în modul numărător (contor).

Numărătorul de prescalare (8 biți) divizează ceasul sistemului cu 16 sau 256, pentru comanda numărătorului cu decrementare. Este folosit în modul „timer“.

Descrierea funcțiilor terminalelor CTC (fig. 4.43).

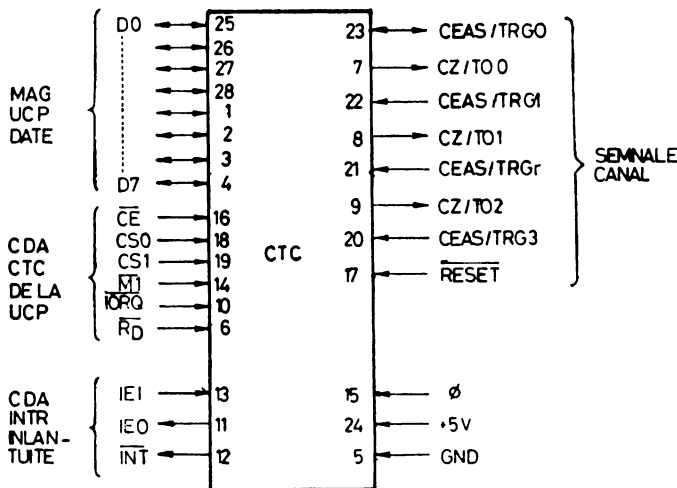

Fig. 4.43. Terminalele C.T.C.

CEAS/TRG0...CEAS/TRG3 : intrări de ceas extern sau de trigger de temporizare.

CZ/TO0...CZ/TO2 : ieșiri active pe nivel ridicat, specifică trecerea prin zero a numărătorului sau „timeout-ul.“

CS0...CS1 : intrări active pe nivel ridicat pentru selecția canalului.

D0—D7 : intrări/ieșiri pentru magistrala de date a UCP, active pe nivel ridicat, cu posibilitatea intrării în starea de mare impedanță.

CE intrare de activare a circuitului (activă pe nivel coborât).

Φ intrare de ceas.

$\overline{M1}$ intrare care specifică ciclul mașină M1, activă pe nivel coborît.

\overline{IORQ} intrare care specifică o cerere de I/E din partea UCP, activ pe nivel coborît.

\overline{RD} intrare activă pe nivel coborît, specifică o cerere de citire din partea UCP.

\overline{IEI} intrare de activare a întreruperilor (activă pe nivel ridicat).

\overline{IEO} ieșire de activare a întreruperilor (activa pe nivel ridicat); împreună cu \overline{IEI} formează un lanț, pentru comanda prioritară a întreruperilor.

\overline{INT} ieșire activă pe nivel coborît reprezentînd cererea de întrerupere, furnizată de un tranzistor cu colectorul neconectat.

\overline{RESET} intrare activă pe nivel coborît, blochează numărarea în toate canalele, dezactivează circuitele de întrerupere la nivelul canalelor. Pe durata perioadei de inițializare (RESET) ieșirile CZ/TO0-2 și INT devin inactive; \overline{IEO} reflectă starea lui \overline{IEI} și circuitele de ieșire ale magistralei de date trec în starea de mare impedanță.

Funcționarea CTC are loc în cadrul mai multor cicluri de lucru : de scriere, de citire, de recunoaștere a unei întreruperi, de revenire din întrerupere etc.

În cadrul ciclului de scriere, în CTC se încarcă : cuvîntul de comandă a canalului, constanta de timp și vectorul de întrerupere.

Ciclul de citire este folosit pentru a aduce în UCP conținutul numărătorului cu decrementare, în modul de lucru numărător. Valoarea citită corespunde numărului de fronturi crescătoare ale semnalului extern de ceas, pînă la începutul perioadei T2, în cadrul execuției operației de citire.

Ciclurile de recunoaștere a întreruperii și revenirii din întrerupere sînt asemănătoare cu cele ale circuitelor PIO și SIO. Întreruperile la nivelurile canalelor sînt înlănțuite, cu prioritatea cea mai mare acordată canalului zero.

Numărarea și temporizarea

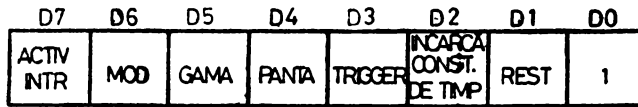
În modul numărător fronturile crescătoare sau căzătoare ale ceasului decrementează numărătorul. Frontul este detectat asincron și trebuie să corespundă, ca durată minimă, cu durata impulsului de ceas. Numărătorul este sincron cu Φ , ceea ce impune un interval de timp prestabilit pentru a începe decrementarea numărătorului pe frontul crescător al următorului semnal de ceas.

În modul „timer“ numărătorul de prescalare trebuie să fie activat de fronturile crescător sau căzător ale intrării TRG. Frontul este detectat asincron și trebuie să aibă o durată minimă egală, cel puțin, cu durata impulsului TRG.

Dacă temporizarea trebuie să înceapă la următorul front crescător al semnalului Φ , trebuie să se aloce un timp de stabilire corespunzător. Numărătorul de prescalare funcționează pe fronturile crescătoare ale lui Φ .

Programarea CTC

Selecționarea modului de operare impune folosirea unui cuvînt de comandă cu bitul D0 egal cu unu, pentru a specifica încărcarea registrului de comandă

Folosite numai în modul timer

Fig. 4.44. Structura cuvîntului de selecție a modului de operare a C.T.C.

al canalului (fig. 4.44). Semnificația biților din cuvîntul de comandă este dată mai jos :

D7=0 — dezactivează intreruperile canalului respectiv.

D7=1 — activează intreruperile, pentru a fi generate cînd număratoru este decrementat la zero.

D6=0 — stabilește modul „timer“, numărătorul fiind decrementat de către numărătorul de prescalare.

Perioada numărătorului este dată de formula :

$$T = t_c \cdot P \cdot CT$$

unde :

t_c este perioada ceasului sistemului,

P — factor de prescalare (16 sau 256),

CT — constata de timp, de 8 biți, (nmax. 256).

D6=1 — stabilește modul numărător, decrementarea fiind realizată de ceasul extern, fără a se utiliza prescalarea.

D5=0 — numai în modul „timer“ ceasul sistemului Φ este divizat cu 16, în numărătorul de prescalare.

D5=1 — numai în modul „timer“, ceasul sistemului Φ este divizat cu 256, în numărătorul de prescalare.

D4=0 — în modul „timer“ frontul negativ al semnalului trigger amorsează operarea ; în modul numărare contorul este decrementat pe fronturile negative.

D4=1 — în modul „timer“ frontul pozitiv al semnalului trigger amorsează operarea ; în modul numărare contorul este decrementat pe fronturile pozitive.

D3=0 — numai în modul „timer“, „timer“-ul începe operarea pe frontul crescător al perioadei T_2 , în ciclul mașină, care urmează după încărcarea constantei de timp.

D3=1 — numai în modul „timer“, un „trigger“ extern este validat pentru amorsarea operării „timer-ului“, după frontul crescător al perioadei T_2 , din ciclul mașină, care urmează după încărcarea constantei de timp. Numărătorul de prescalare este decrementat cu două cicluri de ceas mai tîrziu, dacă timpul de stabilire este ales corespunzător, în caz contrar decrementarea începe cu trei cicluri mai tîrziu.

D2=0 — după cuvîntul de comandă al canalului nu va urma constanta de timp. Pentru a iniția funcționarea canalului, trebuie să fie înscrisă o constantă de timp egală cu unu.

D2=1 — constanta de timp pentru numărătorul cu decrementare va fi reprezentată de următorul cuvînt înscris în canalul selectat. Dacă în timpul operării

canalului se înscrie o nouă constantă de timp, acțiunea curentă se va continua până la finalizare, după care noua valoare a constantei de timp va fi înscrisă în contorul cu decrementare.

$D1=0$ — canalul continuă numărarea.

$D1=1$ — operația se blochează. Dacă $D2=1$, canalul va termina operarea după încărcarea unei constante de timp, în caz contrar se va încărca un nou cuvânt de comandă.

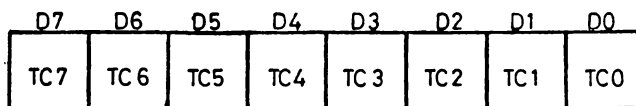

Fig. 4.45. Structura cuvântului constanta de timp.

Încărcarea constantei de timp (fig. 4.45) în registrul corespunzător al canalului se realizează după ce a avut loc încărcarea cuvântului de comandă cu bitul doi poziționat în unu. O constantă de timp egală cu 156 corespunde unui cuvânt cu toți biții egali cu zero.

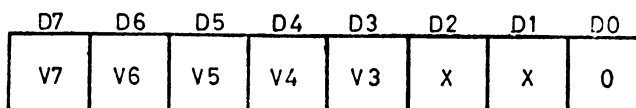

Fig. 4.46. Starea cuvântului vector de întrerupere.

Încărcarea vectorului de întrerupere se realizează prin înscrierea în canalul zero, a cuvântului corespunzător (fig. 4.46). Bitul $D0$ va fi egal cu zero, biții $D7-D3$ conțin vectorul de întrerupere, $D2$ și $D1$ nu sînt utilizați. Cînd CTC răspunde la o recunoaștere de întrerupere biții $D2$ și $D1$ conțin codul binar al canalului cu prioritatea cea mai mare, care a solicitat întreruperea, iar $D0$ este egal cu zero deoarece adresa unei rutine de tratare a întreruperii începe cu un octet par.

5.1. Monitorul V0.1. *)

5.1.1. **Prezentare generală.** La pornirea calculatorului personal este lansat automat în execuție un program de bază, Monitorul, care deține controlul sistemului, permițând utilizatorului introducerea de comenzi de la tastatură. Dacă se reprezintă ansamblul hardware-software al microcalculatorului, sub forma unor cercuri concentrice (fig. 5.1), atunci în cercul din centru se află mașina de bază (hardware), apoi urmează pe primul nivel monitorul. Pe nivelele următoare se află interpretorul de BASIC și programele de aplicații.

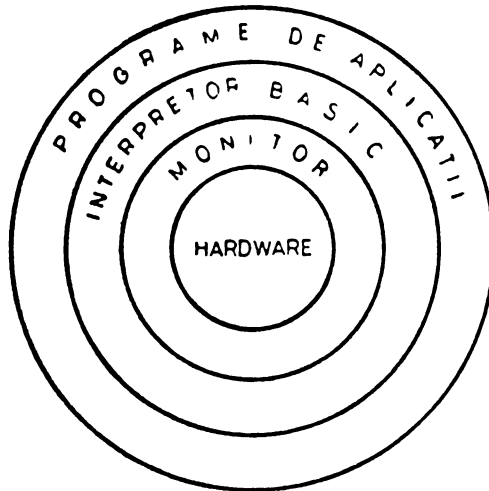

Fig. 5.1. Ierarhia sistemului.

Monitorul asigură primul nivel, cel mai de jos, de interfață cu utilizatorul. De asemenea, asigură interfața mașinii de bază cu interpretorul de BASIC. Monitorul conține subrutinele de intrare/ieșire, pentru echipamentele periferice

*) Exemplele de programe sînt date cu instrucțiunile din repertoriul microprocesorului 8080, (repertoriul este dat în § 7.6) folosindu-se mnemonicele corespunzătoare.

interfațate la microcalculatorul personal: televizor, tastatură și casetofon audio. Utilizarea acestor subrutine simplifică foarte mult transferurile de intrare/ieșire din programele utilizator.

La lansarea în execuție a monitorului, ecranul este șters, sînt inițializate registrele interne de lucru ale utilizatorului și se afișează în partea de sus stînga, pe primul rînd alfanumeric, mesajul 'AMIC', care reprezintă numele acestui program de bază. Pe rîndul următor se afișează caracterul '.', indicînd faptul că sistemul așteaptă introducerea unei comenzi. Comenzile de monitor realizează: afișarea și modificarea unor zone de memorie, lansarea în execuție a programelor, afișarea și modificarea registrelor interne ale microprocesorului și lucrul cu casetofonul audio. Comenzile implementate în această versiune de monitor sînt date în continuare:

- B (BASIC): lansează în execuție interpretorul de BASIC;
- C (Change): modifică registrele interne ale utilizatorului;
- D (Display): afișează pe ecranul televizorului conținutul unei zone de memorie;
- F (Fill): umple o zonă de memorie cu o constantă;
- G (Go): lansează în execuție un program din memoria sistemului;
- K (Cassette): salvează un fișier pe casetă magnetică;
- L (Load): citește un fișier de pe casetă în memorie;
- M (Move): mută o zonă de memorie;
- S (Substitute): afișează și modifică locații din memorie;
- X (Examine): afișează conținutul registrelor interne ale utilizatorului.

Unele dintre aceste comenzi necesită parametri numerici (adrese sau constante pe un octet). Fiecare parametru numeric de tip adresă se introduce de la consolă prin patru cifre hexazecimale și, de asemenea, fiecare parametru de tip constantă pe un octet, se introduce prin două cifre hexazecimale.

Aceste comenzi reprezintă un minim necesar pentru introducerea de programe în cod obiect, pentru lansarea și depanarea acestora. Monitorul aMIC versiunea 1 ocupă 2 Ko de memorie EPROM, între adresele 0000H—07FFH. El se găsește într-un circuit 2716. În cei 2 Ko se găsește și generatorul de caractere, sub forma unei tablele ce cuprinde, pentru fiecare caracter afișabil, cîte un set de șase octeți.

Generatorul este implementat pentru:

- 26 litere, de la A la Z;
- 10 cifre, de la 0 la 9;
- 28 caractere speciale.

Structura unui caracter se bazează pe o matrice de 8×8 puncte (8 linii și 8 coloane), din care zona utilă este de 5×6 puncte. Prima coloană și ultimele două din matricea de bază reprezintă separatori de caractere, iar prima și ultima linie sînt folosite ca separatori de rînduri. În figura 5.2 se prezintă un exemplu pentru litera A. Cei 6 octeți utilizați pentru generarea acestui caracter sînt:

10H, 28H, 44H, 7CH, 44H, 44H (în ordinea liniilor TV). Punctul aprins s-a reprezentat prin 1, dar înainte de înscriere în memoria ecran, datele citite din tabelul generatorului sînt complementate.

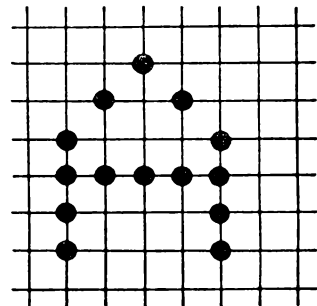

Fig. 5.2. Generarea caracterului A.

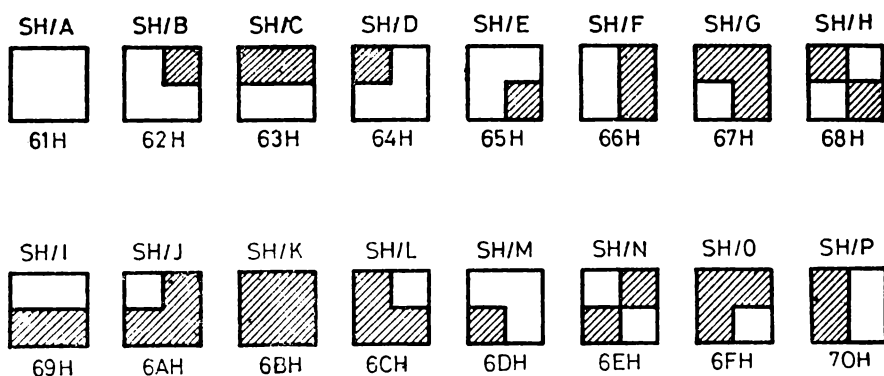

Fig. 5.3. Caracterele semigrafice.

Monitorul permite, de asemenea, afișarea unui set de 16 caractere semigrafice. Codurile ASCII ale acestor caractere sînt cuprinse între 61H și 70H, iar prezentarea lor este făcută în figura 5.3. Un caracter semigrafic se bazează, de asemenea, pe o matrice de 8×8 puncte, iar dimensiunile unui pixel elementar sînt de 4×4 puncte.

Comenzile monitorului se introduc de la tastatură într-un tampon de intrare. Lungimea maximă a tamponului este de 17 caractere, luînd în considerare comanda, cu cele mai multe caractere, care este M (Move). Toate comenzile se încheie cu RETURN (codul ASCII 0DH). Numai după introducerea acestui caracter tamponul de comandă este interpretat de monitor.

Înainte de încheierea comenzii, prin introducerea caracterului RETURN, tamponul de intrare se poate corecta cu ajutorul tastei DEL (Delete). O apăsare a acestei taste produce ștergerea ultimului caracter introdus în tampon, iar modificarea apare pe ecran.

Monitorul prezintă facilitatea de afișare în video invers, la nivel de caracter, prin introducerea de la tastatură a caracterului CTRL/E (05H).

De asemenea, monitorul conține o serie de subrutine de I/E care pot fi utile programatorului. Aceste subrutine împreună cu adresele de început sînt date în continuare:

— **CIN** (Console input-07FDH), citește un caracter de la tastatură și îl furnizează în registrul A.

— **COUT** (Console output-07FAH), trimite la display caracterul conținut de registrul C (codul ASCII) și îl afișează în poziția curentă a cursorului pe ecran.

— **KIN** (cassette input — 07F7H), citește de pe casetă un fișier, în memoria microcalculatorului, la adresa de la care a fost salvat.

— **KOUT** (cassette output-07F4H), înscrie pe casetă un fișier din memoria calculatorului (imagine de memorie). Parametrii de intrare sînt: perechea de registre H, L, care reprezintă adresa de început a zonei de memorie, ce se salvează pe casetă, și perechea de registre D, E, care reprezintă numărul total de octeți.

Pentru citirea unui caracter de la consolă, se utilizează următoarea secvență :

```

CIN EQU 7FDH ; subrutina „Console Input“ din monitor
.
.
.
CALL CIN ; recepționează caracterul în registrul A

```

Pentru înscrierea pe ecran a unui caracter, în poziția curentă a cursorului, codul ASCII al caracterului de tipărit este încărcat în registrul C și se apelează subrutina „Console Output“. Poziția cursorului este incrementată.

```

COUT EQU 7FAH ; subrutina Console Output din monitor
.
.
.
MVI C,41H ; exemplu pentru caracterul A
CALL COUT ; trimite la display
.
.
.

```

Pentru salvarea pe casetă magnetică a unui program obiect din memoria microcalculatorului, se încarcă în perechea de registre H și L adresa de început a zonei, iar în perechea D și E lungimea (numărul de octeți). Apoi se apelează subrutina „Cassette output“. Înainte de executarea subrutinei casetofonului trebuie să fie pornit în modul înregistrare.

```

KOUT EQU 7F4H ; subrutina „Cassette output“ din monitor
.
.
.
LXI H,0B000H ; exemplu pentru salvarea a 256 de octeți
LXI D,100H ; de la adresa de memorie 0B000H
CALL KOUT ;

```

Pentru citirea unui fișier de pe casetă în memoria RAM se apelează subrutina „Cassette input.“ La intrarea în subrutină casetofonul trebuie să fie pornit în modul redare, iar capul de citire să se găsească poziționat pe preambulul fișierului.

```

KIN EQU 7F7H ; subrutina „Cassette input“ din monitor
.
.
.
CALL KIN ; citește fișier de pe casetă

```

La revenirea din subrutină, în patru locații fixe de memorie, se găsesc următoarele informații în legătură cu fișierul citit :

6023H : octetul inferior al contorului (lungimea fișierului) ;

6024H : octetul superior al contorului ;

6025H : octetul inferior al adresei de încărcare a fișierului ;

6026H : octetul superior al adresei de încărcare.

De asemenea, există o serie de locații de memorie aflate la adrese fixe conținând informații care pot fi utile unui program de aplicații :

- 6000H** : numărul rândului alfanumeric, în care se află poziționat cursorul pe ecran. Valoarea este cuprinsă între 00H și 1FH (00H corespunde primului rând de caractere, iar 1FH corespunde la al 32-lea rând).
- 6001H** : numărul coloanei în care se află poziționat cursorul pe ecran. Valoarea este cuprinsă între 00H și 1DH (00H corespunde primei coloane, iar 1DH corespunde la a 30-a coloană). Aceste două locații de memorie indică poziția pe ecran în care se va înscrie un caracter apelând subrutina COUT.
- 6002H** : modul de afișare la televizor. Dacă această locație conține valoarea 00H modul este defilare, iar dacă locația conține o valoare diferită de 0, modul este pagină.
- 6003H** : video normal/invers la nivelul întregului ecran : 00H pentru video normal și FFH pentru video invers. Comutarea de pe un mod pe celălalt se mai poate face înscriind în portul C al circuitului 8255 (adresa de I/E : 22H) un octet având în bitul 5 valoarea 1 logic pentru video invers și 0 logic pentru video normal.
- 6004H** : video normal/invers la nivel de caracter : 00H pentru video normal și FFH pentru video invers. Comutarea polarității se poate face și prin apelarea subrutinei COUT, având în registrul C valoarea 05H (CTRL/E).

5.1.2. Comenzile monitorului

Comanda B (BASIC)

Format :

- B <return>

Comanda B lansează în execuție interpretorul de BASIC aflat în memoria EPROM în zona 0800H-27FFH (variante simplă de 8 Kocteți), respectiv 0800H-3FFFH (variante complexă de 14 Kocteți). Această comandă este echivalentă cu o comandă G având ca parametru adresa 0800H.

Comanda C (Change)

Format :

- C <return>

Comanda C oferă posibilitatea utilizatorului să modifice registrele interne. Modificarea registrelor se efectuează în ordinea A, F, B, C, D, E, H, L, SP (octetul mai semnificativ), SP (octetul mai puțin semnificativ), PC (octetul mai semnificativ), PC (octetul mai puțin semnificativ).

După introducerea comenzii se afișează conținutul primului registru (A), urmat de liniuță și la fel ca la comanda S (Substitute) utilizatorul are posibili-

tatea să modifice conținutul registrului prin introducerea noii valori sau introducând „blanc“ se trece la registrul următor. Se modifică în acest fel maximum 12 octeți. Comanda se încheie cu <return>.

Comanda D (Display)

Format :

- **D** <adr1>, <adr2> <return>

Comanda **D** afișează pe ecranul televizorului conținutul unei zone de memorie cuprinsă între adresele <adr1> și <adr2>. Pe fiecare rând alfanumeric se afișează opt octeți, fiecare octet reprezentat prin două cifre hexazecimale. La începutul rândului se afișează adresa primului octet din grup, aceasta fiind întotdeauna multiplu de 8.

Comanda F (Fill)

Format :

- **F** <adr1>, <adr2>, <const> <return>

Comanda **F** umple o zonă de memorie RAM, cuprinsă între adresele <adr1> și <adr2>, cu o constantă <const>, reprezentată pe un octet.

Comanda G (Go)

Format :

- **G** <adr1>, [<adr2>] <return>

Comanda **G** lansează în execuție un program utilizator aflat în memoria microcalculatorului și are două forme.

Dacă se introduce un parametru, care este o adresă, atunci în contorul de program este încărcată această valoare. În acest fel se poate lansa în execuție un program aflat oriunde în memoria calculatorului personal.

Dacă se introduc doi parametri, despărțiți prin virgulă, atunci primul parametru reprezintă adresa care se va încărca în contorul programului, deci adresa de lansare în execuție, iar al doilea parametru reprezintă adresa punctului de întrerupere. Prin executarea unei comenzi **G** cu punct de întrerupere, la adresa indicată de al doilea parametru numeric (adresa punctului de întrerupere) se salvează octetul din program, înlocuindu-se cu valoarea CFH (codul instrucțiunii RST 1), apoi valorile registrelor utilizator A, F, B, C, D, E, H, L, SP sînt încărcate în registrele fizice ale microprocesorului, iar în contorul de program se încarcă primul parametru numeric al comenzii (adresa de lansare a programului utilizator).

În momentul în care execuția programului utilizator ajunge în punctul de întrerupere, este decodificată instrucțiunea RST 1 și se face un apel de subrutină cu adresa 0008H, unde se găsește secvența de tratare a punctului de întrerupere. Această secvență salvează starea registrelor microprocesorului în zona registrelor utilizator (sînt 12 octeți de RAM) și reface octetul inițial din programul utilizator, de la adresa punctului de întrerupere.

Această facilitate permite rularea controlată a unui program aflat în RAM, eventual pe secvențe scurte, în scopul depanării și punerii la punct. După fie-

care secvență utilizatorul are posibilitatea să vizualizeze registrele și zone de memorie sau să modifice starea programului.

Comanda K (Cassette)

Format :

- K <adr1>, <adr2> <return>

Comanda K salvează pe casetă magnetică o zonă de memorie cuprinsă între adresele <adr1> și <adr2>, unde se află un program în cod obiect. Utilizatorul înregistrează la începutul fișierului, numele programului și eventual câteva explicații, utilizând microfonul casetofonului. Apoi se lansează comanda, observându-se pe ecranul televizorului o desincronizare a imaginii. Aproximativ în primele 10 secunde are loc înscrisura preambului, după care se salvează informația utilă: adresa de început a zonei de memorie, contorul, octeții de informație și suma ciclică. Salvarea pe casetă magnetică a unei zone de 1 Ko din memoria RAM durează aproximativ 4,5 secunde, acest timp depinzând de raportul dintre numărul de biți 1 logic și numărul de biți 0 logic.

Comanda L (Load)

Format :

- L <return>

Comanda L citește un fișier de pe casetă în memoria microcalculatorului personal. Încărcarea programului se face la adresa de unde acesta a fost salvat prin comanda K.

Pentru realizarea operației de citire se poziționează caseta pe începutul de fișier (preambul) se introduce comanda de la tastatură, se pornește casetofonul în regim de redare și imediat se apasă pe tasta <return>, având grijă ca în momentul apăsării capul de citire să nu treacă de zona de început de fișier.

Dacă citirea întregului fișier s-a făcut corect atunci se afișează la display adresa de început și lungimea programului încărcat. În cazul apariției unei erori, detectată prin faptul că suma de control nu se verifică, se afișează mesajul '?', caz în care fișierul trebuie citit din nou.

Comanda M (Move)

Format :

- M <adr1>, <adr2>, <adr3> <return>

Comanda M mută o zonă de memorie RAM/EPROM într-o altă zonă de memorie RAM. Se introduc trei parametri, care au următoarele semnificații :

- <adr1> : adresa de început a zonei sursă ;
- <adr2> : adresa de sfârșit a zonei sursă ;
- <adr3> : adresa de început a zonei destinație.

Comanda se încheie prin apăsarea tastei <return>. Operația are loc fără modificarea zonei sursă.

Comanda S (Substitute)

Format :

- S <adr> <return>

Comanda S afișează și permite modificarea locațiilor dintr-o zonă de memorie RAM cu adresa de început <adr>. Conținutul fiecărei locații este afișat la display sub forma a două cifre hexazecimale (un octet) urmate de liniuță. Utilizatorul are posibilitatea să modifice locația curentă prin introducerea noii valori urmată de blank (spațiu), pentru afișarea locației următoare, sau direct blank, caz în care locația curentă rămîne nemodificată. La modificarea unei locații, comanda S permite introducerea noii valori nu numai cu două cifre hexazecimale, dar și cu o singură cifră, caz în care se consideră ca cifră mai puțin semnificativă, cifra mai semnificativă fiind 0 sau cu mai multe cifre, caz în care se iau în considerare numai ultimele două cifre introduse.

Comanda X (Examine)

Format :

• X <return>

Comanda X afișează pe ecranul televizorului conținutul registrelor utilizator sub forma :

```
AF]   BC       DE       HL       SP       PC
XXXX] XXXX ] XXXX   XXXX   XXXX   XXXX
```

unde :

- A reprezintă registrul acumulator,
- F reprezintă registrul indicatorilor de condiție,
- B, C, D, E, H, L sînt registrele generale de lucru,
- SP este indicatorul vârfului stivei,
- PC este contorul de program,
- X reprezintă o cifră hexazecimală,

5.1.3. Exemple de utilizare

Exemplul 1 : realizarea unei anumite configurații a zonei de memorie RAM cuprînsă între adresele A100H și A11FH, astfel încît fiecare locație să conțină octetul inferior de adresă al locației respective. În acest exemplu s-a presupus că inițial în memorie există o configurație oarecare de octeți :

. DA100, A11F <return>

A100 00 15 2C FF 00 3C 27 11

A108 15 21 A4 32 22 1A CC 3E

A110 54 52 AA 55 01 44 32 7C

A118 24 80 96 EF 25 30 4C D2

. SA100 <return>

00-15-1 2C-2 FF-3 00-4 3C-5 27-6 11-7 15-8 21-9 A4-A 32-B

22-C 1A-D CC-E 3E-F 54-10 52-11 AA-12 55-13 01-14 44-15 32-16

7C-17 24-18 80-19 96-1A EF-1B 25-1C 30-1D 4C-1E D2-1F <return>

. DA100, A11F <return>

A100 00 01 02 03 04 05 06 07

A108 08 09 0A 0B 0C 0D 0E 0F

A110 10 11 12 13 14 15 16 17

A118 18 19 1A 1B 1C 1D 1E 1F

Exemplul 2 : modificarea registrelor utilizator B, C, H și SP.

. X <return>

```

AF BC DE HL SP PC
0000 0000 0000 0000 A100 0000

```

. C <return>

```

00-00-00-FF 00-20 00-00-00-A100-00-B0 <return>

```

. X <return>

```

AF BC DE HL SP PC
0000 FF20 0000 A100 B000 0000

```

Exemplul 3 : umplerea zonei de memorie RAM cuprinsă între adresele B200H și BFFFF cu valoarea constantă C7H.

. FB200, BFFF, C7 <return>

Această operație se poate executa și prin comenzile S și M :

. SB200 <return>

21-C7 <return>

. MB200, BFFE, B01 <return>

Exemplul 4 : introducerea în memoria calculatorului la adresa A100H a unui program și lansarea lui în execuție.

Programul care va fi introdus este următorul :

```

          ORG : A100H
START:   MVI  A, 20H      ; A=codul ASCII pentru blanc
BUCLA:   MOV  C, A       ; C=codul ASCII pentru caracterul de tipărit
          CALL COUT      ; se trimite la consolă
          INR  A         ; se trece la caracterul următor
          CPI  60H       ; s-au terminat caracterele ?
          JNZ  BUCLA     ; dacă nu, reluare
          JMP  START     ; reluare program
COUT:    EQU  7FAH
          END

```

Acest program realizează afișarea continuă la display a caracterelor având codurile cuprinse între 20H și 5FH. Programul obiect care trebuie introdus, împreună cu adresele absolute de memorie sînt listate în continuare :

```

A100 3E 20
A102 4F
A103 CD FA 0
A106 3C
A107 FE 60
A109 C2 02 A1
A10C C3 00 A1

```

Sînt utilizate următoarele comenzi de monitor :

. DA100, A10E <return>

```

A100 C1 3E 27 4A FF 23 15 06

```

```

A108 8A 42 15 FF FF FF FF

```

. SA100 <return>

```

C1-3E 3E-20 27-4F 4A-CD FF-FA 23-07 15-3C 06-FE 8A-60

```

```

42-C2 15-02 FF-A1 FF-C3 FF-00 FF-A1 <return>

```

```
. DA100, A10E <return>
A100 3E 30 4F CD FA 07 3C FE
A108 60 C2 02 A1 C3 00 A1
. GA100 <return>
```

Exemplul 5 : considerînd programul în cod obiect, de la exemplul 4, aflat în memorie la adresa A100H, se salvează pe casetă magnetică, iar după un timp programul este reîncărcat și lansat în execuție.

```
. DA100, A10E <return>
A100 3E 20 4F CD FA 07 3C FE
A108 60 C2 02 A1 C3 00 A1
. KA100, A10E <return>
. . . .
. L <return>
A100
000F
. DA100. A10E1 <return>
A100 3E 20 4F CD FA 07 3C FE
A108 60 C2 02 A1 C3 00 A1
. GA100 <return>
```

5.2. Monitorul MON. aMIC V0.2

5.2.1. **Prezentare generală.** Monitorul MON.aMIC V 0.2 reprezintă o versiune extinsă a monitorului aMIC prezentată în §.5.1 asigurînd accesul utilizatorilor la resursele microcalculatorului aMIC.

Caracteristicile principale ale monitorului MON.aMIC V 0.2 sînt următoarele :

- utilizarea instrucțiunilor specifice microprocesorului Z80, cu care este echipat microcalculatorul aMIC, în scopul creșterii vitezei de execuție a rutinelor și condensării codului obiect al acestora ;

- adăugarea de comenzi noi privitoare la citire/scrivere de fișiere în format hexa pe interfața serială ;

- posibilitatea de a atribui un nume fișierelor pe caseta magnetică și de a efectua operațiile de citire, scriere și verificare a fișierelor pe baza numelui atribuit ;

- modificarea matricilor de definire a caracterelor, mărind la 40 numărul de caractere afișabile pe un rînd al ecranului TV ;

- introducerea noțiunii de „funcție utilizator”, pentru a permite accesul facil la rutinele monitor de gestionare a perifericelor atașate microcalculatorului aMIC ;

- standardizarea funcțiilor utilizator la nivelul sistemului de operare CP/M V2.2 în scopul portabilizării pe aMIC a programelor dezvoltate sub CP/M pe alte sisteme cu microprocesor.

Perifericele atașate microcalculatorului aMIC sînt privite ca echipamente de tip logic, ce îndeplinesc următoarele funcțiuni :

— consolă — asigură dialogul operatorului cu sistemul, fiindu-i asignată tastatura (intrare date) și ecranul TV (ieșire date) ;

— cititor — asigură intrarea datelor de pe interfața serială ;

— perforator — asigură ieșirea datelor pe interfața serială ;

— listare — asigură afișarea datelor pe miniimprimantă.

În afara acestor echipamente de tip logic, funcțiile utilizator mai permit gestionarea următoarelor periferice :

— casetofon audio — asigură stocarea pe casete magnetice a informație conținută în memoria microcalculatorului ;

— ecran TV în mod grafic — asigură aprinderea, stingerea și testarea stării unui pixel pe ecran ;

— difuzor — asigură generarea de sunete de durată și frecvență programabilă.

Menționăm că asignarea perifericelor fizice la echipamentele logice este rigidă, cu excepția interfeței seriale, care poate prelua funcția de consolă, în vederea utilizării echipamentelor de tip display în locul tastaturii elastice și ecranului TV.

Spațiul de memorie EPROM ocupat de MON.aMIC V 0.2 variază în numărul de funcții utilizator implementate, versiunea V 0.2 avînd aproximativ 2,5 Ko lungime. Deoarece se utilizează circuite 2716 de 2 K octeți pentru memoria EPROM, spațiul pînă la adresa 0FFFH este menținut ca rezervă pentru dezvoltări ulterioare ale monitorului, programele aplicative putînd fi implementate în memoria EPROM începînd cu adresa 1000H. Lungimea maximă a unui program aplicativ aflat în memoria EPROM nu poate depăși 12 Ko.

5.2.2. Comenzile monitorului MON. AMIC V0.2 Setul de comenzi puse la dispoziția utilizatorilor de către monitorul MON.AMIC V 0.2 este :

- C** — (compare) : comparare conținut zone de memorie ;
- D** — (display memory) : afișarea la consolă a conținutului unei zone de memorie ;
- F** — (fill memory) : umplerea unei zone de memorie cu o constantă ;
- G** — (go) : lansarea în execuție a unui program cu sau fără punct de întrerupere ;
- K** — (cassette) : salvarea unei zone de memorie ca fișier pe casetă magnetică ;
- L** — (load) : încărcarea în memorie a unui fișier de pe casetă magnetică ;
- M** — (move memory) : transferarea conținutului unei zone de memorie ;
- N** — (name) : afișare conținut antet de fișier pe casetă magnetică ;
- R** — (read) : citirea unui bloc de date în format hexa de la interfața serială ;
- S** — (substitute) : afișarea și modificarea conținutului unei zone de memorie ;

- V — (verify) :** compararea conținutului unei zone de memorie cu conținutul unui fișier pe casetă magnetică ;
- W — (write) :** scrierea unui bloc de date în format hexa la interfața serială ;
- X — (examine) :** examinarea și modificarea conținutului registrelor microprocesorului Z80.

Parametrii solicitați de o parte dintre comenzi sînt adrese sau constante, fiind introduși de la consolă prin maximum 4 cifre hexazecimale ; de ex. adresa 1A poate fi exprimată sub forma : 1A ; 01A ; 001A ; toate cele trei forme fiind valide.

Comanda C — (compare memory)

Formatul comenzii este :

C<adinf>, <adsup>, <adcomp><CR>

unde :

<adinf> — adresa inferioară a zonei de memorie de comparat ;

<adsup> — adresa superioară a zonei de memorie de comparat ;

<adcomp> — adresa inferioară a zonei de memorie cu care se face compararea.

Compararea se execută începînd de la adresele <adinf> și <adcomp>, pînă la atingerea adresei <adsup>. Dacă nu există diferențe, se revine în starea de așteptare comandă de la operator, prin afișarea prompterului "·".

Dacă există diferențe, afișarea lor se execută sub forma :

XXXX YY ZZ

în care :

XXXX — adresa de memorie din cadrul zonei de comparat

YY — conținutul octetului de la adresa XXXX

ZZ — conținutul octetului de la adresa <adcomp>+

(XXXX—<adinf>), din zona cu care se execută compararea.

Afișarea diferențelor continuă pînă la atingerea adresei <adsup>; dacă se dorește întreruperea afișării, se apasă pe tasta INT.

Comanda D — (display memory)

Formatul comenzii este :

D<adinf>, <adsup><CR>

unde :

<adinf> — adresa inferioară a zonei de afișat ;

<adsup> — adresa superioară a zonei de afișat.

Afișarea se face în format hexazecimal și format ASCII, cîte 8 octeți pe linie pentru fiecare format. La începutul liniei în format hexazecimal se afișează și adresa de memorie a primului octet din linie ; adresa este întotdeauna

una multiplu de 8. Adresa inferioară dată în comandă este rotunjită la primul multiplu de 8 inferior.

Formatul ASCII este util în vizualizarea unor zone de memorie care conțin mesaje, texte sursă etc. Se afișează numai caracterele avînd codul cuprins între 20H și 60H, restul codurilor fiind înlocuite cu caracterul “.”

Comanda F — (fill memory)

Formatul comenzii este :

F<adinf>, <adsup>, <const> <CR>

unde :

<adinf> — adresa inferioară a zonei de memorie

<adsup> — adresa superioară a zonei de memorie

<const> — valoarea hexa cu care se umple zona specificată

Comanda F servește la umplerea unei zone de memorie RAM cu o constantă.

Comanda G — (go)

Formatul comenzii este :

G[<adlans>] [, <adbrk>] <CR>

unde :

<adlans> — adresa de lansare în execuție a programului utilizator

<adbrk> — adresa punctului de întrerupere a execuției programului.

Comanda G servește la lansarea și urmărirea execuției unui program utilizator.

Dacă nu se introduce nici un parametru (forma G<CR>), se reia execuția programului din punctul în care a fost întrerupt anterior.

Dacă se introduce numai adresa de lansare (forma G<adlans><CR>), se predă controlul programului utilizator începînd cu adresa <adlans>.

Dacă se introduce numai adresa punctului de întrerupere (forma G,<adbrk><CR>), se reia execuția programului din punctul unde a fost întrerupt ultima dată, și se continuă pînă la atingerea adresei punctului de întrerupere, moment în care se redă controlul monitorului.

În toate cazurile, înainte de lansarea în execuție a programului utilizator, se reface contextul său (registre și indicatori), permițîndu-se astfel atît execuția programului fără a fi perturbată de întreruperi, cît și modificarea dorită a contextului de lucru între două lansări succesive.

Tratarea întreruperii software, prin specificarea adresei punctului de întrerupere, se realizează prin introducerea la această adresă a codului corespunzător instrucțiunii RST 38H, a cărei secvență de tratare se află la adresa 0038H. La detectarea codului de RST 38H, se afișează contextul de lucru al programului întrerupt, analog ca la funcția X (vezi 5.2.14), apoi se predă controlul monitorului. Menționăm că atît întreruperea software, cît și întreruperea nemascabilă dată de tasta INT au aceeași tratare, fapt care permite întreruperea unui program prin tasta INT și reluarea execuției prin comanda G<CR>.

Comanda K — (write file on cassette).

Formatul comenzii este :

K<adinf>,<adsup>,<nume><CR>

unde :

<adinf> — adresa inferioară a zonei de memorie de salvat

<adsup> — adresa superioară a zonei de memorie de salvat

<nume> — numele atribuit fișierului pe casetă (max. 4 cifre hexazecimale).

Comanda K salvează pe caseta magnetică o zonă de memorie cuprinsă între adresele adinf și adsup. Se emite mai întâi mesajul :

START CASS., THEN TYPE(GR) :

Monitorul așteaptă apăsarea tastei CR (RETURN), apoi efectuează scrierea informației pe casetă. Operatorul va poziționa înainte de apăsarea tastei CR potențimetrul de volum al casetofonului, în ultima treime a cursei (mai mare decât volumul mediu și mai mic decât volumul maxim) astfel încât la înregistrare, indicatorul de nivel al casetofonului să oscileze doar în porțiunea roșie (nu la limita dintre porțiunea verde și roșie, cum se procedează la înregistrări muzicale obișnuite).

Transferul informației spre casetă se efectuează cu o viteză medie de 1500 baud/s ; cu alte cuvinte, fiecare Ko de memorie necesită aprox. 5 secunde pentru transfer.

Structura informației corespunzătoare unui fișier este următoarea :

- antet de sincronizare
- antet de fișier
- zona de date

Antetul de sincronizare conține 2 tipuri de informații :

— o succesiune de biți astfel aleasă încât să permită detectarea automată prin program a unui început de fișier.

Se elimină astfel necesitatea poziționării manuale a casetei pe începutul unui fișier la operațiile de citire antet, citire fișier sau verificare fișier.

— o succesiune de biți astfel aleasă încât să permită calculul valorii medii de prag care permite diferențierea impulsurilor corespunzătoare valorii de 0 logic de cele corespunzătoare valorii de 1 logic. Astfel devine posibilă autoreglarea valorii medii de prag în cadrul operațiilor de citire casetă. (v. comanda L)

Antetul de fișier urmează antetului de sincronizare, și conține pe 7 octeți următoarele informații :

- numele fișierului (2 octeți)
- adresa de început a zonei de memorie transferate (2 octeți).
- adresa de sfârșit a zonei de memorie transferate (2 octeți)
- suma de control pentru cei 6 octeți precedenți (1 octet)

Zona de date conține șirul de octeți aflați în spațiul de memorie <adinf>—<adsup>. Fiecare octet este codificat ca o succesiune de 8 impulsuri, un impuls pentru 1 logic având durata dublă față de un impuls pentru

O logic. Zona de date este urmată de 1 octet ce conține suma de control a datelor transferate, necesară verificării datelor la operațiile de citire,

Comanda L — (load file from cassette)

Formatul comenzii este :

L[<nume>] [,<adinf>]<CR>

unde :

<nume> — numele fișierului de încărcat (max. 4 cifre hexazecimale)

<adinf> — adresa inferioară a zonei de memorie de la care începând se va încărca fișierul

Comanda L citește un fișier pe casetă magnetică în memoria microcalculatorului. Distingem 4 moduri de încărcare a unui fișier, în funcție de sintaxa comenzii L :

— L<CR>: încarcă primul fișier identificat după pornirea casetofonului, la adresa la care acesta a fost salvat prin comanda K.

— L,<adinf><CR>: încarcă primul fișier identificat după pornirea casetofonului, la adresa <adinf>.

— L<nume><CR> : încarcă fișierul cu numele <nume> la adresa la care acesta a fost salvat prin comanda K.

— L<nume>,<adinf><CR>: încarcă fișierul cu numele <nume> la adresa <adinf>.

Înainte de a începe operația de identificare fișier, monitorul emite mesajul :

START CASS.,THEN TYPE(CR) ■

Spre deosebire de comanda K, apăsarea tastei CR (RETURN) poate fi efectuată în orice moment, indiferent dacă casetofonul este sau nu pornit ; operația de identificare a antetului de sincronizare va rămâne în buclă de așteptare pînă la pornirea casetofonului. De asemenea, poziția benzii magnetice în fața capului de redare poate fi oarecare (în zona neînregistrată dintre fișiere sau în mijlocul oricărui fișier), operația de încărcare fișier devenind activă numai după identificarea unui antet de sincronizare.

După identificarea antetului de sincronizare, monitorul citește antetul de fișier, compară datele din antet cu cele specificate în comanda L, și efectuează, dacă e cazul, încărcarea fișierului în memorie.

După citirea antetului de fișier, sau după terminarea operației de încărcare, se emite la consolă mesajul :

EE VV NNNN XXXX YYYY]

În care :

EE — cod de retur
 VV — valoare medie de prag
 NNNN — nume fișier
 XXXX — adresa inferioară a zonei de memorie salvate
 YYYY — adresa superioară a zonei de memorie salvate

Codul de retur specifică modul de desfășurare a operației de citire fișier. Valorile și semnificațiile respective sînt:

- 00 — operația terminată normal:
- 01 — numele fișierului citit nu coincide cu numele fișierului specificat în comanda L<nume> sau L<nume>,<adinf>.
- 02 — eroare sumă de control antet de fișier; în acest caz, informațiile din cîmpurile NNNN, XXXX și YYYY nu au nici o semnificație. Aceasta este singura eroare de tip „fatal“, indicînd faptul că informațiile din porțiunea respectivă de casetă sînt incomprehensibile.
- 03 — eroare sumă de control zonă de date; în acest caz informațiile citite în memorie pot fi eronate. Nu se exclude posibilitatea ca informațiile citite să fie totuși corecte, eroarea provenind din citirea eronată a însuși sumei de control de pe casetă. Se impune verificarea de către utilizator a informației citite.
- 04 — neconcordanță între informația din fișier și informația din memorie (acest cod apare numai la execuția comenzii de verificare V).

Dacă codul de retur este diferit de zero, comanda L rămîne activă în continuare, emițînd mesajul:

NEXT ?

Utilizatorul are posibilitatea să răspundă CR(RETURN) ceea ce are ca efect relansarea întregului ciclu de identificare fișier-citire antet-citire date pentru porțiunea următoare de casetă. Această căutare este utilă pentru comanda de citire fișier cu nume dat, permițînd totodată și vizualizarea antetelor tuturor fișierelor aflate înaintea fișierului căutat.

După emiterea mesajului cu cod de retur diferit de zero, casetofonul poate fi oprit, re poziționat și repornit; funcția de citire rămîne activă în continuare. Dacă codul de retur este zero, mesajul NEXT ? nu mai este emis, și se revine în starea de așteptare comenzi monitor.

Dacă la mesajul NEXT ? se răspunde cu orice alt caracter diferit de CR, execuția comenzii de citire se termină, monitorul reintrînd în starea de așteptare comenzi.

Valoarea medie de prag este cuprinsă în mod normal în domeniul 18H-1DH. Cu cît valoarea este mai mică, cu atît nivelul de redare al casetofonului este mai mare, și reciproc. Cunoscînd acest fapt, este indicată lansarea unei operații de citire de tip:

LFFFF<CR> (presupunînd că nu s-a înregistrat nici un fișier cu numele FFFF pe casetă), pentru casetele a căror conținut nu se cunoaște apriori; urmărind în paralel fondul sonor și mesajele emise pe ecranul TV, distingem următoarele situații:

— la trecerea de la o porțiune neînregistrată la una înregistrată nu apare nici un mesaj: în acest caz, se va regla potențiometrul de volum în jurul poziției medii, se va re poziționa manual casetofonul, pe porțiunea neînregistrată și se va relua operația de redare, fără nici o intervenție la tastatură.

Dacă după mai multe reluări ale aceleiași porțiuni de bandă nu se obține nici un mesaj pe ecran, informația din porțiunea respectivă nu prezintă o structură standard de fișier și în consecință nu poate fi tratată de comanda de citire.

— la trecerea de la o porțiune neînregistrată la una înregistrată apare un mesaj cu cod de retur 02 ; în acest caz s-a „prins“ o porțiune cu informație aleatoare, confundabilă cu un antet de sincronizare. Se va lăsa casetofonul în funcțiune, pînă la întilnirea unui nou fișier.

— la trecerea de la o porțiune neînregistrată la una înregistrată apare un mesaj cu cod de retur 01 ; reglajul de volum este corect.

Dacă valoarea medie de prag este mică (18—19H) se va micșora nivelul de redare din potențiometrul de volum, se va re poziționa manual caseta pe zona neînregistrată ce precede fișierul și se va porni din nou casetofonul. Pentru valori medii de prag mari (1C-1DH) se va proceda invers, mărind nivelul de redare. Prin 2—3 treceri manuale succesive scurte ale începutului de fișier prin fața capului de redare se va stabili poziția optimă la redare a potențiometrului de volum, căutîndu-se obținerea unei valori medii de prag de 1AH-1BH. Menționăm că pe parcursul întregii operații de reglaj amintite se va răspunde cu CR(RETURN) la mesajul NEXT ? pentru a rămîne în cadrul comenzii de citire fișier.

Autoreglarea valorii medii de prag se execută separat de către comanda L pentru fiecare fișier identificat ; în general variațiile pe parcursul unei casete întregi nu trebuie să depășească ± 1 față de valoarea stabilită prin reglaj manual la începutul casetei.

În caz contrar casetofonul prezintă variații ale vitezei de antrenare în funcție de cantitatea de bandă magnetică de pe rola debitoare.

Pentru a elimina pe cît posibil riscul imposibilității citirii unui fișier salvat pe casetă, se recomandă utilizarea aceluiași casetofon atît la înregistrare cît și la redare.

Codificarea informației solicită un spectru de frecvență care depășește 2KHz, recomandîndu-se utilizarea unor capete de înregistrare/redare noi (uzura acestora reduce nivelul de redare pentru frecvențe ridicate).

Comanda M — (move memory)

Formatul comenzii este :

M<adinf>, <adsup>, <addest> <CR>

unde :

<adinf> — adresa inferioară a zonei de memorie de transferat

<adsup> — adresa superioară a zonei de memorie de transferat

<addest> — adresa de destinație.

Comanda M transferă o zonă de memorie cuprinsă între adresele <adinf> și <adsup> într-o zonă a cărei adresă inferioară este dată de <addest>.

Comanda N — (name).

Formatul comenzii este :

N<CR>

Comanda N permite afișarea antetului primului fișier întâlnit după pornirea casetofonului. Modul de operare al comenzii N este analog cu cel al comenzii L, singura deosebire fiind terminarea execuției comenzii, după citirea antetului de fișier (nu se mai citește zona de date). Codul de retur emis poate avea valorile 00 (terminare normală) sau 02 (eroare sumă de control antet fișier), caz în care se emite mesajul:

NEXT ?

și se așteaptă răspunsul operatorului. Apăsarea tastei CR lasă activă comanda în continuare; orice alt caracter introdus va termina execuția ei.

Reglarea volumului la redare poate fi făcută analog ca la comanda L; singura deosebire constă în terminarea automată a comenzii la identificarea corectă a unui antet de fișier.

Comanda R — (read)

Formatul comenzii este următorul:

R[<addep>]<CR>

unde:

<addep> — adresa de deplasare cu care se translatează adresele de încărcare ale fișierului hexa.

Comanda R citește un fișier hexa de la interfața serială, și îl încarcă în memorie. Încărcarea se face fie la adresele specificate de fișierul hexa (forma R<CR>), fie la adrese rezultate ca sumă între <addep> și adresele specificate în fișier. Fiecare înregistrare este controlată prin compararea sumei de control calculate cu cea înscrisă în fișier. În caz de eroare se afișează mesajul:

READ ERR. și se termină execuția comenzii.

Încărcarea normală se termină la identificarea unei înregistrări „sfârșit de fișier”; indiferent de conținutul acestei înregistrări, comanda este redată monitorului.

Comanda S — (substitute)

Formatul comenzii este:

S<adr><CR>

unde:

<adr> — adresa primului octet din memorie de la care începând se execută substituirea.

Comanda S permite modificarea conținutului memoriei RAM, octet cu octet, începând de la o adresă specificată. Modificarea se execută astfel:

- monitorul afișează adresa octetului și valoarea sa și rămîne în așteptare,
- dacă se introduc două cifre hexazecimale, conținutul adresei afișate se înlocuiește cu valoarea dată, și se trece la tratarea următorului octet,
- dacă se introduce <CR>, conținutul adresei rămîne nemodificat, și se trece la tratarea următorului octet,

— dacă se introduce caracterul "•", se termină execuția comenzii.

Introducerea unei cifre hexazecimale eronate are ca efect reluarea afișării adresei și a valorii octetului de modificat. Singurul mod de terminare al comenzii este introducerea caracterului "•"

Comanda V_v— (verify_file)

Formatul comenzii este :

V<nume>,<adinf><CR>

unde :

<nume> — numele fișierului de verificat

<adinf> — adresa inferioară a zonei de memorie de comparat

Comanda V este deosebit de utilă, permițând verificarea modului în care s-a efectuat salvarea unui fișier pe casetă magnetică, fără a fi necesară încărcarea acestuia în memorie.

Compararea se execută între zona de date a fișierului <nume>, și zona de memorie care începe la adresa <adinf>. Compararea se execută până la epuizarea citirii fișierului (deci pe lungimea corespunzătoare fișierului salvat).

Codul de retur 00 semnifică egalitatea fișierului cu zona de memorie specificată. Codul de retur 04 indică detectarea unei inegalități; semnificația cimpurilor din mesajul de eroare se deosebește în acest caz de cazurile anterioare :

XXXX — adresa unde s-a detectat inegalitatea

YYYY — primul octet reprezintă valoarea octetului de la adresa XXXX, iar al doilea, valoarea citită din fișier.

Se recomandă utilizarea comenzii V pentru toate fișierele mai importante din punctul de vedere al conținutului acestora.

Comanda W — (write)

Formatul comenzii este :

W<adinf>,<adsup><CR>

unde :

<adinf> — adresa inferioară a zonei de memorie

<adsup> — adresa superioară a zonei de memorie ce va constitui conținutul fișierului hexa.

Comanda W efectuează transformarea conținutului zonei de memorie specificate într-un bloc de date de format hexa, având înregistrări cu lungimea fixă de 16 octeți. Înregistrările sînt emise octet cu octet pe interfața serială. Sfirșitul fișierului hexa este marcat de o înregistrare de tip „sfirșit fișier“ cu lungimea zero.

Comanda X — (examine)

Formatul comenzii este :

X<CR>

Comanda X permite vizualizarea și modificarea contextului de lucru (registre și indicatori) a unui program întrerupt prin tasta INT sau prin comanda G cu punct de întrerupere. Registrele sînt afișate astfel :

```
IX  YYYY
IY  YYYY
HL  YYYY
DE  YYYY
BC  YYYY
AF  YYYY
PC  YYYY
```

Valoarea YYYY reprezintă conținutul fiecărui registru index sau pereche de registre, în ordinea : octet superior, octet inferior.

Afișajul se execută linie cu linie ; după fiecare conținut afișat, se așteaptă răspunsul operatorului. Dacă se introduce <CR>, conținutul rămîne nemodificat, și se trece la perechea de registre următoare. Dacă se introduc 2 cifre hexazecimale, se modifică conținutul octetului superior al registrelor IX, IY, SP, PC sau registrele H, D, B, A. Dacă se introduc 4 cifre hexazecimale, se modifică conținutul perechii de registre index specificate. Modificarea octetului inferior este posibilă prin introducerea a 2 cifre hexazecimale identice u cele ale octetului superior afișat, urmate apoi de 2 cifre ce reprezintă valoarea dorită pentru octetul inferior.

Comanda X tratează întotdeauna setul complet de registre, terminîndu-se după afișarea registrului PC.

5.2.3. Funcții utilizator — descriere și utilizare (Funcții standard — STD și nestandard — NST). Funcțiile utilizator reprezintă interfața dintre rutinele de bază ale monitorului MON.AMIC și programele utilizator. Rolul lor constă în crearea unei interfețe standard între programele de aplicație și monitor, simplificînd considerabil scrierea și punerea la punct a acestora.

Apelul oricărei funcții utilizator se execută astfel :

- 1 — se încarcă registrul C cu numărul (identificatorul) funcției
- 2 — se încarcă (dacă e cazul) registrele D și E cu parametrii de apel
- se execută instrucțiunea CALL 0005H.

Monitorul MON.aMIC posedă la adresa 0005H o secvență de decodificare a apelului și de branșare la rutina de tratare specifică funcției apelante. După executarea rutinei de tratare, controlul este redat utilizatorului la instrucțiunea ce urmează secvenței de apel.

Funcțiile de utilizator rezolvă interfața cu toate echipamentele periferice cu care este dotat microcalculatorul aMIC, degrevînd programatorii aplicațiilor de detaliile hardware specifice fiecărui periferic în parte.

Definirea funcțiilor utilizator s-a făcut conform standardului acceptat de sistemul de operare CP/M V2.2 ; toate funcțiile de lucru cu perifericele logice (consolă, cititor, perforator, listare) sînt identice cu cele ale sistemului CP/M. Se asigură astfel posibilitatea dezvoltării și testării programelor de aplicație pe sisteme de dezvoltare ce oferă facilități evolute de punere la punct a programelor, codul obiect obținut în final putînd fi apoi transferat prin interfața serială pe microcalculatorul aMIC, fără nici un fel de modificare.

Singurele restricții impuse la scrierea programelor sub CP/M sînt următoarele :

a) absența funcțiilor de lucru cu discul flexibil, acesta nefăcînd parte din configurația de periferice a microcalculatorului aMIC.

b) codul obiect al programului de aplicație va trebui să înceapă la adresa 6100H și să nu utilizeze spațiul de memorie 6000H-60FFH decît eventual pentru citiri. Zona de memorie 6000H-60FFH constituie zona de variabile monitor, distrugerea informațiilor de aici putînd avea consecințe imprevizibile.

O dată transferat pe aMIC, codul obiect al aplicației poate fi salvat sub formă de fișier pe casetă magnetică și utilizat ori de cîte ori este necesar.

Dăm în continuare descrierea funcțiilor utilizator implementate în versiunea V 0.2 a monitorului MON.AMIC. Notăția [STD] specifică faptul că funcția este standard CP/M, iar [NST] specifică faptul că funcția este proprie numai monitorului MON.AMIC.

RESET — inițializare sistem [STD]

Apel

C=00H

Efect : inițializarea monitorului, prin executarea unui salt la adresa 0000H. Ecranul este șters, variabilele monitor cuprinse în zona 6000H-60FFH sînt puse toate pe 00H, apoi în stînga sus a ecranului apare mesajul : MON.AMIC V 0.2. Monitorul afișează prompterul “.” și așteaptă introducerea de comenzi.

CONIN — “console input” : citire caracter de la consolă [STD]

Apel :

C=01H

Retur :

A=caracter ASCII

Efect : citirea de la consolă a unui caracter și livrarea sa în acumulator. Nu se execută și afișarea caracterului pe ecranul consolei. O serie de caractere de control au semnificații speciale :

CTRL-C : inițializare sistem

CTRL-D : inversare mod afișare pe ecran (video invers/normal)

CTRL-E : inversare mod afișare caractere pe ecran (video invers/normal)

CTRL-F : inversare regim afișare (scroll/pagină)

CTRL-P : cuplare/decuplare miniimprimantă pe post de hardcopy al ecranului TV

CTRL-U : asignarea interfeței seriale drept consolă ; din acest moment, dialogul cu monitorul se poartă prin intermediul interfeței seriale, pînă la primirea pe interfață a unui nou CTRL-U, care reasignează tastatura elastică și ecranul TV la consolă.

RUBOUT/DEL : ștergerea ultimului caracter introdus și mutarea cursorului înapoi cu o poziție.

Returul din funcția CONIN nu se execută decât după introducerea unui caracter la consolă.

CONOUT — „console output“ : scriere caracter la consolă [STD]

Apel :]

C=02H

E=caracter ASCII

Efect : scrierea unui caracter pe ecranul TV în poziția marcată de linia și coloana curentă, sau emiterea caracterului pe interfața serială, dacă aceasta a fost asignată drept consolă.

RIN — „reader input“ : citire caracter de la interfața serială [STD];

Apel :

C=03H

Retur :

A=caracter ASCII

Efect : se citește un octet de la interfața serială și se livrează în acumulator. Nu se predă controlul apelantului decât după citirea caracterului.

POUT — „punch output“ : scriere caracter la interfața serială [STD];

Apel :

C=04H

E=caracter ASCII

Efect : se emite octetul specificat la interfața serială.

LOUT — „List output“ : listare caracter la miniimprimantă [STD]

Apel :

C=05H

E=caracter ASCII

Efect : caracterul specificat se trimite spre imprimare la miniimprimanta atașată microcalculatorului.

INITV — inițializare ecran TV [NST]

Apel :

C=06H

Efect : ștergerea ecranului TV

CASSDR — „audio cassette driver“ : driver tratare operații de intrare/ieșire cu caseta [NST]

Apel :

C=07H

DE=adresă, zonă, descriptor fișier

Efect : se efectuează operația de intrare/ieșire specificată în descriptorul de fișier. Acesta are următoarea structură :

- oct. 0-1 : numele fișierului (octet inferior, octet superior)
- oct. 2-3 : adresa inferioară de memorie (octet inferior, octet superior)
- oct. 4-5 : adresa superioară de memorie (octet inferior, octet superior)
- oct. 6 : cod operație, cu următoarea structură :
 - c.b.7=1 — scriere fișier cu numele dat în oct. 0-1, și spațiul de [adrese delimitat de conținutul octeților 2-3 și 4-5. (comanda K)
 - c.b.6=1 — citire prim fișier la adresa la care a fost salvat prin comanda de scriere ;
oct. 0-5 pot avea orice conținut (comanda L<CR>)
 - c.b.5=1 — citire prim fișier la adresa dată în oct. 2-3 ; oct. 0-1 și 4-5 pot avea orice conținut. (comanda L,<adinf>CR>)
 - c.b.4=1 — citire fișier cu numele dat în oct. 0-1 la adresa specificată de conținutul octeților 2-3 ; oct. 4-5 pot avea orice conținut. (comanda L<nume>,<adinf><CR>)
 - c.b.3=1 — citire fișier cu numele dat în oct. 0-1, la adresa de la care a fost salvat prin comanda de scriere ; oct. 2-5 pot avea orice conținut. (comanda L<nume><CR>)
 - c.b.2=1 — verificare fișier cu numele dat în oct. 0-1, prin comparare cu zona de memorie a cărei adresă de început se află în oct.2-3 ; oct. 4-5 pot avea orice conținut. (comanda V<nume>,<adinf><CR>)
 - c.b.1=1 — citire antet de fișier ; oct. 0-5 pot avea orice conținut (comanda N)
 - c.b.0=1 — nu se afișează mesajul cu codul de retur, valoarea medie de prag și antetul de fișier pe ecranul TV.
 - c.b.0=0 — se afișează mesajul cu codul de retur, valoarea medie de prag și antetul de fișier pe ecranul TV.

Funcția CASSDR permite programelor utilitare efectuarea operațiilor de intrare/ieșire cu caseta, modificând dinamic doar conținutul descriptorului de fișier. La revenirea după apelul funcției CASSDR, registrul A conține codul de retur, cu semnificația dată în paragraful 5.2.1 la tratarea comenzii L. Funcție de semnificația codului de retur, programul utilitar poate iniția un dialog cu operatorul microcalculatorului, vizînd emiterea de mesaje de oprire case-tofon, rebobinarea manuală pe început de fișier etc., ajungîndu-se la o tratare „semiautomată“ a operațiilor de intrare/ieșire pe caseta magnetică. Acest mod de tratare nu s-a realizat în cadrul monitorului, din cauza restricțiilor de spațiu de memorie EPROM impuse.

Conținutul descriptorului de fișier nu este modificat de către funcția CASSDR, cu excepția codului de retur 04 (eroare de comparare la operația de verificare fișier). În acest caz, oct. 2-3 conțin adresa din memorie unde s-a detectat inegalitatea, iar oct. 4 și 5 conțin valoarea octetului de la adresa din memorie, respectiv din fișierul de verificat.

BEEP — emitere sunet în difuzor [NST]

Apel :

C=08H

D=număr impulsuri de emis (durată sunet)

E=frecvență sunet

Efect : emiterea unui sunet a cărui durată este proporțională cu valoarea din D, și a cărui frecvență este invers proporțională cu valoarea din E.

WSTRIN — „write string“ : scriere șir caractere la consolă [STD]

Apel :

C=09H

DE = adresă șir caractere

Efect : scrierea la consolă a șirului de caractere aflat la adresa dată de perechea DE. Șirul se va termina cu caracterul „\$” sau 00H.

RSTRIN — „read string“ : citire și editare buffer consolă [STD]

Apel :

C=0AH

DE = adresă buffer

Retur : buffer completat

Efect : citirea și editarea bufferului definit de perechea DE. Primul octet al bufferului va fi inițializat de utilizator cu numărul maxim de caractere admise la citire. Al doilea octet va fi completat de funcția RSTRIN, la terminarea editării, și va indica numărul total de caractere introduse în buffer.

Caracterele de control ale editării sînt următoarele :

CTRL — I : tabulare 4 caractere

CTRL — X : anularea întregului buffer și reluarea editării

RUBOUT/DEL : ștergerea ultimului caracter introdus

CR : terminarea editării

LF : terminarea editării

Menționăm că toate caracterele de control nu incrementează contorul de caractere citite. Astfel, dacă primul caracter introdus de operator după apelul funcției RSTRIN este CR, contorul de caractere citite de la adresa „buffer+1” va fi nul.

CSTS — „console status“ : obținere stare consolă [STD]

Apel :

C=0BH

Retur :

A = stare consolă

Efect : verifică dacă s-a introdus un caracter de la consolă. În caz afirmativ, acumulatorul va conține valoarea 0FFH. Dacă nu s-a introdus nici un caracter, acumulatorul va conține 00H

PGRAF — "graphic primitives" : primitive grafice pentru ecranul TV
[NST]

Apel :

C=0CH

D= număr linie TV (0-255)

E= număr coloană T (0-255)

B= cod operație

Efect : aprinderea, stingerea sau testarea stării unui pixel de coordonate X, Y (X=val. din reg. E ; Y=val. din reg. D) ; ecranul TV este considerat ca o matrice de coordonate X, Y, colțul din stînga-sus avînd coordonatele (0, 0)

Codul operației din reg. B poate avea valoarea :

- 00— testare stare pixel de coordonate X, Y ; dacă pixelul este aprins, la retur din funcție se încarcă în acumulator valoarea 00H ; în caz contrar, acumulatorul va conține o valoare diferită de zero
- 01— aprindere pixel de coordonate X, Y ; aprinderea are loc indiferent de modul de afișare (video normal sau invers)
- 02— stingere pixel de coordonate X, Y ; stingerea are loc indiferent de modul de afișare (video normal sau invers)

6.2.4. Structura zonelor de lucru utilizate de monitorul MON.AMIC V0.2.

Zona de memorie EPROM. În memoria EPROM se află o serie de tabele cu conținut nemodificabil, necesare rutinelor monitorului. Dăm în continuare structura tabelelor mai importante :

Tabelul FNCHR — „Function Characters”

Conține pe cîte un octet caracterul asociat fiecărei comenzi acceptate de monitorul MON.AMIC. Tabelul se definește astfel :

FNCHR : DB 'CDFGKLMNVRSWX'

Acest tabel este utilizat de rutina de identificare comenzi pentru compararea caracterului introdus de operator cu setul de comenzi admise de monitor.

Tabelul FNCADD — "Function Addresses”

Este paralel cu FNCHR, existînd o corespondență biunivocă între o intrare din FNCHR și o intrare din FNCADD. Fiecare intrare din FNCADD

conține adresa de tratare a comenzii aflată în intrarea corespunzătoare din FNCHR. Tabelul se definește astfel:

FNCADD : DW CCOMPAP ; comparare zone memorie
 DW DISP ; display memorie
 DW FILL ; umplere memorie cu o constantă
 DW GO ; lansare program în execuție
 DW STORE ; scriere fișier pe casetă magnetică
 DW LOAD ; încărcare fișier pe casetă magnetică
 DW MOVE ; mutare zonă de memorie
 DW NAME ; atribuire nume fișier curent
 DW VERIF ; verificare fișier
 DW READ ; citire fișier hexa
 DW SUBST ; substituie conținut memorie
 DW WRITE ; scriere fișier hexa
 DW EXAM ; examinare și modificare registre

Tabelul FNCADD este utilizat în cadrul rutinei de decodificare comenzi monitor, pentru bransarea la rutinele specifice de tratare, în funcție de comanda identificată pe baza tabelului FNCHR.

Tabelul CPMALD — "CP/M Function Addresses"

Tabelul CPMADD conține adresele de tratare a funcțiilor utilizator. Tabelul se definește astfel:

CPMADD : DW RESET ; reset sistem
 DW CONIN ; intrare consolă
 DW CONOUT ; ieșire consolă
 DW RIN ; intrare cititor
 DW FOUT ; ieșire perforator
 DW LOUT ; ieșire listare
 DW INITV ; inițializare ecran TV
 DW CASSDR ; driver I/E casetă magnetică
 DW BEEP ; emiterie sunet în difuzor
 DW WSTRIN ; scriere șir caractere la consolă
 DW RSTRIN ; editare buffer consolă
 DW CSTS ; obținere stare consolă
 DW PGRAF ; primitive grafice

Acest tabel este utilizat de rutina de decodificare a apelurilor funcțiilor utilizator. Codul funcției, introdus în registrul C, reprezintă indexul în CPMADD, pentru selectarea intrării dorite.

Tabelul GENCAR — "Generate Characters"

Tabelul GENCAR conține definițiile setului de caractere afișabile pe ecranul TV de către driverul de ecran. Un caracter ocupă un spațiu de 6*8 pixeli, din care caracterul propriu-zis este definit de 4*6 pixeli, restul spațiului din matrice (două coloane și două linii de pixeli) constituind separații dintre caractere și rîndurile de caractere. Fiecărui caracter îi corespunde o

intrare în GENCAR cu lungime de 3 octeți. Intrarea respectivă conține pe 24 de biți matricea caracterului, fiecare 4 biți constituind o linie de pixeli. Biții poziționați pe 1 indică setarea pixelului respectiv. Afișajul unui caracter se realizează cu ajutorul funcției PGRAF, rolul driverului de ecran constând în determinarea coordonatelor absolute necesare fiecărui apel al funcției. Determinarea coordonatelor pixelilor se face pe baza coordonatelor caracterului de afișat (rînd/coloană curentă) și a celor 6 linii de pixeli ce definesc matricea caracterului.

Tabelul GENCAR conține definițiile pentru caracterele ASCII cuprinse în domeniul 20H (blanc) — 5FH (cursor), ordonate crescător :

GENCAR :	DB	0, 0, 0		; blanc
	DB	22H, 22H, 02H		; !
	DB	55H, 0, 0,		; "
	DB	66H, 0FFH, 66H		; #
	DB	27H, 0A6H, 0B6H		; \$
	DB	09H, 24H, 90H		%
	.			
	.			
	DB	69H, 0BDH, 96H		; 0
	DB	26H, 0A2H, 27H		; 1
	.			
	.			
	DB	69H, 9FH, 99H		; A
	DB	0E9H, 0E9H, 9EH		; B
	.			
	.			
	DB	0, 0, 0FFH		; cursor

Modificarea setului de caractere nu este posibilă prin program, dat fiind faptul că generatorul de caractere se află în memoria EPROM, iar driverul de ecran nu îl recopiază în memoria RAM. Afișarea de caractere diferite de standardul implementat în GENCAR este posibilă (tot cu ajutorul funcției PGRAF), dar procedura este destul de laborioasă, necesitînd scrierea de rutine în limbaj de asamblare.

Zona de memorie RAM

În memoria RAM, implantată începînd cu adresa 4000H, se află două zone de lucru principale :

- memoria ecran, în spațiul de adrese 4000H-5FFFH
- zona de variabile monitor, în spațiul de adrese 6000H-60FFH

Începînd cu adresa 6100H, memoria RAM este disponibilă pentru programele utilizator.

Memoria ecran păstrează în corespondență biunivocă imaginea ecranului TV, considerat ca o matrice de 256 * 256 de pixeli. Adresa 4000H corespunde pixelului de coordonate (0, 0), aflat în colțul din stînga sus al ecranului.

Ecranul este compus din 256 linii TV, fiecare linie TV putnd afișa 266 de pixeli. Rezultă că unei linii TV îi corespunde o zonă de 32 de octeți din memoria ecran, adresarea unei linii TV făcându-se în increment de 32 relativ la adresa de început a memoriei ecran. Calculul adresei corespunzătoare unui pixel de coordonate (X, Y) se efectuează după formula :

$$ADROCT=4000+Y*32+X/8$$

Adresa ADROCT specifică octetul care conține pixelul de coordonate X, Y ; restul împărțirii X/8 specifică bitul din octet corespunzător pixelului (bitului c. m.p.s. din octet îi corespunde restul 7).

Zona de variabile monitor, rezervată în continuarea memoriei ecran, ocupă un spațiu de 256 octeți ; structura zonei este următoarea :

RND(6000H) — numărul rândului curent utilizat de driverul de ecran pentru afișarea de mesaje. Valoarea conținută variază între 0 (primul rând de sus) și 31 (ultimul rând de jos).

COL(6001H) — numărul coloanei curente utilizat de driverul de ecran pentru afișare de mesaje. Valoarea conținută variază între 0 (primul caracter din stînga în cadrul unui rând) și 39 (ultimul caracter din dreapta în cadrul unui rând)

AFMOD(6002H) — indicator mod de afișare ; dacă AFMOD=00H, afișajul se execută în mod SCROLL, iar dacă AFMOD=0FFH, afișajul se execută în mod PAGE. Setarea/resetarea indicatorului se execută de funcția CONIN la recepționarea codului CTRL-F (06H)

ECRINV(6003H) — indicator stare ecran ; dacă ECRINV=00H, conținutul întregului ecran se afișează în video normal, iar dacă ECRINV=0FFH, conținutul întregului ecran se afișează în video invers. Setarea/resetarea indicatorului se execută de funcția CONIN la recepționarea codului CTRL-D(04H).

CARINV(6004H) — indicator mod afișare caractere ; dacă CARINV=00H, orice caracter emis cu funcția CONOUT va fi afișat în video normal, iar dacă CARINV=0FFH, afișarea caracterelor se execută în video invers. Afișarea caracterelor este independentă de starea indicatorului ECRINV. Setarea/resetarea indicatorului CARINV se execută de funcția CONIN la recepționarea codului CTRL-E (05H).

IOBYTE(6005H) — indicator asignare echipamente fizice la echipamente logice :

- C.b. 0 (asignare consolă) :
 - 0 : ecran TV și tastatura elastică
 - 1 : interfața serială
- C.b. 7 (asignare imprimantă) :
 - 0 : nu se cere imprimare în paralel cu scrierea la consolă
 - 1 : se cere imprimare în paralel cu scrierea la consolă.

Setarea/resetarea c.b.0. este efectuată de funcția CONIN la recepționarea codului CTRL-U(15H) ; setarea/resetarea c.b.7 este efectuată de funcția CONIN la recepționarea codului CTRL-P(10H).

La inițializarea sistemului (RESET), octetul IOBYTE conține valoarea 00H.

Zona de memorie 6005H-602BH este utilizată de monitor pentru recepția mesaje operator și salvări de registre.

USERIX(602CH) — USERPC(603AH) — conține contextul de lucru al programelor utilizator după o întrerupere; ordinea depunerii conținutului registrelor este următoarea: IX, IY, HL, DE, BC, AF, SP, PC. Această zonă este afișată pe ecran la orice întrerupere de program, și poate fi modificată înainte de relansarea programului prin comanda X.

ADINF(6044H), ADSUP(6046H), ADMOV(6048H) — zonă ce conține adresa inferioară, superioară și de depunere rezultată în urma decodificării parametrilor comenzilor D, F, G, K, L, M, R, S, V, W

ZONCAR (604AH) — zonă cu lungimea de 8 octeți, utilizată de driverul de ecran pentru expandarea matricilor caracterelor într-o formă utilizabilă de funcția PGRAF. Fiecare linie de 4 pixeli din matricea de caractere este transformată într-un șir de 6 biți, primul și ultimul bit din șir constituind separatorii de caractere. Primul și ultimul octet din ZONCAR au valoarea 0FFH, generând separatorii de rând (cite o linie de pixeli „stinsă”).

Zona de memorie 6052H-60FFH conține alte variabile de lucru, fără semnificație pentru utilizatori. Pointerul stivei monitorului este inițializat cu valoarea 60FFH.

Programele utilizator se încarcă în memoria RAM începând cu adresa 6100H; limita superioară a memoriei RAM depinde de opțiunea de livrare a microcalculatorului aMIC, valoarea cea mai redusă fiind 7FFFH (16 Ko RAM utilizator, din care primii 8 Ko sînt ocupați întotdeauna de memoria ecran). Versiunile cu spațiu de memorie RAM extins cuprind 32 Ko sau 48 Ko memorie utilizator.

5.2.5. Modul de utilizare a monitorului MON.AMIC V0.2. După punerea sub tensiune și apăsarea tastei RESET, monitorul efectuează inițializarea zonei de variabile, ștergerea ecranului TV și afișarea mesajului:

MON.AMIC V0.2

Se emite pe rîndul următor prompterul ”.” indicînd așteptarea unei comenzi din partea operatorului. Orice comandă introdusă este verificată din punct de vedere al:

- corectitudinii numelui (să aparțină setului de comenzi admis).
- corectitudinii valorilor parametrilor (maxim 4 cifre hexazecimale).
- corectitudinii numărului de parametri introduși (să fie în concordanță cu cel solicitat de comanda în cauză).

Orice eroare are ca efect afișarea caracterului ”?” urmat de prompter; operatorul poate reintroduce din nou comanda dorită.

Generarea secvențelor scurte de programe utilizator poate fi efectuată cu ajutorul comenzii S (substitute) în zona de memorie utilizator. Verificarea

corectitudinii datelor introduse se efectuează cu comanda D (display). Pentru programe cu lungimi ce depășesc câteva sute de octeți, utilizarea comenzii S devine anevoioasă, crescînd riscul erorilor la introducere. În acest caz, se vor elabora programele pe un alt sistem de dezvoltare și transfera apoi codul obiect prin interfața serie pe aMIC, cu comanda R (read).

Verificarea programelor introduse sau generate în memorie se va efectua cu ajutorul comenzii G (go) cu punct de întrerupere. Se vor efectua verificări din aproape în aproape, pe porțiuni cît mai scurte de program. La fiecare întrerupere, se va verifica conținutul registrelor; dacă se detectează o neconcordanță față de valorile presupuse prin program, se va restrînge spațiul de testare, pentru a localiza cît mai rapid erorile. Dacă programul lansat în execuție ciclează (rămîne în buclă infinită), se va apăsa tasta INT; ca urmare, se va întrerupe necondiționat execuția programului și se va afișa contextul de lucru. Se reia procedura de verificare, modificînd după necesitate conținutul acestora înainte de o nouă relansare a programului.

Odată efectuată punerea la punct a unui program acesta va fi salvat pe casetă magnetică utilizînd comanda K (casette), corectitudinea salvării testîndu-se cu comanda V (verify). Se recomandă elaborarea modulară a programelor testîndu-se segmente (porțiuni din program, subrutine etc.) care efectuează cîte o singură funcție logică din p.v. al aplicației căreia îi este destinat programul. Fiecare modul va fi salvat separat într-un fișier pe casetă magnetică, simplificîndu-se astfel operațiile de punere la punct în ansamblu al programului. Pentru testarea unui nou modul, se vor încărca în memorie numai acele fișiere care sînt legate de modulul de testat; odată terminată punerea la punct a modulului, acesta va fi salvat pe casetă magnetică, reluîndu-se procedura de mai sus pînă la elaborarea completă a programului. Versiunile finale ale programului vor fi salvate, sub forma unui singur fișier, pentru a nu prelungi inutil operația de încărcare în memorie.

5.3. Monitorul Z-80 V0.0 — descriere și utilizare

5.3.1. Prezentare generală. Monitorul Z-80 V0.0 reprezintă *prima versiune de monitor integrală cu interpretorul BASIC* scris în instrucțiuni specifice microprocesorului Z-80, fiind implementat pe prima versiune comercializată a microcalculatorului aMIC.

Monitorul asigură interfața hardware-ului cu interpretorul BASIC sau cu alte programe aplicat've create de utilizator în memoria RAM. Interfața este asigurată prin subrutine de intrare/ieșire pentru perifericele microcalculatorului: tastatură, ecran TV, casetofon audio.

La lansarea în execuție a monitorului (punere sub tensiune sau apăsare tastă „RESET”), pointerul stivei este plasat pe ultima adresă de memorie RAM, ecranul este șters și se afișează mesajul: Z-80 MONITOR; apoi este emis caracterul "*" care indică așteptarea unei comenzi din partea utilizatorului.

Comenzile monitorului asigură :

- afişarea și modificarea unor zone de memorie RAM ;
- afişare conținut registre microprocesor;
- lansarea în execuție a unui program ;
- programarea de întreruperi software în cadrul programelor de testat ;
- salvarea unor zone de memorie pe casetă sub formă de fișiere ;
- încărcarea fișierelor de pe casetă în memorie.

Comenzile monitorului se compun dintr-o singură literă, urmate de unul sau mai multe argumente ; aceste argumente se introduc sub forma de 4 caractere hexazecimale (0-9 și A-F). În unele situații, monitorul corectează erorile de operare la introducerea comenzilor. Operatorul are posibilitatea de a șterge ultimul caracter introdus prin tasta „DEL”.

Setul de comenzi implementat reprezintă un minim necesar pentru introducerea de programe în cod obiect, lansarea, depanarea și stocarea lor pe casetă.

▣ Versiunea actuală de monitor ocupă cca. 3 Koct. de memorie EPROM.

5.3.2. Comenzile monitorului. Vom adopta următoarea notație, utilizată pentru argumentele din cadrul comenzilor :

- xxxx** — adresă de memorie (4 caractere hexazecimale)
aaaa — adresă condiționată de relația $aaaa > = xxxx$
bbbb — adresă de memorie
cccc — adresă furnizată automat de monitor, ca rezultat al operației $bbbb + (aaaa - xxxx)$
kkkk — cod de fișier (4 caractere hexazecimale)
hh — constantă hexazecimală pe 1 octet

Listarea comenzilor se va efectua în ordinea de la paragraful 1 (lucrul cu memoria, lucrul cu programele, lucrul cu caseta).

▣ J — INSERARE

$Ixxxx(CR) hhhhhh \dots hh (CF)$

— înserează un șir de octeți hh începând de la adresa XXXX. Corecția pe șir se face prin apăsarea tastei "DEL". După acționarea celui de-al doilea (CR), monitorul afișează adresa primei locații de memorie ce urmează ultimului octet intr dus.

V — VIZUALIZARE

$V:xxx, aaaa(CR)$

— se afișează conținutul zonei de memorie [delimitată] de adresele
xxxx — aaaa.

G — LANSARE PROGRAM

$Gxxxx(CR)$

— se lansează în execuție programul aflat la adresa de memorie XXXX.

F — UMLERE CU O CONSTANTĂ

Fxxxx, aaaa, hh(CR)

— se umple zona de memorie de la xxxx la aaaa cu constanta hh.

M — MUTARE ZONĂ MEMORIE

Mxxxx, aaaa, bbbb, cccc(CR)

— se mută conținutul zonei de memorie xxxx-aaaa în zona bbbb-cccc.

Y — COMPARARE ZONĂ MEMORIE

Yxxxx, aaaa, bbbb, cccc(CR)

— compară octet cu octet conținutul zonei xxxx-aaaa cu zona bbbb-cccc. Datele sesizate sînt afișate sub forma adreselor din prima zonă. Afișarea poate fi oprită prin tasta "INT", iar monitorul se relansează prin comandă "C".

SD — SUMĂ ȘI DIFERENȚĂ

SDxxxx, bbbb(CR)

— afișează suma xxxx+bbbb și diferența xxxx-bbbb

R — RESET ÎNTRERUPERI SOFTWARE

R(CR)

— se inițializează monitorul pentru lucrul cu întreruperile programabile ; comanda este obligatorie după punerea sub tensiune a microcalculatorului.

B — PROGRAMARE BREAKPOINT

Bxxxx(CR)

— se programează o întrerupere de tip „B” la adresa xxxx. Dacă programul în curs de execuție ajunge la această adresă, se afișează mesajul :
&xxxx — unde xxxx = adresa de întrerupere și se redă controlul monitorului.

C — RELANSARE PROGRAM ÎNTRERUPT

C(CR)

— se relansează ultimul program întrerupt prin comandă „B” anterioară sau apăsare tastă „INT”.

TASTA „INT” — ÎNTRERUPERE NEMASCABILĂ

— acționarea acestei taste se poate face, în orice moment ; se oprește execuția programului în curs și se afișează &xxxx unde xxxx = adresa la care s-a produs întreruperea.

Se indică utilizarea tastei „INT” pentru oprirea programelor aflate în buclă infinită.

T — TRASARE

Txxxx(CR)

— se programează o întrerupere de tip „T” la adresa xxxx. Spre deosebire de întreruperea de tip „B”, controlul nu este redat monitorului, ci se afișează :

— &xxxx

— conținut registre microcalculator

Se continuă apoi execuția programului cu instrucțiunea ce urmează după adresa xxxx.

D — DEZACTIVARE ÎNTRERUPERI

D(CR)

— toate întreruperile programabile de tip B sau T sînt dezactivate (nu mai au efect asupra programelor în curs de execuție).

X — AFIȘARE CONȚINUT REGISTRE]

X(CR)

— se afișează conținutul registrelor; acest conținut corespunde ultimei întreruperi „B“, „T“ sau „INT“.

K — SALVARE ZONĂ MEMORIE PE CASETĂ

Kxxxx, aaaa, kkkk(CR)

— se pornește manual casetofonul, apoi se introduce comanda „K“; zona de memorie xxxx—aaaa va fi salvată ca un fișier cu numele kkkk.

A — LISTARE ANTETE FIȘIERE.

A(CR)

— se pornește casetofonul și se poziționează caseta pe început de bandă; comanda „A“ va afișa toate antetele fișierelor sub formă:

PP HL : xxxx DE : kkkk BC : LLLL

— informațiile sînt:

PP — valoare prag de diferențiere la înregistrarea informației pe casetă; în mod normal PP=18-1A.

xxxx — adresa de încărcare în memorie a fișierului

kkkk — numele fișierului

LLLL — lungimea în octeți a fișierului

— oprirea din comanda „A“ se face apăsînd pe tasta „INT“

L — ÎNCĂRCARE FIȘIER

L(CR)

— se încarcă primul fișier (indiferent de numele acestuia) la adresa de la care a fost salvat prin „K“.

Q — ÎNCĂRCARE FIȘIER

Qxxxx(CR)

— încărcare primul fișier (indiferent de numele acestuia) la adresa xxxx.

Z — ÎNCĂRCARE FIȘIER

Zkkkk(CR)

— caută pe casetă fișierul cu numele kkkk și îl încarcă la adresa de la care a fost salvat prin comanda „K“.

Obs: la citirea unei informații incorecte de pe casetă, se afișează mesajul „ERROR“.

5.3.3. **Legătura monitor-utilizator.** Pentru a utiliza facilitățile oferite de monitor cu privire la gestiunea perifericelor, se vor da în continuare adresele de implantare ale subrutinelor de intrare/ieșire.

CIN — CONSOLE INPUT

ADR=07FD

RUTINA CIN citește un caracter de la tastatură și îl furnizează în registrul A. Rămâne în buclă pînă la apăsarea unei taste. După apăsarea tastei, se emite un semnal sonor scurt, indicînd terminarea rutinei CIN.

COUT — CONSOLE OUTPUT

ADR=07FA

Rutina COUT trimite la display (ecran TV) caracterul conținut în registrul A (cod ASCII) și îl afișează în poziția curentă a cursorului pe ecran.

KIN — CASSETTE INPUT

ADR=3C1C

Rutina KIN citește de pe casetă un fișier, în memoria RAM, la adresa de la care a fost salvat. Înainte de apelarea subrutinei, casetofonul trebuie pornit în mod redare.

KOUT — CASSETTE OUTPUT

ADR=3BAE

Rutina KOUT înscrie pe casetă un fișier din memoria microcalculato-
rului. Înainte de apel, se vor încărca registrele astfel:

HL = adresa de început zonă de memorie

BC = număr total octeți de scris

DE = nume fișier.

Casetofonul va fi pornit în prealabil în mod înregistrare, cu volumul poziționat pe nivel mediu. Este de preferat ca înregistrările și redările să fie efectuate pe același casetofon.

De asemenea, există o serie de locații de memorie aflate la adrese fixe, conținînd informații care pot fi utile în aplicații:

- 6000: număr rînd în care se află poziționat cursorul pe ecranul TV. Valoarea 00 corespunde rîndului de sus, iar 1F rîndului de jos (ultim).
- 6001: numărul coloanei în care se află poziționat cursorul pe ecranul TV. Valoarea 00 indică coloana cea mai din stînga, iar 1D coloana cea mai din dreapta.
- 6002: mod afișaj — dacă valoarea este 00, avem mod defilare, dacă avem FF, mod pagină.
- 6003: video normal/invers la nivelul întregului ecran (00 video normal — FF video invers). Comutarea se poate face și prin înscrierea în portul 22H a valorii 00H pentru video normal și 10H pentru video invers.
- 6004: video normal/invers la nivel de caracter (00 video normal — FF video invers). Comutarea se poate face și apăsînd tastele CTRL și E sau apelînd rutina COUT cu acumulatorul A=05H.

5.3.4. Exemple de utilizare

● Se dorește afișarea și modificarea unei zone de memorie RAM cuprinsă în spațiul D10A-D10F; zona conține inițial o informație oarecare:

```
VD10A, D10F (CR)
D10A 0F0B 001A 0D03
ID10A (CR) 102030 (CR) D10L
VD10A, D10F (CR)
D10A 1020 301A 0D03
```

● Umplerea zonei de memorie de la 6000 la 7000 cu constanta FE:

```
F6000, 7000, FE (CR)
V6000, 6003 (CR) — vizualizarea primilor 4 octeți
6000 FEFE FEFE
```

● Introducerea unui program în memorie și lansarea lui în execuție:

```
R (CR) — inițializare puncte de break
I6800 (CR) 3E41C DFA0718F9 (CR) 6807
Programul introdus la adresa 6800 este:
```

```
3E41 LD A,41H
C DFA07 CALL 07FAH (rutina COUT)
18F9 JR $-7
```

Are ca efect afișarea caracterului „A” în mod repetat pe ecran. Stabilim puncte de întrerupere:

```
B6800 (CR)
T6802 (CR)
```

Lansăm programul în execuție:

```
G6800 (CR); ca urmare a întreruperii „B” se afișează:
& 6800
```

Cu comanda X vizualizăm registrele

```
SP FFFE IX FFFF IY FFFF A 0D9B
HL 6800 DE 0000 BC 9801 A 0054
HL 0000 DE 0000 BC 0101
```

Primele perechi de registre A, HL, DE, BC reprezintă registrele și indicatorii în condiții curenți; următoarele perechi reprezintă A', HL', DE' BC'.

Reluarea execuției după întrerupere se face cu:

C (CR)

În acest moment, execuția programului se reia, iar la atingerea adresei 6802 se execută trasarea, prin afișarea informației:

```
& 6802 SP FFFE IX FFFF IY FFFF
A 4126 HL 6800 DE 0000 BC 2793
A 0054 HL 0000 DE 1000 BC 0101
```

Execuția continuă fără oprire, afișându-se caracterul: „A” pe ecran, după apelul rutinei COUT. Oprirea se execută iarăși la adresa 6800, cu afișarea informației de mai sus.

Dezactivarea punctelor de întrerupere din Program se execută cu comanda

D (CR)

Din acest moment, după lansare, programul nu se va mai opri decât prin apăsarea tastei „INT”.

● Salvarea programului de la adresa 6800 pe casetă :

K6800, 6806 0001 (CR)

Se salvează zona 6800-6806, în fișierul cu nume 0001.

Ștergem acum zona respectivă :

F6800, 6808, 00 (CR)

Vizualizăm zona ștersă :

V6800, 6806 (CR)

6800 0000 0000 0000 0000

Încărcăm acum fișierul de pe casetă în memorie :

L (CR)

1A HL 6800 DE 0001 BC 0006

Vizualizăm din nou zona ștersă anterior :

V6800, 6806 (CR)

6800 3E41 CDFA 0718 F900

Observăm încărcarea la adresa 6800 a informației salvate anterior pe casetă.

6.1. Introducere

Monitorul DEST (Monitor DEzvoltare Software și Testare) pentru sisteme cu microprocesor Z80 constituie extensia maximă a monitorului MON.AMIC prezentat în capitolul 5, transformând microcalculatorul aMIC într-un sistem eficient, compact și versatil pentru dezvoltarea și testarea aplicațiilor scrise în limbaj de asamblare Z80.

Comenzile monitorului M.CN.AMIC reprezintă un subset al comenzilor monitorului DEST. Setul de comenzi caracteristic monitorului DEST oferă utilizatorilor următoarele facilități:

- crearea și modificarea de fișiere sursă în limbaj de asamblare;
- asamblarea fișierelor sursă și crearea de module obiect relocabile sau absolute;
- linkeditarea mai multor module obiect relocabile într-un singur modul și transformarea acestuia în modul obiect absolut (program executabil);
- dezasamblarea codului obiect din orice zonă de memorie, listarea sursei astfel obținute și memorarea ei sub formă de fișier pentru producții ulterioare
- execuția monitorizată pas cu pas a unui program, indiferent de tipul memoriei (EPROM sau RAM) unde se află stocat programul;
- încărcarea datelor de intrare și salvarea datelor de ieșire pe casetă magnetică prin proceduri incluse în cadrul comenzilor, degrijând utilizatorii de gestiunea zonelor de memorie solicitate de fiecare comandă în parte.

Prin implementarea facilităților enumerate mai sus s-a urmărit acoperirea cerințelor de bază necesare unui sistem de dezvoltare software:

- concepția, elaborarea și testarea modulară a aplicațiilor;
 - integrarea facilă a unui set de module testate într-o singură aplicație complexă;
 - posibilitatea testării imediate a unui modul elaborat;
 - ciclu scurt de creare-modificare-testare a fiecărui modul în parte;
- un fișier sursă creat în memorie sau încărcat de pe casetă magnetică poate fi asamblat, relocat și testat fără pierderea informației din zona de memorie ce conține textul sursă, putându-se opera modificările necesare imediat după detectarea unor anomalii în execuția modulului și relua întregul ciclu de dezvoltare;

— stocarea modulelor obiect ce compun o aplicație, sub formă de fișiere pe casetă magnetică, asigurând disponibilitatea lor în orice moment;

— posibilitatea transmiterii codului obiect al aplicației prin interfața serială spre un programator de memorii EPROM, sau programarea imediată a memoriilor EPROM cu programatorul cuplat la extensia de bus a microcalculatorului.

Monitorul DEST în versiune maximă (avînd toate facilitățile enumerate) ocupă întreg spațiul de memorie EPROM (0—3FFFH) al microcalculatorului aMIC. Spațiul de memorie (0—0FFFH) este ocupat de monitorul MON.AMIC împreună cu driverele de tastatură, ecran, casetă magnetică, interfață serială și miniimprimantă. Spațiul de memorie 1000H—1FFFH este ocupat de funcția de dezasamblare și execuție monitorizată a programelor înscrise în memoria RAM sau EPROM. Restul spațiului de memorie, pînă la adresa 3FFFH, este ocupat de funcțiile de editare fișiere sursă, asamblare și linkeditare module relocabile. Utilizatorul are astfel posibilitatea de a testa o aplicație înscrisă în propriile sale „chip-uri“ EPROM 2716 înlocuind orice chip din spațiul de adrese 2000H-3FFFH. Comanda de dezasamblare și execuție monitorizată rămîne funcțională, permițînd testarea aplicației din memoria EPROM „utilizator“.

Configurația minimă pentru testare-depanare necesită în consecință 8 Ko de memorie EPROM și 16 Ko de memorie RAM. Configurația necesară dezvoltării de aplicații cuprinde 16 Ko memorie EPROM și 16—48 Ko memorie RAM, iar ca periferice atașate, un casetofon audio și o miniimprimantă. Prezența acestora din urmă nu este obligatorie, listările fișierelor sursă obținute în urma asamblării, dezasamblării sau editării de test făcîndu-se implicit pe ecranul TV, însă dezvoltarea unor aplicații mai complexe este dificilă fără posibilitatea păstrării unui listing pe hîrtie.

6.2. Comenzile monitorului DEST

Vom prezenta în continuare numai comenzile specifice monitorului DEST, restul comenzilor fiind identice cu cele ale monitorului MON.AMICV0.2, prezentat în cap. 5.

6.2.1. Comanda A—„assembly source program“. Formatul comenzii este următorul:

- A<CR>

Comanda A lansează în execuție asamblorul rezident ASR-Z80, care prelucreză un fișier sursă în limbaj de asamblare Z80, elaborînd listingul asamblării și modulul obiect respectiv.

ASR—Z80 recunoaște toate mnemonicele standard Z80, un set de directive standard, un set de directive pentru generarea de funcții utilizator (v. cap. 5 paragraf 5.3), simboluri globale și referințe externe. Asamblorul poate prelucra un fișier sursă de orice lungime, limitat doar de spațiul de memorie necesar păstrării sursei respective și de numărul total de simboluri din fișier.

Definirea termenilor

FIȘIER SURSĂ — zonă de memorie definită prin adresa ei de început, care conține programul sursă al utilizatorului, scris în limbaj de asamblare Z80. Sfârșitul unui fișier sursă este indicat de primul caracter ne-ASCII (având c.b. 7=1) întâlnit în parcurgerea octet cu octet a zonei de memorie cu adresa de început specificată.

MODUL OBIECT — rezultatul asamblării unui fișier sursă. Pentru un fișier sursă asamblat, se creează un modul obiect, care poate fi de tip absolut sau relocabil.

MODUL OBIECT ABSOLUT — modul obiect reprezentând un program executabil într-un singur spațiu de adrese, definit la crearea modulului. Modulele obiect absolute nu pot fi linkeditate împreună cu alte module obiect și nu pot fi executate decât prin încărcarea lor în zona de memorie pentru care au fost definite.

MODUL OBIECT RELOCABIL — modul obiect conținând toate informațiile pentru a putea fi linkeditat împreună cu alte module obiect relocabile și transformat în modul obiect absolut, încărcabil și executabil în orice spațiu de adrese. Modulele obiect relocabile nu sînt programe executabile.

LISTING ASAMBLARE — imaginea fișierului sursă, completată cu conținutul de amplasare în memorie a codului obiect generat și cu codul obiect asociat fiecărei linii sursă; listingul asamblării se afișează la consolă și poate fi imprimat în paralel la miniimprimantă.

SIMBOL GLOBAL — simbol definit într-un fișier sursă (și atașat modulului obiect relocabil respectiv) destinat a fi utilizat în oricare alt modul obiect relocabil linkeditat împreună cu modulul ce conține definiția.

REFERINȚA EXTERNĂ — simbol utilizat într-un fișier sursă (și atașat modulului obiect relocabil respectiv) și definit obligatoriu ca simbol global în alt fișier sursă. Rezolvarea referințelor externe se face la linkeditarea modulelor obiect relocabile ce conțin definițiile cu cele ce conțin referințele.

LINKEDITARE — transformarea unui număr oarecare de module obiect relocabile într-un singur modul obiect absolut, cu rezolvarea tuturor referințelor externe. Modulul obiect astfel obținut este executabil de la adresa specificată la lansarea operației de linkeditare.

Sintaxa limbajului de asamblare acceptat de ASR-Z80

Un program sursă în limbaj de asamblare constă din linii sursă care pot conține: etichete, mnemonice, argumente ale mneemonicelor, directive și comentarii. Formatul unei linii sursă cuprinde următoarele cîmpuri:

```
[<et>] <mnemonică> | <directivă> [<argument>] [<comentariu>]
<et> — etichetă, ce constă din maxim 6 caractere alfanumerice, primul fiind obligatoriu literă.
<mnemonică> — mneemonicile standard corespunzătoare setului de instrucțiuni ale microprocesorului Z80.
```

- <directivă> — mnemonică cu semnificație specială în cadrul procesului de asamblare.
- <argument> — parametrii aferenți mnemonice sau directivei, separați prin virgulă.
- <comentariu> — șir de caractere ASCII precedat de caracterul „;” și ignorate la asamblare.

Din câmpurile enumerate mai sus, numai câmpul mnemonice sau directivei sînt obligatorii. Separatorii câmpurilor pot fi: blanc(uri) sau caracterul TAB (09H). Eticheta, dacă există, va începe întotdeauna din prima coloană a liniei sursă. Dacă nu există etichetă, prima coloană a liniei sursă va fi obligatoriu blanc sau TAB. Eticheta nu trebuie să fie urmată de caracterul „:”, simplificîndu-se astfel activitatea de introducere a textului sursă de către utilizatori.

Directivele admise de asamblorul ASR-Z80

Deoarece mnemonicele standard și argumentele aferente corespunzătoare setului de instrucțiuni Z80 au fost prezentate anterior, nu mai insistăm asupra lor, specificînd doar faptul că asamblorul ASR-Z80 recunoaște toate cele 74 de mnemonice standard Z80 (LD, INC, DEC, ADD etc.).

Directivele admise de ASR-Z80 se divid în 2 categorii: directive standard (caracteristice majorității asambloarelor) și directive utilizator, specifice numai pentru microcalculatorul aMIC.

Directivele standard sînt următoarele:

Define Byte — definire șir octeți

Sintaxa:

DB expr. 1, expr. 2, ...

Directiva **DB** generează, începînd de la valoarea curentă a contorului de amplasare cod obiect, un număr de octeți egali cu numărul de expresii din zona de argument, fiecare octet conținînd valoarea evaluată a expresiei corespunzătoare (valoarea nu poate depăși 0FFH). O expresie poate fi și un șir de caractere ASCII încadrate de apostrofuri. În acest caz, fiecare octet va conține valoarea codului ASCII corespunzător caracterelor din cadrul șirului.

Define Word — definire cuvînt

Sintaxa:

DW expr. 1, expr. 2, ...

Directiva **DW** generează pe cîte 2 octeți, începînd de la valoarea curentă a contorului de amplasare cod obiect, valoarea corespunzătoare fiecărei expresii din zona de argument. Generarea fiecărei valori se face în ordinea: octet mai puțin semnificativ, octet mai semnificativ.

Define Storage — definire spațiu de memorie

Sintaxa:

DS expr.

Directiva **DS** execută rezervarea, începînd de la valoarea curentă a contorului de amplasare cod obiect, a unui număr de octeți egal cu valoarea

rezultată în urma evaluării expresiei din zona de argument. Nu se admit **mai multe** expresii în cadrul argumentului.

End Statement — sfârșit program sursă

Sintaxa :

END

Directiva **END** este opțională, semnificând sfârșitul programului sursă. În absența ei, sfârșitul sursei este detectat prin identificarea primului caracter **ne-ASCII** din zona de memorie ce conține sursa.

Equated Symbol — definire valoare simbol

Sintaxa :

Etichetă **EQU** expr

Directiva **EQU** atribuie simbolului din câmpul etichetei, valoarea calculată a expresiei din câmpul de argument. Nu se admite decât o singură directivă **EQU** pentru un simbol dat. Expresia din câmpul de argument nu poate conține simboluri care nu au fost încă definite pînă la apariția directivei, sau referințe externe.

Set Symbol — setare valoare simbol

Sintaxa :

etichetă **SET** expr

Are același efect ca și directiva **EQU**, cu deosebirea că pentru același simbol se admit oricîte directive **SET**. Expresia din câmpul de argument nu poate conține simboluri nedefinite pînă la apariția directivei **SET**, sau referințe externe.

Entry Point — definire simboluri globale (puncte de intrare în program)

Sintaxa :

ENTRY Simbol 1, Simbol 2, ...

Directiva **ENTRY** se utilizează în scopul marcării simbolurilor din câmpul de argument drept simboluri globale. Toate simbolurile din lista directivei vor fi definite obligatoriu în cadrul programului sursă.

External Symbol — definire referințe externe

Sintaxa :

EXTRN simbol 1, simbol 2, ...

Directiva **EXTRN** se utilizează în scopul marcării simbolurilor din câmpul de argument drept simboluri utilizate în cadrul programului sursă, dar definite în cadrul altui program sursă. Orice simbol din lista directivei **EXTRN** va trebui să apară și în cadrul unei directive **ENTRY**.

Origin of Code — setare valoare contor de amplasare cod obiect

Sintaxa :

ORG expr

Directiva **ORG** modifică valoarea contorului de amplasare a codului obiect conform evaluării expresiei din câmpul de argument. Inițial, valoarea contorului de amplasare este zero pentru modulele obiect relocabile, sau dată de utilizator pentru cele absolute. Dacă valoarea calculată a expresiei este mai mică decât valoarea curentă, se semnalază eroare. Expresia nu poate conține simboluri nedefinite pînă la întîlnirea directivei **ORG**, sau referințe externe.

Phase modify — modificare spațiu de adrese

Sintaxa :

PHASE expr

Directiva **PHASE** modifică valoarea contorului de adrese asociat simbolurilor din programul sursă. Pînă la apariția primei directive **PHASE**, valoarea contorului de amplasare cod obiect coincide cu cea a contorului de adrese simboluri (unui simbol din câmpul de etichetă i se asignează valoarea curentă a contorului de amplasare cod obiect). Directiva **PHASE** lasă nemodificat contorul de amplasare, astfel încît codul obiect se generează în continuare în zona de memorie specificată la lansarea în execuție a asamblorului ; valorile care se vor atribui în continuare tuturor simbolurilor din câmpul de etichetă vor fi relative la valoarea calculată a expresiei din câmpul de argument al directivei. Toate simbolurile care urmează după apariția unei directive **PHASE** sînt marcate ca simboluri absolute, valoarea lor rămînd nemodificată în cursul operației de linkeditare a modulului obiect relocabil. Din acest motiv, codul obiect poate fi executat numai în spațiul de adrese definit de directivele **PHASE** din program. Numărul directivelor nu este limitat ; următoarea directive **PHASE** nu ține seama de existența directivei precedente. Expresia din câmpul de argument nu poate conține simboluri nedefinite încă, sau referințe externe.

Directivele utilizator, specifice microcalculatorului AMIC, implementează în cadrul limbajului de asamblare, apelurile funcțiilor utilizator (v. cap. 5, paragraf 5.3 : „Funcții utilizator — descriere și utilizare“). Toate directivele utilizator generează secvența de instrucțiuni :

LD C, nr

CALL 5

în care „nr“ reprezintă codul de apel al funcției respective.

Reset System — inițializare sistem

Sintaxa :

RESET

Efect : inițializare sistem, prin salt la adresa 0000H

Console Input — citire caracter de la consolă

Sintaxa :

CONIN

Efect : citirea unui caracter de la consolă și returnarea codului caracterului în registrul A.

Console Output — scriere caracter la consolă

Sintaxa :

CONOUT

Efect : scrierea caracterului încărcat în prealabil în registrul E, la consolă.

Reader Input — citire caracter de la interfața serială

Sintaxa :

RIN

Efect : citirea unui caracter de la interfața serială și returnarea codului caracterului în registrul A.

Punch Output — scriere caracter la interfața serială.

Sintaxa :

POUT

Efect : codul caracterului, încărcat în prealabil în registrul E, este emis la interfața serială.

List Output — scriere caracter la miniimprimantă

Sintaxa :

LOUT

Efect : codul caracterului, încărcat în prealabil în registrul E, este emis la miniimprimantă.

Init TV Screen — inițializare memorie ecran TV

Sintaxa :

INITV

Efect : umplerea memoriei ecran (4000H-5FFFH) cu valoarea 0FFH, ceea ce are ca efect ștergerea ecranului.

Cassette I/O Driver — apel driver casetă audio

Sintaxa :

CASSDR

Efect : apelul driverului de casetă audio, având în prealabil încărcată adresa descriptorului de fișier în perechea de registre DE.

Beep — emitere sunet în difuzor

Sintaxa :

BEEP

Efect : emiterea unui sunet în difuzor, având în prealabil încărcată durata în registrul D și frecvența în registrul E.

Write String — scriere șir caractere la consolă

Sintaxa :

WSTRIN

Efect : scrierea la consolă a șirului de caractere a cărui adresă de început s-a încărcat în prealabil în perechea de registre DE.

Read and Edit String — citire și editare buffer-ului consolă

Sintaxa :

RSTRIN

Efect : citirea și modificarea unui șir de caractere de la consolă în bufferul de memorie a cărui adresă de început s-a încărcat în prealabil în perechea de registre DE.

Console Status — obținere stare consolă

Sintaxa :

CSTS

Efect : verifică dacă s-a introdus un caracter de la consolă și returnează OFFH în registrul A în caz afirmativ.

Graphic Primitives — apel primitive grafice

Sintaxa .

PGRAF

Efect : apelul primitivelor de setare, resetare și testare pixel, având în prealabil încărcate registrele D și E cu coordonatele pixelului și registrul B cu codul operației.

Utilizarea directivelor enumerate mai sus simplifică efortul de programare, eliminând totodată și riscul apelurilor incorecte ale funcțiilor utilizator. Nu s-au introdus și secvențele de încărcare parametri de apel (sub formă de argument în cadrul directivelor), pentru a permite apelul dinamic al funcțiilor utilizator în cadrul subrutinelor.

Evaluarea expresiilor din câmpul de argument

O expresie din câmpul de argument poate conține cel mult doi operanzi. Operanzii acceptați de asamblorul ASR—Z80 pot fi :

- a) nume de registre : A, B, C, D, E, H, L, I, R.
- b) nume de perechi de registre : AF, BC, DE, HL
- c) nume de registre index : IX, IY
- d) pointerul stivei : SP
- e) indicatorii de condiții : NZ, Z, NC, C, PO, PE, P, M.
- f) contorul de program : \$
- g) constante numerice :

— zecimale (opțiune implicită) ; ex. : 35, 144, 03

— hexazecimale (încep obligatoriu cu o cifră 0—9 și se termină cu litera H) ; ex. 0AFH, 13EH

— tip caracter (un caracter ASCII inclus între apostrofuri) ; ex. 'B', 'F'.

Orice constantă numerică trebuie să aibă valoarea cuprinsă în domeniul 0-0FFFFH. Dacă după evaluare un număr depășește 2 octeți, depășirea este ignorată și rezultatul trunchiat pe 16 biți. O constantă tip caracter se convertește la valoarea codului ASCII corespunzător (ex. : 'B'=42H)

h) simboluri care apar în câmpul de etichetă sau în directiva EXTRN. Simbolul „\$” reprezintă întotdeauna valoarea contorului de program înainte de asamblarea instrucțiunii curente.

Operatorii acceptați de ASR—Z80 sînt :

- (operație unară : generare complement față de 2)
- +, - (adunare și scădere)

Operatorii se admit numai pentru grupele f, g și h de operanzi. Se va ține seama de următoarele reguli :

- 1) <constantă> <op> <constantă> = <constantă>
- 2) <constantă> <op> <simbol> = <simbol>
- 3) <simbol> <op> <constantă> = <simbol>
- 4) <simbol> - <simbol> = <constantă>
- 5) <simbol> + <simbol> = operație interzisă
- 6) simbolurile externe nu sînt admise în cadrul expresiilor
- 7) domeniul de valori permis pentru o expresie depinde de contextul în care este utilizată (valoare pe 1 sau 2 octeți); asamblorul generează un mesaj de eroare la depășirea domeniului admis.
- 8) salturile relative admit un domeniu cuprins între -126 și +129 octeți.

Modul de utilizare a asamblorului ASR—Z80

După lansarea în execuție a asamblorului prin comanda A, se solicită operatorului opțiunile de lucru :

a) tip modul generat

CODE (A/R) : r

- dacă r=A se generează modul obiect absolut
- dacă r=R se generează modul obiect relocabil

b) mod lucru

MODE (I/M/F) : r

- dacă r=I, asamblorul lucrează în mod interpretativ, utilizatorul introducînd programul sursă linie cu linie de la consolă, fiecare linie fiind asamblată pe loc. Se semnalează erorile de sintaxă ; dacă se utilizează simboluri nedefinite încă, cîmpul corespunzător din codul obiect al instrucțiunii generate va avea valoarea 0000H.

- dacă r=M, se solicită adresa de început a programului sursă (max. 4 cifre hexazecimale) :

SRC ADD : XXXX (CR)

- dacă r=F, se solicită numele fișierului ce conține programul sursă :

FN : XXXX (CR)

În acest caz, încărcarea sursei și generarea codului obiect se execută la adrese de memorie cunoscute de asamblor și comunicate utilizatorului după încărcarea fișierului prin mesajul :

S : XXXX **C** : YYYY

unde XXXX=adresa de încărcare sursă ; YYYY=adresă generare modul obiect.

Pentru modul I sau M, se solicită operatorului adresa de început generare modul obiect :

OBJ. CODE : XXXX (CR)

c) extensie tabelă simboluri

EXT : r

- dacă r=(CR) se utilizează tabela standard, care permite aprox. 300 de simboluri în programul sursă
- dacă r=(orice alt caracter), se utilizează tabela extinsă, care permite aprox. 700 de simboluri în programul sursă.

d) listing asamblare

LST : r

- dacă r=(CR) se va genera listingul asamblării și se va afișa la consolă.
 - dacă r ≠ (CR) (orice alt caracter), nu se generează listing de asamblare.
- Formatul listingului afișat este :

E XXXX CCCCCC SS...S

în care :

- E — literă indicînd tipul erorii, sau blank dacă linia sursă este corectă
- XXXX — contorul curent de amplasare al codului obiect generat
- CC... — codul obiect generat
- SS... — linia sursă

La terminarea operației de asamblare, se emite mesajul :

NN ERRORS ; OBJ.CODE : XXXX YYYY

în care

XXXX — adresa de început a modulului obiect

YYYY — adresa de sfîrșit a modulului obiect (adresa ultimului octet al modulului)

Reguli de bază :

— dacă s-a cerut generare de modul obiect absolut, acesta este generat relativ la adresa dată în mesajul :

OBJ.CODE : XXXX (opțiunea I sau M)

...C : YYYY (opțiunea F)

Programul este executabil de la adresa XXXX sau YYYY ; deoarece adresa YYYY depinde întotdeauna de lungimea fișierului sursă citit, se impune utilizarea unei directive PHASE în programul sursă, specificînd astfel spațiul de adrese în care programul este executabil.

Rezultă că în modul F de lucru, modulul obiect absolut generat la adresa YYYY va trebui transferat printr-o comandă de tip M (Move Memory) la adresa specificată în directiva PHASE din program. În modul I sau M de lucru nu se va utiliza directiva PHASE în program, modulul obiect fiind gata de lansare în execuție de la adresa XXXX.

— dacă s-a cerut generare de modul obiect relocabil, codul obiect generat nu este executabil de la adresa XXXX sau YYYY ; această adresă va fi comuni-

cată linkeditorului ca parametru de intrare (v. paragr. 6.2.5) pentru a genera modulul absolut din cel relocabil.

— utilizatorul va salva pe casetă magnetică modulul obiect printr-o comandă K, pe baza adreselor obținute din mesajul:

NN ERRORS ; OBJ.CODE : XXXX YYYY

Valorile XXXX și YYYY vor constitui parametrii „adresă inferioară” și „adresă superioară” solicitați de comanda K. De remarcat că pentru modulele obiect relocabile, spațiul XXXX—YYYY conține și tabelele necesare relocării și editării de legături.

— dacă s-a cerut generare de modul obiect absolut, la sfârșitul asamblării se va emite mesajul:

UNRESOLVED REF'S

urmat de lista simbolurilor nerezolvate, (dacă există) sub forma :

simbol 1 :

simbol 2 :

.

.

simbol n :

După fiecare nume de simbol, utilizatorul poate răspunde (CR) (simbolul rămâne nerezolvat, cu valoarea 0000H) sau va introduce valoarea absolută (max. 4 cifre hexa) care va rezolva astfel toate referințele la simbolul în cauză. Acest mod de lucru permite punerea la punct rapidă a programelor care apelează subrutine sau alte module de program nedefinite încă în sursa asamblată; referințele nerezolvate pot fi astfel interceptate într-un singur loc („dummy routine”) verificând în cursul testării doar trecerile prin punctele de apel ale porțiunilor încă nedefinite.

Lista erorilor emise de asamblorul ASR-Zău

Primul caracter dintr-o linie sursă eronată va conține o literă cu semnificația :

A — argument incompatibil cu tipul instrucțiunii

B — sintaxă eronată a unei expresii

C — comandă (mnemonic instrucțiune) eronată

D — simbol dublu definit

E — etichetă eronată

F — tabelă de simboluri plină

P — dublu registru incompatibil cu tipul instrucțiunii

R — registru incompatibil cu tipul instrucțiunii

S — sintaxă eronată a liniei sursă

T — directivă eronată

U — simbol nedefinit

V — valoare operand sau expresie mai mare decât o permite tipul instrucțiunii

X — utilizare simbol extern în expresii

Eroarea de tip „F” este singura eroare care duce la abandonarea procesului de asamblare. Se emite mesajul:

F ABORT

și se redă controlul monitorului. Utilizatorul poate relansa asamblorul cu opțiunea de „tabelă simboluri extinsă” sau poate diviza programul sursă în mai multe module, care să nu ducă la depășirea numărului maxim admis de simboluri.

Restricții de utilizare a asamblorului ASR-Z80

Versiunea actuală a asamblorului implementată în monitorul DEST prezintă următoarele restricții:

1) în cadrul unei asamblări se tratează un singur program sursă; opțiunea de asamblare a mai multor programe sursă într-un singur modul obiect este destinată dezvoltărilor ulterioare ale asamblorului.

2) nu se efectuează nici un control asupra spațiului de memorie disponibil în cursul generării modului obiect; din acest motiv, se recomandă, la modul de lucru cu opțiunea M, specificarea adresei de început modul obiect după adresa de sfârșit program sursă.

3) zona de lucru în memoria RAM solicitată de asamblor este cuprinsă între 6100H-70FFH cu tabelă standard de simboluri, și 6100H-80FFH cu tabelă de simboluri extinsă. Utilizatorul își va gestiona în consecință zona de memorie.

Cu titlu pur orientativ, se poate aprecia că lungimea maximă a unui program sursă nu va depăși 20—24 Ko, iar cea a unui modul obiect 8—10 Ko. Utilizarea unor programe sursă de dimensiuni mari îngreunează sensibil urmărirea rezultatelor asamblării și punerea la punct a programului obținut. Recomandăm o modularizare ierarhică pe funcții specifice a unei aplicații date, astfel încât lungimea codului obiect corespunzătoare unui modul de program să se situeze în jurul valorii optime de 1—4 Ko.

6.2.2. Comanda E — „edit source program”

Formatul comenzii este:

E <adinf> [, <adsup>] <CR>

în care:

<adinf> — adresa de memorie de la care începând se va genera programul sursă

<adsup> — limita maximă superioară de memorie alocată pentru generarea sursei; în absență, se consideră implicit sfârșitul memoriei RAM.

Comanda E lansează în execuție editorul de text rezident **EDR-Z80**, care permite utilizatorilor crearea și modificarea programelor sursă. Editorul acceptă ca intrare orice fel de text sursă, indiferent de conținut, dar scopul său principal este crearea fișierelor sursă pentru aplicațiile în limbaj de asamblare Z80.

Definirea termenilor

TEXT SURSĂ — zonă de memorie cuprinzînd cel puțin o linie sursă, și terminată cu un octet ce conține valoarea 0FFH.

LINIE SURSĂ — șir de caractere ASCII cuprins între două caractere (CR) sau un caracter (CR) și 0FFH.

BUFFER INTRARE — zonă de memorie tampon pentru introducerea de la consolă a liniilor sursă. Lungimea bufferului de intrare este de 80 de caractere, valoare care limitează superior dimensiunea unei linii sursă.

LINIE CURENTĂ — linia sursă la care se referă orice acțiune a editorului.

Comenzile acceptate de editorul de texte EDR-Z80

După lansarea în execuție, editorul emite mesajul :

NEW : r

— dacă $r=(CR)$, editorul consideră că zona de memorie cu deontul la <adinf> este vidă, și începe generarea unui text sursă nou.

— dacă $r \neq (CR)$ (orice alt caracter), editorul consideră că în respectivă zonă de memorie se află deja un text sursă (încărcat în prealabil de pe casetă magnetică, sau rămas de la o sesiune de lucru anterioară) și verifică dacă primul caracter de la adresa <adinf> este 0DH (CR). În caz afirmativ, se calculează lungimea textului deja introdus și se intră în starea de așteptare comenzi. În caz negativ, se emite mesajul :

NO SOURCE

și se predă controlul monitorului.

Starea de așteptare comenzi este marcată de apariția prompterului „>” pe ecran.

Comanda A — „append source text“

Formatul comenzii este :

>AXXXX (CR)

în care :

XXXX — numele fișierului (max. 4 cifre hexa) care conține textul sursă de introdus.

Comanda A adaugă la sfîrșitul textului sursă din memorie, textul sursă citit din fișierul de pe caseta magnetică, deplasînd corespunzător marca de sfîrșit sursă (octetul ce conține 0FFH).

Comanda B — „point to begin/end of source“

Formatul comenzii este :

>±B(CR)

Comanda +B marchează drept linie curentă, prima linie din textul sursă.
Comanda -B marchează drept linie curentă, ultima linie din textul sursă.

Comanda I — „insert lines“

Formatul comenzii este :

>I(CR)

Comanda I permite inserarea de linii sursă de la consolă în textul sursă ; inserarea se face întotdeauna după linia curentă.

În timpul operației de inserare, se afișează în zecimal (0000—9999) numărul liniei respective. Acest număr nu se introduce în textul sursă, fiind utilizat doar pentru regăsirea simplă a informațiilor de către utilizator.

Introducerea unei linii sursă se termină fie la apăsarea tastei (CR), fie la depășirea lungimii maxime de 80 de caractere.

Utilizatorul poate corecta șirul de caractere introdus, înainte de apăsarea tastei (CR), utilizând tastele :

DEL : șterge ultimul caracter introdus în bufferul de intrare. **CTRL-X** : șterge întreaga linie în bufferul de intrare.

La apăsarea tastei (CR), conținutul bufferului de intrare este transferat în textul sursă, utilizatorul nemaiavând acces la linia sursă introdusă decât după ieșirea din comanda de inserare.

Ieșirea din comanda de inserare se face prin apăsarea tastei **CTRL-Z** ; editorul intră din nou în starea de așteptare comenzi.

În timpul inserării, dacă s-a specificat la lansarea editorului o limită superioară maximă admisă pentru zona de text sursă, și dacă această limită a fost atinsă, se emite mesajul :

MEM FULL

Editorul reintră în starea de așteptare comenzi ; prin comanda **E** se determină mărimea zonei ce conține textul sursă, utilizatorul putând astfel salva pe casetă textul introdus. Menționăm că, în acest caz, ultima linie sursă introdusă de la consolă se pierde.

Comanda K — „kill lines“

Formatul comenzii este :

> ±nK(CR)

în care :

n — număr zecimal, în domeniul 0000—9999

Comanda **nK** șterge **n** linii de după linia curentă (inclusiv linia curentă) ; comanda **-nK** șterge **n** linii dinaintea liniei curente (inclusiv linia curentă).

Comanda T — „type lines“

Formatul comenzii este :

> ±nT(CR)

în care :

n — număr zecimal, în domeniul 0000—9999

Comanda **nT** afișează **n** linii de după linia curentă ; comanda **-nT** afișează **n** linii dinaintea liniei curente.

Atît la comanda **K**, cît și la comanda **T**, dacă **n** nu este specificat, se consideră implicit **n=1** ; dacă **n=0**, nu se execută comanda.

Comanda F — „find character string“

Formatul comenzii este

Fccc...c(CR)

Comanda **F** caută șirul de caractere **ccc...c**, începînd cu linia curentă și pînă la sfîrșitul textului sursă. Căutarea se face linie cu linie, începînd cu primul caracter al fiecărei linii. Numărul maxim de caractere din șir este 16. Dacă șirul **n**-a fost găsit, se emite mesajul :

NO STRING

și se reintră în starea de așteptare comenzi.

Dacă șirul a fost găsit, se afișează numărul liniei respective, iar linia în cauză devine linie curentă.

Comanda n : — „point to line number“

Formatul comenzii este : _

>n : (CR)

în care :

n — număr zecimal, în domeniul 0000—9999

Comanda are ca efect poziționarea pe linia cu numărul **n** ; acesta devine linia curentă. Dacă s-a atins sfîrșitul textului sursă, fără a detecta numărul de linii dat, se emite mesajul :

NO LINE

și se reintră în starea de așteptare comenzi.

Valoarea **n** ≠ 0 inhibă execuția comenzii.

Comanda E — „end of session“

Formatul comenzii este :

>E(CR)

Comanda **E** semnifică sfîrșitul sesiunii de lucru cu editorul de text. Se emite mesajul :

SRC CODE : XXXX YYYY

în care :

XXXX — adresa de început a textului sursă

YYYY — adresa de sfîrșit a textului sursă (adresa markerului de sfîrșit text)

Zona respectivă de memorie poate fi salvată sub formă de fișier pe casetă magnetică, și reîncărcată pentru editări ulterioare sau pentru asamblare cu ASR-Z80.

Restricții ale editorului de texte EDR-Z80

Versiunea actuală a editorului de texte implementată în monitorul DEST prezintă următoarele restricții :

1) editarea unei linii la nivel de caracter se poate executa numai în faza de introducere de la consolă ; toate comenzile editorului efectuează prelucrări la nivel de linie, exceptând comanda F.

2) comanda A nu verifică depășirea limitei superioare impuse zonei de text sursă ; în scopul evitării unor eventuale distrugerii de zone de memorie, se va utiliza înainte de lansarea editorului o comandă N (v. cap. 5 paragr. 5.2) pentru a determina lungimea fișierului sursă de încărcat.

6.2.3. Comanda P — „list disassembled code“. Formatul comenzii este următorul :

P <adinf>, <adsup>[, <adtxt>] <CR>

în care :

<adinf> — adresa inferioară a zonei de memorie de dezasamblat

<adsup> — adresa superioară a zonei de memorie de dezasamblat

<adtxt> — adresa de început a zonei de memorie în care se vor depune liniile sursă rezultate în urma dezasamblării.

Comanda P lansează în execuție dezasamblorul rezident DSR-Z80, care creează un text sursă analog listingului de asamblare, pe baza decodificării codurilor instrucțiunilor aflate în spațiul de adrese limitat de <adinf> și <adsup>. Textul sursă este listat la consolă pe măsură ce se creează ; dacă în comandă s-a specificat și adresa <adtxt>, fiecare linie sursă listată va fi memorată succesiv începând cu adresa dată.

Formatul unei linii sursă este :

XXXX CCCCCCCC MMMM AAAAAAAAAA

în care :

XXXX — adresa instrucțiunii decodificate

CC... — codul obiect al instrucțiunii

MMMM — mnemonica instrucțiunii

AA... — zona de argument a instrucțiunii (dacă există).

Codul obiect, adresa instrucțiunii și constantele din zona de argument sînt prezentate ca numere hexazecimale.

Pentru a putea utiliza textul sursă astfel obținut ca fișier de intrare pentru asamblorul ASR-Z80, memorarea fiecărei linii în zona de text se execută astfel :

MMMM AAAAAAAAAA ; XXXX CCCCCCCC

Acest format permite inserarea ușoară de linii sursă conținând doar simbolurile din cîmpurile de etichetă ce se vor atribui instrucțiunilor apelate prin

salt sau apel cu revenire în secvența de program dezasamblată. După o primă asamblare a textului sursă astfel modificat, compararea zonei de comentariu generată de dezasamblor cu contorul de amplasare generat de asamblor simplifică în mare măsură operația de verificare/modificare a programului sursă.

Linii sursă generate încep cu caracterul (CR) în prima coloană, urmat de un blank. După ultima linie sursă generată, dezasamblorul introduce un octet cu valoarea 0FFH, permițând utilizatorului lansarea editorului de text în vederea listării și/sau prelucrării sursei obținute.

Deoarece codurile instrucțiunilor microprocesorului Z80 ocupă toate valorile din domeniul 0-0FFH, adresa de început dezasamblare va trebui să specifice un cod de început instrucțiune; în caz contrar, rezultatul dezasamblării este lipsit de sens. Același efect îl are și întâlnirea unei zone de date în cadrul spațiului de memorie dezasamblat, ceea ce duce la desincronizarea dintre contorul de amplasare real al codurilor de instrucțiuni ce urmează zonei de date, și contorul de avans în memorie al dezasamblorului.

6.2.4. Comanda T — „trace flow of execution“. Formatul comenzii este următorul:

.T [<adinf>] [<nbtr>] <CR>

În care:

<adinf> — adresa de început a secvenței de program de trasat
<nbtr> — număr total de instrucțiuni de trasat (max. 4 cifre hexa)

Comanda T permite execuția monitorizată pas cu pas (instrucțiune cu instrucțiune) a unei secvențe de program în cod obiect stocată în memoria RAM sau EPROM.

Pentru fiecare instrucțiune executată și trasată, se afișează la consolă informațiile următoare:

XXXX CCCCCCCC MMMM AAAAAAAAAA

Se semnificățiile fiecărui câmp sînt identice cu cele din linia sursă listată de comanda de dezasamblare. Adresa XXXX reprezintă adresa absolută din memorie a instrucțiunii executate.

Dacă nu se specifică nici un parametru, se trasează execuția unei singure instrucțiuni, a cărei adresă se găsește în locația USERPC din zona de variabile monitor (v. cap. 5). Conținutul acestei locații este completat de funcția G cu punct de întrerupere și reprezintă adresa instrucțiunii la care s-a oprit execuția programului utilizator prin comanda G.

Dacă se specifică parametrul <nbtr> se va trasa numărul dat de instrucțiuni, începînd cu adresa sus-menționată.

Dacă parametrul <adinf> este prezent, se va trasa execuția uneia sau mai multor instrucțiuni (funcție de valoarea <nbtr>).

Menționăm că în acest caz, adresa <adinf> trebuie să specifice un început corect de instrucțiune, altfel rezultatul trasării este lipsit de sens.

După trasarea execuției numărului dat de instrucțiuni, se revine în monitor, utilizatorul putînd să examineze și să modifice conținutul registrelor prin

comanda **X**, să afișeze și să modifice conținutul zonelor de memorie prelucrate în secvența trasată prin comenzile **D** și **S** etc.

Un program executabil stocat în memoria RAM poate fi lansat în execuție pînă la o anumită adresă prin comanda **G** cu punct de întrerupere, apoi poate fi executat pas cu pas prin comenzi **T** în secvențele suspectate a fi eronate. Procesul de testare și punere la punct prin utilizarea combinată a comenzilor **G**, **T**, **S** și **X** reprezintă modul cel mai eficient de aducere a unui program la parametrii funcționali proiectați.

Un program executabil stocat în memoria EPROM poate fi lansat în execuție prin comanda **G**, dar nu poate fi întrerupt decît prin apăsarea tastei **INT** (întrerupere nemascabilă). Din acest motiv, trasarea execuției unui astfel de program se va efectua exclusiv cu comanda **T**, prima lansare fiind de forma **T** <adresă>, unde <adresă> reprezintă adresa primei instrucțiuni din secvența de trasat aflată în memoria EPROM. Vor urma apoi comenzi **T**(CR) succesive, neputîndu-se evita porțiuni deja testate prin comenzi de tip **G**. Și în acest caz se pot utiliza comenzile **X**, **S** sau **D** între două lansări succesive ale comenzii de trasare.

6.2.5. Comanda Q — „relocate and link object modules“. Formatul comenzii este următorul :

.Q<adinf> [<adsup>] <CR>

În care :

<adinf> -- adresa de la care va fi executabil modulul obiect absolut creat
<adsup> -- adresa de început a modulului obiect relocabil.

Comanda **Q** lansează în execuție editorul de legături rezident **LRR-Z80**, care permite crearea unui modul obiect absolut (program executabil), pornind de la unul sau mai multe module obiect relocabile, obținute prin asamblări separate de fișiere sursă.

Se oferă astfel posibilitatea dezvoltării și testării modulelor aplicațiilor : un program de dimensiuni mari poate fi conceput sub forma unui set de module sursă de dimensiuni relativ reduse, testate separat și integrate într-un singur modul obiect după faza de punere la punct a fiecăruia. Ciclul de dezvoltare—testare a unei aplicații date poate fi scurtat astfel în mod semnificativ.

Relocarea modulelor obiect se execută relativ la adresa <adinf> ; codul obiect relocat va fi executabil în spațiul de adrese [adinf—(adinf + sumă lungimi module obiect)].

Dacă parametrul <adsup> este specificat, editorul **LRR-Z80** va efectua numai operația de relocare a unui singur modul obiect, încărcat în prealabil la adresa <adsup>. La sfîrșitul relocării, se emite mesajul :

OBJ.CODE : XXXX_hYYYY

În care :

XXXX — adresa de început a modulului obiect absolut generat (coincide cu <adsup>)

YYYY — adresa de sfîrșit a modulului obiect absolut generat.

Pentru a putea fi executat, modulul obiect va fi transferat printr-o comandă de tip M (Move Memory) la adresa pentru care s-a cerut relocarea (adresa <adinf>). Din punctul de vedere al editorului de legături, adresele <adinf> și <adsup> pot fi identice sau diferite; prima semnifică modificarea corespunzătoare a cîmpurilor de adrese pe 16 biți din codul obiect relocabil, iar cea de-a doua semnifică adresa unde se află codul obiect de relocat.

Fiind tratat un singur modul relocabil, după relocare acesta rămîne în același spațiu de memorie, modificîndu-se doar conținutul său. Dacă <adinf> = <adsup>, modulul obiect absolut poate fi executat de la această adresă, fără a mai fi transferat în altă zonă de memorie.

Dacă parametrul <adsup> este absent, editorul de legături va efectua atît operația de relocare, cît și cea de linkeditare pentru un număr oarecare de module obiect relocabile, stocate sub formă de fișiere pe casetă magnetică.

Se efectuează mai întîi operația de încărcare a fișierelor solicitîndu-se numele fiecărui fișier (un fișier reprezentînd un modul obiect relocabil, salvat pe casetă după o operație de asamblare text sursă) prin mesajul:

FN : XXXX(CR)

Încărcarea fișierelor se face începînd de la adresa fixă 8100H; numărul maxim de fișiere încărcabile este limitat doar de spațiul de memorie RAM disponibil.

Pentru fiecare fișier, se solicită numele acestuia; dacă se răspunde (CR), editorul consideră terminată încărcarea de fișiere și începe operația de relocare—linkeditare a modulelor încărcate.

Primul modul va fi relocat relativ la adresa <adinf>; următorul modul va fi relocat relativ la adresa (adinf + lungime) modul precedent.

Se efectuează astfel concatenarea tuturor modulelor relocabile într-un singur modul absolut, executabil în spațiul de adrese [adinf—(adinf + suma lungimilor tuturor modulelor)].

După relocare, se execută operația de linkeditare, rezolvînd referințele externe din cadrul fiecărui modul. Sfirșitul linkeditării este marcat de apariția mesajului:

OBJ.CODE : XXXX YYYY

în care

XXXX — adresa început modul obiect absolut generat (întotdeauna 8100H)

YYYY — adresă sfirșit modul obiect absolut generat

În cadrul operației de linkeditare pot apare mesajele

a) **DOUBLE DEF'S**

Simbol 1

Simbol 2

.

.

.

Simbol n

Mesajul afișează lista simbolurilor globale dublu definite (același nume de simbol apare în două directive ENTRY)

b) UNRESOLVED REF'S

simbol 1
 simbol 2
 .
 .
 .
 simbol n

Mesajul afișează lista referințelor externe nerezolvate (simbolurile din listă nu apar în nici o directivă ENTRY)

c) F ABORT

Mesajul semnifică umplerea tabelii de simboluri globale și referințe externe. Procesul de linkeditare este abandonat ; se revine în monitor în starea de așteptare comenzi.

Modulul obiect absolut obținut după relocare-linkeditare va fi transferat la adresa <adinf> pentru a putea fi executat. Dacă la lansarea comenzii s-a specificat <adinf>=8100H, transferul nu mai este necesar.

Restricții ale editorului de legături LRR-Z80

Versiunea actuală a editorului de legături LRR-Z80 prezintă următoarele restricții :

1) relocarea modulelor se face la nivel de pagină de memorie (multiplu de 256 de octeți) ; acesta implică :

- adresele <adinf> și <adsup> vor fi multiplu de 256 (100H), în caz contrar, editorul ia în considerare prima adresă multiplu de 256 imediat superioară.
- programele obiect obținute sînt executabile începînd de la adresa multiplu de 256.
- la relocarea mai multor module obiect, între sfîrșitul unui modul și începutul următorului pot apărea spații neutilizate de pînă la 255 octeți. Rezolvarea referințelor externe este efectuată corect, utilizatorul fiind însă avizat că orice cod obiect corespunzător unui modul relocabil debutează în modulul absolut la adresă multiplu de 256.

2) la încărcarea de pe casetă a fișierelor cu module obiect relocabile nu se efectuează verificarea depășirii unei limite superioare de memorie. Utilizatorul își va gestiona în consecință spațiul de memorie RAM disponibil.

Sistemul de operare rezident MATE (Monitor-Asamblor-Text-Editor)

7.1. Generalități

MATE este un sistem software proiectat pentru a funcționa pe microcalculatorul personal „aMIC“. Sistemul conține un modul monitor, un asamblor și un editor de fișiere.

Pentru a folosi sistemul MATE sînt necesari 6 Ko de memorie (0000-17FF). Memoria adițională este necesară pentru a stoca fișierele sursă și obiect ale utilizatorului.

Comunicația între utilizator și sistemul MATE se realizează prin intermediul tastaturii și ecranului televizorului.

Adresa de inițializare a sistemului software MATE este 0000. Pentru a porni sistemul fără a-l inițializa se folosește adresa 0004.

7.2. Comenzile modulului monitor

- CTRL-X** — abandonează linia curentă,
- ENTR** — introduce date în memorie,
- DUMP** — afișează conținutul memoriei,
- FILE** — creează, distruge, activează un fișier sau afișează informații referitoare la un fișier,
- EXEC** — lansează în execuție un program,
- ASSM** — assemblează un program sursă,
- LIST** — listează conținutul unui fișier,
- DELT** — șterge linii dintr-un fișier,
- YYYY** — cheamă editorul de fișier ($0 \leq Y \leq 9$),
- PAGE** — translatează o pagină de memorie,
- BREK** — poziționează sau șterge puncte de întrerupere,
- PROC** — relansează în execuție un program oprit la un punct de întrerupere,
- SAVE** — salvează pe casetă magnetică un fișier din memorie,
- LOAD** — citește în memorie un fișier de pe casetă magnetică.

Modulul monitor conține un singur mesaj de eroare (...WHAT? ...), care indică o comandă eronată sau folosirea incorectă a parametrilor unei comenzi.

7.3. Formatul comenzilor modulului monitor

ENTR AAA (CR)

Această comandă este folosită pentru a introduce date (în format hexazecimal) în memorie începând de la adresa AAAA. Introducerea datelor este terminată prin/(CR). Exemplu :

ENTR 1900 (CR)

0A 30 FF F5/(CR)

DUMP AAAA BBBB (CR)

Comanda **DUMP** este folosită pentru a examina conținutul locațiilor de memorie între adresele AAAA și BBBB. Afișarea conținutului memoriei se face în format hexazecimal, fiecare linie afișată conținând pînă la 8 octeți. Dacă parametrul BBBB nu este indicat, numai conținutul locației AAAA va fi afișat.

FILE / NAME / AAAA (CR)

Această comandă este folosită pentru a crea un fișier (în memorie) cu numele NAME și cu adresa de început AAAA. Dacă mai există în sistem un fișier cu numele NAME, modulul monitor va emite mesajul de eroare NO NO.

FILE / NAME / (CR)

În urma acestei comenzi fișierul cu numele NAME devine fișierul „curent”. La orice moment de timp, cel mult unul dintre fișierle create în cadrul sistemului MATE poate fi fișierul „curent”.

FILE / NAME / Ø (CR)

Fișierul cu numele NAME este distrus.

FILE (CR)

Parametrii fișierului „curent” sînt afișați. Parametrii unui fișier sînt adresa sa de început și adresa sa de sfîrșit.

FILES (CR)

Parametrii tuturor fișierelor existente în sistem sînt afișați.

LIST N (CR)

Această comandă este folosită pentru a afișa liniile fișierului „curent” începînd cu linia numărul N. Dacă parametrul N nu este specificat afișarea liniilor începe cu linia de început a fișierului. Afișarea conținutului poate fi oprită introducînd caracterele C|RL-X.

DELT L1 L2 (CR)

Această comandă este folosită pentru a șterge din fișierul „curent” liniile L1 pînă la L2, inclusiv. Dacă parametrul L2 nu este specificat, numai linia L1 este ștersă.

PAGE AAAA BBBB (CR)

Această comandă este folosită pentru a translați conținutul paginii de memorie cu adresa de început AAAA (256 de octeți) în pagina de memorie cu adresa de început BBBB.

BREK AAAA (CR)

Această comandă poziționează un punct de întrerupere (break point) la adresa AAAA. Când execuția programului ajunge la adresa AAAA, punctul de întrerupere este șters, toate registrele sînt salvate și se emite mesajul „AAAA BREAK”. Apoi, controlul este cedat modulului monitor. Registrele sînt salvate în următoarele locații (și deci conținutul lor poate fi examinat și modificat folosind comenzile DUMP și respectiv ENTR):

1000	PSW	1006	SP (low)
1001	A	1007	SP (high)
1002	C	1008	L
1003	B	1009	H
1004	E	100A	PC (low)
1005	D	100B	PC (high)

Restricții

- (1) Se pot poziționa simultan maximum 8 puncte de întrerupere
- (2) Puncte de întrerupere nu pot fi poziționate între adresele 0000-0040.

Dacă parametrul AAAA nu este specificat, toate punctele de întrerupere deja poziționate sînt șterse.

PROC AAAA (CR)

Această comandă este folosită pentru a relansa în execuție un program de la un punct de întrerupere. Toate registrele sînt refăcute și execuția programului continuă de la locația AAAA. Dacă parametrul AAAA nu este specificat, execuția continuă de la adresa conținută în registrul PC.

ASSM AAAA BBBB (CR)

Programul sursă conținut în fișierul „curent” este asamblat de către asamblorul rezident. Asamblarea se efectuează asignînd adrese în codul obiect începînd cu adresa AAAA. În pasul al doilea, codul obiect este plasat în memorie începînd de la adresa BBBB. Dacă parametrul BBBB nu este specificat, se presupune că BBBB=AAAA. Pe parcursul asamblării se produce un listing complet.

ASSME AAAA BBBB (CR)

Comanda ASSME funcționează analog cu comanda ASSM cu excepția faptului că nu se produce un listing complet, ci se afișează numai liniile programului sursă conținînd erori.

7.4. Editorul de fișiere

Fișierele pe care utilizatorul le poate crea în memoria principală sînt organizate pe linii. Fiecare linie a unui fișier este identificată printr-un număr de linie N, unde $0000 \leq N \leq 9999$ (zecimal). Editorul de fișiere permite încăr-

careia informaţiei (liniilor) în fişiere precum şi modificarea conţinutului (liniilor) fişierelor. Editorul de fişiere acţionează întotdeauna asupra fişierului „curent“.

Pe măsură ce utilizatorul introduce linii de la echipamentul periferic de intrare, editorul plasează liniile respectiv în spaţiul de memorie al fişierului „curent“ în ordinea indicată de numerele de linii corespunzătoare. Rearanjarea liniilor în fişiere în ordinea crescătoare a numerelor de linii este efectuată în mod automat de modulul editor. În cazul în care utilizatorul introduce o linie cu numărul N' , unde N' este numărul unei linii deja existente în fişier, noua linie N' va înlocui vechea linie N' .

Editorul nu asignează în mod automat numere de linii. Utilizatorul trebuie să introducă mai întâi numărul liniei urmat apoi de conţinutul liniei respective. Numerele de linie valide trebuie să conţină 4 cifre zecimale. Introducerea unei linii este terminată prin caracterul (CR). O linie poate conţine cel mult 80 de caractere.

7.5. Asamblorul

Asamblorul acţionează asupra fişierului „curent“. Conţinutul liniilor fişierului „curent“ este translatat în cod obiect. Al doilea caracter care urmează numărului liniei este considerat drept primul caracter al codului sursă. În consecinţă, caracterul imediat următor numărului liniei trebuie să fie în mod normal un blank. Numerele liniilor nu sînt procesate de către asamblor dar sînt reproduse în listing.

7.5.1. Instrucţiunile limbajului de asamblare. Instrucţiunile limbajului de asamblare sînt fie instrucţiuni maşină ale microcalculatorului „aMIC“ sub formă simbolică *, fie pseudoinstrucţiuni. Structura unei instrucţiuni este:

NUME OPERATIE OPERAND COMENTARIU

Cîmpul numelui, dacă este folosit, începe în poziţia 1 a codului sursă. Simbolul plasat în cîmpul numelui poate conţine oricîte caractere dar numai primele 5 caractere sînt folosite în tabela de simbolii a asamblorului. Numele trebuie să înceapă cu un caracter alfabetic şi nu poate conţine caractere speciale.

Cîmpul operaţiei conţine codul mnemonic al unei instrucţiuni maşină sau codul unei pseudooperaţii.

Cîmpul operandului conţine parametrii aferenţi operaţiei specificate în cîmpul operaţiei. Două argumente sînt separate printr-o virgulă.

Exemplu:

```
0015 ET1 MOV M,B ; COMENTARIU      0030      CALL ET1
0020 ; COMENTARIU                    0035 ET2 ADI 8+G-4
0025      JMP ET2                      0040      MOV A,B
```

Cîmpurile sînt separate prin unul sau mai multe blankuri.

Cîmpul comentariului este reprodus în listing fără a fi procesat. Liniile de comentariu încep cu caracterul ; în poziţia 1 a codului sursă. Comentariul

* Simboluri mnemonice ale limbajului de asamblare 8080.

instrucțiunilor individuale este precedat de asemenea de caracterul ; (vezi exemplele 0015 și 0020).

7.5.2. Nume simbolice. Pentru a asigura un nume simbolic unei instrucțiuni, se plasează un simbol în câmpul numelui. În caz contrar, utilizatorul plasează două sau mai multe blăncuri în urma numărului liniei respective. Dacă un nume este atașat unei instrucțiuni, asamblorul asignează simbolului respectiv valoarea curentă a contorului de locații. Singura excepție la această regulă o constituie pseudoinstrucțiunea EQU. În acest caz, simbolul din câmpul numelui i se asignează valoarea conținută în câmpul operandului. Exemplu :

```
0030 ET EQU 170
```

Simbolii sînt definiți atunci cînd apar în câmpul numelui. Orice simbol definit poate fi utilizat ca argument simbolic în câmpul operandului (vezi exemplele 0015, 0025, 0030, 0035).

În afara simbolilor definiți de către utilizator, asamblorul recunoaște un set de simbolii rezervați, a căror valoare este predeterminată. Acești simbolii nu pot fi utilizați decît în câmpul operandului. Simbolii rezervați sînt (valoarea corespunzătoare este indicată în paranteză) :

A — acumulatorul (7)	H — registrul H (4)
B — registrul B (0)	L — registrul L (5)
C — registrul C (1)	M — memoria (locația indicată de conținutul registrelor H și L) (6)
D — registrul D (2)	P — Program Status Word (6)
E — registrul E (3)	S — Indicatorul stivei (6)

În câmpul operandului mai poate apărea și simbolul special \$ a cărui valoare se modifică pe măsură ce asamblarea programului sursă progresează. Simbolul \$ este întotdeauna echivalent cu valoarea contorului de locații după asamblarea instrucțiunii curente.

Exemple :

```
JMP $ ; implică salt la locația plasată după instrucțiunea
MOV A,B ; curentă, adică la instrucțiunea MOV A,B.
LDA $+5 ; implică încărcarea datei plasate în a cincea locație
DB 0 ; după instrucțiunea curentă. În cazul de față, această
DB 1 ; dată are valoarea 5.
DB 2
DB 3
DB 4
DB 5
```

7.5.3. Adresare simbolică relativă. O locație particulară poate fi referită folosind un simbol definit în program și un deplasament numeric. Exemplu :

```
JMP BEG
JPE BEG+4
CC SUB
CALL $+48
BEG MOV A,B
HLT
MVI C,'B' ; AICI 'B' ESTE CONSTANTA ASCII
INR B
```


Instrucțiunea **JPE BEG+4** se referă la instrucțiunea **INR B. BEG+4** înseamnă adresa **BEG** plus 4 octeți.

7.5.4. Constante. Asamblorul permite utilizatorului să folosească numere pozitive sau negative direct într-o instrucțiune. Numerele respective vor fi considerate drept constante zecimale. Orice număr fără semn este considerat pozitiv. Constante zecimale pot de asemenea fi definite folosind indicatorul **D** în urma valorii numerice respective.

Constante hexazecimale pot fi definite folosind indicatorul **H** în urma unei valori numerice (de exemplu **+10H, 3AH, 10H, 0F4H**). O constantă hexazecimală nu poate începe cu simbolii **A—F**. În acest caz constanta trebuie să fie precedată de cifra **0**.

Constante **ASCII** pot fi definite plasând un apostrof înaintea și în urma caracterelor **ASCII** respective, de exemplu **'C'** sau **'CC'**.

7.5.5. Expresii. O expresie reprezintă o secvență conținând unul sau mai mulți simbolii, constante sau alte expresii separate prin operatorii **aritmeticii** **+** sau **-**. Exemple :

```
PAM + 3
ISAB - 'A' + 52
LOOP + 32H - 5
```

Expresiile sînt calculate folosind 16 biți, în aritmetica modulo **65536**. Orice valoare în afara acestui domeniu va rezulta într-o eroare de asamblare.

7.5.6. Pseudoinstrucțiuni

ORG

Formatul acestei pseudoinstrucțiuni este :

etichetă **ORG** expresie

unde eticheta este opțională dar în cazul în care este prezentă va fi echivalată cu valoarea expresiei specificate.

END

Pseudoinstrucțiunea **END** indică asamblorului sfîrșitul codului sursă. Această pseudoinstrucțiune este opțională deoarece asamblorul detectează oricum sfîrșitul fișierului din care este preluat codul sursă.

EQU

Formatul acestei pseudoinstrucțiuni este :

etichetă **EQU** expresie

unde eticheta reprezintă un simbol căruia i se va asigna valoarea expresiei specificate în câmpul operandului.

DS

Formatul acestei pseudoinstrucțiuni este :

etichetă **DS** expresie

Pseudoinstrucțiunea DS va forța asamblorul să avanseze contorul de locații cu valoarea expresiei specificate.

DB

Formatul pseudoinstrucțiunii DB este :

etichetă DB expresie

Această pseudoinstrucțiune este folosită pentru a rezerva un octet de memorie. Valoarea expresiei din câmpul operandului va fi introdusă în octetul respectiv.

DW

Această pseudoinstrucțiune este folosită pentru a rezerva doi octeți de memorie. Formatul pseudoinstrucțiunii DW este similar cu cel al pseudoinstrucțiunii DB. Valoarea expresiei specificate va fi plasată în cei doi octeți rezervați.

7.5.7. Erori de asamblare. Următorii indicatori sînt folosiți de asamblor pentru a marca detectarea unei erori în cadrul unei instrucțiuni sursă :

- O Cod de operație eronat
- L Etichetă eronată,
- D Etichetă dublu definită,
- M Etichetă absentă,
- V Valoare eronată,
- U Simbol nedefinit,
- S Eroare de sintaxă,
- R Registru eronat,
- A Argument eronat,

7.5.8. Salvarea programelor. Sistemul de software MATE conține o comandă pentru salvarea programelor pe casetă magnetică. Sintaxa acestei comenzi este :

SAVE AAAA BBBB (CR)

Utilizînd această comandă, întreaga zonă de memorie cuprinsă între adresele AAAA și BBBB este înscrisă pe suport magnetic. În acest fel se pot salva atît fișiere sursă cît și fișiere obiect.

7.5.9. Citirea programelor în memorie de pe caseta magnetică. Această operație se execută utilizînd comanda LOAD cu sintaxa :

LOAD (CR)

7.6. Exemple de folosire a comenzilor MATE

```
ENTR 6800
AB 0C FF 02 4D 91/
DUMP 6800 6805
AB 0C FF 02 4D 91
```



```

0010 ; EXEMPLU DE PROGRAM INTRODUS ÎN FIȘIERUL CURENT
0020 MVI A,0
0030 MVI B,0
0040 MVI A,1
0050 MVI B,2
0060 MVI A,3
0070 MVI B,4
0080 HLT

```

DELT_0060_0070

LIST

```

0010 ; EXEMPLU DE PROGRAM INTRODUS ÎN FIȘIERUL CURENT
0020 MVI A,0
0030 MVI B,0
0040 MVI A,1
0050 MVI B,2
0080 HLT

```

ASSM_6A00

```

6A00          0010 ; EXEMPLU DE PROGRAM INTRODUS ÎN FIȘIERUL
                ; CURENT
6A00 3E00     0020 MVI A,0
6A02 0600     0030 MVI B,0
6A04 3E01     0040 MVI A,1
6A06 0602     0050 MVI B,2
6A08 76       0080 HLT

```

BREK 6A04

BREK 6A08

EXEC 6A00

6A04BREAK

DUMP 6000 600B

12 00_00_00 DB_02 B0 10 00 1A 04 1A

PROC

6A08BREAK

DUMP 6000 600B

12 01 00_02 B0 10 00 1A 08 1A

BREK 6A04

BREK 6A08

EXEC 6A00

6A04BREAK

DUMP 6000 600B

12 00 00 00 DB 02 B0 10 00 04 1A

PROC 6A06

6A06BREAK

DUMP 6000 600B

12 00 00 02_DB_02 B0 10_00 1A 08 1A

7.7. Repertoriul de instrucțiuni al microprocesorului 8080

Întrucât MATE dispune de un asamblor pentru repertoriul de instrucțiuni al microprocesorului 8080, în cele ce urmează se va face o scurtă prezentare a acestor instrucțiuni cu mnemonicele acceptate de asamblor și cu efectul lor asupra indicatorilor de condiții. De asemenea, vor fi prezentate în paralel și instrucțiunile corespunzătoare din repertoriul de instrucțiuni al microprocesorului Z80. Versiunea Z80 este indicată în paranteze unghiuare.

Literele A, B, C, D, E, H, L și SP reprezintă notațiile standard pentru registrele microprocesorului 8080. Simbolurile BC, DE și HL specifică perechile de registre corespunzătoare. Următoarele simboluri sînt folosite pentru parametrii generali :

r,r2 — registru de 8 biți din UCP,
 n — o constantă reprezentînd un octet
 nn — o constantă reprezentînd doi octeți

Indicatorii de condiții * au următoarele simboluri și semnificații :

C — transport,
 H — transport/împrumut între cele două tetrade ale rezultatului,
 N — adunare/scădere
 P/O — paritate/depășire
 S — semn
 Z — zero

Pentru mnemonicele Z80, indicatorii celulelor de memorie sau adresele de I/E sînt cuprinse între paranteze :

1. ACI n <ADC A,n>

Adună constanta n cu acumulatorul și cu indicatorul de transport. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori anulați : N

2. ADC M <ADC A,(HL)>

Adună octetul de memorie indicat de perechea HL cu acumulatorul și cu indicatorul de transport. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori anulați : N

3. ADC r <ADC A,r>

Adună registrul r cu acumulatorul și cu indicatorul de transport. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori anulați : N

4. ADD M <ADD A,(HL)>

Adună octetul din memorie indicat de perechea HL cu acumulatorul. Rezultatul rămîne în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori anulați : N

5. ADD r <ADD A,r>

Adună registrul r cu acumulatorul. Rezultatul rămîne în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori anulați : N

* De reținut că mașina fizică este procesorul Z80, în cazul microcalculatorului AME.

6. ADI n <ADD A,n>

Adună constanta n la acumulator. Rezultatul este păstrat în acumulatorul A.
 Indicatori afectați: C, H, O, S, Z
 Indicatori anulați: N

7. ANA N <AND (HL)>

Produsul logic între acumulator și octetul din memorie specificat de perechea HL.
 Rezultatul este păstrat în acumulatorul A.

8. ANA r <AND r>

Produsul logic între acumulator și registrul r. Rezultatul este păstrat în acumulator
 Instrucțiunea ANA A se folosește pentru testarea indicatorilor de paritate, semn și rezultat zero, deoarece valoarea conținută în acumulatorul A nu se modifică.

Indicatori afectați: P, S, Z
 Indicatori anulați: C, N
 Indicatori poziționați în unu: H

9. ANI n <AND n>

Efectuează produsul logic între conținutul acumulatorului și octetul n prezent în instrucțiune. Rezultatul rămâne în acumulatorul A. Instrucțiunea poate fi utilizată pentru a anula selectiv biți din acumulatorul A. Astfel, instrucțiunea ANI FEH va anula bitul 0.

Indicatori afectați: P, S, Z
 Indicatori anulați: C, N
 Indicatori poziționați în unu: H

10. CALL nn <CALL nn>

Chemare necondiționată de subrutina de la adresa nn. Adresa instrucțiunii următoare este plasată în stivă, de unde este extrasă la revenirea din subrutină.

Indicatori afectați: nici unul

- 11. CC nn <CALL C, nn>
- CM nn <CALL M, nn>
- CNC nn <CALL NC, nn>
- CNZ nn <CALL NZ, nn>
- CP nn <CALL P, nn>
- CPE nn <CALL PE, nn>
- CPO nn <CALL PO, nn>
- CZ nn <CALL Z, nn>

Chemări condiționate de subrutina de la adresa nn. Adresa instrucțiunii următoare este plasată în stivă.

Condițiile sînt următoarele:

- C indicatorul de transport poziționat în unu,
- M indicatorul de semn poziționat în unu,
- NC indicatorul de transport poziționat în zero,
- P indicatorul de semn poziționat în zero,
- PE indicatorul de paritate poziționat în unu,
- PO indicatorul de paritate poziționat în zero,
- Z indicatorul de rezultat zero poziționat în unu

12. CMA <CPL>

Complementează acumulatorul (complementul față de unu). Biții egali cu zero iau valoarea unu și invers.

Indicatorii afectați: H, N

13. CMC <CCF>

Complementează indicatorul de transport. Pentru a anula indicatorul de transport instrucțiunea CMC se va folosi după instrucțiunea STC.

Indicatori afectați : C

Indicatori poziționați în zero : N

14. CM M <CP (HL)>

Compară octetul din memorie, a căru adresă este dată de perechea HL, cu acumulatorul. În cazul în care cele două valori sînt egale, se poziționează în unu indicatorul de rezultat zero. Acest indicator este poziționat în unu, dacă conținutul acumulatorului este mai mic decît operandul.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

15. CMP r <CPr>

Compară registrul r cu acumulatorul, care joacă rol de operand implicat. Indicatorul de rezultat zero este poziționat în unu, dacă conținutul acumulatorului este egal cu cel al registrului r. Dacă conținutul acumulatorului este mai mic decît cel al registrului r, indicatorul transportului este poziționat în unu.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

16. CPI n <CP n>

Compară constanta n conținută în instrucțiune cu acumulatorul. Indicatorul de rezultat zero este poziționat în unu, dacă constanta n este egală cu conținutul acumulatorului. Indicatorul de transport este poziționat în unu, dacă conținutul acumulatorului este mai mic decît constanta n.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

17. DAA <DAA>

Ajustare zecimală a acumulatorului.

Această instrucțiune este folosită după adunarea numerelor exprimate în codul binar-zecimal. Z80 efectuează corect această operație, atît pentru adunare, cît și pentru scădere. 8080 dă un rezultat incorect în cazul scăderii.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

18. DAD B <ADD HL,BC>

DAD D <ADD HL,DE>

DAD H <ADD HL,HL>

DAD SP <ADD HL,SP>

Adună registrul dublu specificat, la registrul HL. Rezultatul este plasat în HL. Aceasta reprezintă adunarea cu precizie dublă. Indicatorul de transport este poziționat în unu dacă rezultatul depășește capacitatea de reprezentare pe 16 biți (dacă apare depășire). Instrucțiunea DAD H efectuează o deplasare spre stînga a conținutului perechii HL. Instrucțiunea DAD SP permite salvarea unui indicator de stivă.

LXI H,O ; încarcă perechea HL cu zero

DAD SP ; deplasează spre stînga cu un rang SP

SHLD SPVECHI ; plasează în stivă la adresa SPVECHI conținutul lui L și
; la adresa SPVECHI+1 conținutul lui H

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în zero : N

19. DCR M <DEC (HL)>

Decrementează octetul de memorie specificat de registrul HL.

Indicatori afectați : H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

Indicatori neafectați : C

20. DCR r <DEC r>

Decrementează registrul r. În timp ce se execută instrucțiunea JNC buclă, nu mai trebuie decrementat registrul după ce a atins valoarea zero, deoarece indicatorul de transport nu este afectat de această operație.

Indicatori afectați : H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

Indicatori neafectați : C

21. DCX B	<DEC BC>
DCX D	<DEC DE>
DCX H	<DEC HL>
DCX SP	<DEC SP>

Decrementează registrul dublu indicat. Într-un ciclu ce conține instrucțiunea JNZ ciclu, nu trebuie să se încerce decrementarea la zero a registrului dublu indicat, deoarece indicatorii nu sînt afectați. Se poate deplasa un octet din registrul dublu în acumulatorul A, pentru a se efectua operația logică OR cu celălalt octet :

REPETA :

```
MOV  A,C
ORA  B
JNZ  REPETA
```

Indicatori afectați : nici unul

22. DI <DI>

Dezactivează cererea de întrerupere.

23. EI <EI>

Activează cererea de întrerupere

24. HLT <HALT>

Suspendă funcționarea UCP pînă la apariția unui semnal RESET sau de întrerupere

25. IN n <IN A,(n)>

Transferă în acumulatorul A octetul de la portul cu adresa n.

Indicatori afectați : nici unul

26. INR M <INC (HL)>

Incrementează octetul din memorie cu adresa specificată în perechea HL.

Indicatori afectați : H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

Indicatori neafectați : C

27. INR r <INC r>

Incrementează registrul r. În timp ce se execută un ciclu ce conține instrucțiunea JNC ciclu, nu trebuie incrementat un registru peste valoarea zero, deoarece indicatorul de transport nu va fi afectat.

Indicatori afectați : H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

Indicatori neafectați : C

28. INX B	<INC BC>
INX D	<INC DE>
INX H	<INC HL>
INX SP	<INC SP>

Incrementează registrul dublu specificat.

Indicatori afectați : nici unul

29. **JMP nn** <JP nn>

Transfer necondiționat al comenzii la adresa nn.

Indicatori afectați: nici unul

30. **JC nn** <JP C,nn>

JM nn <JP M,nn>

JNC nn <JP NC,nn>

JNZ nn <JP NZ,nn>

JP nn <JP P,nn>

JPE nn <JP PE,nn>

JPO nn <JP PO,nn>

JZ nn <JP Z,nn>

Transfer condiționat al comenzii la adresa nn unde condițiile sînt următoarele:

C indicatorul de transport poziționat în unu,

M indicatorul de semn poziționat în unu,

NC indicatorul de semn poziționat în zero,

NZ indicatorul de rezultat zero poziționat în zero,

P indicatorul de semn poziționat în zero,

PE indicatorul de paritate poziționat în unu,

PO indicatorul de paritate este poziționat în zero,

Z indicatorul de rezultat zero este poziționat în unu,

31. **LDA nn** <LD A,(nn)>

Încarcă acumulatorul A cu octetul din memorie de la adresa nn

32. **LDAX B** <LD A,(BC)>

[LDAX D] <LD A,(DE)>

Încarcă acumulatorul A cu octetul din memorie, de la adresa specificată de pereche de registre BC sau DE.

33. **LHLD nn** <LD HL,(nn)>

Încarcă registrul L cu octetul din memorie de la adresa nn, iar registrul H cu octetul de la adresa nn+1.

34. **LXI B,nn** <LD BC,nn>

LXI D,nn <LD DE,nn>

[LXI H,nn] <LD HL,nn>

[LXI SP,nn] <LD SP,nn>

Încarcă perechea de registre specificate cu constanta de 16 biți nn.

35. **MOV M,r** <LD (HL),r>

Stocază în memorie octetul din registrul r, la locația specificată ca adresă în pereche de registre HL.

36. **MOV r,M** <LD r,(HL)>

Încarcă registrul r cu octetul din memorie, de la adresa specificată de perechea HL.

37. **MOV r,r2** <LD r,r2>

Transferă conținutul registrului r2 în registrul r.

38. **MVI M,n** <LD (HL),n>

Transferă operandul imediat n, în memorie la adresa specificată de perechea HL.

39. **MVI r,n** <LD r,n>

Încarcă registrul r cu operandul imediat n.

40 NOP <NOP>

UCP nu efectuează nici o operație
Indicatori afectați : nici unul

41. ORA M <OR (HL)>

Efectuează suma logică între conținutul acumulatorului A și conținutul celulei de memorie specificată de perechea HL. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : P, S, Z
Indicatori poziționați în zero : C, H, N

42. ORA r <OE r>

Efectuează suma logică între conținutul acumulatorului A și conținutul registrului r. Rezultatul este păstrat în acumulator. Deoarece instrucțiunea ORA A nu modifică conținutul lui A, ea poate fi folosită pentru a testa indicatorii de paritate semn și rezultat zero.

Indicatori afectați : P, S, Z
Indicatori poziționați în zero : C, H, N

43. ORI n <OR n>

Efectuează suma logică între conținutul acumulatorului și operandul imediat n. Rezultatul este plasat în acumulator. Instrucțiunea poate fi folosită pentru poziționarea în unu a unor biți anumiți din acumulator. De exemplu : ORI,40H va poziționa bitul 6 al acumulatorului în unu.

Indicatori afectați : P, S, Z
Indicatori poziționați în zero : C, H, N

44. OUT n <OUT (n),A>

Transferă octetul din acumulatorul A la portul de ieșire cu adresa n.
Indicatori afectați : nici unul

45. PCHL <JP (HL)>

Forțează conținutul perechii HL în contorul programului PC. Astfel, se asigură un transfer al comenzii la adresa specificată de perechea HL.

Indicatori afectați : nici unul

46. POP B <POP BC>
POP D <POP DE>
POP H <POP HL>

Transferă primul doi octeți din stiva, în perechea de registre specificată : BC, DE, HL. Octetul specificat de SP este transferat în registrul inferior (C, E, L), după care are loc incrementarea indicatorului stivei, SP.

În continuare octetul specificat de SP este transferat în registrul superior (B, D, H), după care SP este din nou incrementat.

Indicatori afectați : nici unul.

47. POP PSW <POP AF>

Transferă primul octet din stivă, indicat de SP, în registrul indicatorilor de condiții și incrementează indicatorul SP. Transferă în continuare primul octet din stiva în acumulatorul A, apoi incrementează indicatorul SP.

Indicatori afectați : nici unul

48. PUSH B <PUSH BC>
PUSH D <PUSH DE>
PUSH H <PUSH HL>

Plasează în stivă perechile de registre BC, DE, HL. Indicatorul SP este decremenat și la adresa indicată de el se stochează registrul de rang superior (B, D, H). În continuare SP este din nou decremenat memorându-se, la adresa astfel obținută, registrul de rang inferior din perechea specificată (C, E, L).

Indicatori afectați : nici unul.

49. PUSH PSW <PUSH AF>

Stochează acumulatorul și registrul indicatorilor de condiții în memorie. Se decrementează indicatorul SP și la adresa specificată de el se stochează acumulatorul A. În continuare se decrementează din nou SP, memorându-se, la adresa astfel specificată, registrul indicatorilor de condiții.

Indicatori afectați : nici unul

50. RAL <RLA>

Instrucțiunea rotește spre stînga cu un bit conținutul acumulatorului, prin intercalarea bistabilului indicator de transport între bitul 7 și bitul 0. Bitul 7 se transferă în bistabilul indicator de transport, în timp ce conținutul acestuia este transferat în bitul 0 al acumulatorului.

Indicatori afectați : C

Indicatori poziționați în zero : H, N

51. RAR <RRA>

Instrucțiunea rotește spre dreapta conținutul acumulatorului A, prin intercalarea bistabilului de transport între bitul 0 și bitul 7. Bitul 0 se transferă în bistabilul indicator de transport, în timp ce conținutul anterior al acestuia se transferă în bitul 7.

Indicatori afectați : C

Indicatori poziționați în zero : H, N

52. RET <RET>

Revenire din subrutină. Primii doi octeți din vârful stivei sînt plasați în contorul programului PC. Indicatorul SP este incrementat de două ori.

53. RC	<RET C>
RM	<RET M>
RNC	<RET NC>
RNZ	<RET NZ>
RP	<RET P>
RPE	<RET PE>
RPO	<RET PO>
RZ	<RET Z>

Reveniri condiționate din subrutine. Dacă condiția specificată este îndeplinită, conținutul primelor două celule din stivă este transferat în contorul programului. Contorul programului este incrementat de două ori.

Condițiile testate sînt următoarele :

C indicatorul de transport poziționat în unu,
M indicatorul de semn poziționat în unu,
NC indicatorul de transport poziționat în zero,
NZ indicatorul de rezultat egal cu zero poziționat în zero,
P indicatorul de semn poziționat în unu,
PE indicatorul de paritate poziționat în unu,
PO indicatorul de paritate poziționat în zero,
Z indicatorul de rezultat zero poziționat în unu,

54. RLC <RLCA>

Instrucțiunea rotește conținutul acumulatorului cu un bit spre stînga. Bitul 7 se transferă, atît în indicatorul de transport, cît și în bitul 0 al acumulatorului.

Indicatori afectați : C

Indicatori poziționați în zero : H, N

55. RRC <RRCA>

Instrucțiunea rotește conținutul acumulatorului cu un bit spre dreapta. Bitul 0 se transferă atît în indicatorul de transport, cît și în bitul 7 al acumulatorului.

Indicatori afectați : C

Indicatori poziționați în zero : H, N

56. RST 0	<RST 00H>
RST 1	<RST 08H>
RST 2	<RST 10H>
RST 3	<RST 18H>
RST 4	<RST 20H>
RST 5	<RST 28H>
RST 6	<RST 30H>
RST 7	<RST 38H>

Instrucțiunile de restart generează chemări de subrutine la adresele 00H,...,38H. De exemplu RST 6 va chema adresa 30 hexa.

57. SBB M [A] <SBC A,(HL)>

Din acumulator se scad : octetul din memorie specificat de perechea HL în conținutul indicatorului de transport. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

58. SBB r <SBC A,r>

Din acumulator se scad : conținutul registrului r și conținutul indicatorului de transport. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

59. SBI n <SBC A,n>

Din conținutul acumulatorului se scad : operandul imediat n și conținutul indicatorului de transport. Rezultatul rămâne în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

60. SHLD nn <LD (nn),HL>

Stochează registrul L în memorie la adresa nn, iar registrul H la adresa nn+1.

61. SPHL <LD SP,HL>

Încarcă indicatorul SP cu conținutul registrului HL. Această instrucțiune se poate folosi pentru a extrage din memorie indicatorul de stivă salvat anterior.

LHLD n.

SPHL

62. STA nn] <LD (nn),A>

Stochează acumulatorul în locația de memorie cu adresa nn

63. STAX B <LD (BC),A>

STAX D <LD (DE),A>

Stochează conținutul acumulatorului în celula de memorie a cărei adresă este specificată de perechea de registre BC sau DE.

64. STC <SCF>

Poziționează în unu indicatorul în transport.

Întrucât nu există instrucțiune echivalentă de poziționare în zero a indicatorului, aceasta se poate realiza, fie cu ajutorul instrucțiunii XRA A, fie cu ajutorul perechii de instrucțiuni STC și CMC.

Indicatori poziționați în unu : C

Indicatori poziționați în zero : H, N

65. SUB M [A] <SUB (HL)>

Scade din acumulator octetul din memorie specificat de perechea HL. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

66. SUB r <SUB r>

Scade din acumulatorul A conținutul registrului r. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

67. SUI n <SUB n>

Scade operandul imediat n din acumulator. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : C, H, O, S, Z

Indicatori poziționați în unu : N

68. XCHG <EX DE,HL>

Interschimb de conținuturi între perechile DE și HL.

Indicatori afectați : nici unul

69. XRA M <XOR (HL)>

Execută suma modulo doi (SAU-EXCLUSIV) între conținutul acumulatorului și octetul din memorie specificat de perechea HL. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : P, S, Z

Indicatori poziționați în zero : C, H, N

70. XRA r <XOR r>

Execută suma modulo doi între conținutul acumulatorului și conținutul registrului r. Rezultatul este plasat în acumulator.

Instrucțiunea XRA A permite anularea conținutului indicatorilor. Ea se folosește și pentru anularea indicatorului de transport.

Indicatori afectați : P, S, Z

Indicatori poziționați în zero : C, H, N

71. XRI n <XOR n>

Efectuează suma modulo doi între conținutul acumulatorului și operandul imediat n. Rezultatul este plasat în acumulator.

Indicatori afectați : P, S, Z

Indicatori poziționați în zero : C, H, N

72. XTHL <EX (SP),HL>

Interschimb între conținutul octetului de memorie indicat de SP și conținutul registrului L. De asemenea, interschimb între conținutul octetului de memorie indicat de SP+1 și conținutul registrului H.

Indicatori afectați : nici unul.

Monitorul V0.1. Listing sursă

LOC OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0008	1	*****	0067	221CA0	55 ; TRATARE INTREPERE NEMASCABILA
0000	2	*****	0068	E1	56 ; RESTAR ADRESA 0066H
0002	3	* A M I C *	006C	2214A0	57 ; LA 66H SE GASESTE OCTET SUPERIOR DE ADRESA
0004	4	*****	006F	E1	58 ; PENTRU JMP ET43 OOH=NOP
0005	5	MONITOR PENTRU CALCULATORUL PERSONAL AMIC	0070	2220A0	59 ; SHLD STVUT+6 ;H,L
0008	6		0072	210000	60 ; PUSH PSM
000C	7		0076	39	61 ; SHLD STVUT
0010	8	JRG 0	0077	221EA0	62 ; SHLD STVUT
0000	9	MVI A,92H ;CUVINT CDA 8255	007A	311CA0	63 ; SHLD STVUT+10 ;PC
0002	10	OUT CUPPI ;INSCRIERE IN 8255	007E	C5	64 ; LXI H,0
0004	11	XRA A	007F	3159A0	65 ; DAD SP
0005	12	JMP ET46	0077	221EA0	66 ; SHLD STVUT+8 ;SP
0008	13	SHLD STVUT+6 ;REFACE H,L	007D	D5	67 ; LXI SP,STVUT+6 ;D,E
000B	14	PUSH PSM	007E	C5	68 ; PUSH B ;D,C
000C	15	POP H	007F	3159A0	69 ; LXI SP,MONSP ;INVERSEAZA ORDINEA
0010	16	SHLD STVUT ;REFACE PSM	0082	CD1804	70 ; CALL INVHL ;INTRODUCERE IN BUFFER COD TASTA APASATA
0011	17	DCX H	0083	C34F00	71 ; JMP MOV ;AFISARE
0012	18	SHLD STVUT+10 ;SALVEAZA PC	0084	CD3602	72 ; CALL INVHL ;INTRODUCERE IN BUFFER COD TASTA APASATA
0015	19	LDA MONSP-1 ;REFACE OCTET PROGRAM	0089	77	73 ; JMP MOV ;AFISARE
0016	20	MOV M,A	008A	CD3602	74 ; CALL INVHL ;INTRODUCERE IN BUFFER COD TASTA APASATA
0017	21	LXI H,0	008E	05	75 ; INX H
0019	22	SHLD STVUT+8 ;REFACE SP	008F	CAD300	76 ; DCR B
001C	23	SP,STVUT+6 ;REFACE D,E	0092	FE0D	77 ; JZ RETUR ;ESTE RETURN
001D	24	SHLD STVUT+6 ;REFACE B,C	0094	C25C00	78 ; JZ UNZ ;C,0AH ;TIPARESTE LF
0020	25	SHLD STVUT+6 ;INVERSEAZA ORDINEA	0097	0E0A	79 ; CALL AFIS ;D,CDA ;MONSP
0023	26	PUSH B	0099	CD3602	80 ; CALL AFIS ;D,CDA ;MONSP
0024	27	LXI SP,MONSP	009C	1105A0	81 ; LXI D,CD3602 ;INTRODUCERE IN BUFFER COD TASTA APASATA
0025	28	LXI INVHL	009F	1A	82 ; LDAX D
0028	29	CALL INVHL	00A0	13	83 ; INX D
002B	30	JMP	00A1	FE44	84 ; CFI ;D
002E	31	ET43 ;	00A3	CAE102	85 ; JZ DISP ;S
0031	32	ET43 ;	00A6	FE53	86 ; CFI ;S
0033	33	SEGMENTA DE INITIALIZARE CU ZERO	00A8	CAE302	87 ; JZ SUBST ;X
0034	34	ET45 ;	00AB	FE59	88 ; CFI ;X
0035	35	INX H	00AD	CA3F03	89 ; JZ EXAM ;C
0036	36	DCR C	00B0	FE43	90 ; JZ EXAM ;C
0037	37	UNZ	00B2	CA6903	91 ; JZ EXAM ;M
0038	38	LXI H,E ;STIVA UTILIZATOR	00B5	FE4D	92 ; JZ EXAM ;M
0039	39	H,E ;IN ZONA REG. UTILIZATOR	00B7	CAE603	93 ; JZ EXAM ;M
003D	40	MOV L,D	00BA	FE45	94 ; JZ EXAM ;M
003E	41	SHLD STVUT+8 ;INITIALIZARE SP MONITOR	00BC	CAE603	95 ; JZ EXAM ;M
0041	42	LXI SP,MONSP ;STERGE ECRAN	00BF	FE47	96 ; JZ EXAM ;M
0044	43	CALL INITV ;STERGE ECRAN	00C1	CAE703	97 ; JZ EXAM ;M
0047	44	LXI H,TEXT1 ;H,L=ADRESA INCEPUT TEXT	00C4	FE4C	98 ; JZ EXAM ;M
004A	45	B,04 ;B=CONTOR CARACTERE	00C9	FE4B	99 ; JZ EXAM ;M
004C	46	CALL TEXT ;PESAJ MONITOR	00CB	CA9404	100 ; JZ EXAM ;M
004F	47	CALL CRLF ;PROMPTER	00CD	FE48	101 ; JZ EXAM ;M
0052	48	CALL C, ;	00CF	FE42	102 ; JZ EXAM ;M
0053	49	CALL AFIS ;NR MAX CARACTERE	00D0	CA0008	103 ; JZ EXAM ;M
0054	50	CHDR ;H,CDA	00D3	0E3F	104 ; JZ EXAM ;M
005A	51	0611 ;B,17	00D5	CD3602	105 ; JZ EXAM ;M
005C	52	CD0101 ;CITIRE TASTA	00D8	C34F00	106 ; JZ EXAM ;M
005F	53	FE7F ;ESTE TASTA DELETE?			107 ; JZ EXAM ;M
0061	54	CALL DEL ;AFISARE			108 ; JZ EXAM ;M
0064	55	JMP ET43			109 ; JZ EXAM ;M

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
00DB 3A03A0		110	SECVENTA DELETE	0129	114000	165	LXI D,64
00DE FE01		111	ETA1: LDA COL	012C	19	166	DAD D
00EO C45C00		112	CPI 1	012D	79	167	MOV A,C
00E3 3D		113	JZ ET42	012E	110800	168	LXI D,3
00E4 5201A0		114	DCR A	0131	E607	169	ANI 7
00E7 2B		115	STA 90L	0133	CA3801	170	JZ ET11
00EB 04		116	DCX H	0136	19	171	DAD D
00E9 C3ECC0		117	INR B	0137	3D	172	DCR A
		118	JMP ET42	0138	C23601	173	JNZ ET5
		119	-----	013B	78	174	MOV A,B
		120	-----	013C	0F	175	RRC
		121	SUBROUTINA KEY	013D	DA4401	176	JC ET6
		122	-----	0140	23	177	INX H
		123	SCANEAZA TASTATURA	0141	C33C01	178	JMP ET7
		124	CO-C2 =NR LINIE SCANARE	0144	DB21	179	IN FORIB
		125	AI = 1, LINIA I DE RETURN	0146	E640	180	ANI 40H
		126	Z=1/0 DA/NU TASTA APASATA	0148	7E	181	MOV A,M
		127	-----	0149	C24E01	182	JNZ ET8
00EE 3A03A0		128	KEY: LDA E1NV	014E	67	183	MOV H,A
00EF E5F3		129	ANI OFBH	014F	CDE000	184	ET8: MOV H,A
00F1 4F		130	MOV C,A	0152	C24F01	185	ET9: CALL KEY
00F2 D822		131	OUT PORTC	0155	7C	186	JNZ ET9
00F4 D820		132	IN PORTA	0157	7C	187	MOV A,H
00F6 E5FF		133	XRI OFFH	0158	CD5D01	188	CALL BIP
00F8 C0		134	RNZ	0159	C1	189	POP B
00F9 0C		135	INR C	015A	D1	190	POP D
00FA 79		136	MOV A,C	015B	E1	191	POP H
00FB E607		137	ANI 7	015C	C9	192	RET
00FD C2F200		138	INZ KEY1			193	
0100 C9		139	RET			194	
		140	-----			195	SUBROUTINA BIP
		141	SUBROUTINA KEYIN			196	-----
		142	-----			197	MAKTOR SONOR APASARE TASTA
		143	-----			198	-----
		144	CITESTE UN CARACTER DE LA TASTATURA	015D	F5	199	BIP: PUSH PSM
		145	A=COD ASCII AL TASTEI APASATE	015E	C5	200	PUSH B
		146	-----	015F	0E10	201	MVI B,C:10H
		147	KEYIN: PUSH H	0161	3A03A0	202	LDA E1NV
		148	PUSH H	0164	F5	203	PSM
		149	PUSH B	0165	47	204	MOV B,A
		150	B,O	0166	D322	205	OUT PORTC
		151	CALL BITM	0168	CD0005	206	CALL BITM
		152	MVI A,5FH	016B	F1	207	POP PSM
		153	CALL WRITE	016C	E608	208	XRI 8
		154	MVI A,20H	016E	D322	209	OUT PORTC
		155	CALL WRITE	0170	CD0005	210	CALL BITM
		156	MVI A,20H	0173	0D	211	DCR C
		157	CALL BITM	0174	C26101	212	JNZ BIP1
		158	CALL KEY	0177	C1	213	POP B
		159	CALL KEY	0178	F1	214	POP PSM
		160	ET1: JZ ET3	0179	C9	215	RET
		161	MVI B,A			216	-----
		162	XTAB PORTB			218	SUBROUTINA WRITE
		163	ANI 20H			219	-----
		164	JNZ ET10				

!TESI PB4=CTRL
 !CITESTE COD IN A
 !REVENIRE DACA NON CTRL
 !DACA CTRL,ANULEAZA BITIII 6,8
 !SALVARE COD
 !ASTEAPTA ELIBERARE TASTA APASATA

!NR. IMPULSURI IN DIFUZOR

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
017A E5		220	:AFILISEAZA UN CARACTER LA CONSOALA	01D5 3E06	MVI	275	A,6
017B D5		221	:NU ACUMULAM DATEA POZITIEI CURSOR	01D7 00502	CALL	276	WR26
017C C5		222	:ACUMULAM DATEA POZITIEI CURSOR	01DA 3A04A0	LDA	277	VINV
017D F6:1		223	:ACUMULAM DATEA POZITIEI CURSOR	01DD 2F	CHM	278	
017E DAB901		224	:SIHK=CAR SEMIORDNARIC<=70H	01DE 77	MOV	279	M, A
0182 3D		225	:	01DF C1	MOV	280	B
0183 4F		226	WRITE:	01E0 D1	POP	281	D
0184 2129A0		227	PUSH B	01E1 E1	POP	282	H
0185 F6:1		228	PUSH D	01E2 C9	RET	283	
0186 1E02		229	POP	01E3 EB	284	:CALCULEAZA ADRESA PENTRU ECRAN	
0187 E601		230	JC	285	WR30:	:D, E=ADRESA IN GENERATORUL DE CARACTERE	
0188 16FF		231	DEC A	286	PUSH	D	
0189 CA9201		232	MOV	01E4 D5	LXI	287	H,4001H
0190 16F0		233	MOV	01E5 210140	LXI	288	:ADR. PRIMULUI CARACTER
0192 79		234	MOV	01E6 110001	LXI	289	:INCREMENT RIND CARACTER
0193 E602		235	MOV	01E7 3A00A0	LDA	290	:IN A SE AFLA NR. RIND
0195 CA9E01		236	MOV	01EE B7	ORA	291	:TEST A=0 ?
0196 7A		237	MOV	01EF CAF701	JZ	292	:INCR. ADR. RIND
0197 F6:1		238	MOV	01F2 19	DAD	293	D
0198 57		239	MOV	01F3 3D	DCR	294	A
0199 2F		240	MOV	01F4 C2F201	JNZ	295	WR23
019A 06:0		241	MOV	01F7 3A01A0	LDA	296	COL
019B 06:0		242	MOV	01FA B7	ORA	297	A
019C 23		243	MOV	01FB CA0302	JZ	298	WR24
019E 23		244	MOV	01FE 23	INX	299	H
019F 05		245	MOV	01FF 3D	DCR	300	A
01A0 C29D01		246	MOV	0200 C2FE01	JNZ	301	WR25
01A1 79		247	MOV	0203 D1	POP	302	D
01A2 0F		248	MOV	0204 C9	RET	303	
01A3 4F		249	MOV	0205 012000	LXI	304	B,20H
01A4 0F		250	MOV	0206 F5	PUSH	305	PSW
01A5 0F		251	MOV	0209 1A	LDA	306	D
01A6 4F		252	MOV	020A 2F	CHM	307	
01A7 1D		253	MOV	020B 77	MOV	308	M, A
01A8 C28901		254	MOV	020C 3A04A0	LDA	309	VINV
01A9 2129A0		255	MOV	020F AE	XRA	310	M
01AA CBE301		256	MOV	0210 77	MOV	311	M, A
01AB 2129A0		257	MOV	0211 09	DAD	312	B
01AC CBE301		258	MOV	0212 13	INX	313	D
01AD 3E08		259	MOV	0213 F1	POP	314	PSW
01BE CDB052		260	CALL	0214 3D	DCR	315	A
01B6 C30F01		261	JMP	0215 C20502	JNZ	316	WR26
01B7 2153C6		262	LXI	0216 C9	RET	317	
01B8 110600		263	LXI	0218 C9	RET	318	
01BF D620		264	SUI	0219 C9	RET	319	
01C1 CAC901		265	SUI	021A C9	RET	320	
01C4 19		266	DAD	021B C9	RET	321	
01C5 3D		267	DCR	021C C9	RET	322	
01C6 C2C401		268	DCR	021D C9	RET	323	
01C9 CDE301		269	CALL	021E C9	RET	324	
01CC 012000		270	:SCLA DE TIPARIRE S OCTETI PENTRU UN CARACTER	0219 210040	SCROL:	LXI	H,4000H
01CF 3A04A0		271	:SCLA DE TIPARIRE S OCTETI PENTRU UN CARACTER	021C 110040	LXI	LDA	D,4100H
01D2 2F		272	:SCLA DE TIPARIRE S OCTETI PENTRU UN CARACTER	021F 1A	MOV	M, A	:SCLIRE
01D3 77		273	:SCLA DE TIPARIRE S OCTETI PENTRU UN CARACTER	0220 77	MOV	M, A	
01D4 09		274	:SCLA DE TIPARIRE S OCTETI PENTRU UN CARACTER	0221 13	INX	D	
		275	:SCLA DE TIPARIRE S OCTETI PENTRU UN CARACTER	0222 23	INX	H	
		276	:SCLA DE TIPARIRE S OCTETI PENTRU UN CARACTER	0223 7A	MOV	A, D	

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
02B2	BC	443	CHP H	0837	23	495	ET611 INX H
02B3	CA4F00	441	JZ BUCLA	0838	C3E02	496	JMP ET64
02B6	23	442	ET50: INX H			497	
02D7	7D	443	MOV A,L			498	
02D8	E607	444	ANI 7			499	SUBROUTINA CONV1
02DA	C2502	445	INJ ET52			500	
02DB	CD7904	446	CALL CRLF			501	EGALIZEAZA NIVELUL DE ADINCINE
02E0	C3B02	447	JMP ET51			502	CONVA SI CONV8
		448				503	
449		449	MOV A,SI			504	CONV1: CALL CONV8
450		450	MOV A,SI			505	RET
451		451	MOV A,SI			506	
452		452	PERMITE AFISAREA SI MODIF ICAREA			507	
453		453	UNIT: SI DE OCTETI DIN MEMORIE			508	SUBROUTINA EXAM
454		454				509	
455		455	SUBST: CALL CONVA			510	AFISEAZA REGISTRELE INTERNE UTILIZATOR
02E3	CD2604	456	LDAX D	033F	1A	511	
02E6	1A	456	LDAX D	0340	FE0D	512	EXAM: LDAX D
02F7	FE0D	457	CPI RETUR	0341	JNZ	513	ERR
02E9	CD3000	458	JNZ ERR	0342	CD3000	514	JNZ ERR
02EC	7E	459	MOV A,M	0343	21D307	515	LXI H,TEXT2
02FD	CD5404	460	CALL BINASC	0348	0618	516	MVI B,27
02FO	0E2D	461	CALL C...	034A	CD8404	517	CALL TEXT
02F2	CD3602	462	CALL AFIS	034D	CD7904	518	CALL CRLF
02F5	1105A0	463	LXI D,CDA	0350	1E06	519	MVI E,6
02F8	3E30	464	MVI A,30H	0352	2116A0	520	LXI H,STVUT
02FA	12	465	STAX D	0355	7E	521	ET71: MOV A,M
02FB	13	466	INX D	0356	CD5404	522	CALL BINASC
02FC	CD0101	467	CALL KEVIN	0359	23	523	INX H
02FF	FE0D	468	CPI RETUR	035A	7E	524	MOV A,M
0301	CA4F00	469	JZ BUCLA	035B	CD5404	525	CALL BINASC
0304	FE20	470	LFI 20H	035E	23	526	INX H
0306	CA3703	471	JZ E161	035F	1D	527	DCR E
0309	4F	472	C.A	0360	CA4F00	528	JZ BUCLA
030A	CD3602	473	CALL AFIS	0363	CD8E04	529	CALL AF20H
030D	12	474	STAX D	0366	C3D503	530	JMP ET71
030E	CD0101	475	CALL KEVIN			531	
0311	F5	476	PUSH PSM			532	
0312	4F	477	MOV C,A			533	SUBROUTINA CHNG
0313	CD3602	478	CALL AFIS			534	
0314	FE20	479	CPI 20H			535	
0318	CA2503	480	JZ ET62			536	PERMITE AFISAREA SI MODIF ICAREA
031B	FE0D	481	CPI RETUR			537	REGISTRELOR UTILIZATOR
031D	CA2503	482	JZ ET62			538	
0320	F1	483	POP PSH			539	CHNG: LDAX D
0321	13	484	INX D			540	CPI RETUR
0322	C30E03	485	JMP ET63			541	ENR
0325	1B	486	MOV A,B			542	LXI H,STVUT
0326	2233A0	487	SHLD 2233A0			543	ET64: JMP ET64
0329	CD3603	488	CALL CONVA			544	
032C	7D	489	MOV A,L			545	SUBROUTINA NUVE
032D	2A23A0	490	LHLD 2A23A0			546	
0330	77	491	MOV P,A			547	MUTA O ZONA DE MEMORIE IN ALTA ZONA
0331	F1	492	POP PSH			548	
0332	FE0D	493	CPI RETUR			549	
0334	CA4F00	494	JZ BUCLA			550	CONV2: CALL CONVA

LOC OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	ADR1	ADR2	ADR3	INCEPUT ZONA SURSA	ADR.	INCEPUT ZONA SURSA	LOC OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	MOV	A,H
0378 2223A0	550	SHLD	ADR1						03DA 7C	605	CALL	CONVA	
0378 1A	551	LDA	D						03DB BA	606	SHLD	ADR1	
037C FE2C	552	CP1	2CH						03DC C2D303	607	LDAX	D	
037E C28A03	553	JNZ	ERI						03DF 70	608	CP1	FILL	
0381 13	554	INX	D						03E0 C34F00	609	MOV	M,B	
0382 CD2804	555	CALL	CONVA							610	BUCLA		
0385 2225A0	556	SHLD	ADR2							611			
0388 1A	557	LDA	D							612	-----		
0389 C9	558	RET								613	SUBROUTINA GO		
038A E1	559	POP	ERI							614	LANSEAZA IN EXECUTIE UN PROGRAM UTILIZATOR		
038B C3E300	560	JMP	H							615			
038E CD7503	561	CALL	CONV2							616	GO:		
0391 FE2C	562	CFI	2CH							617	03E3 CD2804	CALL	CONVA
0393 C2D300	563	JNZ	ERR							618	03E6 2223A0	SHLD	ADR1
0396 13	564	INX	D							619	03E9 1A	LDAX	D
0397 CD2804	565	CALL	CONVA							620	03EA FE0D	RETUR	
039A 2227A0	566	SHLD	ADR3							621	03EC CA0204	CP1	ET81
039D 1A	567	LDA	D							622	03EF FE2C	JZ	2CH
039E FE0D	568	CP1	RETUR							623	03F1 C2D300	JNZ	ERR
03A0 C2D300	569	JNZ	ERR							624	03F4 13	INX	D
03A3 2A27A0	570	TRANSFER ZONA DE MEMORIE	ADR3							625	03F5 CD2804	CALL	CONVA
03A6 EB	571	XCHG	LHLD							626	03F8 1A	LDAX	D
03A7 2A23A0	572	LHLD	ADR1							627	03F9 FE0D	CP1	RETUR
03AA 7E	573	MOV	A,M							628	03FB C2D300	JNZ	ERR
03AB 12	574	ET77:	D							629	03FE 7E	MOV	A,M
03AC 3A25A0	575	STAX	D							630	03FF 36CF	MVI	M,OCFH
03AF BD	576	LDA	ADR2							631	0401 F5	PUSH	PSW
03B0 C28A03	577	JNZ	L							632	0402 CD1604	CALL	INVHL
03B3 3A26A0	578	CHP	ADR2+1							633	0405 3116A0	LXI	SP,STVUT
03K6 BC	579	CHP	H							634	0408 F1	POP	PSM
03B7 CA4F00	580	CHP	H							635	0409 C1	POP	B
03BA 23	581	JZ	BUCLA							636	040A D1	POP	D
03BB 13	582	INX	D							637	040B E1	POP	H
03BC C3A003	583	INX	D							638	040C E1	POP	H
	584	JMP	ET77							639	040D F9	SPHL	ADR1
	585									640	040E 2A23A0	LHLD	ADR1
	586									641	0411 E5	PUSH	H
	587	COMANDA FILL								642	0412 2A1CA0	LHLD	STVUT+6
	588									643	0415 C9	RET	PROGRAM
	589	UMPLE O ZONA DE MEMORIE CU O CONSTANTA								644			
	590	FILL	CALL	CONV2						645	-----		
03C2 FE2C	591	CP1	2CH							646	SUBROUTINA INVHL		
03C4 C2D300	592	INX	D							647			
03C7 13	593	INX	D							648			
03CB C03B03	594	CALL	CONV1							649	0418 2116A0	MVI	C,6
03CB 45	595	MOV	B,L							650	0419 7E	LXI	H,STVUT
03CC 2A25A0	596	MOV	ADR2							651	041B 7E	MOV	A,M
03CF EB	597	XCHG	ADR2							652	041C 23	INX	H
03D0 2A23A0	598	LHLD	ADR1							653	041D 45	MOV	E,M
03D3 70	599	MOV	M,B							654	041E 77	MOV	M,A
03D4 23	600	FILL:	H							655	041F 2B	DCX	H
03D5 7D	601	INX	H							656	0420 70	MOV	M,B
03D6 BB	602	MOV	A,L							657	0421 23	INX	H
03D7 C2D303	603	CHP	E							658	0422 23	INX	H
	604	JNZ	FILL							659	0423 0D	DCR	C

;D,E=ADRESA ZONA DESTINATIE
 ;H,L=ADRESA ZONA SURSA
 ;CITESTE DIN ZONA SURSA
 ;SCRIE IN ZONA DESTINATIE
 ;D,E=ADRESA SUPERIOARA
 ;H,L=ADRESA INFERIOARA
 ;INSCRIE OCTET
 ;SALVARE IN STIVA MONITOR OCTET PROGRAM
 ;INVSARE OCTETI STIVA AFISARE
 ;REFACERE REGISTRU UTILIZATOR
 ;INCARCARE SP UTILIZATOR
 ;REFACERE H,L PROGRAM
 ;LANSAARE
 ;SUBROUTINA INVHL
 ;INVERSEAZA ORDINEA OCTETI LOW SI OCTETI HIGH IN STVUT

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0424	C21B04	660	JNZ ET72
0427	C9	661	RET
		662	
		663	
		664	SUBROUTINA CUNVA
		665	
		666	CONVA=CONVERSIE ADRESA
		667	2 CONVERSIE 4 CARACTERE ASCII DE LA ADRESA DIN D.I.E (1 CARACTER)
		668	ADRESA RESULTA IN H,L
		669	MODIFICA: A, AD, E=D, E+4
		670	
0428	210000	671	CONVA: LXI H,0 ;INITIALIZARE H,L
042B	CD3304	672	CALL CONVB ;RESULTAT IN L
042E	65	673	MOV H,L
042F	CD3304	674	CALL CONVB
0432	C9	675	RET
		676	
		677	
		678	SUBROUTINA CONVB
		679	
		680	CONVB=CONVERSIE BYTE
		681	2 CARACTERE ASCII DE LA ADRESA DIN D.E
		682	L=BYTE
		683	MODIFICA: A, D,E=D,E+2
		684	
0433	1A	685	CONVB: LDAX D
0434	CD7104	686	CALL ASCBIN
0437	FE10	687	CPI 10H
0439	D24F04	688	JNC CON1
		689	RLC
043D	07	690	RLC
043E	07	691	RLC
043F	07	692	RLC
0440	6F	693	MOV L,A
0441	13	694	INX L
0442	1A	695	LDAX D
0443	CD7104	696	CALL ASCBIN
0446	FE10	697	CPI 10H
0448	D24F04	698	JNC CON1
044B	B5	699	ORA L
044C	6F	700	MOV MOV L,A
044D	13	701	INX L
044E	C9	702	RET
0450	D1	703	CON1: POP D
0451	CD3300	704	POP PUP
		705	JMP ENR
		706	
0454	47	707	
		708	SUBROUTINA BINASC
		709	
		710	EXECUTA AFISAREA
		711	MODIFICA: B,C
		712	A=OCTET BINAR
		713	
		714	BINASC: MOV B,A ;SALVARE OCTET

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0455	0F	715	RRC
0456	0F	716	RRC
0457	0F	717	RRC
0458	0F	718	RRC
0459	CD6104	719	CALL BN1
045D	78	720	MOV A,B
045E	CD6104	721	CALL BN1
0460	C9	722	RET
0461	6E0F	723	ANI BN1: OFH
0463	FE0A	724	CPI 10
0465	DA6A04	725	JC BN2
0468	C607	726	ADI /0
046A	C630	727	ADI /0
046C	4F	728	MOV C,A
046D	CD3602	729	CALL AFIS
0470	C9	730	RET
		731	
		732	
		733	SUBROUTINA ASCBIN
		734	
		735	EXECUTA CONVERSIE ASCII-BINAR
		736	A=OCTET ASCII
		737	AO-A3=SEMI-OCTET BINAR
		738	MODIFICA: A
		739	
0471	D630	740	ASCBIN: SUI 30H
0473	FE0A	741	CPI 10
0475	D8	742	RC
0476	D607	743	SUI 7
0478	C9	744	RET
		745	
		746	SUBROUTINA CRLF
		747	
		748	CAP DE RIND . LINIE NOUA
		749	
0479	0E0D	750	CRLF: MVI C,0DH ;CR
047B	CD3602	751	CALL AFIS
047E	0E0A	752	MVI C,0AH ;LF
0480	CD3602	753	CALL AFIS
0483	C9	754	RET
		755	
		756	SUBROUTINA TEXT
		757	
		758	TIPARESTE UN TEXT DIN MEMORIE
		759	H,L ADRESA DE INCEPUT ZONA TEXT
		760	B = CONTOR DE CARACTERE
		761	
0484	4E	762	TEXT: MOV C,M ;CITESTE CARACTERE
0485	CD3602	763	CALL AFIS
0488	23	764	INX H
0489	05	765	DCR B
048A	C28404	766	JNZ TEXT
048D	C9	767	RET
		768	SUBROUTINA AF20H
		769	AFISEAZA BLANC LA DISPLAY

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
049E 0E20		770	AF20H: MVI C,20H	04C5 79		825	MOV A,C
0490 C03602		771	CALL APTS	04E7 2F		826	CHM
0493 C9		772	RET	04E9 3C		827	INR A
		773		04E2 CD6605		828	CALL CKSMO
		774		04EC CD6605		829	CALL CKSMO
		775	-----	04EF C9		830	RET
		776	!SUBROUTINA STORE	831		831	
		777	!SUBROUTINA STORE	832		832	
		778	!SALVEAZA PE CASETOFON O ZONA DE MEMORIE	833		833	!SUBROUTINA LOAD
		779	!CUPRINDA INTRE ADRESELE ALTRI SI ADR2	834		834	
0494 CD7503		780	STORE: CALL CONV2	835		835	!CITESTE UN FISIER DE LA CASETOFON
0497 FE0D		781	CPM	836		836	!SINTAXA: LCR0
0499 CD2D00		782	INJ	837		837	!CITESTE DE PE CASETA IN MEMORIE LA ADRESA
049C EB		783	XCHG	838		838	!CITITA DE PE CASETA
049D 2A23A0		784	LHLD	839		839	
04A0 7F		785	MOV A,L	840		840	LDAX D
04A1 2D		786	CHM	841		841	RETUR
04A2 6F		787	MOV A,H	842		842	ERR
04A3 7C		788	MOV A,H	843		843	LTAPE CALL
04A4 2F		789	CHM	844		844	BUCLA JMP
04A5 67		790	MOV A,H	845		845	LTAPE: IN 21H
04A6 23		791	INX D	846		846	B,A
04A7 19		792	DAD	847		847	SRI11: IN 21H
04A8 EB		793	XCHG	848		848	XRA B
04A9 2A23A0		794	LHLD	849		849	SRI11 JZ
04AC CD8204		795	CALL	850		850	SRI12: IN 21H
04AF C34F00		796	JMP	851		851	ANI 1
04B2 D5		797	SRI0H: PUSH D	852		852	INJ 21H
04B3 110000		798	LXI D,O	853		853	SRI13: IN 21H
04B6 0630		799	PRMB: MVI B,30H	854		854	ANI 1
04B8 CD8E05		800	CALL	855		855	SRI13 JZ
04BB 13		801	INX D	856		856	BITR CALL
04BC 7A		802	MOV A,D	857		857	MVI A,1DH
04BD FE20		803	CPM	858		858	CHM B
04BF C2B604		804	INJ	859		859	JC SRI13
04C2 030A		805	MVI B,0AH	860		860	C,O
04C4 CD8E05		806	CALL	861		861	CALL CKSMI
04C7 D1		807	POP D	862		862	MOV H,A
04C8 0E00		808	MVI C,O	863		863	CALL CKSMI
04CA 7C		809	MOV A,H	864		864	MOV L,A
04CB CD6605		810	CALL	865		865	CALL CKSMI
04CE 7D		811	MOV A,L	866		866	CALL CKSMI
04CF CD66A5		812	CALL	867		867	CALL CKSMI
04D2 7A		813	MOV A,D	868		868	MOV L,A
04D3 CD6605		814	CALL	869		869	TAPE4: SHLD ADK2
04D6 7B		815	MOV A,E	870		870	INX H
04D7 CD6605		816	CALL	871		871	ADK2-2
04DA 2B		817	DCX H	872		872	SHLD ADK2-2
04DB 23		818	INX H	873		873	DCX H
04DC 7E		819	MOV A,M	874		874	XCHG H
04DD CD6605		820	CALL	875		875	DCX H
04E1 7A		821	MOV A,D	876		876	TAPE2: INX H
04E1 83		822	ORA E	877		877	CALL CKSMI
04E2 1B		823	DCX D	878		878	MOV M,A
04E3 C2DB04		824	INJ	879		879	MOV A,D

!Scrie pe caseta suma de control
!In complement fata de 2

!F02TABUL

!SUMA DE CONTROL
!CITESTE ADRINF SI CONTOR DE
!PE CASETA

!PREGATESTE ZONA DE AFISAT

!D,E=ADR SUP-ADR INF
!H,L=ADRESA DE MEMORIE

!CITESTE OCTET

!AREA PINA LA CONTOR NUL

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0598	B3	930	ORA E
0599	D	931	DOX D
059A	1E08	932	TREZ2
059B	CD33005	933	CALL CKSMT
059C	CD4E05	934	CALL
059D	CA4F05	935	JZ
059E	CA4F05	936	POP PSH
059F	CA4F05	937	ERR
05A0	C3D300	938	JMP
05A1	C9	939	RET
05A2	1402	940	ERG; D,2
05A3	212640	941	MOV M,ADR2+1
05A4	7E	942	LXI A,M
05A5	CD5404	943	MOV C,BINASC
05A6	2B	944	DCX H
05A7	7E	945	MOV A,M
05A8	CD5404	946	CALL BINASC
05A9	2B	947	DCX H
05AA	CD7904	948	CALL CRLF
05AB	15	949	DCR D
05AC	C25405	950	JNZ LNES
05AD	C9	951	RET
05AE	FS	952	POP PSH
05AF	81	953	ADD C
05B0	4F	954	MOV C,A
05B1	F1	955	POP PSH
05B2	CD7405	956	CALL SRI01
05B3	C9	957	RET
05B4	CD9E05	958	POP PSH
05B5	47	959	ADD C
05B6	81	960	MOV C,A
05B7	57	961	POP PSH
05B8	4F	962	ADD C
05B9	4F	963	MOV C,A
05BA	78	964	MOV A,B
05BB	C9	965	RET
05BC	D5	966	POP PSH
05BD	1E08	967	MOV A,B
05BE	57	968	POP PSH
05BF	4F	969	ADD C
05C0	E680	970	MOV A,B
05C1	6A0E	971	MOV A,B
05C2	CA8305	972	CALL SRI02
05C3	0622	973	JZ
05C4	CD8E05	974	CALL
05C5	7A	975	RLC
05C6	1D	976	DCR
05C7	1D	977	DCR
05C8	D1	978	JNZ
05C9	C27905	979	CALL
05CA	D1	980	POP PSH
05CB	C9	981	RET
05CC	C5	982	IMPUL: PUSH B
05CD	3EFF	983	MOV A,OFFH
05CE	D322	984	OUT
05CF	CD0005	985	CALL
05D0	C1	986	POP PSH
05D1	4F	987	ADD C

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
05D2	D322	935	OUT
05D3	CD0005	936	CALL
05D4	C9	937	RET
05D5	D5	938	POP PSH
05D6	C5	939	PUSH B
05D7	1E08	940	MOV A,E,B
05D8	AF	941	RLC
05D9	07	942	DCR
05DA	57	943	DCR
05DB	DR21	944	MOV
05DC	E601	945	ANI 1
05DD	CA8305	946	CALL
05DE	CD305	947	CALL
05DF	3E18	948	MOV A,18H
05E0	B8	949	CHP B
05E1	DAB905	950	JC
05E2	AF	951	XRA A
05E3	C8E05	952	JMP
05E4	3E01	953	MOV A,1
05E5	B2	954	DCR
05E6	1D	955	DCR
05E7	C1	956	POP PSH
05E8	D1	957	POP PSH
05E9	C9	958	RET
05EA	DR21	959	MOV A,B
05EB	4F	960	ADD C
05EC	0600	961	MOV B,0
05ED	0A	962	INR B,0
05EE	DR21	963	MOV A,B
05EF	A9	964	CHP A
05F0	CAC805	965	JC
05F1	C9	966	RET
05F2	DR21	967	MOV A,B
05F3	A8	968	ADD
05F4	05	969	MOV A,B
05F5	C20005	970	CALL
05F6	C9	971	RET
05F7		972	JNZ
05F8		973	RET
05F9		974	POP PSH
05FA		975	ADD C
05FB		976	MOV C,A
05FC		977	POP PSH
05FD		978	ADD C
05FE		979	MOV C,A
05FF		980	POP PSH
0600		981	ADD C
0601		982	MOV C,A
0602		983	POP PSH
0603		984	ADD C
0604		985	MOV C,A
0605		986	POP PSH
0606		987	ADD C
0607		988	MOV C,A
0608		989	POP PSH
0609		990	ADD C
060A		991	MOV C,A
060B		992	POP PSH
060C		993	ADD C
060D		994	MOV C,A
060E		995	POP PSH
060F		996	ADD C
0610		997	MOV C,A
0611		998	POP PSH
0612		999	ADD C
0613		1000	MOV C,A
0614		1001	POP PSH
0615		1002	ADD C
0616		1003	MOV C,A
0617		1004	POP PSH
0618		1005	ADD C
0619		1006	MOV C,A
061A		1007	POP PSH
061B		1008	ADD C
061C		1009	MOV C,A
061D		1010	POP PSH
061E		1011	ADD C
061F		1012	MOV C,A
0620		1013	POP PSH
0621		1014	ADD C
0622		1015	MOV C,A
0623		1016	POP PSH
0624		1017	ADD C
0625		1018	MOV C,A
0626		1019	POP PSH
0627		1020	ADD C
0628		1021	MOV C,A
0629		1022	POP PSH
062A		1023	ADD C
062B		1024	MOV C,A
062C		1025	POP PSH
062D		1026	ADD C
062E		1027	MOV C,A
062F		1028	POP PSH
0630		1029	ADD C
0631		1030	MOV C,A
0632		1031	POP PSH
0633		1032	ADD C
0634		1033	MOV C,A
0635		1034	POP PSH
0636		1035	ADD C
0637		1036	MOV C,A
0638		1037	POP PSH
0639		1038	ADD C
063A		1039	MOV C,A
063B		1040	POP PSH
063C		1041	ADD C
063D		1042	MOV C,A
063E		1043	POP PSH
063F		1044	ADD C
0640		1045	MOV C,A
0641		1046	POP PSH
0642		1047	ADD C
0643		1048	MOV C,A
0644		1049	POP PSH
0645		1050	ADD C
0646		1051	MOV C,A
0647		1052	POP PSH
0648		1053	ADD C
0649		1054	MOV C,A
064A		1055	POP PSH
064B		1056	ADD C
064C		1057	MOV C,A
064D		1058	POP PSH
064E		1059	ADD C
064F		1060	MOV C,A
0650		1061	POP PSH
0651		1062	ADD C
0652		1063	MOV C,A
0653		1064	POP PSH
0654		1065	ADD C
0655		1066	MOV C,A
0656		1067	POP PSH
0657		1068	ADD C
0658		1069	MOV C,A
0659		1070	POP PSH
065A		1071	ADD C
065B		1072	MOV C,A
065C		1073	POP PSH
065D		1074	ADD C
065E		1075	MOV C,A
065F		1076	POP PSH
0660		1077	ADD C
0661		1078	MOV C,A
0662		1079	POP PSH
0663		1080	ADD C
0664		1081	MOV C,A
0665		1082	POP PSH
0666		1083	ADD C
0667		1084	MOV C,A
0668		1085	POP PSH
0669		1086	ADD C
066A		1087	MOV C,A
066B		1088	POP PSH
066C		1089	ADD C
066D		1090	MOV C,A
066E		1091	POP PSH
066F		1092	ADD C
0670		1093	MOV C,A
0671		1094	POP PSH
0672		1095	ADD C
0673		1096	MOV C,A
0674		1097	POP PSH
0675		1098	ADD C
0676		1099	MOV C,A
0677		1100	POP PSH
0678		1101	ADD C
0679		1102	MOV C,A
067A		1103	POP PSH
067B		1104	ADD C
067C		1105	MOV C,A
067D		1106	POP PSH
067E		1107	ADD C
067F		1108	MOV C,A
0680		1109	POP PSH
0681		1110	ADD C
0682		1111	MOV C,A
0683		1112	POP PSH
0684		1113	ADD C
0685		1114	MOV C,A
0686		1115	POP PSH
0687		1116	ADD C
0688		1117	MOV C,A
0689		1118	POP PSH
068A		1119	ADD C
068B		1120	MOV C,A
068C		1121	POP PSH
068D		1122	ADD C
068E		1123	MOV C,A
068F		1124	POP PSH
0690		1125	ADD C
0691		1126	MOV C,A
0692		1127	POP PSH
0693		1128	ADD C
0694		1129	MOV C,A
0695		1130	POP PSH
0696		1131	ADD C
0697		1132	MOV C,A
0698		1133	POP PSH
0699		1134	ADD C
069A		1135	MOV C,A
069B		1136	POP PSH
069C		1137	ADD C
069D		1138	MOV C,A
069E		1139	POP PSH
069F		1140	ADD C

978: TABELA DE CODURI ASCII PENTRU TASTATURA
 979: SCAN/RETURN : 00,01,.....07,10,11,....
 980 TAB: UR 09H, 1234567890=-,8,20H,20H
 981 OB 00 00H, 00E0TYU1OP[-,5CH,00H,7Fh,20H

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
05F1	4F505B			0644	0D		
05F4	5C			0645	20		
05F5	0A			0646	20		
05F6	7F			0647	20		
05F7	20			0648	7A	DB	7AH, 76H, 69H, 76H, 62H, 6EH, 6DH, 3CH
05F8	41534446	982	'ASDFGH.I.L.: 27H, 12H, 03H, 20H, 20H,	0649	78		
05F9	4743444E			064A	63		
0600	4C38			064B	76		
0602	27			064C	62		
0603	1B			064D	6E		
0604	0D			064E	6D		
0605	20			064F	3C		
0606	20			0650	3E	DB	3EH, 3FH, 20H
0607	20			0651	9F		
0608	5A584556	983	'XCVBNM,.,', 20H, 20H	0652	20		
060C	424E4D2C						
0610	2E3F						
0612	20						
0613	20						
0614	414D4943						
0618	09	984	TEXT1: 'AHIC'				
0619	21402324	985	09H, '(18H)'*(8*(0)+'', 8, 20H, 20H				
061D	355E262A						
0621	28592D2B						
0625	08						
0626	20						
0627	20						
0628	20	986	20H, 71H, 77H, 65H, 72H, 74H, 79H, 75H				
0629	71						
062A	77						
062B	65						
062C	72						
062D	74						
062E	79						
062F	75						
0630	69	987	65H, 6FH, 70H, 5DH, 21H, 0AH, 7FH, 20H				
0631	6F						
0632	70						
0633	5D						
0634	21						
0635	0A						
0636	7F						
0637	20						
0638	61	988	61H, 73H, 64H, 66H, 67H, 68H, 6AH, 6BH				
0639	73						
063A	64						
063B	66						
063C	67						
063D	68						
063E	6A						
063F	6B						
0640	5C	989	6CH, 3AH, 25H, 1BH, 0DH, 20H, 20H, 20H				
0641	5A						
0642	22						
0643	1B						
0653	00			0653	00		
0654	00			0654	00		
0655	00			0655	00		
0656	00			0656	00		
0657	00			0657	00		
0658	00			0658	00		
0659	10			0659	10	DB	10H, 10H, 10H, 10H, 0, 10H
065A	10			065A	10		
065B	10			065B	10		
065C	10			065C	10		
065D	00			065D	00		
065E	10			065E	10		
065F	00			065F	00	DB	0, 28H, 0, 0, 0, 0
0660	28			0660	28		
0661	00			0661	00		
0662	00			0662	00		
0663	00			0663	00		
0664	00			0664	00		
0665	00			0665	00	DB	0, 28H, 7CH, 28H, 7CH, 28H
0666	28			0666	28		
0667	7C			0667	7C		
0668	28			0668	28		
0669	7C			0669	7C		
066A	28			066A	28		
066B	10			066B	10	DB	10H, 36H, 50H, 38H, 14H, 38H
066C	38			066C	38		
066D	30			066D	30		
066E	38			066E	38		
066F	14			066F	14		
0670	38			0670	38		
0671	00			0671	00	DB	0, 24H, 8, 10H, 24H, 0
0672	24			0672	24		

992 ;
 993 ;-----
 994 ;GENERATORUL DE CARACTERE
 995 ;-----
 996 ; STRUCTURA CAR ESTE 15*6 PCYE, INTR-0 MATRICE DE 8*8
 997 ; PCTELE 1,7,8 DIN OCTET SINT FOLOSITE CA SEPARATORARE DE CAR
 998 ; LINIILE 1 SI 8 SINT FOLOSITE CA SEPARATORI DE LINII DE CAR
 999 ;
 1000 CARGO: DB 0, 0, 0, 0, 0, 0 ;BLANC

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0673	08		
0674	10		
0675	24		
0676	00		
0677	20	1006	DB 20H,50H,20H,54H,48H,34H 1L
0678	50		
0679	20		
067A	54		
067B	48		
067C	34		
067D	0E		
067E	10	1007	DB 8,10H,0,0,0,0
067F	00		
0680	00		
0681	00		
0682	00		
0683	20		
0684	40		
0685	40		
0686	40		
0687	40		
0688	20		
0689	08		
068A	04		
068B	04		
068C	04		
068D	04		
068E	08		
068F	00		
0690	10		
0691	54		
0692	38		
0693	54		
0694	10		
0695	00		
0696	10		
0697	10		
0698	7C		
0699	10		
069A	10		
069B	00		
069C	00		
069D	00		
069E	00		
069F	08		
06A0	10		
06A1	00		
06A2	00		
06A3	00		
06A4	7C		
06A5	00		
06A6	00		
06A7	00		
06A8	00		
06A9	00		
06AA	00		
06AB	00		
06AC	10		
06AD	04		
06AE	04		
06AF	08		
06B0	10		
06B1	20		
06B2	20		
06B3	38		
06B4	4C		
06B5	54		
06B6	54		
06B7	64		
06B8	38		
06B9	16		
06BA	30		
06BB	50		
06BC	10		
06BD	10		
06BE	38		
06BF	18		
06C0	24		
06C1	08		
06C2	10		
06C3	20		
06C4	3C		
06C5	38		
06C6	04		
06C7	18		
06C8	04		
06C9	04		
06CA	38		
06CB	0C		
06CC	14		
06CD	24		
06CE	3C		
06CF	04		
06D0	04		
06D1	3C		
06D2	20		
06D3	38		
06D4	04		
06D5	04		
06D6	38		
06D7	18		
06D8	20		
06D9	38		
06DA	24		
06DB	24		
06DC	18		
06DD	3C		
06DE	04		
06DF	0E		
06E0	10		

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
06AA	00		
06AB	00		
06AC	10		
06AD	04		
06AE	04		
06AF	08		
06B0	10		
06B1	20		
06B2	20		
06B3	38		
06B4	4C		
06B5	54		
06B6	54		
06B7	64		
06B8	38		
06B9	16		
06BA	30		
06BB	50		
06BC	10		
06BD	10		
06BE	38		
06BF	18		
06C0	24		
06C1	08		
06C2	10		
06C3	20		
06C4	3C		
06C5	38		
06C6	04		
06C7	18		
06C8	04		
06C9	04		
06CA	38		
06CB	0C		
06CC	14		
06CD	24		
06CE	3C		
06CF	04		
06D0	04		
06D1	3C		
06D2	20		
06D3	38		
06D4	04		
06D5	04		
06D6	38		
06D7	18		
06D8	20		
06D9	38		
06DA	24		
06DB	24		
06DC	18		
06DD	3C		
06DE	04		
06DF	0E		
06E0	10		

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
06E1	20		
06E2	20		
06E3	18	1024	DR 18H,24H,18H,24H,24H,18H ;8
06E4	24		
06E5	18		
06E6	24		
06E7	24		
06E8	18		
06E9	18	1025	DE 18H,24H,1CH,4,4,18H ;9
06EA	24		
06EB	1C		
06EC	04		
06ED	04		
06EE	18	1026	DR 0,10H,0,10H,0,0 ;11
06EF	00		
06F0	10		
06F1	00		
06F2	10		
06F3	00		
06F4	00		
06F5	00	1027	DE 0,10H,0,10H,20H,0 ;11
06F6	10		
06F7	00		
06F8	10		
06F9	20		
06FA	00		
06FB	00		
06FC	18	1028	DE 0,10H,20H,40H,20H,18H ;11
06FD	20		
06FE	40		
06FF	20		
0700	18		
0701	00	1029	DE 0,0,7CH,0,7CH,0 ;11
0702	00		
0703	7C		
0704	00		
0705	7C		
0706	00	1030	DE 0,30H,5,4,0H ;11
0707	00		
0708	00		
0709	08		
070A	04		
070B	08		
070C	30	1031	DE 18H,24H,8,10H,0,10H ;11
070D	18		
070E	24		
070F	08		
0710	10		
0711	00		
0712	10		
0713	38	1032	DE 38H,44H,58H,5CH,40H,3CH ;8
0714	44		
0715	58		
0716	58		
0717	40		

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0718	3C		
0719	10	1033	DB 10H,28H,44H,7CH,44H,44H ;A
071A	28		
071B	44		
071C	7C		
071D	44		
071E	44		
071F	7B	1034	DB 78H,44H,78H,44H,44H,78H ;B
0720	44		
0721	78		
0722	44		
0723	44		
0724	78		
0725	38	1035	DB 38H,44H,40H,40H,44H,38H ;C
0726	44		
0727	40		
0728	40		
0729	44		
072A	38		
072B	78	1036	DB 78H,44H,44H,44H,44H,78H ;D
072C	44		
072D	44		
072E	44		
072F	44		
0730	78		
0731	7C	1037	DB 7CH,40H,7CH,40H,40H,7CH ;E
0732	40		
0733	7C		
0734	40		
0735	40		
0736	7C		
0737	7C	1038	DB 7CH,40H,7CH,40H,40H,40H ;F
0738	40		
0739	7C		
073A	40		
073B	40		
073C	40		
073D	38	1039	DB 38H,44H,40H,5CH,44H,38H ;G
073E	44		
073F	44		
0740	5C		
0741	44		
0742	38		
0743	44	1040	DB 44H,44H,7CH,44H,44H,44H ;H
0744	44		
0745	7C		
0746	44		
0747	44		
0748	44		
0749	38	1041	DB 38H,10H,10H,10H,10H,38H ;I
074A	10		
074B	10		
074C	10		
074D	10		
074E	38		

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
074F 3C		1042	DB 3CH,8,S,8,48H,30H ;J	0784 40		1052	DB 7CH,10H,10H,10H,10H,10H ;T
0750 08				0787 28			
0751 08				0788 04			
0752 08				0789 04			
0753 48				078A 78			
0754 30		1043	DB 48H,50H,60H,50H,48H,44H ;K	078B 7C			
0755 48				078C 10			
0756 50				078D 10			
0757 60				078E 10			
0758 50				078F 10			
0759 48				0790 10			
075A 44		1044	DB 40H,40H,40H,40H,40H,7CH ;L	0791 44		1053	DB 44H,44H,44H,44H,44H,44H ;U
075B 40				0792 44			
075C 40				0793 44			
075D 40				0794 44			
075E 40				0795 44			
075F 40				0796 38			
0760 7C		1045	DB 44H,6CH,54H,44H,44H,44H ;M	0797 44		1054	DB 44H,44H,44H,44H,44H,28H,10H ;V
0761 44				0798 44			
0762 6C				0799 44			
0763 54				079A 44			
0764 44				079B 28			
0765 44				079C 10			
0766 44		1046	DB 44H,64H,54H,4CH,44H,44H ;N	079D 44		1055	DB 44H,44H,44H,44H,54H,6CH,44H ;W
0767 44				079E 44			
0768 64				079F 44			
0769 54				07A0 54			
076A 4C				07A1 6C			
076B 44				07A2 44			
076C 44				07A3 44			
076D 38		1047	DB 36H,44H,44H,44H,44H,36H ;O	07A4 28		1056	DB 44H,28H,10H,10H,26H,44H ;X
076E 44				07A5 10			
076F 44				07A6 10			
0770 44				07A7 28			
0771 44				07A8 44			
0772 28		1048	DB 78H,44H,78H,40H,40H,40H ;P	07A9 44		1057	DB 44H,26H,10H,10H,10H,10H ;Y
0773 78				07AA 28			
0774 44				07AB 10			
0775 78				07AC 10			
0776 40				07AD 10			
0777 40				07AE 10			
0778 40		1049	DB 36H,44H,44H,54H,54H,34H ;Q	07AF 7C		1058	DB 7CH,4,18H,50H,40H,7CH ;Z
0779 38				07B0 04			
077A 44				07B1 18			
077B 44				07B2 30			
077C 54				07B3 40			
077D 48				07B4 7C			
077E 34		1050	DB 78H,44H,78H,50H,48H,44H ;R	07B5 60		1059	DB 60H,40H,40H,40H,40H,60H ;I
077F 78				07B6 40			
0780 44				07B7 40			
0781 78				07B8 40			
0782 50				07B9 40			
0783 48				07BA 60			
0784 44		1051	DB 3CH,40H,36H,4,4,78H ;S	07BB 20		1060	DB 20H,20H,10H,8,4,4 ;SLASH LEFT
0785 3C				07BC 20			

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 27

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
07BD	10		
07BE	08		
07BF	04		
07C0	04		
07C1	0C	1061	DB OCH,4,4,4,4,OCH ;J
07C2	04		
07C3	04		
07C4	04		
07C5	04		
07C6	0C		
07C7	10	1062	DB 10H,28H,44H,0,0,0 ;CARETA
07C8	28		
07C9	44		
07CA	00		
07CB	00		
07CC	00		
07CD	00	1063	DB 0,0,0,0,0,7CH ;BARA JOS
07CE	00		
07CF	00		
07D0	00		
07D1	00		
07D2	7C		
07D3	41204620	1064	TEXT2: DB 'A F B C D E H L SP PC'
07D7	20422043		
07DB	20204420		
07DF	45202048		
07E3	204C2020		
07E7	53502020		
07EB	205043		
		1065	;
		1066	;TABELA DE JUMP-URI LA ADRESE IMPORTANTE DIN MONITOR
		1067	;
07F4		1068	ORG 7F4H
07F4	C3B204	1069	POUT: JMP SR10H
07F7	C3FC04	1070	RIN: JMP LTAPE
07FA	C33602	1071	COUT: JMP AFIS
07FD	C30101	1072	CIN: JMP KEYIN
		1073	;
		1074	;ECHIVALARI SI REZERVARI DE MEMORIE
		1075	;
0023		1076	CNPPI EQU 23H
8002		1077	ADRIN EQU 8002H ;ADRESA INCEPUT ECRAN
007F		1078	DEL EQU 7FH
000D		1079	RETUR EQU 0DH
0800		1080	BASIC EQU 800H
0020		1081	PORTA EQU 20H
0021		1082	PORTB EQU 21H
0022		1083	PORTC EQU 22H
8000		1084	ADREC EQU 8000H ;ADRESA ECRAN
A100		1085	UESP EQU 0A100H ;STIVA UTILIZATOR
A000		1086	ORG 0A000H
A000		1087	RND: DS 1 ;POINTERI TV
A001		1088	COL: DS 1
A002		1089	AFMOD: DS 1 ;SCROLL/PAGE 00/FF
A003		1090	EINV: DS 1 ;VIDEO NORM/INV ECRAN

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
A004		1091	!VIDEO NORM/INV CAR
A005		1092	!BUFFER COMANDA
A016		1093	!STIVA UTILIZATOR
A022		1094	!CONTOR
A023		1095	
A025		1096	
A027		1097	
A029		1098	
A031		1099	
A059		1100	!STIVA MONITOR
		1101	END

!TAMPON CARACTERE SEMIGRAFICE

PUBLIC SYMBOLS

EXTERNAL SYMBOLS

USER SYMBOLS	ADR1	A 0023	ADR2	A 0025	ADR3	A 0027	ADREC	A 0000	ADRIN	A 8002	AF1	A 0246	AF11	A 0240
ADR1	A 0023		ADR2	A 0025	ADR3	A 0027	ADREC	A 0000	ADRIN	A 8002	AF1	A 0246	AF11	A 0240
AF12	A 029D		AF2	A 025C	AF20H	A 048E	AF3	A 026B	AF2IS	A 0236	AFMOD	A 0002	ASCBIN	A 0471
BASIC	A 0600		BINASC	A 0454	BIP	A 015D	BIP1	A 0161	BITR	A 05C3	BITR1	A 05C8	BIT4	A 05D0
BN1	A 0461		BN2	A 046A	BUCLA	A 004F	CARON	A 0453	CD4	A A005	CHNG	A 0349	CIN	A 07FD
CKSHI	A 056E		CKSMO	A 0565	CMR	A 0057	COL	A A001	CCN1	A 044F	CONT	A 0023	CONV1	A 033B
CONV2	A 0375		CONVA	A 0428	CONVB	A 0433	COUT	A 07FA	CPLF	A 0479	CHPPI	A 0023	DEL	A 007F
DISP	A 02B1		E1NV	A A003	ER1	A 038A	ERG	A 054F	EHR	A 0053	ET10	A 012D	EHR1	A 013R
ET19	A 02A7		ET2	A 011E	ET3	A 0104	ET4	A 00DB	ET42	A 02C5	ET6	A 0144	ET45	A 0033
ET46	A 002E		ET5	A 0136	ET50	A 02D6	ET51	A 019C	ET52	A 02C5	ET6	A 0144	ET45	A 0033
ET62	A 0325		ET63	A 030D	ET64	A 02EC	ET7	A 013C	ET71	A 0355	ET6	A 0144	ET45	A 0033
ET77	A 03AA		ET8	A 014E	ET81	A 0402	ET9	A 014F	EXAM	A 035F	ET6	A 0144	ET45	A 0033
OO	A 03E3		IMPUL	A 058E	INITV	A 02A4	INVHL	A 0415	KEY	A 0022	FILL	A 03D3	FILL	A 03EA
LINES	A 0554		LOAD	A 04F0	LTAFE	A 04FC	MONSP	A A059	MOVE	A 028E	KEY1	A 0022	KEYIN	A 0101
PORTC	A 022C		POUT	A 07F4	PRAMB	A 0456	RETR	A 000D	RND	A 07F7	POSTA	A 0020	CURTB	A 0021
SCR2	A 05B5		SCR0L	A 0719	SF111	A 04FF	SRI12	A 0000	RIN	A 050C	PR14	A 0000	SCR1	A 021F
SRI16	A 0041		STORE	A 05A3	SRI11	A 059E	SRI02	A 0383	SRI13	A 050C	SRI14	A 0000	SCR15	A 05B9
START	A 0041		STVIT	A 0494	SRI12	A 059E	SRI02	A 0383	SRI13	A 050C	SRI14	A 0000	SCR15	A 05B9
TAPE2	A 0539		TEXT	A 0484	STVIT	A 0494	TEXT1	A 02F3	TAB	A 05D9	TAMP	A 0029	TAMP	A 0378
WR20	A 01C9		WR21	A 01C4	TEXT	A 0484	TEXT1	A 0614	TEXT2	A 07D3	TAMP	A 0029	TAMP	A 0378
WR27	A 01B9		WR22	A 01C4	WR22	A 01F7	WR23	A 01F2	WR24	A 0203	USESP	A A100	VINV	A A028
WRITE	A 017A		WR30	A 01E3	WR32	A 01DF	WR40	A 0192	WR41	A 019B	WR25	A A100	WR26	A 0205
											WR43	A 0139	WR44	A 013D

ASSEMBLY COMPLETE. NO ERRORS

Monitor-Asamblor-Text Editor. (MATE). Listing sursă

ASM80 (F1:MATE2.ASM PRINT(1LP))

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 1

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
		1 :	*****
		2 :	M M A T E *
		3 :	*****
		4 :	
		5 :	MONITOR - ASAMBLOR - TEXT EDITOR
		6 :	PENTRU MICROCALCULATORUL PERSONAL AMIC
		7 :	
0000		8	ORG 0 ;PROGRAMUL DE MONITOR INCEPE LA ADRESA 0
0000	C31900	9	START: JMP INITA ;SALT LA ADRESA DE START MONITOR
0003	C35900	10	JMP EOR ;RESTART MONITOR
0006	00	11	NOP
0007	00	12	NOP
0008	C3500D	13	JMP BRKP ;RESTART PUNCT DE INTRERUPERE
000B	00	14	NOP
000C	00	15	NOP
000D	C34B0F	16	JMP SCAN ;CITESTE CARACTER DE LA CONSOLA
0010	C37A10	17	JMP AFIS ;AFISEAZA CARACTER LA CONSOLA
0013	C3EF11	18	JMP LTAFE ;CITESTE CARACTER DE LA CASETO FON
0016	08A111	19	JMP STAPE ;TRIMITE CARACTER LA CASETO FON
0019	212480	20	INITA: LXI H,FILE0 ;INITIALIZEAZA CU 0 ZONA DE MEMORIE CE CONTINE
001C	016901	21	LXI B,160H ;INFORMATII DESPRE FISIERELE DIN EVIDENTA SISTEMULUI
001F	AF	22	XRA A ;ZONA INCEPE LA ADRESA FILE0
0020	77	23	INIT2: MOV M,A ;SI ARE LUNGIMEA ACOPERITOARE DE 160H
0021	23	24	INX H
0022	0D	25	DCR C
0023	C22000	26	JNZ INIT2
0026	05	27	DCR B
0027	C22000	28	JNZ INIT2
002A	0618	29	INIT. ZONA BREACKPOINT
002C	210C60	30	MVI B,NBR*3 ;INITIALIZEAZA CU 0 ZONA CE CONTINE INFORMATII
002F	77	31	LXI H,BRT ;DESPRE BREAKPOINT-URI
0030	23	32	INIT3: MOV M,A ;ZONA INCEPE LA ADRESA BRT
0031	05	33	INX H ;SI ARE LUNGIMEA NBR*3
0032	C22F00	34	DCR B
		35	JNZ INIT3
		36	INITV SI INISC
4000		37	BAZTV EQU 4000H
0035	AF	38	ECLER: XRA A ;INITIALIZEAZA POINTERII DE AFISARE
0036	326E61	39	STA COL ;NUMARUL COLOANEI INTRE 0 SI 29
0039	326D61	40	STA LIN ;NUMARUL LINIEI INTRE 0 SI 31
003C	210040	41	LXI H,BAZTV ;STERGE ECRANUL
003F	36FF	42	REIA: MVI M,OFFH ;PRIN INSCRIEREA VALORII FFH
0041	23	43	INX H ;IN INTREAGA MEMORIE VIDEO
0042	7C	44	MOV A,H ;INTRE ADRESELE 4000H-5FFFH
0043	FEA0	45	CPI 0A0H
0045	C23F00	46	JNZ REIA
0023		47	CW55 EQU 23H ;PORTUL DE COMANDA PENTRU 8255
0048	3E92	48	MVI A,92H ;CONTINUTUL DE COMANDA
004A	D323	49	OUT CW55 ;TRIMITE LA CIRCUITUL 8255
004C	AF	50	XRA A
004D	326F61	51	STA MCAP ;VARIABILA MCAP MEMOREAZA POZITIA TASTEI SHIFT LOCK
0050	217200	52	LXI H,AMON ;AFISEAZA "MATE"
0053	310461	53	LXI SP,AREA+100 ;INITIALIZEAZA INDICATOR DE STIVA
0056	CD5402	54	CALL SCRN

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 2

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
		55	;MONITORUL
0059	310461	56	EOR: LXI SP,AREA+100 ;LA INTRAREA IN MONITOR FARA INITIALIZARE
005C	CD7000	57	CALL CRLF ;SE INITIALIZEAZA STIVA
005F	CD7700	58	CALL READ ;CITESTE CARACTERE DE LA TASTATURA PINA LA CR
0062	23	59	INX H ;DACA PRIMUL CARACTER INTRODUS ESTE CIFRA
0063	7E	60	MOV A,M ;SALT LA ADRESA LINE
0064	FE3A	61	CPI '9'+1
0066	DABF04	62	JC LINE
0069	CD4D01	63	CALL VALC ;PREIA PARAMETRII COMENZII
006C	CD0501	64	CALL COMM ;IDENTIFICA COMANDA SI SALT LA ADRESA UNDE SE EXECUTA
006F	C3S900	65	JMP EOR ;REIA CICLUL
0072	4D415445	66	AMON: DB 'MATE',13 ;MESAJ MONITOR
0076	0D	67	;
		68	;
		69	;SUBROUTINA READ
		70	;
		71	;CITESTE PINA LA CR
		72	;
0077	211A61	73	READ: LXI H,IBUF ;ADRESA INCEPUT BUFFER
007A	227460	74	SHLD ADDS
007D	1E02	75	MVI E,2 ;INITIALIZARE CONTOR CARACTERE
007F	CDE000	76	CALL IN8 ;CITESTE CARACTER
0082	78	77	MOV A,B
0083	FE18	78	CPI 24 ;ESTE CTRL/X ?
0085	C28E00	79	JNZ ECR
0088	CD7000	80	CALL CRLF ;DACA DA, RENUNTA LA LINIA CURENTA
008B	C37700	81	JMP READ ;CITESTE UN RIND NOU
008E	FE0D	82	ECR: CPI ASCR ;ESTE CR ?
0090	C2A900	83	JNZ DEL
0093	7D	84	MOV A,L ;DACA DA SI DACA BUFFER GOL
0094	FE1A	85	CPI IBUF AND OFFH ;CITESTE O NOUA LINIE
0096	CA770C	86	JZ READ
0099	360D	87	MVI M,ASCR ;INSCRIE CR IN BUFFER
009B	23	88	INX H
009C	3601	89	MVI M,1 ;SFIRSIT DE LINIE
009E	23	90	INX H
009F	3E6D	91	MVI A,IBUF+83 AND OFFH ;INTRODUCE BLANCURI PINA LA SFIRSITUL
00A1	CDD800	92	CALL CLER ;ZONEI BUFFER
00A4	211961	93	LXI H,IBUF-1 ;CONTOR BUFFER LA ADRESA IBUF-1
00A7	73	94	MOV M,E
00A8	C9	95	RET
00A9	FE7F	96	DEL: CPI 127 ;ESTE DEL ?
00AB	C2BE00	97	JNZ CHAR
00AE	3E1A	98	MVI A,IBUF AND OFFH ;DACA DA SI DACA BUFFER GOL
00B0	BD	99	CMP L ;PREIA URMATORUL CARACTER
00B1	CA7F00	100	JZ NEXT
00B4	2B	101	DCX H ;ACTUALIZEAZA CONTOARE
00B5	1D	102	DCR E
00B6	065F	103	BSPA: MVI B,SFH ;AFISEAZA CURSOR
00B8	CDE700	104	CALL OUTS
00BB	G37F00	105	JMP NEXT ;SALT LA PRELUAREA URMATORULUI CARACTER
00BE	FE20	106	CHAR: CPI ' ' ;REJECTEAZA CARACTERE CU COD ASCII
00C0	DA7F00	107	JC NEXT ;MAI MIC DECIT 20H
00C3	FE5B	108	CPI 'Z'+1 ;SAU MAI MARE DECIT 5AH

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 3

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
00C5	D27F00	109	JNC NEXT
00C8	47	110	MOV B,A
00C9	CDE700	111	CALL OUT8 ;AFISEAZA CHARACTER LA DISPLAY
00CC	70	112	MOV M,B ;INSCRIE CHARACTER IN BUFFER
00CD	3E6B	113	MVI A,IBUF+81 AND OFFH ;BUFFER PLIN ?
00CF	BD	114	CMP L
00D0	CAB600	115	JZ BSPA
00D3	23	116	INX H ;ACTUALIZEAZA CONTOARE
00D4	1C	117	INR E
00D5	C37F00	118	JMP NEXT ;SALT LA PRELUAREA UNUI NOU CHARACTER
		119	;
		120	;-----
		121	;SUBROUTINA CLER
		122	;-----
		123	;PUNE BLANC INTR-O ZONA DE MEM
		124	;
00D8	BD	125	CLER: CMP L ;PUNE BLANCURI INTRO ZONA DE MEMORIE
00D9	C8	126	RZ ;INCREMENTEAZA H,L
00DA	3620	127	MVI M,' ;PINA CIND L=A
00DC	23	128	INX H
00DD	C3D800	129	JMP CLER
		130	;
		131	;-----
		132	;SUBROUTINA IN8
		133	;-----
		134	;CITESTE UN CAR
		135	;
00E0	F5	136	IN8: PUSH PSW ;CITESTE CHARACTER DE LA TASTATURA
00E1	CD4B0F	137	CALL SCAN ;ASTEAPTA INTRODUCEREA CHARACTERULUI
00E4	47	138	MOV B,A ;FURNIZEAZA CODUL ASCII AL CHARACTERULUI
00E5	F1	139	POP PSW ;NU AFECTEAZA REGISTRELE
00E6	C9	140	RET
		141	;
		142	;-----
		143	;SUBROUTINA OUT8
		144	;-----
		145	;SCRIE CAR. LA TV.
		146	;
00E7	F5	147	OUT8: PUSH PSW ;SCRIE UN CHARACTER PE ECRANUL TELEVIZORULUI
00E8	C5	148	PUSH B ;PREIA CODUL ASCII AL CHARACTERULUI DIN B
00E9	48	149	MOV C,B ;NU AFECTEAZA REGISTRELE
00EA	CD7A10	150	CALL AFIS
00ED	C1	151	POP B
00EE	F1	152	POP PSW
00EF	C9	153	RET
		154	;
		155	;-----
		156	;SUBROUTINA CRLF
		157	;-----
		158	;CAP DE RIND , LINIE NOUA
		159	;
00F0	0E0D	160	CRLF: MVI C,CR ;TRECE LA INCEPUTUL URMATOAREI LINII TV
00F2	CD7A10	161	CALL AFIS ;AFECTEAZA REGISTRELE A,C
00F5	0E0A	162	MVI C,LF
00F7	CD7A10	163	CALL AFIS

SFDX-18 8060/8065 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 4

```

LOC  OBJ          LINE      SOURCE STATEMENT
00FA  C9           164          RET
165 ;
166 ;-----
167 ;COMANDA EXECUTE
168 ;-----
169 ;
00FB  CDFE02      170 EXEC:  CALL   VCHK   ;VERIFICA EXISTENTA PARAMETRILO
00FE  CDF000      171         CALL   CRLF   ;CAP DE RIND LINIE NOUA
0101  2ABA60      172         LHL  BBUF   ;IN H,L ADRESA DE SALT
0104  E9          173         PCHL        ;SALT
174 ;IDENTIFICA COMANDA
0105  11A402      175 COMM:  LXI   D,CTAB ;ADRESA TABELI DE COMENZI IN D,E
0108  060F      176         MVI   B,NCOM  ;NUMARUL COMENZII IN REGISTRUL B
010A  3E04      177         MVI   A,4     ;LUNGIME COMANDA
010C  329560     178         STA   NCHR    ;
010F  CD1601     179         CALL  COMS    ;IDENTIFICA COMANDA
0112  C26404     180         JNZ   WHAT   ;COMANDA ERONATA
0115  E9          181         PCHL        ;SALT LA ADRESA DE EXECUTIE
182 ;
183 ;-----
184 ;SUBROUTINA COMS
185 ;-----
186 ;CAUTA UN SIMBOL AFLAT LA ADRESA DATA LA ADRESA ADDS
187 ;AVIND LUNGIMEA DATA LA ADRESA NCHR
188 ;CAUTAREA SE FACE INTR-O TABELA CU ADRESA DE INCEPUT DATA IN D,E
189 ;TABELA CONTINE UN NUMAR DE SIMBOLI PRECIZAT IN REGISTRUL B
190 ;RASPUINSURI: Z=0 SIMBOL NEGASIT
191 ;              Z=1 SIMBOL GASIT, H,L CONTIN ADRESA AFLATA IN TABELA SUB SIMBOL
192 ;
0116  2A7460     193 COMS:  LHL  ADDS  ;ADRESA SIMBOL CAUTAT
0119  3A9560     194         LDA  NCHR  ;LUNGIME SIMBOL
011C  4F          195         MOV  C,A
011D  CD2D01     196         CALL SEAR  ;CAUTA SIMBOL LA ADRESA DATA IN D,E
0120  1A          197         LDAX D      ;OCTETUL DE DUFA SIMBOL ESTE PUS IN L
0121  6F          198         MOV  L,A
0122  13          199         INX  D      ;URMATORUL OCTET ESTE PUS IN H
0123  1A          200         LDAX D
0124  67          201         MOV  H,A
0125  C8          202         RZ        ;SIMBOL GASIT
0126  13          203         INX  D      ;URMATOAREA ADRESA IN TABELA
0127  05          204         DCR  B
0128  C21601     205         JNZ  COMS  ;REIA DACA MAI SINT SIMBOLI IN TABELA
012B  04          206         INR  B      ;Z=0
012C  C9          207         RET
208 ;-----
209 ;SUBROUTINA SEAR
210 ;-----
211 ;COMPARA DOUA SIRURI DE CARACTERE DIN MEMORIE
212 ;INTRARI: D,E=ADRESA DE INCEPUT A SIRULUI CU CARE SE COMPARA
213 ;         H,L=ADRESA DE INCEPUT A SIRULUI CARE SE COMPARA
214 ;         C=NUMAR DE CARACTERE DIN SIR
215 ;IESIRI: Z=1 SIRURI IDENTICE
216 ;         Z=0 SIRURI DIFERITE
217 ;         D,E=ADRESA DE DUFA ULTIMUL CARACTER DIN SIRUL CARE SE COMPARA
218 ;

```


SFDR-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODUL 0009 9

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0120	1A	219	SEAR: LDAX D
012E	BE	220	CMF M
012F	C23901	221	JNZ INCA
0132	23	222	INX H
0133	13	223	INX D
0134	0D	224	DCR C
0135	C22DC1	225	JNZ SEAR
0138	C9	226	RET
0139	13	227	INCA: INX D
013A	0D	228	DCR C
013B	C23901	229	JNZ INCA
013E	0C	230	INR C
013F	C9	231	RET
		232	;
		233	;
		234	;SUBROUTINA ABUF
		235	;
		236	;STERGE ABUF=12 OCT.
		237	;
0140	AF	238	ZBUF: XRA A ;PUNE 0 IN ZONA DE MEMORIE DE LA ABUF LA ABUF+12
0141	118A60	239	LXI D,ABUF+12 ;LA REVENIRE D.E CONFINE ADRESA ABUF
0144	060C	240	MVI B,12
0146	1B	241	ZBU1: DCX D
0147	12	242	STAX D
0148	05	243	DCR B
0149	C24601	244	JNZ ZBU1
014C	C9	245	RET
		246	;DETERMINAREA PARAMETRILOR COMENZII
014D	CD5401	247	VALC: CALL ETRA ;PREIA PARAMETRII COMENZII
0150	DA6404	248	JC WHAT ;SEMNALIZEAZA EROARE
0153	C9	249	RET
0154	210000	250	ETRA: LXI H,0 ;INITIALIZEAZA BBUF (BUFFER BINAR)
0157	228060	251	SHLD BBUF+2 ;ABUF (BUFFER ASCII)
015A	227660	252	SHLD FBUF ;FBUF (BUFFER NUME FISIER)
015D	CD4001	253	CALL ZBUF
0160	211961	254	LXI H,IBUF-1
0163	23	255	VAL1: INX H ;PRIMUL CARACTER DIN BUFFER-UL IBUF
0164	7E	256	MOV A,M
0165	FE20	257	CPI
0167	3F	258	CMC ;TEST CR
0168	D0	259	RNC
0169	C26301	260	JNZ VAL1 ;SALT PESTE NUMELE COMENZII
016C	229660	261	SHLD PNTR
016F	CD3A09	262	CALL SBLK ;SALT PESTE BLANCURI
0172	3F	263	CMC ;PRIMUL CARACTER DUPA NUME CDA ESTE CR ?
0173	D0	264	RNC
0174	FE2F	265	CPI ;EXISTA NUME FISIER ?
0176	C29E01	266	JNZ VAL5
0179	117660	267	LXI D,FBUF ;PREIA NUME FISIER LA ADRESA FBUF
017C	0E05	268	MVI C,NMLEN
017E	23	269	VAL2: INX H
017F	7E	270	MOV A,M
0180	FE2F	271	CPI
0182	C8E01	272	JZ VAL3
0185	0D	273	DCR C

BFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 6

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0186	FA6404	274	JM WHAT ;SEMNALIZEAZA DACA NUME FISIER PREA LUNG
0189	12	275	STAX D
018A	13	276	INX D
018B	C37E01	277	JMP VAL2
018E	3E20	278	VAL3: MVI A, ' ' ;COMPLETEAZA CU BLANCURI ZONA DIN FBUF
0190	0D	279	VAL4: DCR C ;DE DUPA NUME FISIER
0191	FA9901	280	JM DONE1
0194	12	281	STAX D
0195	13	282	INX D
0196	C39001	283	JMP VAL4
0199	CD4109	284	DONE1: CALL SBL2 ;CAUTA PRIMUL CARACTER DIFERIT DE BLANC
019C	3F	285	CMC ;DE DUPA NUME FISIER
019D	D0	286	RNC
019E	117E60	287	VAL5: LXI D, ABUF ;PARAMETRUL 1 IN ABUF
01A1	CDA20B	288	CALL ALPS
01A4	78	289	MOV A, B
01A5	FE05	290	CPI S ;SEMNALIZEAZA DACA PARAMETRU PREA LUNG
01A7	3F	291	CMC
01A8	D8	292	RC
01A9	017E60	293	LXI B, ABUF ;CONVERSIE PARAMETRU IN BINAR
01AC	CDF501	294	CALL AHXX ;SI SEMNALIZEAZA EVENTUALE ERORI
01AF	D8	295	RC
01B0	228A60	296	SHLD BBUF ;PARAMETRU 1 IN BINAR IN BBUF
01B3	217E60	297	LXI H, ABUF ;COMPLETEAZA CU 0 BBUF
01B6	CDC705	298	CALL NORM
01B9	CD3A09	299	CALL SBLK ;CAUTA URMATORUL PARAMETRU
01BC	3F	300	CMC ;TEST CR
01BD	D0	301	RNC
01BE	118260	302	LXI D, ABUF+4 ;PARAMETRUL 2 IN ABUF
01C1	CDA20B	303	CALL ALPS
01C4	78	304	MOV A, B
01C5	FE05	305	CPI S ;SEMNALIZEAZA DACA PARAMETRU PREA LUNG
01C7	3F	306	CMC
01C8	D8	307	RC
01C9	018260	308	LXI B, ABUF+4 ;PARAMETRUL 2 IN BINAR IN BBUF
01CC	CDF501	309	CALL AHXX
01CF	D8	310	RC
01D0	228C60	311	SHLD BBUF+2
01D3	218260	312	LXI H, ABUF+4 ;COMPLETEAZA CU 0 PARAMETRUL 2 IN ABUF
01D6	CDC705	313	CALL NORM
01D9	B7	314	ORA A ;CY=0
01DA	C9	315	RET
		316	;CONVERSII
		317	;
		318	-----
		319	;SUBROUTINA ADEC
		320	;
		321	-----
		322	;TRANSFORMA UN SIR DE CARACTERE HEXA CE REPREZINTA NUMERE ZECIMALE
		323	;INTRARI: B,C=ADRESA SIRULUI DE CARACTERE, TERMINAT CU 0
		324	;IESIRI: H,L=VALOAREA IN BINAR
		325	;
01DB	210000	326	ADEC: LXI H, 0
01DE	0A	327	ADE1: LDAX B ;INCARCA UN CARACTER
01DF	B7	328	ORA A

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 7

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
01E0	C8	329	RZ ;RETURN LA PRIMUL 0 INTILNIT
01E1	54	330	MOV D,H ;TRANSFORMA VALDAREA BINARA CURENTA
01F2	5D	331	MOV E,L ;INTR-0 VALDARE DE 10 ORI MAI MARE
01F3	29	332	DAD H
01E4	29	333	DAD H
01E5	19	334	DAD D
01E6	29	335	DAD H
01E7	D630	336	SUI 48 ;TRANSFORMA CARACTER HEXA IN BINAR
01E9	FE0A	337	CPI 10 ;SI SEMNALIZEAZA EROAREA
01EB	3F	338	CMC
01EC	D3	339	RC
01ED	5F	340	MOV E,A ;ADUNA VALDAREA BINARA A NOULUI CARACTER
01EE	1600	341	MVI D,0 ;SI REIA
01F0	19	342	DAD D
01F1	03	343	INX B
01F2	C3DE01	344	JMP ADE1
		345 ;	
		346 ;-----	
		347 ;SUBROUTINA AHEX	
		348 ;-----	
		349 ;CONVERSIE SIR DE CARACTERE HEXA IN BINAR	
		350 ;INTRARI: B,C=ADRESA SIRULUI DE CARACTERE TERMINAT CU 0	
		351 ;IESIRI: H,L=CONTINE VALDAREA BINARA A ULTIMELOR 4 CARACTERE DIN SIR	
		352 ; CY=1 EROARE	
		353 ; CY=0 SFIRSIT NORMAL	
		354 ;	
01F5	210000	355	AHEX: LXI H,0
01F8	0A	356	AHE1: LDAX B ;CITESTE CARACTER
01F9	B7	357	ORA A
01FA	C8	358	RZ ;SFIRSIT CONVERSIE LA PRIMUL 0
01FB	29	359	DAD H ;DEPLASARE STINGA CU 4 POZITII
01FC	29	360	DAD H
01FD	29	361	DAD H
01FE	29	362	DAD H
01FF	CDOC02	363	CALL AHS1 ;CONVERSIE ASCII-BINAR
0202	FE10	364	CPI 10H ;SEMNALIZEAZA DACA EROARE
0204	3F	365	CMC
0205	D8	366	RC
0206	85	367	ADD L ;INTRODUCE NOUL CARACTER PE ULTIMELE
0207	6F	368	MOV L,A ;4 POZITII IN H,L
0208	03	369	INX B
0209	C3F801	370	JMP AHE1 ;RELUARE
020C	D630	371	AHS1: SUI 48 ;CONVERSIE HEX-H-BINAR PENTRU UN CARACTER
020E	FE0A	372	CPI 10
0210	D3	373	RC
0211	D607	374	SUI 7
0213	C9	375	RET
		376 ;	
		377 ;-----	
		378 ;SUBROUTINA HOUT	
		379 ;-----	
		380 ;AFISEAZA UN OCTET BINAR SUB FORMA A DOUA CARACTERE HEXA	
		381 ;INTRARI: A=CARACTER BINAR	
		382 ;MODIFICA: A,B,H,L	
		383 ;	

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 8

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0214	CD4C02	384	HOUT: CALL BINH ;CONVERSIE BINAR HEXA
0217	217460	385	LXI H ,HCON
021A	46	386	CHOT: MOV B,M ;AFISEAZA CARACTER HEXA
021B	CDE700	387	CALL OUTS
021E	23	388	INX H
021F	46	389	MOV B,M ;AFISEAZA CARACTER HEXA
0220	CDE700	390	CALL OUTS
0223	C9	391	RET
0224	CD1402	392	HOTB: CALL HOUT ;APEL HOUT
0227	CD3702	393	CALL BLK1 ;AFISARE BLANC DUPA CELE DOUA CARACTERE HEXA
022A	C9	394	RET
		395	;
		396	;-----
		397	;SUBROUTINA DOUT
		398	;-----
		399	;CONVERTESTE O VALOARE BINARA IN ASCII ZECIMAL SI O AFISEAZA
		400	;
022B	CD6902	401	DOUT: CALL BIND
022E	CD1702	402	CALL HOUT+3
0231	23	403	INX H
0232	46	404	MOV B,M
0233	CDE700	405	CALL OUTS
0236	C9	406	RET
0237	0620	407	BLK1: MVI B, ' ' ;AFISEAZA BLANC LA TELEVIZOR
0239	CDE700	408	CALL OUTS
023C	C9	409	RET
		410	;
		411	;-----
		412	;SUBROUTINA ACHK
		413	;-----
		414	;COMPARA ADRESELE DE LA ADRESELE BBUF SI BBUF+2
		415	;IESIRI: CY=0 ADRESE DIFERITE
		416	; CY=1 ADRESE EGALF
		417	;INCREMENTEAZA ADRESA DE LA ADRESA BBUF
		418	;MODIFICA: A,H,L
		419	;
023D	2ABA60	420	ACHK: LHLD BBUF
0240	3A9D60	421	LDA BBUF+3
0243	EC	422	CMP H ;COMPARA ((BBUF+3)) CU ((BBUF+1))
0244	C24F02	423	JNZ ACH1
0247	3ABC60	424	LDA BBUF+2 ;COMPARA ((BBUF+2)) CU ((BBUF))
024A	BD	425	CMP L
024E	C24F02	426	JNZ ACH1
024E	37	427	STC ;CY=1
024F	23	428	ACH1: INX H
0250	228A60	429	SHLD BBUF ;INCREMENTEAZA ADRESA DE LA ADRESA BBUF
0253	C9	430	RET
		431	;
		432	;-----
		433	;SUBROUTINA SCRIN
		434	;-----
		435	;SCRIE SIR DE CAR PINA LA (CR) LA IV
		436	;INTRARI: H,L=ADRESA DE INCEPUT A TEXTUL UI CE URMEAZA SA FIE SCRIS
		437	;IESIRI: SE AFISEAZA TEXTUL LA TELEVIZOR
		438	;DUPA FIECAREL CARACTER AFISAT SE TESTEAZA DACA NU S-A APASAT TASTA S (CTRL/S)

SE-DX-10 9080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 9

LOC	OFF	LINE	SOURCE STATEMENT
		439	;DACA NU, SE AFISEAZA CARACTERUL URMATOR
		440	;DACA DA, NU SE REITA AFISAREA PINA CIND NU SE APASA TASTA O (CTRL/O)
		441	;MODIFICA: A,B
		442	;
0254	46	443	SCRN: MOV B,M ;PRETA CARACTER
0255	3E0D	444	MVI A,13 ;CR IN REGISTRUL A
0257	8B	445	CMF B
0258	C8	446	RZ
0259	CDE700	447	CALL QUT8 ;AFISEAZA CARACTER
025C	CD706	448	CALL CTRL5 ;TEST CTRL/5
025F	C26802	449	JNZ TREC
0262	CD0307	450	STAI: CALL CTRL0 ;TEST CTRL/0
0265	C26202	451	JNZ STAI
0268	23	452	TREC: INX H
0269	C35402	453	JMP SCRN ;REIUMRE
		454	;
		455	-----
		456	;SUBROUTINA BINH
		457	-----
		458	;EXECUTA CONVERSIE BINAR-HEXA
		459	;INTRARI: A=CARACTERUL BINAR
		460	;IESIRI: LA ADRESA HCON 2 OCTETI CE REPREZINTA CAR BINAR CONVERTIT IN HEXA
		461	;
026C	217460	462	BINH: LXI H,HCON
026F	47	463	MOV B,A ;SALVEAZA CARACTER
0270	1F	464	RAR ;ROTESTE DREAPTA CU PATRU POZITII
0271	1F	465	RAR
0272	1F	466	RAR
0273	1F	467	RAR
0274	CD7F02	468	CALL BIN1 ;CONVERSIE BINAR-HEXA
0277	77	469	MOV M,A ;SALVEAZA IN MEMORIE
0278	23	470	INX H
0279	78	471	MOV A,B ;RETA CARACTER
027A	CD7F02	472	CALL BIN1 ;CONVERSIE
027D	77	473	MOV M,A ;SALVEAZA IN MEMORIE
027E	C9	474	RET
027F	E60F	475	BINI: ANI 0FH ;FASTREAZA PRIMII PATRU BITI
0281	C630	476	ADI 48 ;CONVERSIE BINAR HEXA
0283	FE3A	477	CPI 58
0285	D8	478	RC
0286	C607	479	ADI 7
0288	C9	480	RET
		481	;
		482	-----
		483	;SUBROUTINA BIND
		484	-----
		485	;EXECUTA CONVERSIE BINAR ASCII ZECIMAL
		486	;INTRARI: A=CARACTERUL BINAR
		487	;IESIRI: LA ADRESA HCON SE AFLA VALOAREA CONVERTITA
		488	;
0289	217460	489	BIND: LXI H,HCON
028C	0664	490	MVI B,100
028E	CD9A02	491	CALL BID1
0291	060A	492	MVI B,10
0293	CD9A02	493	CALL BID1

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 10

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0296	C630	494	ADI '0'
0298	77	495	MOV M, A
0299	C9	496	RET
029A	362F	497	BIDI: MVI M, '0'-1 ;CONVERSIE VALOARE BINARA
029C	34	498	INR M ;DIN REGISTRUL A IN ZECIMAL
029D	90	499	SJB B
029E	D29C02	500	JNC BIDI+2
02A1	80	501	ADD B
02A2	23	502	INX H
02A3	C9	503	RET
		504	;
		505	-----
		506	; TABELA DE COMENZI
		507	-----
		508	;
02A4	41554D50	509	CTAB: DB 'DUMP' ;COMANDA DUMP
02A8	0603	510	DW DUMP ;ADRESA LA CARE SE FACE EXECUTIA COMENZII DUMP
02AA	45584543	511	DB 'EXEC'
02AE	F800	512	DW EXEC
02B0	454E5452	513	DB 'ENTR'
02B4	8004	514	DW ENTR
02B6	46494C45	515	DB 'FILE
02BA	4308	516	DW FILE
02BC	4C495354	517	DB 'LIST
02C0	DA05	518	DW LIST
02C2	44454C54	519	DB 'DELT
02C6	FE05	520	DW DELL
02C8	4153534D	521	DB 'ASSM'
02CC	6506	522	DW ASSM
02CE	50414745	523	DB 'PAGE
02D2	3C03	524	DW EPAGE
02D4	43555354	525	DB 'CUST
02D8	0048	526	DW 4800H
02DA	4252454B	527	DB 'BREAK
02DE	FF0C	528	DW BREAK
02E0	50524F43	529	DB 'PROC
02E4	AE0D	530	DW PROC
02E6	53544F52	531	DB 'STOR'
02EA	A111	532	DW STAPE
02EC	4C4F4144	533	DB 'LOAD'
02F0	EF11	534	DW LTAPE
02F2	52455354	535	DB 'REST
02F6	1900	536	DW INITA
02FB	434C4552	537	DB 'CLEAR'
02FC	3500	538	DW CLEAR
		539	;
		540	-----
		541	; SUBROUTINA VCHK
		542	-----
		543	; VERIFICA PARAMETRII COMENZII
		544	;
02FE	3A7E40	545	VCHK: LDA ABUF ;TEST PRIMUL CARACTER DE LA ADRESA ABUF
0301	B7	546	ORA A ;DACA ESTE 0 INSEAMNA CA NU EXISTA PARAMETRII
0302	CA6404	547	JZ WHAT ;SI SE SEMNALLEAZA EROARE
0305	C9	548	RET

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MOLIA F PAG 11

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
		549	:
		550	: --- ----
		551	:COMANDA DUMP
		552	: --- ----
		553	:AFISEAZA O ZONA DE MEMORIE
		554	:
0304	CFE02	555	DUMP: CALL VCHK :VERIFICA EXISTENȚA PARAMETRIILOR
0309	CFE00	556	DUMS: CALL CRLF :CAP DE RIND ÎNTE NOUA
030C	2A8A60	557	DUMI: LHL D BBUF
030F	7E	558	MOV A,H
0310	CFD402	559	CALL HOTB :AFISEAZA OCTETI
0313	FD3D02	560	CALL ACHK :TEST SFIRȘIT AFISARE
0316	D8	561	RC
0317	CFE706	562	CALL CTRLS :OPREȘTE ȘI CONTINUA AFISAREA CU AJUTORUL
031A	F22303	563	JNZ TREC1 :SUBRUTINELOR CTRL/S ȘI CTRL/O
031D	CD0307	564	STAI1: CALL CTRL0
0320	E21D03	565	JNZ STAI1
0323	7D	566	TREC1: MOV A,L
0324	F607	567	ANI 7 :TEST NUMAR CARACTERE AFISATE
0326	C20C03	568	JNZ DUMI
0329	C30703	569	JMP DUMS
		570	:
		571	: -- -
		572	:COMANDA PAGE
		573	: --- ----
		574	:MUTA O PAGINA DE DATE
		575	:
032C	CFE02	576	EPAGE: CALL VCHK :VERIFICA PARAMETRII COMENZII
032F	3A8260	577	LDA ABUF+4
0332	I7	578	ORA A
0335	CA8404	579	JZ WHAT :ENCORE DACA NU EXISTA AL DOILEA PARAMETRU
0336	2A8A60	580	LHL D BBUF :PREIA ADRESELE ZONELOR DE MEMORIE
0339	FD	581	XCHG
033A	2A8C60	582	LHL D BBUF+2
033D	0600	583	MVI B,0 :CONTUR
033F	1A	584	PAGE: LDAX D :TRANSFERA UN OCTET DINTR-O ZONA IN ALTA
0340	77	585	MOV M,A
0341	23	586	INX H :INCREMENTARE ADRESE
0342	14	587	INX D
0343	05	588	DCR B
0344	C23F03	589	JNZ PAGE :RELIARE
0347	C9	590	RET
		591	:
		592	: -
		593	:COMANDA FILE
		594	: -
		595	:CREAZA, ASIGNEAZA SAU AFISEAZA INFORMATII DESPRE FISIERE
		596	:
0348	CFE00	597	FILE: CALL CRLF :LINIE NOUA, CAP DE RIND
034B	3A7660	598	LDAX FBUF :TEST EXISTENȚA NUME FISIER
034E	F7	599	ORA A
034F	CAC303	600	JZ FOUT
0352	CD2704	601	CALL FSFA :CAUTA IN TABELA DE FISIERE
0355	FB	602	XCHG
0356	C26D03	603	JNZ TEST1 :SALT DACA FISIER GASIT

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 12

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0359	3A7E60	604	LDA ABUF ;EROARE-SE CERE SA SE FACI CURENT
035C	B7	605	ORA A ;UN FISIER NEGASIT
035D	CA704	606	JZ WHA1
0360	3A7D60	607	LDA FEF
0363	B7	608	ORA A
0364	C28203	609	JNZ ROOM ;SALT DACA SE POATE CREEA UN NOU FISIER
0367	217504	610	LXI H,EMES1 ;EROARE-SE CERE SA SE CREEZE UN NOU FISIER
036A	C36A04	611	JMP MESS ;SI NU MAI ESTE LOC
036D	3A7E60	612	TEST1: LDA ABUF
0370	B7	613	ORA A
0371	CA9503	614	JZ SWAPS
0374	2A8A60	615	LHLD BBUF ;SE DORESTE STERGAREA UNUI FISIER
0377	7C	616	MOV A,H ;CARE A FOST GASIT IN TABELA
0378	B5	617	ORA L
0379	CA9503	618	JZ SWAPS
037C	217A04	619	LXI H,EMES2 ;EROARE-SE DORESTE CREAAREA UNUI FISIER EXISTENT
037F	C36A04	620	JMP MESS
0382	2A7B60	621	ROOM: LHLD FREAD ;MEMOREAZA NUME FISIER LA ADRESA
0385	EB	622	XCHG ;DATA LA ADRESA FREAD
0386	217660	623	LXI H,FBUF
0389	D5	624	PUSH D
038A	0E05	625	MVI C,NMLEN
038C	7E	626	MOV2R: MOV A,M
038D	12	627	STAX D
038E	13	628	INX D
038F	0D	629	DCR C
0390	23	630	INX H
0391	C28C03	631	JNZ MOV23
0394	D1	632	POP D
0395	212460	633	SWAPS: LXI H,FILE0 ;NUMELE FISIERULUI CURENT SI PARAMETRII SAI
0398	0E0D	634	MVI C,FELEN ;SE SCHIMBA IN TABELE DE FISIERE
039A	1A	635	SWAP: LDAX D ;CU NUMELE FISIERULUI NOU INTRODUS
039B	46	636	MOV B,M ;SI PARAMETRII SAI
039C	77	637	MOV M,A
039D	78	638	MOV A,B
039E	12	639	STAX D
039F	13	640	INX D
03A0	23	641	INX H
03A1	0D	642	DCR C
03A2	C29A03	643	JNZ SWAP
03A5	3A7E60	644	LDA ABUF ;COMANDA NU ARE DREPT PARAMETRII NICI 0
03A8	B7	645	ORA A ;NICI 0 ADRESA
03A9	CACD03	646	JZ FOOT
03AC	2A8A60	647	LHLD BBUF ;ACTUALIZEAZA BUFF SI EOF
03AF	222960	648	SHLD BOFF
03B2	222960	649	SHLD EOF
03B5	7D	650	MOV A,L ;PARAMETRUL A FOST 0 ?
03B6	B4	651	ORA H
03B7	CABC03	652	JZ FIL35
03BA	3601	653	FIL30: MVI M,1 ;MARCHEAZA SFIRSIT DE FISIER
03BC	AF	654	FIL35: XRA A
03BD	322D60	655	STA MAXL ;INITIALIZEAZA MAXL
03C0	C3CD03	656	JMP FOOT
03C3	3A1E61	657	FOUT: LDA IBUF+4 ;COMANDA FILES ?
03C6	FE53	658	CPI 'S' ;DACA DA, C-MAXFIL

FDX-19 8030/8035 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 13

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
03C8	0E06	659	MVI C,MAXFIL ;DACA NU, C=0
03CA	CALF03	660	JZ FOUL
03CD	0E01	661	FOUL: MVI C,1
03CF	212460	662	FOUL: LXI H,FILE0 ;SALVEAZA CONTOR
03D2	79	663	MOV A,C
03D3	327D60	664	FINE: STA FOCNT
03D6	E5	665	PUSH H
03D7	110500	666	LXI D,NMLEN ;(H,L)=BOFP
03DA	19	667	DAD D
03DB	7E	668	MOV A,M ;TEST BOFP
03DC	E7	669	ORA A ;BOFP DIFERIT DE ZERO, SALT LA FOOD
03DD	C2ED03	670	JNZ FOOD
03E0	23	671	INX H
03E1	86	672	ADD M
03E2	23	673	INX H
03E3	C2ED03	674	JNZ FOOD ;ACTUALIZARE
03E6	33	675	INX SP
03E7	33	676	INX SP
03E8	23	677	INX H ;(H,L)=MAXL
03E9	23	678	INX H
03EA	C30204	679	JMP FEET
03ED	E1	680	FOOD: POP H ;AFISEAZA NUME FISIER
03EE	0F05	681	MVI C,NMLEN
03F0	46	682	FAST: MOV B,H
03F1	CDE700	683	CALL OUT8
03F4	0D	684	DCR C
03F5	23	685	INX H
03F6	C2F003	686	JNZ FAST
03F9	CD0E04	687	CALL FOUL ;AFISEAZA PARAMETRII FISIERULUI
03FC	CD0E04	688	CALL FOUL
03FF	CD0F00	689	CALL CRLF ;CAP DE RIND LINIE NOUA
0402	110400	690	FEET: LXI D,FELEN-NMLEN-4 ;CAUTA ADRESA URMATORULUI NUME...
0405	19	691	DAD D ;DE FISIER DIN TABELA
0406	3A7D60	692	LDA FOCNT
0409	3D	693	DCR A
040A	C2D303	694	JNZ FINE
040D	C9	695	RET
040E	CD3702	696	;SCRIE NUMAR
0411	23	697	FOUL: CALL BLK1 ;AFISEAZA BIANC
0412	7E	698	INX H ;AFISEAZA OCTETUL SUPERIOR
0413	3B	699	MOV A,M
0414	E5	700	DCX H
0415	CD1402	701	PUSH H
0418	E1	702	CALL HOUT
0419	7E	703	POP H
041A	23	704	MOV A,M
041B	23	705	INX H ;AFISEAZA OCTETUL INFERIOR
041C	E5	706	INX H ;SI INCREMENTEAZA H.L CU 2
041D	CD2402	707	PUSH H
0420	E1	708	CALL HOTB
0421	C9	709	POP H
		710	RET
		711	;
		712	;-----
		713	;SUBROUTINA FSEA

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 14

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
		714	-----
		715	;CAUTA IN TABELA DE FISIERE FISIERUL DAT IN BBUF
		716	;IESIRI: Z=0 FISIER GASIT, IN H,L ADRESA DIN TABELA UNDE SE AFLA FISIERUL
		717	; Z=1 FISIER NEGASIT
		718	; FEF=0 TABELA PLINA
		719	; FEF DIFERIT DE ZERO , FREAD TINE ADRESA
		720	; UNDE POATE FI PLASAT FISIERUL IN TABELA
		721	;
0422	AF	722	FSEA: XRA A
0423	327D60	723	STA FEF
0426	0606	724	MVI B,MAXFIL
0426	112460	725	D,FILEO ;CAUTA FISIERUL CU NUMELE DAT
042B	217460	726	FSE10: LXI H,FBUF ;IN BUFFERUL FBUF, IN TABELA DE FISIERE
042E	0E05	727	MVI C,NMLEN
0430	CD2D01	728	CALL SEAR
0433	F5	729	PUSH PSW
0434	D5	730	PUSH D
0435	1A	731	LDAX D ;SALT LA FSE20 DACA BOFP DIFERIT DE ZERO
0436	B7	732	ORA A ;ADICA DACA EXISTA FISIERE IN ZONA
0437	C25804	733	JNZ FSE20
043A	13	734	INX D
043B	1A	735	LDAX D
043C	E7	736	ORA A
043D	C25804	737	JNZ FSE20
0440	EB	738	XCHO
0441	11FAFF	739	LXI D,-NMLEN-1 ;FREAD TINE ADR PT O ZONA DE FIS LIBERA
0444	19	740	DAD D
0445	227B60	741	SHLD FREAD
0448	7A	742	MOV A,D ;(FEF) DIFERIT DE ZERO
0449	327D60	743	STA FEF
044C	E1	744	POP H
044B	F1	745	POP PSW
044E	110800	746	FSE15: LXI D,FELEN-NMLEN ;ADRESA URMATOAREI ZONE FISIER
0451	19	747	DAD D
0452	EB	748	XCHO
0453	05	749	DCR B ;TEST SFIRSIT CAUTARE
0454	C8	750	RZ
0455	C32B04	751	JMP FSE10 ;RELUARE
0458	E1	752	FSE20: POP H
045V	F1	753	POP PSW
045A	C24E04	754	JNZ FSE15 ;FISIER NEGASIT
045H	11FBFF	755	LXI D,-NMLEN ;(H,L)=ADRESA FISIER GASIT
0460	19	756	DAD D
0461	7A	757	MOV A,D
0462	E7	758	ORA A ;Z=0
0463	C9	759	RET
		760	;MESAJ EROARE
0464	0DF000	761	WHAT: CALL CRLF ;CAP DE RIND , LINIE NOUA
0467	217004	762	WHAT: LXI H,EMES ;ADRESA MESAJ
046A	105402	763	MESS: CALL SCRNL ;SCRIE MESAJ
046H	C85900	764	JMP EOR ;SALT IN MONITOR CU INITIALIZARE SF
0470	57434154	765	EMES: DB 'WHAT',13 ;MESAJE DE EROARE
0474	00		
0475	46554C4C	766	EMES1: DB 'FULL',13
0475	00		

SFDX-19 8090/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 15

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
047A	4E4F204E	767	EMES2: DB 'NO NO' .13
047E	4F		
047F	0D		
		768	;
		769	;-----
		770	;COMANDA ENTR
		771	;-----
		772	;INTRODUCE DATE IN MEMORIE
		773	;
0480	CDFE02	774	ENTR: CALL VCHK ;VERIFICA EXISTENTA PARAMETRILO
0483	CD8D04	775	CALL ENTS
0486	DA6404	776	JC WHAT ;SEMNALIZEAZA EROARE
0489	CDF000	777	CALL CRLF ;CAP DE RIND LINIE NOUA
048C	C9	778	RET
002F		779	EEND EQU ;
048D	CDF000	780	ENTS: CALL CRLF ;CAP DE RIND , LIMIE NOUA
0490	CD7700	781	CALL READ ;CITESTE O LINIE
0493	211A&1	782	LXI H,IBUF
0496	229&0	783	SHI D PNTR
0499	CD4001	784	ENT1: CALL ZBUF ;INITIALIZARE ABUF
049C	CD3A09	785	CALL SBLK ;SALT PESTE BLANCURI
049F	DA8D04	786	JC ENTS ;RELIARE DACA CR
04A2	FE2F	787	CPI EEND ;SFIRSITUL INTRODUCERII
04A4	C8	788	RZ
04A5	1DA20B	789	CALL ALPS ;PREIA CARACTERE
04A8	78	790	MOV A,B ;TEST LUNGIME SIR CARACTERE
04A9	FE03	791	CPI 3
04AB	3F	792	CMC
04AC	D8	793	RC
04AD	017E&0	794	LXI B,ABUF ;CONVERSIE IN BINAR
04B0	CDF501	795	CALL AHEX
04B3	D8	796	RC ;EROARE
04B4	7D	797	MOV A,L ;CARACTER BINAR IN A
04B5	2A8A&0	798	LHLD BBUF ;PUNE CARACTER IN MEMORIE
04B8	77	799	MOV M,A
04B9	CD4F02	800	CALL ACHI ;TEST SFIRSIT COMANDA
04EC	C39904	801	JMP ENT1 ;RELIARE
		802	;
		803	;-----
		804	;EDITORUL
		805	;-----
		806	;
04E1	3A2460	807	LINE: LDA FILE0 ;EXISTA NUME DE FISIER CURENT ?
04E2	B7	808	ORA A
04C3	CA&404	809	JZ WHAT
04C6	0E04	810	MVI C,4 ;TEST NUMAR DE LINIE CORECT
04C8	2119&1	811	LXI H,IBUF-1 ;SEMNALIZEAZA ORICE EROARE
04CB	23	812	LICK: INX H
04CC	7E	813	MOV A,M
04CD	FE30	814	CPI '0'
04CF	DA&404	815	JC WHAT
04D2	FE3A	816	CPI '9'+1
04D4	D&2404	817	JNC WHAT
04D7	0D	818	DCR C
04DB	C2CB04	819	JNZ LICK

8FDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 16

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
04DB	227460	820	SHLD ADDS
04DE	113060	821	LXI D,MAXL+3 ;COMPARA NUMARUL LINIEI CURENTE
04E1	CDAC05	822	CALL COMO ;CU NUMARUL ULTIMEI LINII DIN FISIER
04E4	D20405	823	JNC INSR ;SALT DACA LINIA TREBUIE INSEARA
04E7	23	824	INX H
04E8	CD9C05	825	CALL LODM
04EB	213060	826	LXI H,MAXL+3 ;NUMAR LINIE NOUA LA ADRESA MAXL
04EE	CDA405	827	CALL STOM
04F1	111961	828	LXI D,IBUF-1 ;PREIA LINIA NOU INTRODUSA
04F4	2A2B60	829	LHLD EOFP ;LA SFIRSITUL FISIERULUI
04F7	0E01	830	MVI C,1 ;SI ACTUALIZEAZA SP
04F9	CD8A05	831	CALL LMOV
04FC	3601	832	SEOF: MVI M,1
04FE	222B60	833	SHLD EOFP
0501	C85900	834	JMP EOR
0504	CD5C05	835	INSR: CALL FINI ;CAUTA LOCUL LINIEI IN FISIER
0507	0E02	836	MVI C,2
0509	CA0D05	837	JZ EGUL
050C	0D	838	DCR C ;NR LINIE NOUA DIFERIT DE NR LINIE VECH
050B	46	839	EQU1: MOV B,M ;NR CARACTERE DIN LINIA VECH IN B
050E	2B	840	DCX H
050F	3602	841	MVI M,2 ;INDICATOR DE LINIE
0511	227260	842	SHLD INSP
0514	3A1961	843	LDA IBUF-1 ;NR CARACTERE DIN LINIA NOUA IN A
0517	0D	844	DCR C
0518	CA2205	845	JZ ELT ;NUMERELE CELOR DOUA LINII SINT DIFERITE
051B	90	846	SUB B
051C	CA4505	847	JZ ZERO ;LINIILE AU ACELASI NUMAR
051F	DA3505	848	JC EGT ;SI ACELASI NUMAR DE CARACTERE
0522	2A2B60	849	ELT: LHLD EOFP ;NR CARACTERE DIN LINIA NOUA > NR CAR DIN LINIA VECH
0525	54	850	MOV D,H ;SAU NUMERELE CELOR DOUA LINII NU SINT EGALE
0526	5D	851	MOV E,L
0527	CD8505	852	CALL ADR
052A	222B60	853	SHLD EOFP
052D	0E02	854	MVI C,2
052F	CD9305	855	CALL RMOV ;DEPLASEAZA ULTIMA PARTE DIN FISIER
0532	C34505	856	JMP ZERO
0535	2F	857	EGT: CMA ;NUMERELE CELOR DOUA LINII SINT EGALE
0536	3C	858	INR A ;NUMARUL DE CARACTERE DIN LINIA NOUA < NR CARACTERE
0537	54	859	MOV D,H ;DIN LINIA VECH
0538	5D	860	MOV E,L ;SE STERD CARACTERELE IN PLUS
0539	CD8505	861	CALL ADR
053C	EB	862	XCHG
053D	CD8A05	863	LMOV
0540	3601	864	CALL M,1
0542	222B60	865	SHLD EOFP
0545	2A2260	866	ZERO: LHLD INSP ;PUNE LINIA NOUA IN FISIER SI MARCHEAZA
0548	360D	867	MVI M,ASCR ;SFIRSITUL DE FISIER
054A	23	868	INX H
054B	111961	869	LXI D,IBUF-1
054E	0E01	870	MVI C,1
0550	CD8A05	871	CALL LMOV
0553	C35900	872	JMP EOR
		873	:
		874	:-----

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 17

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
		875	;SUBROUTINA FIND
		876	;-----
		877	;CAUTA LINIE IN FIS CURENT
		878	;
0556	218160	879	FIND: LXI H,ABUF+3
0559	227460	880	SHLD ADDS
055C	2A2960	881	FIN1: LHLD BOFF ;SALT IN MONITOR DACA BOFF=0
055F	7C	882	MOV A,H ;ADICA FISIER CURENT INEXISTENT
0560	B5	883	ORA L
0561	CA5900	884	JZ EOR
0564	CD7E05	885	FII: CALL EOI ;TEST SFIRSIT FISIER
0567	ER	886	XCHG
0568	2A7460	887	LHLD ADDS ;(H,L)=ADRESA ULTIMULUI OCTET
056B	EB	888	XCHG ;DIN NUMARUL LINIEI CURENTE
056C	3E04	889	MVI A,4
056E	CD8505	890	CALL ADR
0571	CDAC05	891	CALL COMO ;COMPARA NUMARUL LINIEI NOU INTRODUSE
0574	D8	892	RC ;CU NUMARUL LINIEI CURENTE DIN FISIER
0575	CE	893	RZ
0576	7E	894	FI2: MOV A,M ;SE TRECE LA O NOUA LINIE IN FISIER
0577	CD8505	895	CALL ADR
057A	C36405	896	JMP FII
		897	;CAUTA EOF
057D	23	898	EOF: INX H ;TESTEAZA SFIRSIT DE FISIER
057E	3E01	899	E01: MVI A,1 ;SI SALT LA EOR DACA S-A GASIT
0580	BE	900	CMP M
0581	CO	901	RNZ
0582	C35900	902	JMP EOR
		903	;ADD O VALOARE LA H SI L
0585	85	904	ADR: ADD L ;ADUNA A LA H,L
0586	6F	905	MOV L,A
0587	D0	906	RNC
0588	24	907	INR H
0589	C9	908	RET
		909	;
		910	;-----
		911	;SUBROUTINA LMOV
		912	;-----
		913	;INTRARI: D,E=ADRESA ZONEI CARE SE TRANSFERA
		914	; H,L=ADRESA ZONEI UNDE SE TRANSFERA
		915	; C=CARACTER PINA LA CARE SE TRANSFERA
		916	;IESIRI: D,E SI H,L IAU VALOAREA ADRESEI DE DUPEA
		917	; ULTIMUL OCTET TRANSFERAT
		918	;MUTA UN SIR DE CAR
		919	;
058A	1A	920	LMOV: LDAX D ;TRANSFERA O ZONA DE MEMORIE IN ALTA ZONA
058E	13	921	INX D
058C	B9	922	CMP C ;IN C ESTE CARACTERUL DE STOP
058D	C8	923	RZ
058E	77	924	MOV M,A
058F	23	925	INX H
0590	C38A0C	926	JMP LMOV
0593	1A	927	RMOV: LDAX D ;ACELASI LUCRU CA LMOV
0594	1B	928	DCX D ;NUMAI CA TRANSFERUL SE FACE PRIN DECREMENTARE CONT
0595	B9	929	CMP C

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 18

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0596	C8	930	RZ
0597	77	931	MOV M,A
0598	2B	932	DCX H
0599	C39305	933	JMP RMOV
		934	; INCARCA 4 CAR DIN MEM IN REGISTRE
059C	46	935	LODM: MOV B,M
059D	23	936	INX H
059E	4E	937	MOV C,M
059F	23	938	INX H
05A0	56	939	MOV D,M
05A1	23	940	INX H
05A2	5E	941	MOV E,M
05A3	C9	942	RET
		943	; PUNE 4 CAR DIN REGISTRE IN MEM
05A4	73	944	STOM: MOV M,E
05A5	2B	945	DCX H
05A6	72	946	MOV M,D
05A7	2B	947	DCX H
05A8	71	948	MOV M,C
05A9	2B	949	DCX H
05AA	70	950	MOV M,B
05AB	C9	951	RET
		952	;
		953	;
		954	; SUBROUTINA COMO
		955	;
		956	; COMPARA 2 SIRURI DE 4 CAR
		957	; INTRARI: D,E SI H,L CONTIN ADRESELE UNDE SE AFLA CELE DOUA SIRURI
		958	; IESIRII: Z=1 SIRURI EGALE
		959	; CY=0 SIRUL INDICAT DE D,E ARE O VALOARE MAI MARE
		960	; SAU EGALA CU SIRUL INDICAT DE H,L
		961	; MODIFICA: B,C
		962	;
05AC	0601	963	COMO: MVI B,1
05AE	0E04	964	MVI C,4
05B0	B7	965	ORA A
05B1	1A	966	CO1: LDAX D
05B2	9E	967	SBB H
05B3	CAB705	968	JZ CO2
05B6	04	969	INR B
05B7	1B	970	CO2: DCX D
05B8	2B	971	DCX H
05B9	0D	972	DCR C
05BA	C2B105	973	JNZ CO1
05BD	05	974	DCR B
05BE	C9	975	RET
05BF	0E04	976	COM1: MVI C,4 ; ACELASI LUCRU CU COMO DAR CY=0 INSEAMNA
05C1	1A	977	LDAX D ; CA SIRUL INDICAT DE D,E ARE O VALOARE MAI MARE
05C2	D601	978	SUI I ; STRICT DECIT SIRUL INDICAT DE H,L
05C4	C3B205	979	JMP CO1+1
		980	; NORMALIZEAZA
05C7	CD9C05	981	NORM: CALL LODM
05CA	AF	982	XRA A
05CB	B8	983	CMF B
05CC	C8	984	RZ

SFDX-46 0080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 19

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
05CD	BB	985	NOR1: CMP E
05CE	C4A405	986	CNZ STOM
05D1	CO	987	RNZ
05D2	5A	988	MOV E, D
05D3	51	989	MOV D, C
05D4	48	990	MOV C, B
05D5	0630	991	MVI B, '0'
05D7	C3CD05	992	JMP NOR1
		993	;
		994	;-----
		995	;COMANDA LIST
		996	;-----
		997	;AFISEAZA LINII
		998	;
05DA	CDF000	999	LIST: CALL CRLF ;LINIE NOUA , CAP DE RIND
05DD	CD5605	1000	CALL FIND ;CAUTA LINIA INDICATA
05E0	23	1001	LISTO: INX H
05E1	CD5402	1002	CALL SCRNL ;AFISEAZA LINIA
05E4	CDF000	1003	CALL CRLF ;LINIE NOUA
05E7	CD7D05	1004	CALL EOF ;TEST SFIRSIT FISIER
05EA	C2E005	1005	JNZ LISTO ;RELUARE
05ED	C9	1006	RET
		1007	
		1008	;-----
		1009	;COMANDA DELETE
		1010	;-----
		1011	;STERGE LINII DIN FISIER
		1012	;
05EE	CDFE02	1013	DELL: CALL VCHK ;VERIFICA EXISTENTA PARAMETRILOP
05F1	CD5605	1014	CALL FIND ;GASESTE LINIA DE STERS
05F4	227260	1015	SHLD DELP
05F7	218560	1016	LXI H, ABUF+7 ;TEST PARAMETRU 2
05FA	7E	1017	MOV A, H
05FB	B7	1018	ORA A
05FC	C20206	1019	JNZ DEL1
05FF	218140	1020	LXI H, ABUF+3
0602	227460	1021	DEL1: SHLD ADDS
0605	EB	1022	XCHG
0606	213060	1023	LXI H, MAXL+3 ;COMPARA PRIMUL PARAMETRU
0609	0DAC05	1024	CALL COM0 ;CU NUMARUL ULTIMEI LINII DIN FISIER
060C	2A7260	1025	LHLD DELP
060F	DA5006	1026	JC NOVR ;SALT DACA ZONA DE STERS ESTE IN INTERIORUL FISIERULUI
0612	222B60	1027	SHLD EOFP ;MARCHEAZA SFIRSIT DE FISIER
0615	3601	1028	MVI M, 1
0617	EB	1029	XCHG
0618	2A2960	1030	LHLD BOFP
061B	EB	1031	XCHG
061C	060D	1032	MVI B, 13
061E	2B	1033	BCX H
061F	7D	1034	DEL2: MOV A, L
0620	93	1035	SUB E
0621	7C	1036	MOV A, H
0622	9A	1037	SBB B
0623	3E0D	1038	MVI A, ASCR
0625	DA4706	1039	JC DEL4

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 20

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0628	05	1040	DCR B
0629	2B	1041	DCX H
062A	BE	1042	CMP M
062B	C21F06	1043	JNZ DEL2
062E	2B	1044	DCX H
062F	7D	1045	MOV A,L
0630	93	1046	SUB E
0631	7C	1047	MOV A,H
0632	9A	1048	SBB D
0633	DA4806	1049	JC DEL5
0636	BE	1050	CMP M ;SFIRSIT PROVIZORIU DE LINIE
0637	23	1051	INX H
0638	23	1052	INX H
0639	CA3D06	1053	JZ DEL3
063C	23	1054	INX H ;INCARCA NOUA VALOARE PENTRU MAXL
063D	CD9C05	1055	DEL3: CALL LODM ;INCARCA NOUA VALOARE PENTRU MAXL
0640	213060	1056	LXI H,MAXL+3
0643	CDA405	1057	CALL STOM
0646	C9	1058	RET
0647	R8	1059	DEL4: CMP B
0648	E8	1060	DEL5: XCHG
0649	C23C06	1061	JNZ DEL3-1
064C	322D60	1062	STA MAXL ;PUNE UN NUMAR MIC IN MAXL
064F	C9	1063	RET
0650	CE6405	1064	NOVR: CALL FI1 ;GASESTE SFIRSITUL ZONEI DE STERS
0653	CC7605	1065	CZ FI2
0656	EB	1066	NOV1: XCHG
0657	2A7260	1067	LHLD DELP
065A	0E01	1068	MVI C,1 ;TERMINATOR
065C	CD8A05	1069	CALL LMOV ;COMPACTEAZA FISIERUL
065F	222B60	1070	SHLD EOFF ;ACTUALIZEAZA EOFF
0662	3601	1071	MVI M,1 ;EOF
0664	C9	1072	RET
		1073	;
		1074	;-----
		1075	;ASAMBLOLORUL
		1076	;-----
		1077	;
0665	CDFE02	1078	ASSM: CALL VCHK ;SALT LA EOR DACA CDA NU ARE PARAMETRII
0668	3AB260	1079	LDA ABUF+4 ;SALT LA ASM4 DACA EXISTA SI PARAMETRUL 2
066B	B7	1080	ORA A
066C	C27506	1081	JNZ ASM4
066F	2ABA60	1082	LHLD BBUF ;PARAMETRUL 2 PRIMESTE VALOAREA PARAMETRUL 1
0672	228C60	1083	SHLD BBUF+2
0675	3A1E61	1084	ASM4: LDA IBUF+4 ;LOCATIA AERR=0 PENTRU COMANDA ASSME
0678	D645	1085	SUI 'E' ;SI DIFERIT DE 0 PENTRU COMANDA ASSM
067A	328E60	1086	STA AERR
067D	AF	1087	XRA A ;INITIALIZARE CU ZERO CONTOR DE ETICHETE
067E	329860	1088	STA NOLA
0681	329460	1089	ASM3: STA PAS1 ;LOCATIA PASI=0 LA PAS 1 SI DIFERIT DE 0 LA PAS 2
0684	CDF000	1090	CALL CRLF ;CAP DE RIND, LINIE NOUA
0687	2ABA60	1091	LHLD BBUF ;LOCATIA ASPC CONTINE PC-UL ASAMBLARII
068A	229260	1092	SHLD ASPC ;SI ESTE INITIALIZAT CU VALOAREA PARAMETRULUI 1
068D	2A2960	1093	LHLD BOFP ;LOCATIA APNT PUNCTEAZA LINIA CURENTA DE ASAMBLAT
0690	227260	1094	SHLD APNT ;DIN FISIER SI ESTE INITIALIZATA CU ADRESA DE INCEPUT

SF DX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 21

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0693	2A7260	1095	ASMI: LHL D APNT ;DE FISIER AFLATA LA BOFF
0696	310461	1096	LXI SP,AREA+100 ;INITIALIZARE SP
0699	7E	1097	MOV A,M
069A	FE01	1098	CPI 1
069C	CA2E09	1099	JZ EASS ;SALT LA EASS LA SFIRSIT DE FISIER
069F	EB	1100	XCHG ;IN D,E ADRESA DE LINIE CURENTA
06A0	13	1101	INX D
06A1	210561	1102	LXI H,OBUF ;OBUF ESTE INITIALIZAT CU BLANCURI
06A4	3E15	1103	MVI A,IBUF-5 AND OFIH
06A6	CDD800	1104	CALL CLER
06A9	0E0D	1105	MVI C,ASCR ;RUTINA LMOV DEFINE IN IBUF SI IN CEI 5 OCTETI
06AB	CDA005	1106	CALL LMOV ;DINAINTEA LUI LINIA CURENTA DE PRELUCRAT + CR
06AE	71	1107	MOV M,C
06AF	EB	1108	XCHG ;IN H,L ADRESA DE LINIE CURENTA SALVATA LA APNT
06B0	227260	1109	APNT SHLD
06B3	3A9460	1110	LDA PAS1 ;SALT LA ASM2 LA PAS 2
06B6	B7	1111	ORA A
06B7	C2C006	1112	JNZ ASM2
06BA	CD0907	1113	CALL PAS1 ;PAS 1 DE ASAMBLARE
06BD	C39306	1114	JMP ASM1
06C0	CD0007	1115	ASM2: CALL PAS2 ;PAS 2 DE ASAMBLARE
06C3	210561	1116	LXI H,OBWF ;AFISEAZA LINIA CURENTA ASAMBLATA
06C6	CDCC06	1117	CALL AOUT
06C9	C39306	1118	JMP ASM1
		1119	;SCRIE LISTING DE ASAMBLARE
06CC	3A8E60	1120	AOUT: LDA AERR
06CF	B7	1121	ORA A
06D0	C2D906	1122	JNZ AOU1 ;SALT LA AOU1 PENTRU COMANDA ASSM
06D3	3A0561	1123	AOU2: LDA OBUF ;RETURN DACA NU EXISTA EROARE DE ASAMBLARE
06D6	FE20	1124	CPI ' '
06D8	C8	1125	RZ
06D9	210561	1126	AOU1: LXI H,OBUF ;SCRIE OBUF PE O LINIE
06DC	AF	1127	XRA A
06DD	46	1128	EAF: MOV B,M
06DE	CDE700	1129	CALL OUT8
06E1	23	1130	INX H
06E2	3C	1131	INR A
06E3	FE10	1132	CPI 16
06E5	C2DD06	1133	JNZ EAF
06E8	CDF000	1134	CALL CRLF ;CAP DE RIND, LINIE NOUA
06EB	0E09	1135	MVI C,TAB ;SCRIE TAB
06ED	CD7A10	1136	CALL AFIS
06F0	CD5402	1137	CALL SCRNL ;SCRIE IN CONTINUARE PINA LA CR
06F3	CDF000	1138	CALL CRLF ;CAP DE RIND, LINIE NOUA
06F6	C9	1139	RET
06F7	3EC4	1140	CTRL: MVI A,0C4H
06F9	322200	1141	COM9: STA PORTC
06FC	3A2000	1142	LDA PORTA
06FF	2F	1143	CMA
0700	D602	1144	SUI 2
0702	C9	1145	RET
0703	3EC2	1146	CTRLQ: MVI A,0C2H
0705	CDF906	1147	CALL COM9
0708	C9	1148	RET
		1149	;PAS 1 DE ASAMBLARE

SFIX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 22

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0709	CD4001	1150	PAS1: CALL ZBUF ;INITIALZEAZA ABUF CU ZEROURI
070C	329460	1151	STA PASI ;PASI=0
070F	211A61	1152	LXI H,IBUF ;LOCATIA PNTR CONTINE POINTERUL DE CITIRE DIN IBUF
0712	229660	1153	SHLD PNTR
0715	7E	1154	MOV A,M ;DACA PRIMUL CARACTER DIN LINIE = BLANC,
0716	FE20	1155	CPI ' ' ;ATUNCI SE TRECE DIRECT LA PRELUCRARE COD-
0718	CA4807	1156	JZ OPC
071B	FE2A	1157	CPI 'M'
071D	C8	1158	RZ ;DACA PRIMUL CARACTER DIN LINIE = *,
071E	CD4D0B	1159	CALL SLAB ;ATUNCI LINIA ESTE DE COMENTARIU SI NU SE ASAMBLEAZA
0721	DA0C0B	1160	JC OPS ;AICI INCEPE PRELUCRAREA ETICHETFLOR, PRIN RUTINA SLAB
0724	CAF40C	1161	JZ ERRD ;CY=1 PENTRU EROARE IN ETICHETA
0727	CD6207	1162	CALL LCHK ;Z=1 PENTRU ETICHETA MULTIPLU DEFINITA
072A	C20C0B	1163	JNZ OPS ;VERIFICA CARACTER DUPA ETICHETA SI LA Z=0 EROARE
072D	0E05	1164	MVI C,LLAB ;LLAB=5 LUNGIME ETICHETA
072F	217E60	1165	LXI H,ABUF
0732	7E	1166	MLAB: MOV A,M ;SE DEPUNE ETICHETA IN TABELA DE SIMBOLI ;
0733	12	1167	STAX D ;5 OCTETI CE SPECIFICA NUMELE, URMATI DE 2 OCTETI
0734	13	1168	INX D ;CE INDICA VALOAREA SIMBOLULUI
0735	23	1169	INX H
0736	0D	1170	DCR C
0737	C23207	1171	JNZ MLAB
073A	EB	1172	XCHG ;ADRESA ULTIMEI VALORI DE ETICHETA SE SALVEAZA
073B	229060	1173	SHLD TABA ;LA TABA
073E	3A9360	1174	LDA ASPC+1 ;SE DEPUNE VALOAREA ETICHETEI IN TABELA
0741	77	1175	MOV M,A
0742	23	1176	INX H
0743	3A9260	1177	LDA ASPC
0746	77	1178	MOV M,A
0747	219860	1179	LXI H,NOLA ;SE INCREMENTEAZA CONTORUL DE ETICHETE
074A	34	1180	INR M ;INCEPE PRELUCRARE COD INSTRUCIUNE
074B	CD4001	1181	OPC: CALL ZBUF ;SBLK POZITIONEAZA PNTR PE PRIMUL CARACTER DIFERIT DE
074E	CD3A09	1182	CALL SBLK ;BLANC DIN IBUF
0751	DA330B	1183	JC OERR ;CY=1 DACA CARACTER ESTE CR
0754	CDA20B	1184	CALL ALPS ;ALPS DEPUNE COD IN ABUF SI LASA IN A CAR DUPA COD
0757	FE20	1185	CPI ' '
0759	DA920A	1186	JC OPCD ;SALT DACA CARACTERUL DUPA COD ESTE CR
075C	C2330B	1187	JNZ OERR ;SALT LA EROARE , ADICA CARACTER DIFERIT DE BLANC
075F	C3920A	1188	JMP OPCD ;SALT LA OPCDD , UNDE SE PRELUCREAZA CODUL
0762	2A9660	1189	;CAUTA BLANC SAU ; DUPA ETICHETA
0765	7E	1190	LCHK: LHLD PNTR ;SE CITESTE CARACTER DUPA ETICHETA
0766	FE20	1191	MOV A,M
0768	C8	1192	CPI ' ' ;RETURN CU Z=1 LA BLANC
0769	FE3A	1193	RZ
076B	CO	1194	CPI '1'
076C	23	1195	RNZ ;RETURN CU Z=0 DACA NU ESTE BLANC SAU '1'
076D	229660	1196	INX H
0770	C9	1197	SHLD PNTR ;REFACERE POINTER
0770	C9	1198	RET
0771	CD3A09	1199	;PRELUCREAZA PSEUDO INSTR LA PAS 1
0774	1A	1200	PSU1: CALL SBLK ;SALT PESTE BLANCURI
0775	B7	1201	LDA D ;IN A NR CE CORESPUNDE PSEUDO-INSTR IDENTIFICATE
0776	CAB007	1202	ORA A
0777	FAB007	1203	JZ OR01 ;DECIDE PSEUDO-INSTR SI SALT LA SECVENTA CORESPUNZATOARE
0777	FAB007	1204	JM DAT1

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 23

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
077C	E2A207	1208	JPO EQU1
077F	FE05	1206	CPI 5
0781	DAB507	1207	JC RES1
0784	C27E09	1208	JNZ EASS ;SALT LA EASS LA END
0787	0E02	1209	AC01: MVI C,2 ;DW - INCREMENTEAZA ASPC CU 2
0789	AF	1210	XRA A
079A	C3220B	1211	JMP OCN1
078D	CD40B	1212	ORG1: CALL ASCN ;ORG
0790	3A0561	1213	LDA OBUF ;REINIT ASPC SI DEPUNE EVENTUALA ETICHETA IN TAB SIMB
0793	FL20	1214	CFI ' ' ;ASCN PRODUCE IN H,L VALOAREA ORIGINII
0795	C0	1215	RNZ
0796	229260	1216	SHLD ASPC
0799	3A1A61	1217	LDA IBUF
079C	FE20	1218	CPI ' '
079E	C8	1219	RZ
079F	C3AD07	1220	JMP EOUS
07A2	CD40B	1221	EQU1: CALL ASCN ;EQU
07A5	3A1A61	1222	LDA IBUF ;DEPUNE VALOAREA ETICHETEI CALCULATA DE ASCN
07A8	FE20	1223	CFI ' ' ;IN TABELA DE SIMBOLI
07AA	CACC0C	1224	JZ ERRM
07AD	EB	1225	EQU2: XCHG
07AE	2A9060	1226	LHLD TABA ;TABA INDICA PRIMUL OCTET DIN VALOAREA
07B1	72	1227	MOV M,D ;ULTIMULUI SIMBOL IIN TABELA
07B2	23	1228	INX H
07B3	73	1229	MOV M,E
07B4	C9	1230	RET
07B5	CD40B	1231	RES1: CALL ASCN ;DS
07B8	44	1232	MOV B,H ;INCREMENTEAZA ASPC CU VALOAREA DATA DE ASCN IN H,L
07B9	4D	1233	MOV C,L
07BA	C31A08	1234	JMP RES21
07BD	C32108	1235	DAT1: JMP DAT2A ;DB
		1236	;PAS 2 AL ASAMBLARII
07C0	210761	1237	PAS2: LXI H,OBUF+2 ;DEPUNE IN OBUF VAL DIN ASPC IN FORMAT HEXA
07C3	3A9360	1238	LDA ASPC+1 ;PRIMELE 2 CAR DIN OBUF SINT LASATE PT COD EROARE
07C6	CD6F02	1239	CALL BINH+3 ;EXECUTA CONVERSIA BINAR - HEXA
07C9	23	1240	INX H
07CA	3A9260	1241	LDA ASPC
07CD	CD6F02	1242	CALL BINH+3
07D0	23	1243	INX H
07D1	229E60	1244	SHLD OIND ;CONTINE POINTERUL DE SCRIERE IN OBUF
07D4	CD4001	1245	CALL IBUF ;ABUF(12) IA VALOAREA 0
07D7	211A61	1246	LXI H,IBUF
07DA	229660	1247	PABL: SHLD PNTR ;POZITIONEAZA POINTER CE CITIRE PNTR DIN IBUF
07DD	7E	1248	MOV A,M
07DE	FE20	1249	CPI ' ' ;CARACTER = BLANC , SALT LA PRELUCRARE COD
07E0	CA4B07	1250	JZ OPC
07E3	FE2A	1251	CPI '*' ;CARACTER = * , RETURN CACI ESTE COMENTARIU
07E5	C8	1252	RZ
07E6	CD40B	1253	CALL SLAB ;PRELUCRARE ETICHETE
07E9	DAEFC0	1254	JC ERRL ;CY=1 EROARE IN ETICHETE
07EC	CD6207	1255	CALL LOH ;CARACTER DUPE ETICHETA
07EF	C2EFC0	1256	JNZ ERRL ;Z=0 EROARE LA DIFERIT DE BLANC SAU ' '
07F2	C34B07	1257	JMP OPC ;SALT LA PRELUCRARE COD
		1258	;PRELUCNEAZA PSEUDOINSTR PT PAS 2
07F5	1A	1259	PSU2: LDAX D ;IN A COD PSEUDO-INSTR IDENTIFICATA

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 24

LOC	OBJ	LINE	SOURCE	STATEMENT
07F6	B7	1260	ORA	A ; IDENTIFICA PSEUDO-INSTR SI SALT LA SECVENTA CORESP
07F7	CA3908	1261	JZ	ORG2
07FA	FA1E08	1262	JM	DAT2
07FD	E22708	1263	JFO	EQU2
0800	FE05	1264	CPI	5
0802	DA0F08	1265	JC	RES2
0805	C22E09	1266	JNZ	EASS ; END, ADICA SALT LA EASS
0808	C00E09	1267	AC02: CALL	TYS6 ; DW - TYS6 PREIA VALOAREA
080B	C38707	1268	JMP	AC01
080E	CDC10B	1269	RES2: CALL	ASBL ; DS
0811	44	1270	MOV	B,H ; ASBL PREIA OPERANDUL
0812	4D	1271	MOV	C,L ; SE INCREMENTEAZA CONTORUL MEMORIEI
0813	2A8C60	1272	LHLD	BBUF+2
0816	09	1273	DAD	B
0817	228C60	1274	SHLD	BBUF+2
081A	AF	1275	RES21: XRA	A
081B	C3250B	1276	JMP	OCN2
081E	CDCD08	1277	DAT2: CALL	TYS5 ; DB
0821	AF	1278	DAT2A: XRA	A ; TYS5 PREIA OPERANDUL
0822	0E01	1279	MVI	C,1
0824	C3220B	1280	JMP	OCN1
0827	CDC10B	1281	EQU2: CALL	ASBL ; EQU
082A	EB	1282	BINAD: XCHG	; RUTINA DEPUNE LA OBUF+2 IN HEXA VALOAREA
082B	210761	1283	LXI	H, OBUF+2 ; FRELUATA DIN H,L IN BINAR
082E	7A	1284	MOV	A,D ; LA REVENIRE IN D,E SE AFLA VALOAREA DIN H,L
082F	CD6F02	1285	CALL	BINH+3
0832	23	1286	INX	H
0833	7B	1287	MOV	A,E
0834	CD6F02	1288	CALL	BINH+3
0837	23	1289	INX	H
0838	C9	1290	RET	
0839	CDC10B	1291	ORG2: CALL	ASBL ; ORG - ASBL PREIA PARAMETRUL
083C	3A0561	1292	LDA	OBUF
083F	FE20	1293	CPI	' '
0841	C0	1294	RNZ	; RETURN LA EROARE
0842	CD2A08	1295	CALL	BINAD ; DEPUNE NOUL PC IN OBUF
0845	2A9260	1296	LHLD	ASPC ; MODIFICA ASPC
0848	EB	1297	XCHG	
0849	229260	1298	SHLD	ASPC
084C	7D	1299	MOV	A,L ; OBTINE DIFERENTA ORIGINILOR
084D	93	1300	SUB	E,A
084E	5F	1301	MOV	E,A
084F	7C	1302	MOV	A,H
0850	9A	1303	SBB	D
0851	57	1304	MOV	D,A
0852	2A8C60	1305	LHLD	BBUF+2 ; ADUNA DIFERENTA LA POINTERUL MEMORIEI
0855	17	1306	DAD	D
0856	228C60	1307	SHLD	BBUF+2
0859	C9	1308	RET	
085A	CD1B07	1309	TYP1: CALL	ASTU ; PRELUCEAZA TIPUL 1 DE INSTR; DE 1 OCT FARA OP
085D	C9	1310	RET	; ASTU DEPUNE VALOAREA IN MEMORIE
085E	CDC10B	1311	TYP2: CALL	ASBL ; PRELUCEAZA TIP 2 : STAX, LDAX
0861	C4AE0C	1312	CNZ	ERRR ; PREIA VALOARE REGISTRU
0864	7D	1313	MOV	A,L
0865	67	1314	ORA	A

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 25

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0866	CA8208	1315	JZ TY31
0869	FE02	1316	CPI 2
086B	C4AE0C	1317	CNZ ERRR
086E	C38208	1318	JMP TY31
0871	DCD10B	1319	TYP3: CALL ASBL ;PRELUCREAZA TIP 3: PUSH, POP, INX, DCX, DAD
0874	C4AE0C	1320	CNZ ERRR ;PREIA VALOARE REGISTRU
0877	7D	1321	MOV A,L ;FORMEAZA CODUL INSTRUCIUNII IN A
0878	0F	1322	RRC ;LA REGISTRU INCORECT SPECIFICAT SALT LA ERRR
0879	DCAE0C	1323	CC ERRR
087C	17	1324	RAL
087D	FE08	1325	CPI 8
087F	D4AE0C	1326	CNC ERRR
0882	07	1327	TY31: RLC
0883	17	1328	RAL
0884	17	1329	RAL
0885	47	1330	TY32: MOV B,A
0886	1A	1331	LDAX D
0887	80	1332	ADD B
0888	FE76	1333	CPI 118
088A	CCAE0C	1334	CZ ERRR
088D	C35A08	1335	*JMP TYP1
0890	DCD10B	1336	TY4: CALL ASBL ;PRELUCREAZA TIP 4: INSTR CU ACC, INR, DCR, MOV, RST
0893	C4AE0C	1337	CNZ ERRR
0896	7D	1338	MOV A,L ;SALT LA REGISTRU ILEGAL
0897	FE08	1339	CPI 8
0899	D4AE0C	1340	CNC ERRR
089C	1A	1341	LDAX D ;IN A COD INSTRUCIUNE DE BAZA
089D	FE40	1342	CPI 64
089F	CAAE08	1343	JZ TY41 ;SALT PENTRU MOVE
08A2	FEC7	1344	CPI 199
08A4	7D	1345	MOV A,L
08A5	CA8208	1346	JZ TY31 ;SALT PENTRU RST
08A6	FA8508	1347	JM TY32 ;SALT PENTRU INSTR CU ACCUMULATORUL
08AB	C38208	1348	JMP TY31 ;SALT PENTRU INR, DCR
08AE	29	1349	TY41: DAD H ;PRELUCREAZA INSTRUCIUNEA MOV
08AF	29	1350	DAD H
08B0	29	1351	DAD H
08B1	85	1352	ADD L
08B2	12	1353	STAX D
08B3	CDEC08	1354	CALL MPNT
08B6	DCD40B	1355	CALL ASCN
08B9	C4AE0C	1356	CNZ ERRR
08BC	7D	1357	MOV A,L
08BD	FE08	1358	CPI 8
08BF	D4AE0C	1359	CNC ERRR
08C2	C38508	1360	JMP TY32
08C5	FE06	1361	TYP5: CPI 6 ;PRELUCREAZA TIP 5: INSTRUCIUNI IMEDIATE
08C7	CCDA08	1362	CZ TY56 ;SALT PENTRU MVI
08CA	CD1B09	1363	CALL ASTO ;DEPUNE 00D OBIECT
08CD	DCD10B	1364	TY55: CALL ASBL ;PREIA ARGUMENTUL IMEDIAT
08D0	3C	1365	INR A
08D1	FB02	1366	CPI 2
08D3	D4C70C	1367	CNC ERRR ;SALT LA ARGUMENT INEORECT
08D6	7B	1368	MOV A,L
08D7	C35A08	1369	JMP TYP1

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 26

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
08DA	CD010B	1370	TY56: CALL ASBL ;PREIA PRIMUL ARGUMENT LA INSTR CU 2 ARGUMENTE
08DB	C4AE0C	1371	CNZ ERRR
08E0	7D	1372	MOV A,L ;SALT LA REGISTRU ILEGAL
08E1	FE08	1373	CPI 8
08E3	D4AE0C	1374	CNC ERRR
08E6	29	1375	DAD H
08E7	29	1376	DAD H
08E8	29	1377	DAD H
08E9	1A	1378	LDAX D
08EA	85	1379	ADD L
08ED	5F	1380	MOV E,A
08EC	2A9660	1381	MPNT: LHLD PNTR ;DECIDE DACA SINTAXA ESTE CORECTA LA INSTR CU
08EF	7E	1382	MOV A,M ;DOUA ARGUMENTE
08F0	FE2C	1383	CPI ' ' ;PRIN VERIFICAREA VIRGULEI
08F2	23	1384	INX H
08F3	229660	1385	SHLD PNTR
08F6	C2B70C	1386	JNZ ERRS
08F9	7B	1387	MOV A,E
08FA	C9	1388	RET
08FB	FE01	1389	TYP6: CPI 1 ;PRELUCREAZA TIP 6: INSTR PE 3 OCTETI, LXI CAZ SPECIAL
08FD	C20B09	1390	JNZ TY6 ;SALT DACA NU ESTE LXI
0900	CDDA08	1391	CALL TY56 ;PREIA REGISTRU
0903	E608	1392	ANI 8
0905	C4AE0C	1393	CNZ ERRR ;SALT LA REGISTRU ILEGAL
0908	7B	1394	MOV A,E
0909	E6F7	1395	ANI OF7H
090B	CD1B09	1396	TY6: CALL ASTO ;DEPUNE COD OBIECT
090E	CD010B	1397	TY56: CALL ASBL ;PREIA OPERAND
0911	7D	1398	MOV A,L
0912	54	1399	MOV D,H
0913	CD1B09	1400	CALL ASTO ;DEPUNE OCTETUL 2
0916	7A	1401	MOV A,D
0917	C35A08	1402	JMP TYP1
091A	C9	1403	RET
		1404	;PUNE CODUL OBIECT DE LA PAS 2
091B	2A8C60	1405	ASTO: LHLD BBUF+2 ;DEPUNE IN MEMORIE IMAGINEA OBIECT
091E	77	1406	MOV M,A
091F	23	1407	INX H
0920	228C60	1408	SHLD BBUF+2
0923	2A9E60	1409	LHLD OIND
0926	23	1410	INX H
0927	CD6F02	1411	CALL BINH+3
092A	229E60	1412	SHLD OIND
092D	C9	1413	RET
		1414	;TERMINAREA ASAMBLARII
092E	3A9460	1415	EASS: LDA PAGI ;SALT LA TERMINARE PAS1 SI PAS2
0931	B7	1416	ORA A
0932	C25900	1417	JNZ GOR
0935	3E01	1418	MVI A,1 ;SALT LA PAS2 LA TERMINARE PAS1
0937	C38106	1419	JMP ASNB
		1420	;CAUTA CAR BIFERIT DE BLANC
093A	2A9660	1421	SBLK: LHLB PNTR ;EXPLOREAZA IBUF SI POZITIONEAZA POINTERUL DE CITERE
093B	7E	1422	SBL1: MOV A,M ;PNTR PE PRIMUL CARACTER DIFERIT DE BLANC
093E	FE20	1423	CPI ' ' /
0940	CO	1424	RNZ

SFI1X-18 8080/8085_MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 27

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0941	23	1425	SRL 2; INX H
0942	229660	1426	SHLD FN1R
0945	C33D09	1427	JMP SBL1
0948	217F60	1428	; DETERMINA NATURA SALTULUI
094B	227460	1429	COND: LXI H,ARUF+1 ; DETERMINA CONDITIA LA SALTURI
094E	0602	1430	SHLD ADDS ; CONDITIONATE ; JMP, CALL, RET
0950	LD7DOA	1431	MVI B,2
0953	C9	1432	CALL COPC
		1433	REI
		1434	; TABELA CORESPONDENTE NUME COD
0954	4F5247	1435	OTAB: DB 'ORG',0,0 ; PSEUDO-INSTRUCTIUNI
0957	00		
0958	00		
0959	455155	1436	DB 'EQU',0,1
095C	00		
095D	01		
095E	4442	1437	DB 'DB',0,0,-1
0960	00		
0961	00		
0962	FF		
0963	4453	1438	DB 'DS',0,0,8
0965	00		
0966	00		
0967	03		
0968	4457	1439	DB 'DW',0,0,5
096A	00		
096B	00		
096C	05		
096D	454E44	1440	DB 'END',0,6,0
0970	00		
0971	06		
0972	00		
0973	484C54	1441	DB 'HLT',118 ; TIP 1: INSTRUCTIUNI DE 1 OCTET PE 3 CARACTERE
0976	76		
0977	524C43	1442	DB 'RLC',7
097A	07		
097B	525243	1443	DB 'RRC',15
097E	0F		
097F	52414C	1444	DB 'RAL',23
0982	17		
0983	524152	1445	DB 'RAR',31
0986	1F		
0987	524554	1446	DB 'RET',201
098A	C9		
098B	424D41	1447	DB 'CMA',47
098E	2F		
098F	525443	1448	DB 'STC',55
0992	37		
0993	444141	1449	DB 'DAA',39
0996	27		
0997	424D43	1450	DB 'CMC',63
099A	3F		
099B	4549	1451	DB 'EI',0,251
099D	00		
099E	FB		

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 28

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	
099F	4449	1452	DB 'DI',0,243	
09A1	00			
09A2	F3			
09A3	4E4F50	1453	DB 'NOP',0,0	;TIP 1: INSTRUCIUNI DE 1 OCTET PE 4 CAPACTERE
09A6	00			
09A7	00			
09A8	58434847	1454	DB 'XCHG',235	
09AC	EB			
09AD	5854484C	1455	DB 'XTHL',227	
09B1	E3			
09B2	5350484C	1456	DB 'SPHL',249	
09B6	F9			
09B7	5043484C	1457	DB 'PCHL',233,0	
09BB	E9			
09BC	00			
09BD	53544158	1458	DB 'STAX',2	;TIP 2
09C1	02			
09C2	4C444158	1459	DB 'LDAX',10,0	
09C6	0A			
09C7	00			
09C8	50555348	1460	DB 'PUSH',197	;TIP 3
09CC	C5			
09CD	504F50	1461	DB 'POP',0,193	
09D0	00			
09D1	C1			
09D2	494E58	1462	DB 'INX',0,3	
09D5	00			
09D6	03			
09D7	444358	1463	DB 'BCX',0,11	
09DA	00			
09DB	0B			
09DC	444144	1464	DB 'DAD',0,9,0	
09DF	00			
09E0	09			
09E1	00			
09E2	494E52	1465	DB 'INR',4	;TIP 4
09E5	04			
09E6	444352	1466	DB 'DCR',5	
09E9	05			
09EA	4D4F56	1467	DB 'MOV',64	
09ED	40			
09EE	414444	1468	DB 'ADD',128	
09F1	80			
09F2	414443	1469	DB 'ADC',136	
09F5	88			
09F6	535542	1470	DB 'SUB',144	
09F9	90			
09FA	534242	1471	DB 'SBB',152	
09FD	98			
09FE	414E41	1472	DB 'ANA',160	
0A01	A0			
0A02	585241	1473	DB 'XRA',168	
0A05	A8			
0A06	4F5241	1474	DB 'ORA',176	
0A09	B0			

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 29

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0A0A	434D50		DB 'CMP',184
0A0D	B8		
0A0E	525354	1476	DB 'RST',199,0
0A11	C7		
0A12	00		
0A13	414449	1477	DB 'ADI',198 ;TIP 5
0A16	C6		
0A17	414349	1478	DB 'ACI',206
0A1A	CE		
0A1B	535549	1479	DB 'SUI',214
0A1E	D6		
0A1F	534249	1480	DB 'SBI',222
0A22	DE		
0A23	414E49	1481	DB 'ANI',230
0A26	E6		
0A27	585249	1482	DB 'XRI',238
0A2A	EE		
0A2B	4F5249	1483	DB 'ORI',246
0A2E	F6		
0A2F	435049	1484	DB 'CPI',254
0A32	FE		
0A33	494E	1485	DB 'IN',0,219
0A35	00		
0A36	DB		
0A37	4F5554	1486	DB 'OUT',211
0A3A	D3		
0A3B	4D5649	1487	DB 'MVI',6,0
0A3E	06		
0A3F	00		
0A40	4A4D50	1488	DB 'JMP',0,195 ;TIP 6
0A43	00		
0A44	C3		
0A45	43414C4C	1489	DB 'CALL',205
0A49	CD		
0A4A	4C5849	1490	DB 'LXI',0,1
0A4D	00		
0A4E	01		
0A4F	4C4441	1491	DB 'LDA',0,58
0A52	00		
0A53	3A		
0A54	535441	1492	DB 'STA',0,50
0A57	00		
0A58	32		
0A59	53484C44	1493	DB 'SHLD',34
0A5D	22		
0A5E	4C484C44	1494	DB 'LHLD',42,0
0A62	2A		
0A63	00		
0A64	4E5A	1495	DB 'NZ',0 ;TABELA DE CONDIÇÃO
0A66	00		
0A67	5A	1496	DB 'Z',0,8
0A68	00		
0A69	08		
0A6A	4E43	1497	DB 'NC',16
0A6C	10		

SF DX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 30

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0A6D	43	1498	DB 'C',0,24
0A6E	00		
0A6F	18		
0A70	504F	1499	DB 'P',32
0A72	20		
0A73	5045	1500	DB 'E',40
0A75	28		
0A76	50	1501	DB 'P',0,48
0A77	00		
0A78	30		
0A79	4D	1502	DB 'M',0,56,0
0A7A	00		
0A7B	38		
0A7C	00		
		1503 ;	
		1504 ;-----	
		1505 ;SUBROUTINA COPC	
		1506 ;-----	
		1507 ;CAUTA IN OTAB	
		1508 ;INTRARI: D,E=ADRESA TABELEI	
		1509 ; E=LUNGIMEA SIRULUI DE CARACTERE DE CAUTAT	
		1510 ; (ADDS)=ADRESA SIRULUI DE CARACTERE	
		1511 ;IESIRI: Z=0, NU S-A GASIT	
		1512 ; Z=1, SIR IDENTIFICAT SI IN A VALOAREA DUPA SIR IDENTIFICAT	
		1513 ;	
0A7D	2A7460	1514 COPC:	LHLD ADDS
0A80	1A	1515	LDAX D
0A81	B7	1516	ORA A
0A82	C8FOA	1517	JZ COP1
0A85	48	1518	MOV C,B
0A86	CD2D01	1519	CALL SEAR
0A89	1A	1520	LDAX D
0A8A	C8	1521	RZ
0A8B	13	1522	INX D
0A8C	C37D0A	1523	JMP COFC
0A8F	3C	1524 COP1:	INR A
0A90	13	1525	INX D
0A91	C9	1526	RET
		1527 ;	
		1528 ;-----	
		1529 ;SUBROUTINA OPCD	
		1530 ;-----	
		1531 ;IDENTIFICA CODUL OPERATIEI PRINTRE CELE DIN OTAB	
		1532 ;LA PAS 1 INCREMENTEAZA PC ADICA (ASPC)	
		1533 ;LA PAS 2 LASA IN A VALOAREA DIN OTAB CORESP INSTRUCIUNII IDENTIFICATA	
		1534 ; SI LANSEAZA SECVENIA CORESP TIPULUI INSTR	
		1535 ;LOCAL B=NUMAR DE CARACTERE DIN INSTRUCIUNE	
		1536 ; C=NUMAR DE OCTETI AI INSTRUCIUNII	
		1537 ; H,L=ADRESA TIPULUI UNDE SE FACE SALTUL	
		1538 ;MODIFICA PC	
		1539 ;	
0A92	217E60	1540 OPCD:	LXI H,ABUF ;ADDS CONTINE ADRESA SIRULUI DE CARACTERE=INST
0A95	227460	1541	SHLD ADDS
0A98	115409	1542	LXI D,OTAB
0A9B	0604	1543	MVI B,4

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 31

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0A9D	CD7D0A	1544	CALL COPC
0AA0	CA3B0B	1545	JZ PSEU ;SALT PENTRU PSEUDO-INSTR. 4 CAR. B=4
0AA3	05	1546	DCR B
0AA4	CD7D0A	1547	CALL COPC
0AA7	CAAE0A	1548	JZ OP1 ;SALT LA TIP 1, LA OP1, 3 CARACTERE, B=3
0AAA	04	1549	INR B
0AAB	CD7D0A	1550	CALL COPC
0AAE	215A08	1551	OP1: LXI H,TYP1
0AB1	0E01	1552	OP2: MVI C,1
0AB3	CA0E0B	1553	JZ OCNT ;SALT LA TIP 1, LA OCNT, B=4, C=1
0AB6	CD7D0A	1554	OPC2: CALL COPC
0AB9	215E08	1555	LXI H,TYP2
0ABC	CAB10A	1556	JZ OP2 ;SALT LA OP2 PENTRU STAX, LDAX
0ABF	CD7D0A	1557	CALL COPC
0AC2	217108	1558	LXI H,TYP3
0AC5	CAB10A	1559	JZ OP2 ;SALT LA OP2 PENTRU TIP 3
0AC8	05	1560	DCR B
0AC9	CD7D0A	1561	CALL COPC
0ACC	219008	1562	LXI H,TYP4
0ACF	CAB10A	1563	JZ OP2 ;SALT LA OP2 PENTRU TIP 4, B=3
0AD2	CD7D0A	1564	OPC3: CALL COPC
0AD5	21C508	1565	LXI H,TYP5
0AD8	0E02	1566	MVI C,2
0ADA	CA0E0B	1567	JZ OCNT ;SALT LA OCNT PENTRU TIP 5, INSTR IMMEDIATE. C=2
0ADD	04	1568	INR B
0ADE	CD7D0A	1569	CALL COPC
0AE1	CA090B	1570	JZ OP4 ;SALT LA OP4 PENTRU TIP 6, B=4
0AE4	CD4809	1571	CALL COND ;IDENTIFICAREA CONDITIEI DE SALT
0AE7	C2330B	1572	JNZ OERR ;SALT LA ERORARE
0AEA	C6C0	1573	ADI 192
0AEC	57	1574	MOV D,A
0AED	0603	1575	MVI B,3
0AEF	3A7E60	1576	LDA ABUF
0AF2	4F	1577	MOV C,A
0AF3	FE52	1578	CPI 'R' ;SALT LA OP1 PENTRU RETURN CONDITIONAT
0AF5	7A	1579	MOV A,D
0AF6	CAAE0A	1580	JZ OP1
0AF9	79	1581	MOV A,C ;SALT LA OPAD PENTRU JMP CONDITIONAT
0AFA	14	1582	INR D
0AFB	14	1583	INR D
0AFC	FE4A	1584	GPI 'J'
0AFE	CA080B	1585	JZ OPAD
0B01	FE43	1586	CPI 'C' ;FORMEAZA CALL CONDITIONAT
0B03	C2330B	1587	JNZ OERR
0B06	14	1588	INR D
0B07	14	1589	INR D
0B08	7A	1590	OPAD: MOV A,D ;IN A COD OPERATIE
0B09	21FB08	1591	OP4: LXI H,TYP6 ;IN H,L ADRESA DE SALT
0B0C	0E03	1592	OP5: MVI C,3 ;3 OCTETI
0B0E	329D60	1593	OPCNT: STA TEMP ;DEPUNE TEMPORAR CODUL OPERATIEI
0B11	3E7E	1594	MVI A,NEW AND OFFH
0B13	20	1595	ADD B
0B14	5F	1596	MOV E,A
0B15	3E60	1597	MVI A,ABUF/256
0B17	CE00	1598	ACI 0

SFDX-18 8090/8095 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 32

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0B19	S7	1599	MOV D,A
0B1A	1A	1600	LDAX D
0B1B	B7	1601	ORA A ;SALT LA OERR LA EROARE
0B1C	C2R30B	1602	JNZ OERR ;ADICA DACA DUPA COD INSTR URMEAZA CAR DIFERIT DE 0
0B1F	3A9460	1603	LDA PASI ;IN A INDICATOR DE PAS
0B22	0600	1604 OCN1:	MVI B,0 ;B=0
0B24	EB	1605	XCHG
0B25	2A9260	1606 OCN2:	LHLD ASPC ;(ASPC)=(ASPC)+B,C
0B28	09	1607	DAD B ;ADICA INCREMENTEAZA PC CU NR DE OCTETI AI INSTR
0B29	229260	1608	SHLD ASPC ;RESPECTIVE, CONTINUT IN REGISTRUL C (B=0)
0B2C	B7	1609	ORA A
0B2D	C8	1610	RZ ;RETURN LA PAS 1
0B2E	3A9D60	1611	LDA TEMP ;LA PAS 2 SE LANSEAZA SECVENTA CORESPUNZATOARE
0B31	EB	1612	XCHG ;TIFULUI IDENTIFICAT, ADICA TYP1-TYP6
0B32	E9	1613	PCHL ;IN REGISTRUL A SE AFLA CODUL OPERATIEI DE BAZA
0B33	21DA0C	1614 OERR:	LXI H,ERRO ;SALT LA ERRO IN CAZ DE EROARE IN CODUL OPERATIEI
0B36	0E03	1615	MVI C,3 ;ALOCA 3 OCTETI, C=3
0B38	E31F0B	1616	JMP OCN1-3
0B3E	218260	1617 PSU:	LXI H,ABUF+4 ;AICI SE AJUNGE LA PSEUDO-INSTRUCTIUNI
0B3E	7E	1618	MOV A,M
0B3F	B7	1619	ORA A
0B40	C2R30B	1620	JNZ OERR ;SALT LA EORR DACA EROARE, CAR DUPA COD DIFERIT DE 0
0B43	3A9460	1621	LDA PASI ;SALT LA EORR PENTRU PAS 1 SI PSU2 PENTRU PAS 2
0B46	B7	1622	ORA A
0B47	CA7107	1623	JZ PSU1
0B4A	C3F507	1624	JMP PSU2
		1625 ;	
		1626 ;-----	
		1627 ;SUBROUTINA SLAB	
		1628 ;-----	
		1629 ;EXECUTA PRELUCRAREA ETICHETFLOR	
		1630 ;SLAB ESTE UTILIZAT IN DOUA SCOPURI:	
		1631 ; 1) IDENTIFICARE REGISTRU PREDEFINIT IN TABELA RTAB	
		1632 ; CY=0, Z=1 S-A GASIT, IN H,L O,COD REGISTRU	
		1633 ; NU S-A GASIT, SE CONSIDERA ETICHETA, SALT LA 2	
		1634 ; 2) IDENTIFICARE ETICHETA IN TABELA DE LA SYMT	
		1635 ; NOLA=0, ADICA NU SINT SIMBOLI IN TABELA, CY=0, Z=0	
		1636 ; NOLA DIFERIT DE 0	
		1637 ; DACA ETICHETA GASITA, CY=0, Z=1, H,L=VALOAREA ETICHETEI	
		1638 ; DACA ETICHETA NEGASITA, CY=0, Z=0, D,E=ADRESA SIMBOLULUI URMATOR	
		1639 ; 3) CY=1 PENTRU SIMBOL ILEGAL	
		1640 ;	
0B4D	FE41	1641 SLAB:	CPI 'A'
0B4F	D8	1642	RC ;RETURN LA EROARE CU CY=1
0B50	FL5B	1643	CPI 'Z'+1
0B52	3F	1644	CMC
0B53	D8	1645	RC
0B54	CDA20B	1646	CALL ALPS ;SIMBOL ADUS IN ABUF
0B57	217E60	1647	LXI H,ABUF ;H,L MEMORAT LA ADDS
0B5A	227460	1648	SHLD ADDS
0B4D	05	1649	DCR B
0B5E	C2710B	1650	JNZ SLA1 ;SALT LA SIMBOL DIN MAI MULTE CARACTERE
0B61	04	1651	INR B
0B62	118D0B	1652	LXI D,RTAB
0B65	CD7D0A	1653	CALL COPC

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0C05 B7	ORA	1747	A	0C7A	IND50C	1802	JC
0C06 CAB70C	JZ	1748	ERRS	0C7D	C3C20C	1803	JMP
0C09 79	MOV	1749	A,C	0C80	3A9C60	1804	LDA
0C0A FE24	CPI	1750	ASC3	0C83	D7	1805	ORA
0C0C E2190C	JNZ	1751	H	0C84	C2B70C	1806	JNZ
0C0F E5	INX	1752	H	0C87	2A9A20	1807	LHLD
0C10 229660	SHLD	1753	IND	0C8A	7C	1808	MOV
0C13 2A9260	LHLD	1754	ASPC	0C8B	119D60	1809	LXI
0C16 C3550C	JMP	1755	ASC3	0C8E	B7	1810	ORA
0C19 FE27	SHLD	1756	ASC3	0C9F	C9	1811	RET
0C1B C2450C	CPI	1757	27H				
0C1E 110000	LXI	1758	D,0				
0C21 0E03	MVI	1759	C,3				
0C23 23	INX	1760	ASC4				
0C24 229660	SHLD	1761	IND				
0C27 7E	MOV	1762	PTR				
0C28 FE0D	CPI	1763	A,H				
0C2A CA050C	JZ	1764	ASC				
0C2D FE27	JZ	1765	ERRA				
0C2F C2300C	JNZ	1766	27H				
0C32 23	INX	1767	H				
0C33 229660	SHLD	1768	PTR				
0C36 7E	MOV	1769	A,H				
0C37 FE27	CPI	1770	27H				
0C39 C2560C	JNZ	1771	ASC4				
0C3C 0D	DCR	1772	SSTR				
0C3D CA050C	JZ	1773	ASC				
0C40 53	MOV	1774	D,E				
0C41 5F	MOV	1775	E,A				
0C42 C2230C	JMP	1776	ASC4				
0C45 FE30	CPI	1777	ASC5				
0C47 DA050C	JC	1778	ERRA				
0C4A FE3A	CPI	1779	9+1				
0C4D 02740C	JNC	1780	ALAB				
0C4F CD090C	CALL	1781	NUMS				
0C52 DA050C	JC	1782	ERRA				
0C55 EB	XCHG	1783	AVALL				
0C56 2A9A60	LHLD	1784	ALAB				
0C59 AF	XRA	1785	XRA				
0C5A 3E9C60	STA	1786	ALAB				
0C5D 3A9960	LDA	1787	SLON				
0C60 B7	ORA	1788	A				
0C61 C26B0C	JNZ	1789	ASUB				
0C64 19	DAD	1790	D				
0C65 229A60	SHLD	1791	ASC7				
0C68 C3EE0B	JMP	1792	ASUB				
0C6B 7D	MOV	1793	ASUB				
0C6C 93	SUB	1794	E				
0C6D 6F	MOV	1795	L,A				
0C6E 7C	MOV	1796	A,H				
0C6F 9A	MOV	1797	D				
0C70 67	MOV	1798	H,A				
0C71 C3650C	JMP	1799	ASC7				
0C74 CD4D0B	SLAB	1800	ALAB				
0C77 CA550C	CALL	1801	JZ				

!SALT LA EROARE SINTACTICA
 !REVENIRE AVIND IN H,L OPERANDUL

!PREIA IN A O VALGARE NUMERICA FIE HEXA FIE Zecimala
 !CONVERTIILE SE EXECUTA PRIN RUTINELE:
 ADEC : Zecimal - BINAR
 AHEX : HEXA - BINAR

!LA REVENIRE CV=1 INDICA EROARE

!DEFUN IN OBUS COGUL ERORII
 !DRES:SPUNZATOR ERORII IDENTIFICATE

!SALT LA EROARE
 !REVENIRE AVIND IN H,L OPERANDUL
 !PREIA IN A O VALGARE NUMERICA FIE HEXA FIE Zecimala
 !CONVERTIILE SE EXECUTA PRIN RUTINELE:
 ADEC : Zecimal - BINAR
 AHEX : HEXA - BINAR
 !LA REVENIRE CV=1 INDICA EROARE
 !DEFUN IN OBUS COGUL ERORII
 !DRES:SPUNZATOR ERORII IDENTIFICATE

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 37

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0CC9	C3800C	1857	JMP ERRR+2
0CCC	3E4D	1858	ERRM: MVI A, 'M'
0CCE	320561	1859	STA OBUF
0CD1	CD0906	1860	CALL AOU1
0CD4	C9	1861	RET
0CD5	3E41	1862	ERRA: MVI A, 'A'
0CD7	C3870C	1863	JMP ERRS+2
0CDA	3E4F	1864	ERRO: MVI A, 'O'
0CDC	320561	1865	STA OBUF
0CDF	2A9460	1866	LDA PASI
0CE2	B7	1867	ORA A
0CE3	C8	1868	RZ
0CE4	0E03	1869	MVI C, 3
0CE6	AF	1870	ER01: XRA A
0CE7	CD1B09	1871	CALL ASTO
0CEA	0D	1872	DCR C
0CEB	C2E60C	1873	JNZ ER01
0CEE	C9	1874	RET
0CEF	3E4C	1875	ERRL: MVI A, 'L'
0CF1	CD3C0C	1876	JMP ERRO+2
0CF4	3E44	1877	ERRD: MVI A, 'D'
0CF6	320561	1878	STA OBUF
0CF9	CDCC06	1879	CALL AOUT
0CFC	C34B07	1880	JMP OPC
		1881	;
		1882	-----
		1883	;COMANDA BREAKPOINT
		1884	-----
		1885	;SETEAZA SAU RESETEAZA PUNCTE DE SUSPENDARE A EXECUTIEI
		1886	;
0CFF	3A7E60	1887	BREAK: LDA ABUF ;DACA COMANDA NU ARE PARAMETRII
0D02	B7	1888	ORA A ;SE SARE LA CLRBB UNDE SE STERG TOATE BREAKPOINT-URILE
0D03	CA360D	1889	JZ CLRBB
0D06	1603	1890	MVI D, NBR ;IN D, E NUMARUL DE BREAKPOINT-URI=8
0D08	210C60	1891	LXI H, BRT ;IN H, L ADRESA TABELEI
0D0B	7E	1892	B1: MOV A, M ;SALT LA B2 DACA S-A GASIT UN LOC LIBER
0D0F	24	1893	INX H ;IN TABELA DE BREAKPOINT-URI
0D10	46	1894	MOV B, M
0D1E	80	1895	ORA B
0D1F	CA1B0D	1896	JZ B2
0D12	23	1897	INX H ;RETA CAUTAREA
0D13	23	1898	INX H
0D14	15	1899	DCR D
0D15	C20B0D	1900	JNZ B1
0D18	C36404	1901	JMP WHAT ;MESAJ DE ERORARE LA TABELA PLINA
0D1B	2B	1902	B2: DCX H
0D1C	ER	1903	XCHG
0D1D	2A3A60	1904	LHLD BBUF ;IN H, L ADRESA DE BREAKPOINT
0D20	EH	1905	XCHG
0D21	7A	1906	MOV A, D ;NU SE POATE PUNE O BREAKPOINT
0D22	B7	1907	ORA A
0D23	C23C0D	1908	JNZ B3
0D24	7B	1909	MOV A, E
0D27	FE0B	1910	CHI I1
0D29	DA6404	1911	JC WHAT

SFDX-18 8060/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 38

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0D2C	72	1912 BR:	MOV M,D ;PUNE IN TABELA ADRESA HIGH SI ADRESA LOW
0D2D	23	1913	INX H
0D2E	73	1914	MOV M,E
0D2F	23	1915	INX H
0D30	1A	1916	LDAX D ;SALVEAZA IN TABELA OCTETUL DIN PROGRAM
0D31	77	1917	MOV M,A ;UNDE SE PUNE BREAKPOINT-UL
0D32	3ECF	1918	MVI A,(RST 1) ;IN LOCUL OCTETULUI RESPECTIV
0D34	12	1919	STAX D ;SE PUNE CODUL INSTRUCTIUNII RST 1
0D35	C9	1920	RET
		1921	;STERGE BREAKPOINT
0D36	210C60	1922 CLR:	LXI H,BKT ;SE STERG TOATE BREAKPOINT-URILE
0D39	0408	1923	MVI B,NDR
0D3B	AF	1924 CLR:	XRA A
0D3C	56	1925	MOV D,M ;CITESTE ADRESA HIGH
0D3D	77	1926	MOV M,A ;SI PUNE 0 IN LOC
0D3E	23	1927	INX H
0D3F	5E	1928	MOV E,M ;CITESTE ADRESA LOW
0D40	77	1929	MOV M,A ;PUNE 0 IN LOC
0D41	23	1930	INX H
0D42	46	1931	MOV B,M
0D43	23	1932	INX H
0D44	7A	1933	MOV A,D ;CONTINUA DACA ADRESA = 0 PRIN CL2
0D45	B3	1934	ORA F
0D46	CAAB0D	1935	JZ CL2
0D49	78	1936	MOV A,E ;REFA OCTETUL IN PROGRAM LA ADRESA
0D4A	12	1937	STAX D ;CITITA DIN TABELA
0D4B	05	1938 CL2:	DCR B ;REIA PINA LA NR=8
0D4C	127EC0	1939	JNZ CLBL
0D4F	C9	1940	RET
		1941	;LA ATINGEREA UNUI BREAKPOINT IN PROGRAM SE EXECUTA INSTRUCTIUNEA RST 1
		1942	;CARE REALIZEAZA UN CALL CU ADRESA FIXA 0008H.
		1943	;LA ACEASTA ADRESA SE GASESTE UN JMP BRK:
		1944	;IN ACEASTA SECVENTIA DE PROGRAM SESALVEAZA TOATE REGISTRELE
		1945	;INTR-O ZONA INCEPIND DE LA ADRESA 4000H, ASTFEL:
		1946	; 4000H: INDICATORII
		1947	; 4001H: A
		1948	; 4002H: C
		1949	; 4003H: B
		1950	; 4004H: E
		1951	; 4005H: D
		1952	; 4006H: SP-LOW
		1953	; 4007H: SP-HIGH
		1954	; 4008H: L
		1955	; 4009H: H
		1956	; 400AH: PC-LOW
		1957	; 400BH: PC-HIGH
		1958	;SE STERGE APOI BREAKPOINT-UL SI SE INTRA IN MONITOR
		1959	;UTILIZATORUL PRIMESTE MESAJUL : 'XXXX BREAK'
		1960	;UNDE XXXX ESTE ADRESA IN HEXAZECIMAL
0D50	280640	1961 BRKP:	SHLD HOLD+8 ;SALVARE H,L
0D53	E1	1962	POP H ;SALVARE PC
0D54	2B	1963	DCX H
0D55	220A60	1964	SHLD HOLD+10
0D58	F5	1965	PUSH PSW ;SALVARE INDICATORI
0D59	E1	1966	POP H

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 39

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0D5A	220060	1967	SHLD HOLD
0D5D	210000	1968	LXI H,0
0D60	39	1969	DAD SP
0D61	310E60	1970	LXI SP,HOLD*8
0D64	E5	1971	PUSH H ;SALVARE SP
0D65	D5	1972	PUSH D ;SALVARE D,E
0D66	E5	1973	PUSH B ;SALVARE B,C
0D67	2F	1974	CMA
0D68	310461	1975	LXI SP,AREA+100 ;REFACE SP
0D6F	2A0A60	1976	LHLD HOLD+10 ;INCARCA PC IN H,L
0D6E	EB	1977	XCHG
0D6F	210C40	1978	LXI H,BRT ;SE CAUTA IN TABELA BRT ADRESA
0D72	0608	1979	MVI B,NBR ;CORESPUNZATOARE PUNCTILUI DE BREAKPOINT
0D74	7E	1980	BL1: MOV A,H
0D75	23	1981	INX H
0D76	EA	1982	CMF D
0D77	C2/F0D	1983	JNZ BL2
0D7A	7E	1984	MOV A,H
0D7B	BB	1985	CMF E
0D7C	CAB60D	1986	JZ BL3
0D7F	23	1987	BL2: INX H
0D80	23	1988	INX H
0D81	05	1989	DCR B
0D82	CA6404	1990	JZ WHAT
0D85	C3740D	1991	JMP BL1
0D88	23	1992	BL3: INX H ;SE REFACE IN PROGRAMUL UTILIZATOR
0D89	7E	1993	MOV A,H ;OCTETUL DE LA ADRESA PUNCTULUI DE BREAKPOINT
0D8A	12	1994	STAX D
0D8B	AF	1995	XRA A
0D8C	2B	1996	DCX H
0D8D	77	1997	MOV M,A
0D8E	2B	1998	DCX H
0D8F	77	1999	MOV M,A
0D90	CD4000	2000	CALL CRLF ;AFISEAZA PC-HIGH IN HEXA
0D93	3A0B60	2001	LDA HOLD+11
0D96	CD1402	2002	CALL HOUT
0D99	3A0A60	2003	LDA HOLD+10 ;AFISEAZA PC-LOW IN HEXA
0D9C	CD1402	2004	CALL HOUT
0D9F	21A80D	2005	LXI H,BMES ;AFISEAZA BMES
0DA2	CD5402	2006	CALL SKRN
0DA5	C35900	2007	JMP EOR
0DA8	42524541	2008	BMES: DB 'BREAK',13
0DAC	4B		
0DAE	0D		
		2009	:
		2010	:-----
		2011	:COMANDA PROCEED
		2012	:-----
		2013	:CONTINUAREA EXECUTIEI PROGRAMULUI UTILIZATOR DUPA UN BREAKPOINT
		2014	:
0DAE	3A7E60	2015	PROC: LDA ABUF ;SALT DACA COMANDA NU ARE PARAMETRII
0DE1	F7	2016	ORA A
0DE2	CAB60D	2017	JZ F1
0DE5	2A8A60	2018	LHLD ABUF ;PUNE PARAMETRU=ADRESA DE CONTINUARE PE POZITIA PC
0DE8	220A60	2019	SILD HOLD+10

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 40

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
ODBB	310060	2020 P1:	LXI SP,HOLD ;POZITIONARE SP
ODBE	F1	2021	POP PSW ;REFACERE PSW
ODBF	C1	2022	POP B ;REFACERE B,C
ODCO	D1	2023	POP D ;REFACERE D,E
ODC1	E1	2024	POP H ;REFACERE S,P
ODC2	F9	2025	SPHL
ODC3	2A0A60	2026	LHLD HOLD+10 ;SE PUNE PC-UL IN STIVA CA ADRESA DE REVENIRE DIN CALL
ODC6	E5	2027	PUSH H
ODC7	2A086C	2028	LHLD HOLD+9 ;SE REFACE H,L
ODCA	C9	2029	RET ;SE INTRA IN PROGRAMUL UTILIZATOR
		2030	;GENERATORUL DE CARACTERE
		2031	PUBLIC BAZA
		2032 BAZA:	DB 38H,44H,58H,58H,40H,3CH ;0
ODCB	38		
ODCC	44		
ODCD	58		
ODCE	58		
ODCF	40		
ODDO	3C		
ODD1	10	2033	DB 10H,28H,44H,7CH,44H,44H ;A
ODD2	28		
ODD3	44		
ODD4	7C		
ODD5	44		
ODD6	44		
ODD7	78	2034	DB 78H,44H,78H,44H,44H,78H ;B
ODE8	44		
ODE9	78		
ODEA	44		
ODEB	44		
ODEC	78		
ODED	38	2035	DB 38H,44H,40H,40H,44H,38H ;C
ODEE	44		
ODEF	40		
ODE0	40		
ODE1	44		
ODE2	38		
ODE3	78	2036	DB 78H,44H,44H,44H,44H,78H ;D
ODE4	44		
ODE5	44		
ODE6	44		
ODE7	44		
ODE8	78		
ODE9	7C	2037	DB 7CH,40H,7CH,40H,40H,7CH ;E
ODEA	40		
ODEB	7C		
ODEC	40		
ODED	40		
ODEE	7C		
ODEF	7C	2038	DB 7CH,40H,7CH,40H,40H,40H ;F
ODE0	40		
ODE1	7C		
ODE2	40		
ODE3	40		
ODE4	40		
ODE5	38	2039	DB 38H,44H,40H,5CH,44H,38H ;G

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0DF6 44	0E2D 78						
0DF7 40	0E2E 40						
0DF8 5C	0E2F 40						
0DF9 44	0E30 40			2049	DB		38H,44H,44H,54H,48H,34H iQ
0DFA 38	0E31 38						
0DFB 44	0E32 44	2040	DB 44H,44H,7CH,44H,44H,44H iH				
0DFC 44	0E33 44						
0DFD 7C	0E34 54						
0DFE 44	0E35 43						
0DF7 44	0E36 34						
0E00 44	0E37 34			2050	DB		78H,44H,78H,50H,48H,44H iR
0E01 38	0E38 44	2041	DB 38H,10H,10H,10H,10H,38H iI				
0E02 10	0E39 78						
0E03 10	0E3A 50						
0E04 10	0E3B 48						
0E05 10	0E3C 44						
0E06 38	0E3D 3C			2051	DB		3CH,40H,38H,4,4,78H iS
0E07 2C	0E3E 40						
0E08 08	0E3F 38	2042	DB 3CH,8,8,48H,30H iJ				
0E09 08	0E40 04						
0E0A 08	0E41 04						
0E0B 48	0E42 78						
0E0C 30	0E43 7C			2052	DB		7CH,10H,10H,10H,10H,10H iT
0E0D 48	0E44 10	2043	DB 48H,50H,60H,50H,48H,44H iK				
0E0E 50	0E45 10						
0E0F 60	0E46 10						
0E10 50	0E47 10						
0E11 48	0E48 10						
0E12 44	0E49 44			2053	DB		44H,44H,44H,44H,44H,38H iU
0E13 40	0E4A 44	2044	DB 40H,40H,40H,40H,40H,7CH iL				
0E14 40	0E4B 44						
0E15 40	0E4C 44						
0E16 40	0E4D 44						
0E17 40	0E4E 38						
0E18 7C	0E4F 38			2054	DB		44H,44H,44H,44H,28H,10H iV
0E19 44	0E50 44	2045	DB 44H,6CH,54H,44H,44H,44H iM				
0E1A 6C	0E51 44						
0E1B 54	0E52 44						
0E1C 44	0E53 28						
0E1D 44	0E54 10			2055	DB		44H,44H,44H,54H,6CH,44H iW
0E1E 44	0E55 44						
0E1F 44	0E56 44						
0E20 64	0E57 44	2046	DB 44H,64H,54H,4CH,44H,44H iN				
0E21 54	0E58 54						
0E22 4C	0E59 6C						
0E23 44	0E5A 44						
0E24 44	0E5B 44			2056	DB		44H,28H,10H,10H,28H,44H iX
0E25 38	0E5C 28	2047	DB 38H,44H,44H,44H,44H,38H iO				
0E26 44	0E5D 10						
0E27 44	0E5E 10						
0E28 44	0E5F 28						
0E29 44	0E60 44						
0E2A 38	0E61 44	2048	DB 78H,44H,78H,40H,40H,40H iP	2057	DB		44H,20H,10H,10H,10H,10H iY
0E2B 78	0E62 28						
0E2C 44	0E63 10						

SFD1-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 46

LOC	OBJ	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LINE	SOURCE STATEMENT
0ED2 10	0F09 3C	2065	DB	3CH,20H,38H,4,4,38H	15		
0ED3 00	0F0A 20						
0ED4 00	0F0B 38						
0ED5 00	0F0C 04						
0ED6 00	0F0D 04						
0ED7 08	0F0E 32						
0ED8 10	0F0F 1E	2086	DB	18H,20H,38H,24H,24H,18H,18H	16		
0ED9 00	0F10 20						
0EDA 00	0F11 38						
0EDB 00	0F12 24						
0EDC 7C	0F13 24						
0EDD 00	0F14 18						
0EDE 00	0F15 3C	2087	DB	3CH,4,8,10H,20H,20H	17		
0EDF 00	0F16 04						
0EE0 00	0F17 08						
0EE1 00	0F18 10						
0EE2 00	0F19 20						
0EE3 00	0F1A 20	2088	DB	18H,24H,18H,24H,24H,18H,18H	18		
0EE4 10	0F1B 18						
0EE5 04	0F1C 24						
0EE6 04	0F1D 18						
0EE7 08	0F1E 24						
0EE8 10	0F1F 24						
0EE9 20	0F20 18						
0EEA 20	0F21 18	2089	DB	18H,24H,1CH,4,4,18H	19		
0EEB 38	0F22 24						
0EEC 4C	0F23 1C						
0EED 54	0F24 04						
0EEF 54	0F25 04						
0EEF 64	0F26 18						
0EF0 38	0F27 00	2090	DB	0,10H,0,10H,0,0	11		
0EF1 10	0F28 10						
0EF2 30	0F29 00						
0EF3 30	0F2A 10						
0EF4 10	0F2B 00						
0EF5 10	0F2C 00						
0EF6 38	0F2D 00						
0EF7 18	0F2E 10	2091	DB	0,10H,0,10H,20H,0	11		
0EF8 24	0F2F 00						
0EF9 08	0F30 10						
0EFA 10	0F31 20						
0EFB 20	0F32 00	2092	DB	0,18H,20H,40H,20H,18H	14		
0EFC 3C	0F33 00						
0EFD 38	0F34 18						
0EFE 04	0F35 20						
0EFF 18	0F36 40						
0F00 04	0F37 20						
0F01 04	0F38 18						
0F02 38	0F39 0C	2093	DB	0,0,7CH,0,7CH,0	14		
0F03 0C	0F3A 0C						
0F04 14	0F3B 7L						
0F05 24	0F3C 00						
0F06 3C	0F3D 7C						
0F07 04	0F3E 00						
0F08 04	0F3F 00	2094	DB	0,30H,8,4,8,30H	17		

SFD1-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 45

LOC	OBJ	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LINE	SOURCE STATEMENT
0ED2 10	0F09 3C	2076	DB	0,0,0,0,8,10H	11		
0ED3 00	0F0A 20						
0ED4 00	0F0B 38						
0ED5 00	0F0C 04						
0ED6 00	0F0D 04						
0ED7 08	0F0E 32						
0ED8 10	0F0F 1E	2077	DB	0,0,0,7CH,0,0	11		
0ED9 00	0F10 20						
0EDA 00	0F11 38						
0EDB 00	0F12 24						
0EDC 7C	0F13 24						
0EDD 00	0F14 18						
0EDE 00	0F15 3C	2078	DB	0,0,0,0,0,10H	11		
0EDF 00	0F16 04						
0EE0 00	0F17 08						
0EE1 00	0F18 10						
0EE2 00	0F19 20						
0EE3 00	0F1A 20	2079	DB	4,4,8,10H,20H,20H	11		
0EE4 10	0F1B 18						
0EE5 04	0F1C 24						
0EE6 04	0F1D 18						
0EE7 08	0F1E 24						
0EE8 10	0F1F 24						
0EE9 20	0F20 18						
0EEA 20	0F21 18	2080	DB	38H,4CH,54H,54H,64H,38H	10		
0EEB 38	0F22 24						
0EEC 4C	0F23 1C						
0EED 54	0F24 04						
0EEF 54	0F25 04						
0EEF 64	0F26 18						
0EF0 38	0F27 00	2081	DB	10H,30H,50H,10H,10H,38H	11		
0EF1 10	0F28 10						
0EF2 30	0F29 00						
0EF3 30	0F2A 10						
0EF4 10	0F2B 00						
0EF5 10	0F2C 00						
0EF6 38	0F2D 00	2082	DB	18H,24H,8,10H,20H,3CH	12		
0EF7 18	0F2E 10						
0EF8 24	0F2F 00						
0EF9 08	0F30 10						
0EFA 10	0F31 20						
0EFB 20	0F32 00	2083	DB	38H,4,18H,4,4,38H	13		
0EFC 3C	0F33 00						
0EFD 38	0F34 18						
0EFE 04	0F35 20						
0EFF 18	0F36 40						
0F00 04	0F37 20						
0F01 04	0F38 18						
0F02 38	0F39 0C	2084	DB	0CH,14H,24H,3CH,4,4	14		
0F03 0C	0F3A 0C						
0F04 14	0F3B 7L						
0F05 24	0F3C 00						
0F06 3C	0F3D 7C						
0F07 04	0F3E 00						
0F08 04	0F3F 00						

SFDX-18 8060/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 47

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
OF40	30		
OF41	08		
OF42	04		
OF43	08		
OF44	30		
OF45	18	2095	DB 18H,24H,8,10H,0,10H ; ?
OF46	24		
OF47	08		
OF48	10		
OF49	00		
OF4A	10		
		2096	;
		2097	;
		2098	;SUBROUTINA SCAN
		2099	;
		2100	;PREIA IN REG. A UN CARACTER DE LA TASTATURA
		2101	;ASTEAPTA INTRODUCERE CARACTER
		2102	;PORT A ESTE PORTUL DE RETURN
		2103	;PORT B ESTE PORTUL PT SHIFT-LOCK,CTRL,SHIFT
		2104	;PORT C ESTE PORTUL DE SCANARE
		2105	;
0020		2106	PORTA EQU 20H ;PORT A 8255
0021		2107	PORTB EQU 21H ;PORT B 8255
0022		2108	PORTC EQU 22H ;PORT C 8255
OF4B	C5	2109	SCAN: PUSH B ;SALVEAZA REGISTRE
OF4C	D5	2110	PUSH D
OF4D	E5	2111	PUSH H
OF4E	216F61	2112	BR: LXI H,MCAP ;ADR.LOCATIE CE MEMOREAZA POZITIE SHIFT
OF51	DB21	2113	IN PORTB
OF53	2F	2114	CMA
OF54	17	2115	RAL
OF55	47	2116	MOV B,A ;SALVEAZA CTRL SI SHIFT
OF56	D2620F	2117	JNC SHIF ;SALT DACA NU E SHIFT-LOCK
OF59	7E	2118	MOV A,M
OF5A	2F	2119	CMA
0F5B	77	2120	MOV M,A
0F5C	DB21	2121	TEST: IN PORTB ;TEST ELIBERARE SHIFT-LOCK
OF5E	17	2122	RAL
OF5F	D25C0F	2123	JNC TEST ;SALT DACA TASTA APASATA
OF62	3A6F61	2124	SHIF: LDA MCAP
0F65	A7	2125	ANA A
0F66	CA700F	2126	JZ SAL ;SALT LA SHIFT NORMAL
OF69	78	2127	MOV A,B
OF6A	17	2128	RAL
OF6B	17	2129	RAL
OF6C	3F	2130	CMC ;COMPLEMENTEAZA BITUL PT SHIFT
OF6D	1F	2131	RAR
OF6E	1F	2132	RAR
OF6F	47	2133	MOV B,A
OF70	78	2134	SAL: MOV A,B
OF71	327061	2135	STA SHCT ;SALVEAZA CTRL,SHIFT
OF74	0E5F	2136	MVI C,95 ;AFISEAZA CURSOR
OF76	CDD810	2137	CALL SCRUI
OF79	0600	2138	MVI B,0
OF7B	CDBF12	2139	CALL BITW ;ASTEAPTA

3FDX-13 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 48

LOC	OBJ	LINE	SOURCE	STATEMENT	
0F7E	0E20	2140	MVI	C, BLANC	;STERGE CURSOR
0F80	0DD810	2141	CALL	SCRUI	
0F83	0600	2142	MVI	B, 0	
0F85	0DFF12	2143	CALL	BITW	;ASTEAPTA
0F88	3A7661	2144	LDA	EINV	;VIDEO INVERS ECRAN
0F8B	E6F8	2145	ANI	0F8H	;CONTOR SCANARE
0F8D	47	2146	MOV	B, A	
0F8E	0DF90F	2147	CONT1: CALL	TSTAS	;TEST LINIE DE SCANARE
0F91	2F	2148	CMA		
0F92	A7	2149	ANA	A	
0F93	C2A40F	2150	JNZ	TASAP	;SALT LA TASTA APASATA
0F96	04	2151	FALS: INR	B	
0F97	78	2152	MOV	A, B	
0F98	E607	2153	ANI	7	
0F9A	C28E0F	2154	JNZ	CONT1	;SALT DACA MAI SINT LINII DE SCANAT
0F9D	AF	2155	XRA	A	
0F9E	327061	2156	STA	SHCT	;INITIALIZARE
0FA1	C34E0F	2157	JMP	BR	;REIA
0FA4	0E07	2158	TASAP: MVI	C, 7	;CONTOR RETURN
0FA6	17	2159	CIC1: RAL		
0FA7	DAAE0F	2160	JC	CONEX	;SALT DECA S-A GASIT LINIA DE RETURN
0FAA	0D	2161	DCR	C	
0FAB	F2A60F	2162	JP	CIC1	;REIA
0FAE	0DF90F	2163	CONEX: CALL	TSTAS	;TEST LINIE DE SCANARE
0FB1	2F	2164	CMA		
0FB2	A7	2165	ANA	A	
0FB3	C2AE0F	2166	JNZ	CONEX	;ASTEAPTA ELIBERARE TASTA
0FB6	21FF0F	2167	LXI	H, SIMB	;ADR TABELA DE SIMBOLI
0FB9	AF	2168	XRA	A	
0FBA	78	2169	MOV	A, B	;CALCUL DEPLASARE
0FBB	E607	2170	ANI	7	
0FBD	17	2171	RAL		
0FDE	17	2172	RAL		
0FDF	17	2173	RAL		
0FC0	B1	2174	ORA	C	
0FC1	4F	2175	MOV	C, A	
0FC2	3A7061	2176	LDA	SHCT	;CTRL SI SHIFT
0FC5	E640	2177	ANI	40H	;TINE SHIFT
0FC7	B1	2178	ORA	C	;DEPLASARE FINALA
0FC8	4F	2179	MOV	C, A	
0FC9	0600	2180	MVI	B, 0	
0FCB	09	2181	DAD	B	;ADRESA ABSOLUTA SIMBOL IN H,L
0FCC	7E	2182	MOV	A, M	;SIMBOL IN REG A
0FCD	47	2183	MOV	B, A	
0FCE	3A7061	2184	LDA	SHCT	
0FD1	17	2185	RAL		
0FD2	D2D90F	2186	JNC	NCOR	;SALT DACA NU E NEVOIE DE CORECTIE
0FD5	78	2187	MOV	A, B	
0FD6	E63F	2188	ANI	3FH	;CORECTIE SIMBOL
0FD8	47	2189	MOV	B, A	
0FD9	78	2190	NCOR: MOV	A, B	;SIMBOL CORECTAT IN REG A
0FDA	F5	2191	PUSH	PSW	
0FDB	0E10	2192	MVI	C, 10H	;MARTOR SONOR TASTA
0FDD	3A7661	2193	BIP1: LDA	EINV	
0FEO	47	2194	MOV	B, A	

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 49

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
0FE1	D322	2195	OUT PORTC
0FE3	CDBF12	2196	CALL BITW
0FE6	3A7661	2197	LDA EINV
0FE9	EE08	2198	XRI 8 ;COMPLEMENTEAZA BIT 3
0FEB	D322	2199	OUT PORTC
0FED	CDBF12	2200	CALL BITW
0FF0	0D	2201	DCR C
0FF1	C2DD0F	2202	JNZ BIP1
0FF4	F1	2203	POP PSW ;REFACE REGISTRELE SI INDICATORII DE CONDITII
0FF5	E1	2204	POP H
0FF6	D1	2205	POP D
0FF7	C1	2206	POP B
0FF8	C9	2207	RET
		2208	TEST LINIE SCANARE
0FF9	78	2209	TSTAS: MOV A, B
0FFA	D322	2210	OUT PORTC
0FFC	DE20	2211	IN PORTA
0FFE	C9	2212	RET
		2213	TABELA DE SIMBOLI
0FFF	1B	2214	SIMB: DB 1BH, '1234567890-+\'', 8, 20H
1000	31323334		
1004	35363738		
1008	39302D3D		
100C	5C		
100D	08		
100E	20		
100F	09B15745	2215	DB ' QWERTYUIOP[', 5CH, 0AH, 7FH, 20H
1013	52545955		
1017	494F505B		
101B	5C		
101C	0A		
101D	7F		
101E	20		
101F	41534446	2216	DB 'ASDFGHIJKL;', 27H, 0DH, '
1023	47484A4B		
1027	4C3B		
1029	27		
102A	0D		
102B	20202020		
102F	5A584356	2217	DB 'ZYCVBNM...'
1033	424E4D2C		
1037	2E2F2020		
103B	20202020		
103F	1B	2218	DB 1BH, '1@#%&'*()~+\'', 8, 20H
1040	21402324		
1044	255E262A		
1048	28292D2B		
104C	5C		
104D	08		
104E	20		
104F	09	2219	DB ' , 71H, 77H, 65H, 72H, 74H, 79H, 75H
1050	71		
1051	77		
1052	65		
1053	72		

SFDX-18 8060/8063 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 50

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
1054	74		
1055	79		
1056	75		
1057	69	2220	DB 69H, 6FH, 70H, 5DH, 21H, 0AH, 7FH, 20H
1058	6F		
1059	70		
105A	5D		
105B	21		
105C	0A		
105D	7F		
105E	20		
105F	61	2221	DB 61H, 73H, 64H, 66H, 67H, 63H, 6AH, 6BH
1060	73		
1061	C4		
1062	66		
1063	67		
1064	68		
1065	6A		
1066	6B		
1067	6C	2222	DB 6CH, 3AH, 22H, 0DH, 20H, 20H, 20H, 20H
1068	3A		
1069	22		
106A	0D		
106B	20		
106C	20		
106D	20		
106E	20		
106F	7A	2223	DB 7AH, 78H, 63H, 76H, 62H, 6EH, 6DH, 3CH
1070	78		
1071	63		
1072	76		
1073	62		
1074	6E		
1075	69		
1076	3C		
1077	3E	2224	DB 3EH, 3FH, 20H
1078	3F		
1079	20		
		2225	;
		2226	;-----
		2227	;SUBROUTINA AFIS
		2228	;-----
		2229	;AFISEAZA CARACTER LA TELEVIZOR
		2230	;SALVEAZA SI REFACE H,L,D,E,B,C
		2231	;CARACTERUL IN REGISTRUL C
		2232	;AFISEAZA CAR INTRE BLANC SI BARA JOS
		2233	;PRODUCE DEFILARE(@EROL)
		2234	;RECUNOASTE LINE REED SI TAB=4 BLANCURI
		2235	;
107A	E5	2236	AFIS: PUSH H
107B	D5	2237	PUSH D
107C	C5	2238	PUSH B
107D	79	2239	MOV A,C ;REG A=CAR DE AFISAT
107E	FE00	2240	CPI CR ;CR?
1080	C29A10	2241	JNZ URM10

0FDX-16 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0 MODULE PAGE 51

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
1083	AF	2242	XRA A ;COL=0
1084	326E61	2243	STA COL
1087	C3D710	2244	JMP REF1
108A	FE20	2245	URM10: CPI BLANC ;BLANC?
108C	C29A10	2246	JNZ URM7
108F	OE20	2247	MVI C,BLANC ;REG C=CAR DE AFISAT
1091	CDD810	2248	CALL SRIU ;AFISEAZA BLANC
1094	CD5C11	2249	CALL MODDR ;MUTA POINTERI TV CU 0 POZITIE LA DREAPTA
1097	C3D710	2250	JMP REF1
109A	FE0A	2251	URM7: CPI LF ;LINE FEED?
109C	C2BD10	2252	JNZ URM8
109F	216D61	2253	LXI H,LIN ;CITIRE LINIE CURENTA
10A2	7E	2254	MOV A,M ;DE CARACTERE
10A3	3C	2255	INR A
10A4	77	2256	MOV M,A
10A5	FE20	2257	CPI 32 ;A FOST LINIA 32 ?
10A7	C2D710	2258	JNZ REF1
10AA	35	2259	DCR M
10AB	3A7761	2260	LDA AFMOD ;TESTEAZA MODUL DE AFISARE
10AE	B7	2261	ORA A
10AF	CAB710	2262	JZ URM71
10B2	3600	2263	MVI M,0
10B4	C3D710	2264	JMP REF1
10B7	CD7F11	2265	URM71: CALL SCROL
10BA	C3D710	2266	JMP REF1
10BD	FE05	2267	URM8: CPI CTRL E ;COD VIDEO INVERS
10BF	C2CC10	2268	JNZ URM9
10C2	3A7561	2269	LDA VINV
10C5	2F	2270	CMA
10C6	327561	2271	STA VINV ;00=DIRECT, FF=INVERS
10C9	C3D710	2272	JMP REF1 ;COMPLEMENTEAZA
10CC	FE10	2273	URM9: CPI 10H ;ACTUALIZEAZA
10CE	DAD710	2274	JC REF1
10D1	CDD810	2275	CALL SRIU ;REJECTEAZA CAR NEIMPRIMABILE
10D4	CD5C11	2276	CALL MODDR ;COD ASCII<COD BLANC
10D7	C1	2277	REF1: POP B ;AFISEAZA CARACTER IMPRIMABIL
10D8	D1	2278	POP D ;MODIFICA POINTERI TV CU 0
10D9	E1	2279	POP H ;POZITIE LA DREAPTA
10DA	C9	2280	RET
		2281	;
		2282	;
		2283	;SUBROUTINA SRIU
		2284	;
		2285	;SCRIE CARACTER LA TV DIN REGISTRUL C
		2286	;FORMAT ECRAN = 32 LINII DE 30 DE CARACTERE
		2287	;FORMAT CAR = 5*6 PCTE IN CADRU DE 8*8
		2288	10 LINIE DE CAR = 8 LINII TV
		2289	;TOTAL MEMTV =256 LINII TV = 256 PCTE
		2290	;MEM TV ARE CUV DE 8 BITI,DECI FIECARE OCTET SE TRIMITE
		2291	;IN TRANSE DE CITE 8 BITI
		2292	;PE TV '1' = NEGRU '0' = ALB
		2293	;
6200		2294	LITL EQU 6200H ;TABELA DE CARACTERE MICI ORGANIZATA DE UTILIZATOR
		2295	;
6240		2296	SEMIO EQU 6240H ;TAB DE CARACTERE SEMIGRAFICE ORGANIZATA DE UTILIZATOR

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 52

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
		2297	;CODURI INTRE 10H - 1FH
4001		2298	EQU BAZTV+1
10DB 79		2299	SCR10: MOV A,C ;COD ASCII PE 4 BITI
10DC F5		2300	PUSH PSW
10DD FF20		2301	CPI 20H ;10H<=CAR<=20H
10DE DA2911		2302	JC SCR52
10DF 1E60		2303	CPI 60H
10E4 DAFF10		2304	JC SCR50
10E7 D660		2305	SUI 60H
10E9 2100E2		2306	LXI H,LITTLE
10EC C3F410		2307	JMP SCR51
10EF 183F		2308	SCR50: ANI 3FH ;STERGE 2 BITI C.M.S.
10F1 21CB0D		2309	LXI H,BAZA ;BAZA GENERATORIULUI DE CARACTERE
10F4 010600		2310	SCR51: LXI B,6 ;INCREMENT ADRESA GENERATOR DE CAR
10F7 E7		2311	ORA A ;TEST A=0 ?
10F8 CA0011		2312	JZ SCR11
10FB 09		2313	SCR22: DAD B
10FC 3D		2314	DCR A
10FD C2FB10		2315	JNZ SCR22
1100 227161		2316	SCR11: SHLD AGECE
1103 216D61		2317	LXI H,LIN ;CALCULEAZA ADR DIN MEMTV
1106 46		2318	MOV B,H
1107 216E61		2319	LXI H,COL
110A 4E		2320	MOV C,H
110B 210140		2321	LXI H,BEGTV
110E 09		2322	DAD B
110F F1		2323	POP PSW
1110 FE20		2324	CPI 20H
1112 DA3C11		2325	JC SCR54
1115 112000		2326	LXI D,32
1118 3A7561		2327	LDA VINV
111B 2F		2328	CMA
111C 77		2329	MOV D,A
111D 19		2330	DAD D
111E 0E06		2331	MVI C,6
1120 CD4211		2332	CALL SCR56
1123 3A7561		2333	LDA VINV
1126 2F		2334	CMA
1127 77		2335	MOV M,A ;SEPARATOR DE LINII
1128 C9		2336	RET
1129 214062		2337	SCR52: LXI H,SEMIG
112C 010800		2338	LXI B,8
112F D610		2339	SUI 10H
1131 CA0011		2340	JZ SCR11
1134 09		2341	SCR53: DAD B
1135 3B		2342	DCR A
1136 C23411		2343	JNZ SCR53
1139 C30011		2344	JMP SCR11
113C 0E08		2345	SCR54: MVI C,8
113E CD4211		2346	CALL SCR56
1141 C9		2347	RET
1142 E5		2348	SCR56: PUSH H
1143 2A7161		2349	LHLD AGECE
1146 EB		2350	XCHG
1147 E1		2351	POP H ;D,E=ADRESA GENERATOR DE CARACTERE

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER. V3.0 MODULE PAGE 53

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
1148	3A7561	2352	SCR55: LDA VINV
114B	47	2353	MOV B, A
114C	1A	2354	LDAX D
114D	2F	2355	CMA
114E	A8	2356	XRA B
114F	77	2357	MOV M, A
1150	13	2358	INX D
1151	DS	2359	PUSH D
1152	112000	2360	LXI D, 32
1155	19	2361	DAD D
1156	D1	2362	POP D
1157	0D	2363	DCR C
1158	C24811	2364	JNZ SCR55
115B	C9	2365	RET
		2366	;MUTA POINTERUL TV CU O POZITIE LA DR.
115C	216E61	2367	MODDR: LXI H, COL
115F	7E	2368	MOV A, M
1160	3C	2369	INR A
1161	77	2370	MOV M, A
1162	FE1E	2371	CPI 30
1164	CO	2372	RNZ
1165	3600	2373	MVI M, 0
1167	216D61	2374	LXI H, LIN
116A	7E	2375	MOV A, M
116B	3C	2376	INR A
116C	77	2377	MOV M, A
116D	FE20	2378	CPI 32
116F	CO	2379	RNZ
1170	35	2380	DCR M
1171	3A7761	2381	LDA AFMOD
1174	B7	2382	ORA A
1175	CA7B11	2383	JZ MOD11
1178	3600	2384	MVI M, 0
117A	C9	2385	RET
117B	CD7F11	2386	MOD11: CALL SCROL
117E	C9	2387	RET
		2388	;EFECT: DEFILARE
117F	210040	2389	SCROL: LXI H, 4000H
1182	110041	2390	LXI D, 4100H
1185	1A	2391	SCR2: LDAX D
1186	77	2392	MOV M, A
1187	23	2393	INX H
1188	13	2394	INX D
1189	78	2395	MOV A, E
118A	B7	2396	ORA A
118B	C26511	2397	JNZ SCR2
118E	7A	2398	MOV A, D
118F	FE40	2399	CPI 60H
1191	C26511	2400	JNZ SCR2
1194	21005F	2401	LXI H, 5F00H
1197	36FF	2402	SCR1: MVI M, OFFH
1199	23	2403	INX H
119A	7C	2404	MOV A, H
119B	FE40	2405	CPI 60H
119D	C29711	2406	JNZ SCR1

QFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 54

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
11A0	C9	2407	RET
		2408	;RUTINE DE LUCRU CU CASETOFOFONUL
		2409	;
		2410	;-----
		2411	;COMANDA STORE
		2412	;-----
		2413	;SINTAXA: K ADRINF,ADRSUP(CR)
		2414	;SALVEAZA PE CASETA ZONA DE MEMORIE DINTRE ADRINF S) ADRSUP
		2415	;OBS:ACELEASI CA LA CDA DISPLAY
		2416	;
11A1	110000	2417	STAPE: LXI D,0
11A4	0630	2418	PRAMB: MVI B,30H
11A6	CD7D12	2419	CALL IMPUL
11A9	13	2420	INX D
11AA	7A	2421	MOV A,D
11AB	FE20	2422	CPI 20H
11AD	C2A411	2423	JNZ PRAMB
11B0	060A	2424	MVI B,0AH
11B2	CD7D12	2425	CALL IMPUL
11B5	0E00	2426	MVI C,0
11B7	1604	2427	MVI D,4
11B9	212D60	2428	LXI H,MAXL
11BC	7E	2429	MOV A,M
11BD	CD5212	2430	CALL CKSMO
11C0	23	2431	INX H
11C1	15	2432	DCR D
11C2	C2BC11	2433	JNZ ECK
11C5	2A2B60	2434	LHLD EOFP
11C8	EB	2435	RCHG
11C9	2A2960	2436	LHLD BOFP
11CC	7B	2437	MOV A,E
11CD	95	2438	SUB L
11CE	5F	2439	MOV E,A
11CF	7A	2440	MOV A,D
11D0	9C	2441	SBB H
11D1	57	2442	MOV D,A
11D2	CD5212	2443	CALL CKSMO
11D5	7B	2444	MOV A,E
11D6	CD5212	2445	CALL CKSMO
11D9	2B	2446	DCX H
11DA	23	2447	TAPE1: INX H
11DB	7E	2448	MOV A,M
11DC	CD5212	2449	CALL CKSMO
11DF	7A	2450	MOV A,D
11E0	B9	2451	ORA E
11E1	1B	2452	DCX D
11E2	C2DA11	2453	JNZ TAPE1
11E5	79	2454	MOV A,C
11E6	2F	2455	CMA
11E7	3C	2456	INR A
11E8	CD5212	2457	CALL CKSMO
11EB	CD5212	2458	CALL CKSMO
11EE	C9	2459	RET
		2460	;
		2461	;-----

;INITIALIZARE SUMA DE CONTROL

;NUMARUL DE LINIE MAXIM

;SFIRSIT FISIER

;INCEPUT FISIER

;CITESTE OCTET
;SALVEAZA-L PE CASETA;REIA PINA LA CONTOR NUL
;SCRIE PE CASETA SUMA DE CONTROL
;IN COMPLEMENT FATA DE 2

SFDX-18 8080/8085 MACRO ASSEMBLER, V3.0

MODULE PAGE 55

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
		2462	;COMANDA LOAD
		2463	;-----
		2464	;SINTAXA: L ADR(CR) SAU L(CR)
		2465	;CITESTE DE PE CASETA IN MEMORIE,FIE LA ADRESA 'ADR' LA PRIMA FORMA
		2466	;A CZII SI LA ADRESA CITITA DE PE CASETA LA A DOUA FORMA
		2467	;
11EF	DB21	2468	LTAPE1: IN 21H
11F1	47	2469	MOV B,A
11F2	DB21	2470	SRII1: IN 21H
11F4	AB	2471	XRA B
11F5	CAF211	2472	JZ SRII1
11F8	DB21	2473	SRII2: IN 21H
11FA	E601	2474	ANI 1
11FC	C2F811	2475	JNZ SRII2
11FF	DB21	2476	SRII3: IN 21H
1201	E601	2477	ANI 1
1203	CAFF11	2478	JZ SRII3
1206	CDB212	2479	CALL BITR
1209	3E1D	2480	MVI A,1DH ;ACC,B=DURATA IMPULS, CY=1
120B	B8	2481	CMP B
120C	DAFF11	2482	JC SRII3
120F	OEOO	2483	MVI C,0 ;SUMA DE CONTROL
1211	212D60	2484	LXI H,MAXL
1214	1604	2485	MVI D,4
1216	CD5A12	2486	IEK1: CALL CKSMI
1219	77	2487	MOV M,A
121A	23	2488	INX H
121B	15	2489	DCR D
121C	C21612	2490	JNZ IEK
121F	2A2960	2491	LHLD BOFP
1222	CD5A12	2492	CALL CKSMI
1225	57	2493	MOV D,A
1226	CD5A12	2494	CALL CKSMI
1229	5F	2495	MOV E,A
122A	2B	2496	DCX H
122B	23	2497	TAPE2: INX H
122C	CD5A12	2498	CALL CKSMI ;CITESTE OCTET
122F	77	2499	MOV M,A
1230	7A	2500	MOV A,D
1231	B3	2501	ORA E
1232	1B	2502	DCX D
1233	C22B12	2503	JNZ TAPE2 ;REIA PINA LA CONȚOR NUL
1236	222B60	2504	SHLD EOFP
1239	CD5A12	2505	CALL CKSMI
123C	C8	2506	RZ
123D	214412	2507	LXI H,ERMES
1240	CD5402	2508	CALL SCRNM
1243	C9	2509	RET
1244	20524541	2510	ERMES: DB ' READ ERROR ',0DH
1248	44202045		
124C	52524F52		
1250	20		
1251	0D		
		2511	;CALCULEAZA SUMA DE CONTROL LA SCRIERE
1252	F5	2512	CKSMO: PUSH PSW

LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT	LOC	OBJ	LINE	SOURCE STATEMENT
1253 81		2513	AUG C				
1254 4F		2514	MOV C,A	12AB 1D		2568	DCR
1255 F1		2515	POP PSM	12AC C29212		2569	JNZ SRI17
1256 C06212		2516	CALL SRI0T	12AF C1		2570	POP B
1259 C9		2517	RET	12B0 D1		2571	POP D
		2518	:CALCULFAZA SUMA DE CONTROL LA CITIRE	12B1 C9		2572	RET
125A C08D12		2519	CKSM1: CALL SRI1N	12B2 D821		2573	IN 21H
125D 47		2520	MOV B,A	12B4 4F		2574	MOV C,A
125E 81		2521	ADD C,C	12B5 0400		2575	MVI B,0
125F 4F		2522	MOV C,A	12B7 04		2576	INR B
1260 78		2523	MOV A,B	12B8 A9		2577	IN 21H
1261 C9		2524	RET	12BA A9		2578	XRA C
		2525	:SCRIE OCTET PE CASETA	12BB CAB712		2579	JZ BITR1
1262 D5		2526	SRI0T: PUSH D	12BE C9		2580	RET
1263 1E08		2527	MOV E,8	12BF D821		2581	IN 21H
1265 57		2528	SRI0G: MOV D,A	12C1 AB		2582	XRA B
1266 E680		2529	MOV D,A	12C2 05		2583	DCR B
1268 CA7012		2530	ANI SRI0I	12C3 C28F12		2584	JNZ BITW
126B 0622		2531	MVI B,22H	12C6 C9		2585	RET
126D C37212		2532	JMP SPT02				
1270 060E		2533	SRI011: MVI B,0EH				
1272 CD7D12		2534	SRI021: CALL IMPUL				
1275 7A		2535	MOV A,D				
1276 07		2536	RLC				
1277 1D		2537	DCR E	6000		2587	ORG 6000H
1278 C26512		2538	JNZ SRI03	0008		2588	EGU 8
127B D1		2539	POP D	6000		2589	DS 12
127C C9		2540	RET	600C		2592	DS 3*NR
127D C5		2541	IMPUL: PUSH B	0005		2593	DS MAXFIL
127E 3EFF		2542	MVI A,OFFH	000D		2594	DS MAXLEN*8
1280 D322		2543	OUT 22H	6024		2595	DS FILE01
1282 C08F12		2544	CALL BITW	602B		2597	DS BOEP1
1285 C1		2545	POP B	603D		2598	DS BOEP1
1286 AF		2546	XRA A	6031		2599	DS MAXL
1287 D322		2547	OUT 22H	6072		2600	DS (MAXFIL-1)*FELEN
1289 C08F12		2548	CALL BITW	607D		2601	INSP
128C C9		2549	RET	6072		2602	DELPL DS 2
		2550	:CITESTE OCTET DE PE CASETA	6074		2603	ASCR EGU 13
128D D5		2551	SRI1N: PUSH D	6074		2604	HCON DS 2
128E C5		2552	MVI B,E-8	6076		2605	ADDS DSU HCON
128F 1E08		2553	MVI B,E-8	607B		2606	FBUF: DS MAXLEN
1291 AF		2554	XRA A	607D		2607	FREAD: DS 2
1292 07		2555	RLC	607D		2609	FCNT EGU FEF
1293 57		2556	MOV B,A	607E		2610	ABUF: DS 12
1294 D821		2557	SRI14: IN 21H	608A		2611	BBUF: DS 4
1296 E601		2558	ANI 1	608E		2612	SCNT: DS 1
1298 CA9412		2559	JZ SRI14	608F		2613	DCNT: DS 15
129B C0E212		2560	CALL BITR	000F		2614	NCOM EGU 2
129E 3E18		2561	MVI A,18H	6090		2615	TABA: DS 2
12A0 B8		2562	CHP B	6092		2616	ASPC: DS 2
12A1 DAAB12		2563	JC SRI15	6094		2617	ASL: DS 1
12A4 AF		2564	XRA A	6095		2618	NCRR: DS 1
12A5 C3AA12		2565	JMP SRI16	6096		2619	PNTR: DS 2
12A8 3E01		2566	SRI15: MVI A,1	6098		2620	NOLA: DS 1
12AA B2		2567	SRI16: ORA D	609A		2622	OPRD: DS 2

LOC	OBJ	L:LINE	SOURCE STATEMENT
609C		2623	OPRI: DS 1
609D		2624	TEMP: DS 1
6072		2625	APNT EDU INSP
609E		2626	AERR EDU SCNT
609E		2627	OIND: DS 2
6005		2628	LLAB EDU 5
6006		2629	AREA: DS 101
6105		2630	ORUF: DS 16
6115		2631	DS 5
611A		2632	IBUF: DS 83
618D		2633	LIN: DS 1
618E		2634	DOL: DS 1
618E		2635	NCAP: DS 1
6170		2636	SHOT: DS 1
6171		2637	AGEC: DS 2
6172		2638	AMV: DS 2
6175		2639	UINV: DS 1
6177		2640	EINV: DS 1
6178		2641	AFBD: DS 1
617A		2642	ALB: DS 2
617B		2643	ANS: DS 1
6069		2644	BLANC EDU 20H
6069		2645	BLANC EDU 9
6069		2646	TAB EDU 9
6069		2647	CF EDU 0DH
600A		2648	LF EDU 0AH
600E		2649	STAR EDU 3EH
600D		2650	CTRL EDU 5
617C		2651	SYMT EDU 5
		2652	END

PUBLIC SYMBOLS

BAZA A ODCB

EXTERNAL SYMBOLS

USER SYMBOLS

AAB	A 617A	AAC	A 617B	ABUF	A 607E	ACH1	A 024F	ACHK	A 023D	AC01	A 0787	AC02	A 0808
ADD5	A 6074	ADE1	A 01DE	ADEC	A 01DB	ADR	A 0585	AERR	A 608E	AFIS	A 107A	AFMOD	A 6177
AGEC	A 6171	AHE1	A 01F8	AHEX	A 01F5	AHS1	A 020C	AJNF	A 6178	ALAB	A 0C74	ALP1	A 0BA4
ALPS	A 0BA2	AMON	A 0072	AMTV	A 6173	AOU1	A 06D9	AOU2	A 06D3	ADUT	A 06CC	APNT	A 6072
AREA	A 60A0	ASBL	A 00C1	ASC1	A 0BF1	ASC2	A 0C01	ASC3	A 0C19	ASC4	A 0C23	ASC5	A 0C45
ASC7	A 0C65	ASCN	A 0BC4	ASCR	A 000D	ASM1	A 0693	ASM2	A 06C0	ASM3	A 0681	ASH4	A 0675
ASFC	A 6092	ASSM	A 0665	ASTO	A 091B	ASUE	A 0C6B	AVAL	A 0C55	E1	A 0D0E	E2	A 0D1B
B3	A 0D2C	BAZA	A 0DCB	BAZTV	A 4000	BRUF	A 608A	BEDTV	A 4001	BID1	A 029A	BIN1	A 027E
BINAD	A 082A	BIND	A 0289	BINH	A 026C	BIP1	A 0FDD	BITR1	A 12B2	BITR1	A 12B7	BITH	A 12BF
BL1	A 0D74	BL2	A 0D7F	BL3	A 0D88	BLANC	A 0020	BLX1	A 0237	BMES	A 0DAB	BOFF	A 6059
BR	A 0F4E	BREAK	A 0CFF	BRK3	A 0D50	BRT	A 600C	BSPA	A 00B6	CHAR	A 00BE	CHOT	A 021A
C1C1	A 0FA6	CKSM1	A 125A	CKSM0	A 1352	CL2	A 0D4B	CLBL	A 0D3B	CLER	A 00D8	CLRB	A 0D36
C01	A 05B1	C02	A 05B7	COL	A 616E	COM0	A 05AC	CGR1	A 05BF	COM9	A 04F9	COMM	A 0105
COM5	A 0116	COND	A 0948	CONEX	A 0FAE	CONT1	A 0F8E	CGP1	A 0A8F	CDPC	A 0A7D	CR	A 00DD
CRLF	A 00F0	CTAB	A 0344	CTRLE	A 00A5	CMRLO	A 0703	CTALS	A 06F7	CW55	A 0023	IAT1	A 07BD
DAT2	A 081E	DAT2A	A 0821	DCNT	A 608F	DEL	A 00A9	DEL1	A 0602	DEL2	A 061F	DEL3	A 063D

SDX-18	8080/8085	MATEO	ASSEMBL	PL	US.D	MODULE	PAGE	59					
DEL4	A 0647	DEL5	A 0648	DELL	A 05EE	A 05EE	A 6072	DONE1	A 0199	DOU'	A 022B	DUM1	A 030C
DUMP	A 0306	DUMS	A 0309	EAF	A 06DD	A 06DD	A 092E	ECK	A 11BC	ECLER	A 0035	ECR	A 008E
EEND	A 002F	EGT	A 0535	EINV	A 6176	A 6176	A 0522	EMES	A 0470	EMES1	A 0475	EMES2	A 047A
ENT1	A 0499	ENTR	A 0480	ENTS	A 048D	A 048D	A 057E	EOF	A 057D	EOFP	A 602B	EOB	A 0059
EPAGE	A 032C	EGU1	A 07A2	EQU2	A 0827	A 0827	A 050D	EQU5	A 07AD	ERMES	A 1244	ERR0	A 0CE6
ERRA	A 00C5	ERR2	A 0CF4	ERRL	A 0CE7	A 0CE7	A 00CC	ERRR	A 0CDA	ERRR	A 0CAE	ERR1	A 0CB7
ERRU	A 00C2	ERRV	A 00C7	ETRA	A 0154	A 0154	A 00FB	FALS	A 0F76	FAST	A 03F0	FBUF	A 0676
FEET	A 0402	FEF	A 607D	FELEN	A 000D	A 000D	A 0564	F12	A 0576	FIL30	A 03BA	FIL35	A 03BC
FILE	A 0348	FILEO	A 6024	FILTB	A 6031	A 6031	A 055C	FIND	A 0556	FINE	A 03D3	FIND	A 607D
FOOD	A 03ED	FOOL	A 040E	FOOT	A 03CD	A 03CD	A 03CF	FOUT	A 03C3	FREAD	A 607B	FOUT	A 042B
FSE15	A 044E	FSE20	A 0458	FSEA	A 0422	A 0422	A 6074	HOLD	A 6000	HOTB	A 0224	HOUT	A 0214
IBUF	A 611A	IEK	A 1216	INFUL	A 127D	A 127D	A 00E9	INCA	A 0139	INIT2	A 0020	INIT3	A 002F
INITA	A 0019	INSP	A 6072	INSR	A 0504	A 0504	A 0762	LF	A 00A9	LICK	A 04CB	LIIN	A 616D
LINE	A 04BF	LIST	A 05DA	LISTO	A 05E0	A 05E0	A 6200	LLAB	A 0005	LMOV	A 058A	LDM	A 059C
LTAPE	A 11EF	MAXFIL	A 0006	MAXL	A 602D	A 602D	A 616F	MESS	A 043A	MLAB	A 0732	MOD11	A 117B
MODDR	A 115C	MOV23	A 038C	MPNT	A 08EC	A 08EC	A 0008	NCHR	A 6095	NCOM	A 000F	NCOR	A 0FL9
NEXT	A 007F	NPLEN	A 0005	NOLA	A 6098	A 6098	A 05CD	NORM	A 05C7	NOV1	A 0656	NOVR	A 0650
NUM1	A 0CA4	NUM2	A 0CAB	NUMS	A 0C90	A 0C90	A 08CE	NXT2	A 0808	NOV1	A 6105	OCN1	A 0822
OCN2	A 0B25	OCNT	A 0B0E	ODRR	A 0B33	A 0B33	A 609E	OP1	A 0AAE	OP2	A 0AB1	OP4	A 0B09
OP5	A 0B0C	OPAD	A 0B08	OPC	A 074B	A 074B	A 0AB6	OPC3	A 0AD2	OPCD	A 0A92	OPRD	A 609A
OPR1	A 609C	ORGI	A 078D	ORG2	A 0839	A 0839	A 0954	OUT8	A 00E7	P1	A 0DBB	PABL	A 07DA
PAG1	A 033F	PAS1	A 0709	PAS2	A 07C0	A 07C0	A 6094	PNTR	A 6096	PORTA	A 0020	PORTB	A 0021
PORTC	A 0022	PRAMB	A 11A4	PROC	A 0DAE	A 0DAE	A 083B	PSU1	A 0771	PSU2	A 07F5	READ	A 0077
REF1	A 10D7	RETA	A 003F	RES1	A 07B5	A 07B5	A 080E	RES21	A 081A	RMOV	A 0593	ROOM	A 0382
RTAB	A 0B8D	SAL	A 0F70	SBL1	A 093D	A 093D	A 0941	SBLK2	A 093A	SCAN	A 0F4B	SCNT	A 608E
SCR1	A 1197	SCR11	A 1100	SCR2	A 1185	A 1185	A 10FB	SCR50	A 105F	SCR51	A 10F4	SCR52	A 1129
SCR53	A 1134	SCR54	A 113C	SCR55	A 1148	A 1148	A 1142	SCRUI	A 10DB	SCRN	A 0254	SCRRL	A 117F
SEAR	A 012D	SENG	A 6240	SENI	A 0C8A	A 0C8A	A 0680	SEDF	A 04FC	SHT	A 6170	SHIF	A 0F62
SLGN	A 6099	SMB	A 0FFF	SLA1	A 0B71	A 0B71	A 0897	SLAG	A 08BA	SLAB	A 0B4D	SRI11	A 11F2
SRI01	A 11F8	SRI13	A 11FF	SRI14	A 1294	A 1294	A 1248	SRI16	A 12AA	SRI17	A 1292	SRIIN	A 128D
SRI02	A 1270	SRI03	A 1272	SRI07	A 1265	A 1265	A 03C2	SSTR	A 0AC3	STAI	A 0262	STAI1	A 031D
STAPE	A 11A1	STAR	A 003E	START	A 0000	A 0000	A 05A4	SWAP	A 039A	SWAPS	A 0395	SYNT	A 617C
TAB	A 0009	TABA	A 6090	TARE1	A 11DA	A 11DA	A 122B	TASAP	A 0FA4	TEMP	A 609D	TEST	A 0F5C
TEST1	A 036D	TREC	A 0268	TREC1	A 0323	A 0323	A 0FF9	TY31	A 0882	TY32	A 0685	TY41	A 08AE
TY6	A 08DA	TY6	A 090B	TY1	A 085A	A 085A	A 085E	TYP3	A 0871	TYP4	A 0890	TYP5	A 08C5
TYP6	A 08FB	TY55	A 08CD	TY56	A 090E	A 090E	A 106A	URM7	A 109A	URM71	A 10E7	URM8	A 10BD
URM9	A 10CC	VAL1	A 0163	VAL2	A 017E	A 017E	A 018E	VAL4	A 0190	VAL5	A 019E	VALC	A 014D
VCHK	A 02FE	VINV	A 6175	WHA1	A 0467	A 0467	A 0A64	ZBU1	A 01A6	ZBUF	A 0140	ZERO	A 0545

ASSEMBLY COMPLETE. NO ERRORS

VĂ RECOMANDĂM :

Din seria Automatică-Management-Calculatoare (AMC) au apărut în trimestrul III 1985 volumele :

AMC 48, AMC 49, AMC 50, AMC 51, în cuprinsul cărora sînt prezente module și cicluri de foarte mare actualitate, de înaltă calitate și de un interes deosebit, și anume :

- Congresul mondial trienal al Federației Internaționale de Automatizare (IFAC) „O punte între știință și tehnologie”, Budapesta 1984, reprezentat prin plenary, studii de caz și sinteze pentru toate secțiunile (autori străini și români).

- „Societatea informatică” note de lectură după cartea japonezului Masuda, „Resursele informaționale naționale” și „Fenomenul calculatoarelor personale” după sovieticul Gromov.

- „Memento de teleprelucrare”, cu toate informațiile necesare pentru echipamentele și sistemele teleinformatic românești.

- „Minicalculatoarele INDEPENDENT și CORAL”. Manual de utilizare din ciclul SERVICE pentru CALCULATOARE.

- „BASIC pentru începători, cu calculatorul personal”, un manual practic din ciclul „CALCULATOARE PERSONALE ȘI PROGRAMAREA LOR”.

- Ciclul „PROIECTAREA ASISTATĂ DE CALCULATOR” reprezentat prin articole de direcționare în domeniu și articole prezentate la o primă sesiune națională.

- Microcalculatoarele personale românești, Student-HC 80, PRAE (pentru acesta și limbajul său BASIC) și microcalculatorul profesional-personal românesc Felix PC, în prezentări sintetice – în premieră într-o carte.

În trimestrul IV 1985 apar și volumele AMC 52-53-54, cu ciclurile amintite, dar și cu automatizarea flexibilă, roboții, limbajul BASIC pentru WANG VS, ghidul analistului (continuare la AMC 45-46), jocuri de întreprindere ș.a.

Prețul unui volum AMC este de aproximativ 25 lei.

Volumele AMC se găsesc în librării. Informații și la Editura Tehnică, Piața Scînteii 1. Telefon : 18 06 30 și 17 60 10/2100.

- Ce este aMIC-ul și de ce „Totul despre...”. Chiar... totul?
 - Calculatorul personal (individual) aMIC este primul calculator românesc cu ecran tele separat, destinat utilizării individuale pe scară largă în școlile de toate gradele, în unități de cercetare-proiectare, în gestiuni tehnico-economice curente, în activități de birou și chiar în cluburi și tabere, pentru jocuri distractiv-educative.
 - Autorii volumelor de față sînt cadre didactice și cercetători de la Facultatea de Automatică și Calculatoare din Institutul Politehnic București, care au conceput acest calculator, proiectanți și specialiști din unitățile care îl produc în serie, și anume Institutul pentru Tehnică de Calcul și Informatică – Filiala Timișoara și Fabrica de Memorii – Timișoara, cum și reprezentanți ai utilizatorilor, printre care un profesor emerit de la Liceul Industrial „Dimitrie Cantemir” din București și un elev de la același liceu.
 - Cărțile aMIC (volumul 1) și aMIC (volumul 2) ce apar simultan își propun să constituie manuale de prezentare-utilizare-operare indispensabile tuturor categoriilor de utilizatori.
 - O atenție deosebită este dată limbajului interactiv de programare BASIC-aMIC a cărui învățare este înlesnită de un număr mare de exemple.
- (continuare la vol. 2)

Vol. I și II Lei 42

